

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

89'uncu Birleşim
30 Nisan 2026 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	737
II.- GELEN KÂĞITLAR	741
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	755
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>755:759</i>
1.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, sit alanlarına ilişkin gündem dışı konuşması	755:756
2.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, deniz turizmi sektöründe yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	756:757
3.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Kayseri'nin "2027 Yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti" ilan edilmesine ilişkin gündem dışı konuşması	757:759
IV.- AÇIKLAMALAR	759,766,767,781,843
1.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması	759
	731

2.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Konya Büyükşehir Belediyesinin kuracağı güneş enerjisi santraline ilişkin açıklaması	759
3.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, kul hakkına ilişkin açıklaması	759
4.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Tekirdağ'daki Cumhuriyet Halk Partili belediyelere ilişkin açıklaması	759:760
5.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'a ilişkin açıklaması	760
6.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, Bitlis'teki yüksek doğal gaz tüketimine ilişkin açıklaması	760
7.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, İsrail'in Sumud Filosuna saldırısına ve 1 Mayıs'a ilişkin açıklaması	760:761
8.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak Turhan Akçay Bilim ve Sanat Merkezi öğrencileri ile öğretmenlerine, Küresel Sumud Filosuna yapılan müdahaleye ilişkin açıklaması	761
9.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, limon üretimine ilişkin açıklaması	761
10.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Sırrı Süreyya Önder'e ilişkin açıklaması	761:762
11.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kürt sorununun çözümüne ilişkin açıklaması	762
12.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana'ya ilişkin açıklaması	762
13.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in İslâhiye ilçesinde faaliyet gösteren Toprak Mahsulleri Ofisine ilişkin açıklaması	762
14.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, Kars'ın ticari ve lojistik altyapısını büyütmek için çalışmalarının devam ettiğine ilişkin açıklaması	762:763
15.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin ili Artuklu ilçesi Ortaköy Mahallesi'nin mezarlık alanına ilişkin açıklaması	763
16.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, ilginç zamanlarda siyaset yaptıklarına ilişkin açıklaması	763
17.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, kamyon ve tır şoförlerine ilişkin açıklaması	763:764
18.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, PTT bünyesinde 399 sayılı KHK'yle görev yapan kamu personeline ilişkin açıklaması	764
19.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, terörsüz bir Türkiye'ye ilişkin açıklaması	764
20.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması	764
21.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, esnafa, sanayiciye ve KOBİ'lere ilişkin açıklaması	764:765

22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2025 yılında Niğde'de yetişen patatese ilişkin açıklaması	765
23.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, 24 Nisanda yayınlanan 11187 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'na ilişkin açıklaması	765
24.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, 1 Mayıs'a ilişkin açıklaması	766
25.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, İsrail'in Sumud Filosuna yönelik saldırısına ilişkin açıklaması	766
26.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 8 Aralık 2024 tarihinde Arhavi'de meydana gelen heyelan ile 31 Aralık 2025 tarihinde Artvin'de meydana gelen çıkış felaketinde hayatlarını kaybedenlere ilişkin açıklaması	766
27.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Kartal Gözü Sistemi'ne ilişkin açıklaması	767
28.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın huzurevi ihtiyacına ilişkin açıklaması	767
29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, Sivas Demir Çelik Fabrikasına ilişkin açıklaması	767:768
30.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van-Hakkâri yolu ile Van-Bahçeşaray yoluna ilişkin açıklaması	768
31.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne, Sumud Filosuna, emeklilerin bayram ikramiyelerine, Kahramanmaraş'ta yaşanan olayda şehit edilen öğretmene ve öğrencilere, İçişleri Bakan Yardımcısı Bülent Turan'ın öğretmenlerle ilgili cümlesine ve Bülent Turan'a yaptığı çağrıya ilişkin açıklaması	768:770
32.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne, Sumud Filosuna, Türkiye'de birçok kurumun zarar ettiğine, hastanelerin satışa çıkarılmasına ve Kepsut Devlet Hastanesine, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinin duyurusuna ilişkin açıklaması	770:773
33.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Emniyet Genel Müdürlüğüne atanan Ali Fidan ile Nevşehir Valiliğine atanan Hüseyin Kök'e, İsrail'in Sumud Filosuna yaptığı baskına ve çareler üretmeye çalıştıkları bağımlılık türlerine ilişkin açıklaması	773:775
34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Sırrı Süreyya Önder'e, kayıumlara, Hakkâri Belediye Eş Başkanı Mehmet Sıddık Akış'a, 1 Mayıs'a ve Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı Gülşen Orhan'a ilişkin açıklaması	775:777
35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 1 Mayıs'a, 30 Nisanda çıkan Cumhurbaşkanlığı kararına ve tatil görüntülerinin medyada paylaşılmasına ilişkin açıklaması	777:779
36.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne ve 1 Mayıs'ın resmî tatil yapılmasına, İsrail'in Sumud Filosuna yönelik hukuk dışı saldırısına ilişkin açıklaması	779:780

37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	781
38.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	781
39.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	781:782
40.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	782
41.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	843

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

765,767,783,788,817

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

765,767,788,817

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden TÜBİTAK yarışma finalisti öğrencilere “Hoş geldiniz.” denilmesi	765
2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden oto ses sistemleri sanayicileri derneği yönetimine “Hoş geldiniz.” denilmesi	767
3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Antalya Bilim ve Sanat Merkezinden TÜBİTAK yarışması için gelen öğrenciler ile Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Tarih Bölümü öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi	788
4.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden TÜBİTAK Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'nda teknoloji tasarım dalında 3'üncü olan Muğla Seydikemer ilçesinden gelen öğrencilere “Hoş geldiniz.” denilmesi	817

B) TEZKERELER

783:788

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, “Küresel Sumud Filosu'na İsrail Ordusu Tarafından Yapılan Silahlı Müdahale” konulu tezkeresi (3/1357)	783:787
2.- (10/4004, 4005, 4006, 4007, 4008, 4009) esas numaralı Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/1358)	787:788

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

780

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Meclis Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in ölüm yıl dönümüne ilişkin konuşması

780

VII.- ÖNERİLER

788,789

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

788,789:813

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, TMSF tarafından kayyım atanan şirketlerin satılma usul ve bedellerinin, bu durumun hukuki boyutunun, yönetim süreçlerinin, şirketlerin ekonomik performanslarında kayyım öncesi ve sonrası dönemde ne gibi değişikliklerin yaşandığının ve çalışanların istihdam durumunun nasıl etkilendiğinin araştırılması amacıyla 30/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

788,789:795

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, 1 Mayıs İşçi Bayramı aynı zamanda Emek ve Dayanışma Günü vesilesiyle; ülkedeki çalışma hayatının kronikleşen sorunlarının tespiti, işçi ücretlerinin insani yaşam standartlarına çekilmesi, iş cinayetlerinin önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi, çocuk işçiliğiyle mücadelenin etkinleştirilmesi ve MESEM kapsamında çalışan gençlerin iş güvenliği koşullarının iyileştirilmesi amacıyla 30/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

796:801

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, 1 Mayıs'a giderken işçilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 30/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

801:807

4.- CHP Grubunun, Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve arkadaşları tarafından, işsizlik ödeneğine erişim şartlarının kolaylaştırılması amacıyla 27/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

808:813

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

813,817,843

A) KANUN TEKLİFLERİ

813:817,817:843,843:848

1.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250) 813:817,817:843,843:848

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Milli Birlik Hükümeti Arasında Kolluk İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 237) 848

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

849

1.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın, Bakanlık tarafından yayımlanan bir çeviri eserle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/42776) 849:850

2.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, yüksek katma değerli ihracat yapılması için yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/42803) 851:854

3.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 12 Aralık 2025 tarihinde saldırıya uğrayan bir Ro-Ro gemisine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/42837) 855:856

4.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, bir Türk vatandaşının İran'da kalan tırlarının Türkiye'ye getirilmesi talebine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/42838) 857:858

5.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Türkiye ve İsrail arasındaki ticaret hacmine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/42931) 859:863

6.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, ülke genelinde görev yapan akademisyenlere dair verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42939) 864:866

7.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, Anadolu Üniversitesinin hazırladığı bir internet içeriğine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/43065) 867:869

8.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı Çukur Yanı köyündeki öğrencilerin yaşadığı sorunlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/43067) 870:872

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.05'te açılarak altı oturum yaptı.

Mersin Milletvekili Levent Uysal, 2025 yılında Mersin ekonomisine ve 2026 yatırımlarına, Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, yurt dışında yaşayan vatandaşların sorunlarına, Şırnak Milletvekili Arslan Tatar, Türkiye'nin yükselen gücüne, İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden;
Başkent Üniversitesi Hukuk ve Diploması Topluluğu öğrencilerine,
Ankara Üniversitesi İletişim Topluluğu öğrencilerine,
Uşak'tan gelen muhtarlara ve vatandaşlara,
“Hoş geldiniz.” denildi.

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, diyaliz hastalarının tedaviye erişimde yaşadıkları mağduriyete, Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, ABD'li Valentina Gomez'in açıklamasına,

Malatya Milletvekili İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak, Malatya'da 26 Nisanda etkili olan dolu yağışına ve Altay Kışlası alanında kurulan yeni sanayi sitesine,

Rize Milletvekili Harun Mertoğlu, cuma günü açılan Rize Yeşilay Yaşam Merkezine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, DEM PARTİ Eş Genel Başkanının dünkü grup toplantısında sarf ettiği sözlere,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, ağır tonajlı tırlara uygulanan cezai işlemlere ve Hatay'da 6 Şubat depremleri sonrasında çekilen TOKİ kuralarına,

Erzurum Milletvekili Fatma Öncü, dünyada ve Türkiye'de çocukların karşı karşıya olduğu tabloya,

Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı,

Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak;

Kütülamare Zaferi'nin yıl dönümüne,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, Hakkâri'de çöken yola,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, Taşova Boğalı dağında başlatılan maden sondajlarına ve Gümüşhacıköy'de verilen maden ruhsatlarına,

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez, KHK'lerle işten çıkarılanlara,

Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın, kademeli emekliliğe,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, Burdur'da üniversiteye devrolan E tipi kapalı cezaevine,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, ekonomiye,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba;

Staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına,

Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu, Şırnak Milletvekili Arslan Tatar'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve adalet istediklerine,

Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren, bu hafta oynanacak Iğdır-Amedspor maçına,

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan, Mazlum İçli'ye,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, Balıkesir'de devlet hastanelerinin yerlerinin satıldığına,

Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül, Erzincan'da çiftçilere destek verilmesi gerektiğine,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, Çorum Sungurlu Aşağıfındıklı köyünün sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya, uzun süre güneş ışığına maruz kalan pet şişe ve ambalajlara,

Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez, Trabzon'daki Ahi Evren Kalp ve Damar ile Yavuz Selim Kemik Hastalıkları Hastanelerine,

İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel, geçen günlerde Güney Kıbrıs Rum Yönetimi topraklarında yaşanan provokasyona,

Bolu Milletvekili İsmail Akgül, Ceza İnfaz Kurumu personeline,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, İstanbul TOKİ kurasına,

Isparta Milletvekili Hasan Basri Sönmez, Eğirdir'de temeli atılan Sema-Hüseyin Erdoğan Fen Lisesine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, emeklilerin bayram ikramiyesine,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Kutulamare'nin 110'uncu yıl dönümüne, bir holdinge bağlı madencilik şirketine ve işçilerine, Enerji Bakanının açıklamalarına ve maden işçilerinin mağduriyetlerine, Mecliste süreli sözleşmeli çalışanlara, Beykoz'da yıkılan tarihî çeşmeye, Beyoğlu'ndaki özel bir İtalyan lisesinde çalışan Türk öğretmenlere,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Enerji Bakanının açıklamasına ve MAPEG'in toplantı raporuna, bir madencilik firmasına, Recep Tayyip Erdoğan'ın açıklamalarına,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, maden işçilerinin haklarını alarak eylemlerini sonlandırmalarına, 29 Nisan 1916'da kazanılan Kutulamare Zaferi'ne, Doğu Türkistan'ın davasını savunan Osman Batur'a,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, bir madencilik şirketine ve işçilerine, örgütlü mücadeleye, ekolojik krize ve verilen maden ruhsatlarına, Halfeti Belediyesine ve kayyumlara, TÜİK'in açıkladığı işsizlik rakamına,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Kutulamare Zaferi'nin 110'uncu yıl dönümüne ve bu zaferin önemine, "terörsüz Türkiye" sürecine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin Finlandiya Parlamentosu Başkanı Jussi Halla-aho ve İsveç Parlamentosu Başkanı Andreas Norlen'in vaki davetlerine icabetle Finlandiya'ya 2-3 Haziran 2026, İsveç'e 3-5 Haziran 2026 tarihlerinde resmî birer ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi kabul edildi.

YENİ YOL Grubunun, 29/4/2026 tarihinde İstanbul Milletvekili Elif Esen ve 19 milletvekili tarafından, çocuklarda kurşun kimyasalı ve pestisit maruziyetine yol açan çevresel, gıdasal ve ürün kaynaklı risklerin tespit edilmesi; bu maddelerin çocuk sağlığı, bilişsel gelişim, öğrenme kapasitesi ve eğitimde fırsat eşitliği üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi; yoksulluk, gıda güvencesizliği ve beslenme yetersizliğinin çocukların kimyasal risklere karşı kırılganlığını artıran yönlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 8/4/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, katma değer vergisi (KDV) sisteminin uygulamasında ortaya çıkan iade sorunlarının işletmeler üzerindeki ekonomik etkilerinin incelenmesi, KDV iade mekanizmasının işleyişindeki aksaklıkların tespit edilmesi ve bu alanda kalıcı çözümlerin geliştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 29/4/2026 tarihinde Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve arkadaşları tarafından, iş sağlığı ve güvenliğinin önündeki engellerin ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 29/4/2026 tarihinde Bursa Milletvekili Kayıhan Pala ve arkadaşları tarafından, mülkiyeti hazineye, kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan toplam 126 taşınmazın satışının sağlık hizmetleri üzerindeki olumsuz etkileri ile rant odaklı yaklaşımların önlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 29 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Muş Milletvekili Sezai Temelli,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ,

Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Bursa Milletvekili Kayıhan Pala, Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, TOKİ kuralarına, TÜİK'in açıkladığı işsizlik rakamlarına, Mecliste tartışılması gereken konulara, Cumhurbaşkanının grup toplantısındaki açıklamalarına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden;

Türkiye Gençlik Vakfı İstanbul hanımlar ekibinden gelenlere,

Uşak Barosu Başkanı ve yönetimine,

Karadeniz Teknik Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Kulübü, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Deneyim Akademisi Topluluğu ile ODTÜ Kimya Mühendisliği öğrencilerine,

“Hoş geldiniz.” denildi.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 250) görüşmelerine devam edilerek 6’ncı maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Muş Milletvekili Sezai Temelli, yapılan tartışmalarda söz konusu olan madencilik şirketinin bağlı olduğu holdinge ve Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 30 Nisan 2026 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 22.19'da birleşime son verildi.

Bekir BOZDAĞ

Başkan Vekili

Nurten YONTAR

Tekirdağ

Kâtip Üye

Adil BİÇER

Kütahya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 138

30.04.2026 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un; Uluslararası Bakır Çalışma Grubu Çalışma Şartnamesi ile Şartnamede 1992 ve 2005 Yıllarında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3661) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:28.04.2026)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Yenilenebilir Enerji Santrali Projelerine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3662) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:28.04.2026)

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un; 2015 Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşmasının 36 ncı Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Olarak Uluslararası Zeytin Konseyi Üyeler Konseyi Tarafından 25 Haziran 2024 Tarihinde Kabul Edilen DEC-I 1/119-VI/2024 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3663) (Tarım, Orman ve Köyışleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:28.04.2026)

4.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in; 28 Nisan Gününün İş Cinayetlerinde Yaşamını Yitirenler İçin Anma ve Yas Günü İlan Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/3664) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:29.04.2026)

5.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3665) (İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:29.04.2026)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

(Yasama Dokunulmazlığı)

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1353) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.04.2026)

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1354) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.04.2026)

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1355) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.04.2026)

4.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1356) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.04.2026)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

1.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında TRT ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42675)

2.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana iline yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42676)

3.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, taşra teşkilatlarında görev yapan uzmanların maaş ve özlük haklarında iyileştirme yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42677)

4.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, basın özgürlüğünün korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42853)

Adalet Bakanlığı

5.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, Edirne F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkuma açılan disiplin soruşturmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42679)

6.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde meydana gelen ve 29 işçinin hayatını kaybettiği yangın hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/42680)

7.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Keles ilçesine bağlı Kıranışıklar Mahallesi'nde yapılması planlanan cezaevi projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42681)

8.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, çocuk eğitimevlerinde kalan suça sürüklenen çocuk sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42682)

9.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimlerden sonra haklarında soruşturma başlatılan belediyelere ve belediye başkanlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42683)

10.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, 2026 yılında çeşitli gösteri ve toplantılar nedeniyle tutuklanan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42684)

11.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kırşehir S Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun ölümüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/42685)

12.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Kırşehir S Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun ölümüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/42686)

13.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Kırşehir S Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun ölümüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/42687)

14.- Ankara Milletvekili Adnan Beker'in, e-Avukat uygulamasının pilot çalışmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42688)

15.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Adli Tıp Kurumunda görev yapan hekimler ile otopsi teknikerlerinin mali ve özlük haklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42689)

16.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçundan hakkında soruşturma ve kovuşturma yürütülen gazetecilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42690)

17.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçundan hakkında soruşturma ve kovuşturma yürütülen gazetecilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42691)

18.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, AİHM tarafından Türkiye aleyhine verilen ihlal kararlarının uygulanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42854)

19.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde yedi işçinin ölümüyle sonuçlanan fabrika yangını davasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42855)

20.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Erzurum 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42856)

21.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, İstanbul'da bir kadın ve kızının hayatını kaybettiği olay ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42857)

22.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, AYM ve AİHM tarafından verilen kararların uygulanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42858)

23.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, yerlerine kayyım atanan belediye başkanlarının yargılanma süreçlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42859)

24.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur E Tipi Açık Cezaevindeki kapasite yetersizliği nedeniyle başka illere sevk edilen mahkumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42860)

25.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, cezaevlerinde yabancı mahkumlardan film temini için ücret istendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42861)

26.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, İmralı Cezaevine yeni bir yerleşke yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42862)

27.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, cezaevlerinde bulunan çocuk mahkumların ailelerinin suç geçmişlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42863)

28.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, son üç yılda elli beş yaş üstü kişilerin işledikleri suçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42864)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

29.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, çocuk evleri sitelerinde kalan suça sürüklenen çocuk sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42692)

30.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, ülke genelinde ve Gaziantep'te bulunan huzurevlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42693)

31.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'da Bakanlığa ait bir çocuk bakım kurumunda yaşandığı iddia edilen olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/42694)

32.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, demans hastalarına ve bakım verenlerine sunulan eğitim ve hizmetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42695)

33.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, otizmli bireylere yönelik bakım merkezlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42696)

34.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, İstanbul'da bir kadın ve kızının hayatını kaybettiği olay ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42865)

35.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'da Bakanlığa ait bir çocuk bakım kurumunda yaşandığı iddia edilen olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/42866)

36.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, 2023-2025 yılları arasında KADES uygulamasını kullananlara dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42867)

37.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, kadınlara ve çocuklara yönelik dijital şiddet vakalarının önlenmesi için alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42868)

38.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, son üç yılda yaşlı bakım merkezlerinde kalan elli beş yaş üstü kişilerin işledikleri suçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42869)

39.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, anne veya babasını kaybetmiş çocuklarla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42870)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

40.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, işsizlik oranını azaltmaya yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42697)

41.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde meydana gelen ve 29 işçinin hayatını kaybettiği yangın hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/42698)

42.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, 2025 yılında MESEM öğrencisi çalıştıran iş yerlerine yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42699)

43.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, çocuk işçiliğiyle mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/42700)

44.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, 2025 yılında MESEM öğrencisi çalıştıran iş yerlerine yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42701)

45.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, Ankara'nın Beypazarı ilçesinde bulunan bir holding çalışanlarının yaşadığı hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42702)

46.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, açlık veya yoksulluk sınırı altında maaş alan ve BAĞ-KUR prim borcu bulunan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42703)

47.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, motorlu kuryelerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42704)

48.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, İstanbul'da bir otel inşaatında çalışan işçilerin ücretlerinin ödenmediği gerekçesiyle greve gitmelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42871)

49.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, son beş yıl içinde İŞKUR'a başvuran 60 yaş üstü kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42872)

50.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, maaşların belirlenme usulüne ve enflasyona karşı korunması için alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42873)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

51.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, mega sanayi bölgelerinin çevre ve şehircilik üzerindeki olası etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42705)

52.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilinde bulunan bir taşınmazın mülkiyet ve kullanım durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/42706)

53.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'da adliye sarayı yapılması planlanan bir taşınmaza ilişkin yazılı soru önergesi (7/42707)

54.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Midyat ilçesine bağlı Budaklı Mahallesi'nde yapılması planlanan hayvan pazarı ve taş ocağı projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42708)

55.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ın Silopi ilçesinde bulunan Siyahkaya Barajı'nda yaşanan kirliliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/42709)

56.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 7433 sayılı Kanun kapsamında kadro verilen belediye ve il özel idaresi personelinin naklen atanmaları talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42710)

57.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Silvan, Dibni ve İlsu Veysel Eroğlu barajlarındaki kirliliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/42711)

58.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında TOKİ ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42712)

59.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında İller Bankası A.Ş. ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42713)

60.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, İstanbul'un Çatalca ve Silivri ilçelerinde kurulması planlanan rüzgar enerjisi santralinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42714)

61.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Muğla'nın Fethiye ilçesinde özel çevre koruma bölgesi içinde yer alan bir koyda yapılaşmaya gidileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42715)

62.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Gediz Nehri'nde yaşanan kirliliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/42716)

63.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, Hatay'ın Antakya ilçesindeki bazı bölgelerin riskli alan ilan edilmesi kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42717)

64.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Bakanlığın Muğla'nın Menteşe ilçesine bağlı Emirbeyazıt Mahallesi'nde satışa çıkardığı bir taşınmazla ilişkin yazılı soru önergesi (7/42718)

65.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'da bir bölgenin rezerv yapı alanı olarak ilan edileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42719)

66.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya'nın Kaş ilçesinde yapılması planlanan bir mermer ocağı projesinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42720)

67.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Altınözü ilçesine bağlı Kansu Mahallesi'nin altyapı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/42721)

68.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in Nurdağı ilçesine meteoroloji ölçüm istasyonu kurulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42722)

69.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun, Bakanlık tarafından belediyelere hibe edilen araç ve iş makinelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42723)

70.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir Bozdağ'da yer alan dördüncü grup maden arama sahası için ihaleye çıkılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42724)

71.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir'in Menemen ilçesinde kurulması planlanan GES projesinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42725)

72.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, İzmir'in Menemen ilçesinde tarım arazilerine kaçak hafriyat döküldüğü iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42874)

73.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, Muş'un Varto ilçesinde yapılması planlanan JES projesi için verilen ÇED kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42875)

74.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, kayyım atanan belediyelerin altyapı ve üstyapı yatırımları ile belediyelere ait taşınmazların satışına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42876)

75.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Merkez ilçesindeki atıl durumda olan eski adliye lojmanlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42877)

76.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Körfez ilçesindeki bir caddede bazı işletmelerin kaldırımları işgal etmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42878)

77.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin İzmit ilçesinde bulunan bir lisenin yanına park eden karavanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42879)

78.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gölcük ilçesine bağlı Çiftlik Mahallesi'nde gerçekleştirilen altyapı çalışmalarının sebep olduğu mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/42880)

79.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin İzmit ilçesinde bulunan Topçular Mahallesi'ndeki toplu ulaşım hizmetinin geliştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42881)

80.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 29 Ekim 2025 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde çöken bir binaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/42882)

81.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kartepe ilçesindeki bir kavşakta yaşanan su birikmesi sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/42883)

82.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin İzmit ilçesine bağlı Hacı Hızır Mahallesi'nde bulunan bir caddede trafik güvenliğinin sağlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42884)

Dışişleri Bakanlığı

83.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, bir Türk vatandaşının İran'da kalan tırlarının Türkiye'ye getirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42726)

84.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 12 Aralık 2025 tarihinde saldırıya uğrayan bir Ro-Ro gemisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42727)

85.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na koyduğu çekinceleri kaldırması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42885)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

86.- Hakkari Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkari'de faaliyet gösteren maden şirketlerine yönelik denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42728)

87.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, 2022-2025 yılları arasında borcu nedeniyle elektriği kesilen çiftçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42729)

88.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırılarının ülke ekonomisine olası etkilerine karşı alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42730)

89.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir Bozdağ'da yer alan dördüncü grup maden arama sahası için ihaleye çıkılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42731)

90.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, son beş yılda ülke genelinde ve Artvin'de faaliyete geçen HES'lere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42732)

91.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de faaliyet gösteren HES ve maden ocaklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42733)

92.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Manisa ilinde bulunan jeotermal enerji santrallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42886)

93.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bir aracın çarptığı elektrik trafosunun onarılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42887)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

94.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, son beş yılda KYK yurtlarında yapılan denetimlere ve yurtlarda kalan öğrencilerden suça karışanların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42734)

95.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, öğrenim kredisi tutarlarının artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42735)

96.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, 15 Şubat 2026 tarihinde gerçekleşen bir futbol müsabakasında yaşanan olaylar sebebiyle bir kulübe verilen disiplin cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42888)

97.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı Çukur Yanı köyündeki öğrencilerin yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42889)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

98.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, sanayi yatırımlarına ayrılan paya ilişkin yazılı soru önergesi (7/42736)

99.- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, akaryakıt fiyatlarında yaşanan artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/42737)

100.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, yeme-içme sektöründe uygulanan KDV oranlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42738)

101.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, konut fiyatlarının ve kiralارının düşürülmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42739)

102.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, işçilere ödenen banka promosyonlarına yönelik düzenleme yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42740)

103.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42741)

104.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, otizimli bireyler için uygulanacak bakım sigortası modeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/42742)

105.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, engelli bireylere araç satışında uygulanan ÖTV muafiyeti uygulamasında yapılan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/42743)

106.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, nakliye sektöründe faaliyet gösteren esnafın vergi ve SGK prim borçları nedeniyle yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/42744)

107.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, imar planında sağlık alanı olarak yer alan bir taşınmazın özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42890)

108.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, engellilik oranı %90'ın altında olup özel tertibatlı araç kullanan kişilerin ÖTV istisnasından yararlanma durumlarının sonlandırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42891)

109.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, ücretli çalışanların gelir vergisi dilimi uygulaması nedeniyle yaşadıkları mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/42892)

İçişleri Bakanlığı

110.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimlerden sonra haklarında soruşturma başlatılan belediyelere ve belediye başkanlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42745)

111.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, sanayi koridorunun iç güvenlik ve kamu düzenine olası etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42746)

112.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Midyat ilçesine bağlı Budaklı Mahallesi'nde yapılması planlanan hayvan pazarı ve taş ocağı projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42747)

113.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van'ın Erçiş ilçesine bağlı Meydanboğazı Mahallesi ile Pınarlı mezarına ulaşımında yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42748)

114.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, 2021'den bu yana Tekirdağ ilinde işlenen suçlarla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42749)

115.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimlerden sonra haklarında soruşturma başlatılan belediyelere ve belediye başkanlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42750)

116.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ili genelinin ulaşım altyapısı ile Meydanboğazı Göleti'nde iyileştirmeler yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42751)

117.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, son bir yılda uyuşturucu ile mücadele kapsamında yapılan operasyonlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42752)

118.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum İl Özel İdaresi ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42753)

119.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, 27 Şubat 2026 ile 30 Mart 2026 tarihleri arasında kesilen trafik cezalarına dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42754)

120.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı Çukur Yarı köyündeki öğrencilerin yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42755)

121.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, Kilis'deki köy ve mahallelerin yollarının asfaltlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42756)

122.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, uyuşturucu ile mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/42757)

123.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, özel güvenlik görevlilerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42758)

124.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir'de oynanan bir futbol müsabakasında taraftarların bir kısmının stadyuma alınmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42759)

125.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, nakliye sektöründe faaliyet gösteren esnafın trafik cezaları nedeniyle yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/42760)

126.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilinde yaşanan altyapı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42761)

127.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, İstanbul'un Başakşehir ilçesinde gözaltına alınan bazı kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42893)

128.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, 21 Mart 2025 tarihinde Diyarbakır'da gerçekleştirilen bir gösteriye ilişkin yazılı soru önergesi (7/42894)

129.- Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın, Şırnak'ın Silopi ilçesinde bulunan Siyahkaya Barajı'nda yaşanan kirliliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/42895)

130.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ın Silopi ilçesinde bulunan Siyahkaya Barajı'nda yaşanan kirliliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/42896)

131.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, belediye başkanları hakkında uygulanan idari ve adli süreçlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42897)

132.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, 2026 yılı Nevruz kutlamalarında yapılan gözaltı ve tutuklama işlemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42898)

133.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, İstanbul'un Başakşehir ilçesinde gözaltına alınan bazı kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42899)

134.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, 2026 yılı Nevruz kutlamalarında yapılan gözaltı ve tutuklama işlemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42900)

135.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ın Silopi ilçesinde bulunan Siyahkaya Barajı'nda yaşanan kirliliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/42901)

136.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, kayyım atanan belediyelerin hizmetlerine ve yatırımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42902)

137.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimlerden sonra haklarında soruşturma başlatılan belediyelere ve belediye başkanlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42903)

138.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Tefenni ilçesine bağlı Beyköy köyü ile Çavdır ilçesine bağlı Büyükalan köyü arasındaki yolun onarılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42904)

139.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kilis'te vatandaşların dini duygularını istismar ettiği iddia edilen bir kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/42905)

140.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 29 Ekim 2025 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde çöken bir binaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/42906)

141.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, İmralı Cezaevine yeni bir yerleşke yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42907)

142.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, son 1 yılda internet kafelere yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42908)

143.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, son üç yılda elli beş yaş üstü kişilerin işledikleri suçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42909)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

144.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, RTÜK tarafından son beş yılda çocuklara yönelik yayınlara uygulanan yaptırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42762)

145.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'da depreme dayanıksız olduğu için kapalı olan kütüphanelerin tekrar hizmete açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42763)

146.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, İstanbul Defterdarlığı binasının özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42910)

147.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, İstanbul'un Fatih ilçesinde üzerine öğrenci yurdu yapılması planlanan bir arazide bulunan kültürel varlıkların taşındığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42911)

148.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, TRT'de yayınlanan bazı dizilerdeki dekor ve kostümlerin müzelerde sergilendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42912)

Milli Eğitim Bakanlığı

149.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, berber ve kuaförlere verilen çıraklık desteğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42764)

150.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van'ın Erçiş ilçesine bağlı Meydanboğazi Mahallesi ile Pınarlı Mezrasına ulaşımında yaşanan sorunların eğitime etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42765)

151.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Yaşayan Diller ve Lehçeler seçmeli dersi kapsamında okutulan dillerle ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42766)

152.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, okullarda verilen rehberlik hizmetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42767)

153.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, otizmli bireylerin eğitimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42768)

154.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'i'nin, MESEM kapsamında gerçekleşen iş kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42769)

155.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Denizli'nin Acıpayam ilçesindeki bir ilkokula yapılan öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42770)

156.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, Ankara'da bulunan bir ortaokul binasının Çankaya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne devredileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42771)

157.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in kırsal bölgelerinde verilen eğitim hizmetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42772)

158.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, ne eğitimde ne istihdamda bulunan genç sayısında yaşanan artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/42773)

159.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, taşınmalı eğitim hizmeti sunan servis araçlarında kullanılması zorunlu hale getirilen araç takip cihazı uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42774)

160.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'nın Kulu ilçesinde bulunan bir yatılı okulda bazı öğrencilere kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42913)

161.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Bakanlık tarafından okullara gönderilen bir yazıya ilişkin yazılı soru önergesi (7/42914)

162.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, bir vakıf ile protokol imzalayan yükseköğretim kurumlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42915)

163.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Projesi'nin ihale sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42916)

164.- Hakkari Milletvekili Onur Düşünmez'in, üniversiteye başlama yaşının düşürüleceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42917)

165.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Diyarbakır'da bulunan bir kolejde Türk Dil Bayramı kapsamında gerçekleştirilen bir etkinliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/42918)

Sağlık Bakanlığı

166.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Eskişehir'in Odunpazarı ilçesinde üzerine yeni devlet hastanesi yapılması planlanan arazinin özelleştirileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42778)

167.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, meningokok hastalığına karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42779)

168.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Tatvan ve Ahlat devlet hastanelerinde yapılan operasyonlar sonrası görevden uzaklaştırılan personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/42780)

169.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ili genelinin ulaşım altyapısında iyileştirmeler yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42781)

170.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı Çukur Yanı köyündeki öğrencilerin yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42782)

171.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Defne Devlet Hastanesinde yaşanan su baskınına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42783)

172.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42784)

173.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, SABİM bünyesinde görev yapan personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/42785)

174.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, eczacı ve diş hekimi istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42786)

175.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, meningokok hastalığına karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42787)

176.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesine yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42788)

177.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, demans vakalarıyla ilgili erken tanı ve düzenli takip süreçlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42789)

178.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Sincan Eğitim ve Araştırma Hastanesinde bulunan sığınağın bir sendika tarafından depo olarak kullanıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42790)

179.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Defne Devlet Hastanesinde yaşanan su baskınına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42791)

180.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, üzerinde aile sağlığı merkezi bulunan bazı arazilerin satışa çıkarılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42792)

181.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Altınözü ilçesine bağlı Kansu Mahallesi'ne sağlık ocağı inşa edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42793)

182.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın Şehir Hastanesindeki tıbbi cihaz eksikliği ve altyapı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42794)

183.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, menenjit ve rota virüsü aşılarının Bakanlığın aşı takvimine alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42795)

184.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Tip 1 diyabet hastalarının kullandığı tıbbi ürünlerin SGK tarafından karşılanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42796)

185.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Didim Devlet Hastanesinde görev yapan personelin çalışma koşullarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42797)

186.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, dış hekimlerinin istihdam sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/42798)

187.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, Aile Dış Hekimliği Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/42799)

188.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, son 5 yılda sağlık çalışanlarına yönelik gerçekleşen şiddet vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42800)

189.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, görevden alınan trans bir doktora ilişkin yazılı soru önergesi (7/42924)

190.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Gediz Nehri Havzası'ndaki kirliliğin insan sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42925)

191.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkes Taş'ın, uyuşturucu madde bağımlılığı ile mücadele kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42926)

192.- Balıkesir Milletvekili Ekrem Gökay Yüksel'in, Tip 1 diyabet sensörlerinin SGK tarafından karşılanmasında yaş sınırının kaldırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42927)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

193.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Sanayi Alanları Master Planı'na ilişkin yazılı soru önergesi (7/42801)

194.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yer alan bazı illerin Sanayi Alanları Master Planı'na dahil edilmemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42802)

195.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, sanayi üretiminin daralmasını ve istihdam kaybını önlemek amacıyla alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42804)

196.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Sanayi Alanları Master Planı'na ilişkin yazılı soru önergesi (7/42928)

Tarım ve Orman Bakanlığı

197.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, sanayi koridoru kapsamında tarım arazilerinin kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42805)

198.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Midyat ilçesine bağlı Budaklı Mahallesi'nde yapılması planlanan hayvan pazarı ve taş ocağı projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42806)

199.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, traktör üretimi ve satışına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42807)

200.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, mazot ve gübre fiyatlarında yaşanan artış karşısında üreticilere sağlanan desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42808)

201.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Avrupa Birliği'ne yapılan zeytinyağı ihracatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42809)

202.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, zeytin rekolte tahmininde kullanılan yöntemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42810)

203.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, su kaynaklarının madencilik faaliyetleri nedeniyle zarar görmesinin engellenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42811)

204.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, 2022-2025 yılları arasında borcu nedeniyle elektriği kesilen çiftçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42812)

205.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında TÜRKŞEKER ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42813)

206.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında TMO Genel Müdürlüğü ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42814)

207.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında ÇAYKUR ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42815)

208.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında Atatürk Orman Çiftliği ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42816)

209.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ili genelinin ulaşım altyapısı ile Meydanboğazi Göleti'nde iyileştirmeler yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42817)

210.- Edirne Milletvekili Ediz Ün'ün, 28 Şubat-28 Mart 2026 tarihleri arasında gübre, mazot ve tarımsal plastik ürünlerinde yaşanan fiyat değişimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42818)

211.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Gediz Nehri suyunun kullanıldığı tarım alanlarında yetiştirilen ürünlerin insan sağlığına etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42819)

212.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, 2003'ten bu yana kuruyan sulak alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42820)

213.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırıları nedeniyle gübre sektöründe yaşanabilecek olası bir krize karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42821)

214.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, orman yangınlarıyla mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/42822)

215.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, orman yangınlarıyla mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/42823)

216.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, süs bitkileri ve çiçekçilik sektörünün geliştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42824)

217.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, sağlıklı ve güvenilir gıdaya erişime ilişkin yazılı soru önergesi (7/42825)

218.- Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Bakanlık tarafından Elazığ iline yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42826)

219.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilinde tarım ve hayvancılık sektörünün desteklenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42827)

220.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, çay üreticilerinin desteklenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42828)

221.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırıları nedeniyle gübre sektöründe yaşanabilecek olası bir krize karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42829)

222.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çiftçilere ve nakliyecilere akaryakıt desteği sağlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42830)

223.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırıları karşısında tarımsal üretimin desteklenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42831)

224.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırıları karşısında hayvancılık sektöründe alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42832)

225.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın Koçarlı ilçesinde meydana gelen taşkından etkilenen çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42929)

226.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, tarım ürünlerinde üretici ile tüketici arasındaki fiyat farkına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42930)

Ticaret Bakanlığı

227.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu ilinde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarların desteklenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/42833)

228.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, ayakkabı üretim sektöründeki daralmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/42834)

229.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırılarının ülke ekonomisine olası etkilerine karşı alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42835)

230.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Akçakale Gümrük Kapısındaki geçişlerin sınırlandırıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42836)

231.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırılarının dış ticarete etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42839)

232.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, tarım ürünlerinde üretici ile tüketici arasındaki fiyat farkına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42932)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

233.- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, Keşan-Enez Karayolu Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42840)

234.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, sanayi koridorunun ulaşım altyapısının desteklenmesine yönelik projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42841)

235.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında TÜRKSAT A.Ş. ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42842)

236.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42843)

237.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Sayıştayın 2023 ve 2024 yılı denetim raporlarında DHMİ Genel Müdürlüğü ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42844)

238.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Alsancak Limanı işletmesinin özel bir şirkete devredildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42845)

239.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir ilinde yaşanan telefon ve internet altyapısı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42846)

240.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, 1 Nisan 2026 tarihi itibarıyla kullanıma sunulan 5G internet hizmetine dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/42847)

241.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 12 Aralık 2025 tarihinde saldırıya uğrayan bir Ro-Ro gemisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42848)

242.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Bolu ilinde yaşanan telefon ve internet altyapısı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42849)

243.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili genelindeki ulaşım altyapısının güvenli hale getirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42850)

244.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilinin internet altyapısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42851)

245.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, PTT'nin yönetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42933)

246.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, PTT Şanlıurfa Başmüdürlüğünde mobbing yaşandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42934)

247.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'daki bazı köy yollarının ana ulaşım hattına bağlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42935)

248.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Körfez ilçesindeki bazı alt geçitlerin bakımlarının yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/42936)

249.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 29 Ekim 2025 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde çöken bir binaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/42937)

30 Nisan 2026 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Nurten YONTAR (Tekirdağ)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 89'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz talebi, sit alanları hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a aittir.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, sit alanlarına ilişkin gündem dışı konuşması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; ülkemizin nadide köşelerinden biri olarak medeniyet değerlerimizi bütün yönleriyle temsil eden Antakya deprem sonrası hâlen büyük acılarıyla boğuşmaktadır. Özellikle büyük tarihî mirasa sahip sit alanı, bölge olarak, bir taraftan yeniden yapılaşma bir taraftan da kültürel mirası koruma arasında kalmıştır. Antakya'da depremde tarihî alanların yüzde 54'ü yıkılmış olmasına rağmen ne yazık ki konut yapılanmasının dışında tarihî eserlerle ilgili herhangi bir çaba söz konusu değildir. Yönetim, Avrupa Birliğinden tarihî eserleri korumak üzere tahsis edilen fonu aldı. Avrupa Birliği denetmenleri geldiğinde onlara "Bu parayla şunu yaptık." diyebilmek için de Kurtuluş Caddesi restore edildi ama Kurtuluş Caddesi'nin arka planlarına düşen Antakya'nın tarihî mekânları ne yazık ki mahzun vaziyette bekliyor. Bugün iktidar, bölgede geçim derdinde olan, her şeyini kaybetmiş olan insana âdeta alay edercesine "Biz size proje verelim, proje desteğini ücretsiz sunalım, siz kendiniz yapın." diyor. Bugün sit alanıyla ilgili problemler ülkemizde her alanda büyük sorunken Hatay'daki bu sit alanları mahzun vaziyette bekliyor. Uzun Çarşı restore ediliyor, on binlerce insanın her gün giriş-çıkış yaptığı yere otopark yapılıyor.

Değerli milletvekilleri, ikinci olarak, Hatay'ın mahzun olduğu alanlardan bir diğeri vakıf camileridir. Bölge rezerv alanı ilan edildi, konutlar yapılıyor ama Hacı Mevlûde, Osmaniye ve benzeri camilerin yerleri kayboldu. Oysa vakıflar, bu milletin medeniyet değerlerine göre en önemli emanettir, bu emanetlere sahip çıkılması, bu vakıf arazilerindeki camilerin ve diğer yapıların aslına, amacına uygun şekilde yeniden inşası gereklidir.

Değerli milletvekilleri, Hatay'daki başka bir problem şudur: Affan, Şirince, Alpagot Mahallelerini içeren 307 dönümlük bir arazi riskli alan ilan edildi; 2,5 dönümü ise tekrar rezerv alanına çevrildi. Bura için imar planı yapıldı ama hani çocuk, hırsız yakalamış, babası "Getir." demiş, "Baba, gelmiyor." "Brak." demiş, "Baba, gitmiyor." demiş, bunun gibi, bu bölgedeki insanımız bu yeni yapılanmaya uygun şekilde, imara uygun şekilde kendi evimi yapayım dediğinde müsaade edilmiyor; TOKİ, Çevre Bakanlığı orada herhangi bir yapılaşmaya müsaade etmiyor. Ne yazık ki çok ciddi bir sorun yaşanıyor. Bölgede binlerce yıldır yaşayan insanın demografik yapısı bozulmak üzere, çok çok uzaklardan, TOKİ'den yer verilerek "Gel, buraya taşın." deniyor; bunu kabul etmek hiçbir şekilde mümkün değildir. Belli ki bu konuda proje yürüten Bakanlıktır; yerel yetkilileri, sivil toplum örgütlerini, kanaat önderlerini dinlenmediğinden Affan kültürü, Şirince kültürü yok edilmeye çalışılıyor.

Değerli milletvekilleri, Hatay'ın bir başka sit alanı ise Mozaik Müzesidir. Dünyanın sayılı örnekleri arasına giren Mozaik Müzesi bir harabe hâlinindedir. Depremın üzerinden üç buçuk yıl geçmiş olmasına rağmen müze hâlen kapalıdır, müzenin etrafı da tamamen harabe hâlinindedir. Bura için de acilen ek ödeme çıkartılarak restore edilmesi, yeniden hayata katılması gerekir.

Deprem bölgesindeki çok önemli sorunlar içerisinde, tarihî eserlerin hepsinden de öte, şu anda, maruz kalınan bir başka sorun ise kira yardımlarıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Kamu otoritesi “Ben bir yıl içerisinde konutları teslim edeceğim.” dedi; üç buçuk yıl oldu, teslim edemedi. Kura çıktı, “Adresiniz belli, şu hafriyat alanında bir bina yükseldiğinde buradan sana bir daire vereceğim.” dedi. Gecikmesini normal karşılıyoruz ama kira yardımlarının kesilmesinin hiçbir izahı yok. Bu bölgedeki insanlar aylık 7.500 lira gibi çok düşük bir kira yardımı alıyor ama bu aldığı yardımları kira için değil, mutfak masraflarını gidermek için, çocuklarına günlük bir simit parasını okul harçlığı olarak vermek için kullanıyorlar; onun için de kira yardımı derhâl devam ettirilmelidir insanımız konutuna girinceye kadar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, deniz turizmi sektöründe yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen Muğla Milletvekili Metin Ergun'a ait.

Lütfen buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

2.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, deniz turizmi sektöründe yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

METİN ERGUN (Muğla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; deniz turizmi sektöründe yaşanan sorunlarla ilgili söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, denizcilik ve yat turizmi sektörü Türkiye ekonomisi açısından stratejik bir öneme sahiptir. Bu sektör, yüksek katma değer üretme kapasitesinin yanı sıra önemli ölçüde istihdam yaratmakta ve ülkemize döviz kazandırmaktadır ancak sektör yapısal sorunlarla karşı karşıyadır. Sektörün rekabet gücünü zayıflatan vergi politikalarından mevzuat yapısına kadar birçok alanda ciddi problemler vardır. Bu sorunların başında vergilendirme problemleri gelmektedir. Yat turizmi sektörü turizm hizmeti sunan bir sektördür, buna rağmen ulaştırma kapsamında değerlendirilmekte ve yüzde 20 KDV uygulanmaktadır. Buna karşılık, benzer şekilde konaklama hizmeti sunan otelcilik sektöründe hizmetler yüzde 10 KDV'yle vergilendirilmektedir yani aynı hizmeti sunan işletmelerin farklı vergilendirilmesi rekabet eşitliğini bozmaktadır, bu da uluslararası rekabette sektörümüzün fiyat dezavantajı yaşamasına neden olmaktadır. Bu tablo sektörün sürdürülebilirliği açısından ciddi sorunlar oluşturmaktadır.

Muhterem milletvekilleri, Yunanistan, Fransa, Hırvatistan ve İspanya gibi rakiplerimiz olan ülkeler sektörle ilgili vergi avantajları, güçlü altyapı yatırımları ve etkin tanıtım politikalarıyla öne çıkmaktadır. Buna karşılık, Türkiye, vergi yükleri ve teşvik yetersizliği nedeniyle pazar payı kaybı yaşamakta, döviz gelirleri azalmaktadır. Nitekim son yıllarda yat turizmi sektörünün gelirleri yüzde 50 ila 60 civarında azalmıştır. Sorunlar yalnızca turizm faaliyetleriyle sınırlı değildir, yat imalatında KDV muafiyetlerinin kaldırılması yerli üretimi olumsuz etkilemekte, artan maliyetler sektör üzerinde baskı oluşturmaktadır. Hâl böyle olunca ahşap yat üretiminde gerileme riski oluşmuş durumdadır.

Öte yandan fiziksel altyapı eksiklikleri de önemli bir sorundur. Yat limanı kapasitesi yetersizdir, plansız yapılaşma sıkıntılara yol açmaktadır. Marina maliyetlerinin yüksekliği yatırımcıları zorlamakta, küçük

işletmeler için bağlama alanları yetersiz kalmaktadır. Mega yatların kıyı alanlarını uzun süre işgal etmesi de problemlere neden olmaktadır. Deniz kirliliği ve atık yönetimi yetersizlikleri çevresel sürdürülebilirlik açısından risk oluşturmaktadır, üstelik denetim eksiklikleri bu sorunları daha da büyütmüş durumdadır. Fethiye, Göcek, Dalaman kıyılarında yürütülen Mapa Şamandıra Projesi sektörde endişeye sebep olmuş durumdadır. Kontrolsüz demirlemenin deniz tabanında oluşturduğu tahribatı önlemek ve deniz çayırılarını korumak doğrudur ancak bu tür projeler yapılırken sektörün gelir ve pazar kaybına uğramasını önleyecek tedbirler de alınmalıdır çünkü bu durumdan mavi yolculuk faaliyetlerinin olumsuz etkilenmesi ihtimali çok yüksektir. Aksi takdirde, benzer birçok olumsuzlukla birlikte, Türkiye'nin önemli turizm gelir kalemlerinden biri olan mavi yolculuk turları konusunda ciddi sıkıntılar yaşanacak ve pazar payımız Yunan adalarına kayacaktır; tehlike bundan ibarettir.

Diğer yandan, mevzuatın güncel ihtiyaçlara cevap verememesi, kurumlar arası yetki karmaşası ve koordinasyon sıkıntıları da çeşitli sorunlara yol açmaktadır; karar alma süreçleri yavaşlamakta, yatırım ortamı olumsuz etkilenmektedir. İzinsiz charter faaliyetleri haksız rekabet yaratmakta ve devletin vergi kaybına yol açmaktadır. İnsan kaynağı alanında da staj imkânlarının sınırlı olması ve usta öğretici belgesi şartları gibi sorunlar nitelikli iş gücünü olumsuz etkilemektedir.

Yine, uluslararası geçerliliğe sahip bir Türk yat kodunun bulunmaması önemli bir eksiklikler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

METİN ERGUN (Devamla) - Bu durum, yatırım, sigorta ve finansman süreçlerinde belirsizlik oluşturmakta, Türk bayraklı teknelerin dezavantaj yaşamasına neden olmaktadır. Dolayısıyla, uluslararası standartlarla uyumlu bir Türk yat kodu oluşturulması kritik önem taşımaktadır.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken, zikrettiğimiz tüm bu sorunların çözümü için harekete geçilmesi çağırımı yineliyor, hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz talebi, Kayseri'nin 2027 Yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilmesi hakkında söz isteyen Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'ya ait.

Lütfen buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- *Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Kayseri'nin "2027 Yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti" ilan edilmesine ilişkin gündem dışı konuşması*

MURAT CAHİD CINGI (Kayseri) - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli hemşehrilerim, kıymetli vatandaşlarımız; hepinizi en kalbî duygularıyla selamlıyorum.

Bugün bu yüce kürsüden, memleketim Kayseri'nin TÜRKSOY tarafından 2027 Yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilmesini müjde olarak sizlerle ve halkımızla paylaşmak için söz almış bulunuyorum.

Resmî adı Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı olan TÜRKSOY, 1993 yılında Türk dünyası ülkeleri arasında kültürel iş birliğini geliştirmek, ortak değerleri korumak, bu değerleri gelecek nesillere aktarmak ve tüm dünyaya tanıtmak amacıyla kurulmuş uluslararası bir teşkilattır. TÜRKSOY, her şeyden önce Türk dünyasının ortak kültürel mirasının görünür kılınması açısından büyük bir önem taşımaktadır ve Türk dünyasının UNESCO'su olma yolunda hızla ilerlemektedir. Bu süreçte de 2012 yılından bu yana her yıl bir şehir Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilmekte ve o şehir yıl boyunca Türk dünyasının tarihî ve kültürel vitrini hâline gelmektedir. Kültür Başkenti seçimi yapılırken, aday şehirlerin tarihî birikimi, kültürel mirası, altyapı kapasitesi ve uluslararası organizasyonel kabiliyeti gibi kriterler dikkate alınmaktadır. Bu kapsamda

belirlenen kriterlerin tamamını fazlasıyla karşılayan Kayseri, bu büyük sorumluluğu üstlenecek şehir olarak belirlenmiş ve 2027 yılı için Kültür Başkenti ilan edilmiştir. Çünkü Kayseri altı bin yıllık kesintisiz tarihiyle Anadolu'nun en köklü şehirlerinden biridir. Milattan önce 4000'lerde Kültepe'de başlayan ticaret ve medeniyet birikimiyle insanlık tarihine yön veren kadim merkezlerimizdendir. Gevher Nesibe Şifahanesi gibi dünyanın ilk tıp merkezlerinden birine ev sahipliği yapmış, ilmi ve hikmeti önceleyen bir medeniyet anlayışının temsilcisidir. Selçuklu'dan Osmanlı'ya uzanan mimari ve ilim geleneğinin en güçlü taşıyıcılarından bir tanesidir. Mimar Sinan gibi dünya çapında bir dehanın yetiştiği, sanat ve estetik anlayışını zirveye çıkaran bir kültürün beşiğidir. Hunat Hatun Külliyesi, Sahabiye Medresesi, Döner Kümbet gibi eserleriyle 1100'lerden bugüne Türk-İslam medeniyetinin mimari zarafetini günümüze taşıyan bir açık hava müzesidir. Ahilik geleneğinin güçlü şekilde yaşatıldığı, ticaretin ahlakla buluştuğu köklü bir esnaf kültürüne sahiptir. 1200'lerde Pınarbaşı Pazarören'de her yıl organize edilen ve dünya tarihinde kayıtlı uluslararası ilk fuar olma özelliği taşıyan Yabanlu Pazarı'na ev sahipliği yapmış uluslararası bir merkezdir. Türk-İslam medeniyetinin dayanışma, paylaşma ve üretim anlayışını günlük hayatın merkezine yerleştirmiştir. Erciyes'i ve Kapadokya bölgesi içinde bulunan muhteşem coğrafyasıyla turizmde uluslararası bir marka hâline gelmiş, kültür ile turizmi bütünleştiren güçlü bir altyapıyı oluşturmuştur. Geçmiş ile geleceği aynı potada buluşturabilen, çağdaş ve herkes tarafından gıptayla takip edilen güçlü bir şehircilik vizyonuna sahiptir. Kayseri'nin hikâyesi Türklerin Anadolu'daki hikâyesiyle beraber yazılmış, Danışmentlilerden Selçuklulara ve sonrasında Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyet'e uzanan tarihiyle Türk-İslam medeniyetinin taşıyıcı kolonlarından biri olmuştur. Kızık, Avşar, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Peçenek, Kılıçaslan, Alpaslan, Battalgazi, Semerkent gibi isimler Kayseri'de birer yer adı olmanın çok ötesinde, köklerimiz, hafızamızın ve medeniyet yürüyüşümüzün hâlâ yaşayan izleridir. Dolayısıyla, Türk Dünyası Kültür Başkenti Kayseri olarak 2027 boyunca düzenlenecek uluslararası faaliyetlerle şehrimizin bu özelliklerini ön plana çıkarırken, aynı zamanda Türk dünyasının şehrimizdeki müşterek değerlerini de soydaşlarımıza aktarma imkânımız bulunacaktır. Bu kapsamda, Kayseri'de konserlerden sergilere, akademik çalışmalardan kültürel buluşmalara kadar geniş bir yelpazede etkinlikler gerçekleştirilecektir. Bu faaliyetler de Türk dünyasındaki akrabalarımızla sadece kültürel değil, aynı zamanda sosyal ve ekonomik bağların da güçlenmesine katkı sağlayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MURAT CAHİD CINGİ (Devamla) - Dolayısıyla, Kayseri'nin Türk Dünyası Kültür Başkenti olarak belirlenmesi Türk dünyasıyla olan bağlarımızı daha da güçlendirecek; ortak dil, tarih ve kültür şuurunu daha görünür hâle getirecek; kültürel diplomasi alanında yeni ve kalıcı iş birliklerinin önünü açacak; Kayseri'yi uluslararası ölçekte daha görünür ve etkili bir konuma taşıyacak; turizmden ekonomiye, sanattan akademiye kadar geniş bir tesir alanı oluşturacak ve en önemlisi, ortak medeniyet hafızamızı yeniden canlandıracaktır.

Bu vesileyle, Kayseri'nin 2027 Yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti olarak seçilmesi sürecinde emeği geçen Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy başta olmak üzere Kayseri Valimiz Sayın Gökmen Çiçek ve Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Memduh Büyükkılıç'a, TÜRKSOY Genel Sekreterliğine ve sürece katkıda bulunan herkese teşekkür ediyor, yüce Meclisimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sisteme giren 30 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'ye ait.

Sayın Öncü, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması
FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü vesilesiyle yüce Meclisimizde söz almış bulunuyorum. Ülkemizin kalkınmasında en büyük pay gece gündüz demeden çalışan işçi kardeşlerimize aittir. Sizlerin emeği Türkiye'nin gücüdür. Hükûmet olarak temel önceliğimiz çalışma hayatında adaleti sağlamak, emeğin karşılığını korumak ve sosyal refahı artırmaktır. İşçilerimizin haklarını güçlendirmek, güvenli ve insan onuruna yakışır çalışma koşullarını oluşturmak için kararlılıkla çalışıyoruz. Babam da bir işçi, bir işçi çocuğu olarak başta babamın ve tüm işçi kardeşlerimizin bayramını kutluyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

2.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Konya Büyükşehir Belediyesinin kuracağı güneş enerjisi santraline ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün Konya Büyükşehir Belediyemizin kuracağı 70 megavatlık güneş enerji santralinin ilk adımı atıldı. Dünya Bankası finansmanıya 100 hektarlık alan üzerine kurulacak 160 bin pannelle yıllık yaklaşık 140 milyon kilovatsaat elektrik üretilecek. Böylelikle 58 binden fazla hanemiz ve KOSKİ'nin elektrik ihtiyacı temiz, yenilenebilir ve sürdürülebilir bir kaynaktan karşılanacak. Yaklaşık 60 milyon dolar yani 2,5 milyar liralık bu proje tamamlandığında yıllık 100 bin ton karbon salımının önüne geçerek hem çevremizi koruyacak hem de gelecek nesillere daha yaşanabilir bir Konya bırakmış olacağız.

Şükürler olsun ki Konya'mız skandalların değil eser ve hizmet siyasetinin şehridir. Hemşehrilerimizin bizlere emaneti olan belediyelerimizle günü kurtaran değil, geleceği inşa eden bir vizyonla çalışmaya devam ediyoruz diyor, Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

3.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, kul hakkına ilişkin açıklaması

(Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz tarafından Necm suresinin 39'uncu ayetikerimesinin okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - “Ne ekersen onu biçeceksin.” Kul hakkı Allah'ın affetmediği tek borçtur; namaz kılınır, oruç tutulur, hacca gidilir, zekât verilir ama bir yetimin hakkını yediysen, bir işçinin terini gasbetdiysen, birinin arkasından iftira etmek için ekmeğiyle oynamışsan o defter asla kapanmaz şehit bile olsan. Kul hakkı sadece para çalmak değil; kırmızı ıskta geçip başkasını tehlikeye atmak kul hakkıdır, torpille başkasının önüne geçmek kul hakkıdır, sosyal medyada yalanla birinin itibarını bitirmek kul hakkıdır. Peygamber Efendimiz “Müflis kimdir, biliyor musunuz? Kıyamet günü namazla, oruçla, zekâtla, hacca gelir ama şuna sövmüş, bunun malını yemiş, ötekini vurmuş; sevapları bunlara dağıtılır, eğer sevapları biterse cehennemi boylar.” der. O yüzden, helal lokma, temiz dil, adil el, gerisi teferruatır.

Teşekkür ediyorum. [CHP, DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar(!)]

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...

4.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Tekirdağ'daki Cumhuriyet Halk Partili belediyelere ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tekirdağ'da Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin hizmette yarışması gerekirken kendi aralarında çatışma yaşadığını üzülerken takip ediyoruz. Aynı anlayışa mensup belediyelerin şehrin sorunlarını çözmek yerine mahkeme kapılarında karşı

karşıya gelmesi açık bir yönetim zafiyetidir. Biz, gelin, bu şehir için birlikte üretelim, birlikte geliştirelim derken, kendi aralarında dahi uzlaşamayan bir yönetim anlayışıyla karşı karşıyayız. Soruyorum: Kendi içinde uzlaşamayan bir anlayış millete nasıl hizmet edecek? Vatandaşımız yol, yatırım, eser beklerken biz tartışma, gerilim ve “gerekirse yıkarım.” yaklaşımını görüyoruz. Bu anlayışla şehir büyümmez ve kalkınmaz. AK PARTİ olarak bizim yolumuz nettir: Hizmet belediyeciliği, eser belediyeciliği, milletin emanetine sahip çıkan, taş üstüne taş koyan bir anlayış.

Tekirdağ bu kısır çekişmeleri değil gerçek belediyeciliği hak ediyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu...

5.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'a ilişkin açıklaması

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, iki gün önce şehrim Kahramanmaraş'taki öğrenci saldırısıyla ilgili Genel Kurulda yaptığım konuşma sonrası YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Bülent Kaya şahsımı kastederek, AK PARTİ'ye geçtiğim için Maraş'taki vatandaşlardan helallik almam gerektiğini belirtmiştir. Yine, Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan şahsımı kastederek “İktidar sıralarına geçip çıkarı için izzetinefsini satanların sözünün kıymeti yoktur.” ifadesini kullanmıştır. Her iki milletvekilini de kınamıyorum, Allah ıslah etsin diyorum.

Teşekkür ediyorum.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Allah seni ıslah etsin, ıslah edilmesi gereken bir kişi varsa sensin; 10 kişi yaşamını yitirdi.

BAŞKAN - Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp...

6.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, Bitlis'teki yüksek doğal gaz tüketimine ilişkin açıklaması

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Nisan ayında bile kar yağan seçim bölgesi Bitlis'te yüksek doğal gaz tüketimi bir lüks değil zorunluluktur. Ancak, bu aydan itibaren hayata geçirilmesi planlanan kademeli tarife sistemi bu gerçeği görmezden gelerek halkı daha yüksek faturalarla karşı karşıya bırakmaktadır. Yeni sistem sosyoekonomik göstergelerde Türkiye ortalamasının altında olan ve kışları oldukça uzun ve sert geçen Bitlis gibi illeri daha da dezavantajlı duruma sokacaktır. Bu eşitsizliği telafi etmek için doğal gazda Bitlis için bölgesel tarife uygulamasına geçilmeli, alt kademe tüketim limitleri artırılmalı ve soğuk iklim desteği sağlanmalıdır. Ayrıca, gelir düzeyi düşük haneler için özel sübvansiyon mekanizmaları oluşturulmalıdır.

Enerjiye erişim temel bir haktır. Bitlis halkının bu haktan eşit ve adil biçimde yararlanması için acil düzenlemeler yapılmalıdır. Yetkilileri bu konuda sorumluluk almaya ve duyarlı olmaya davet ediyorum.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Sayın Başkanım, Sayın Karatutlu bana sataştı, iki dakika kürsüden söz verin.

BAŞKAN - Sataşma yok.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Sataşma var, açıkça ismimi zikretti Başkanım; daha ne yapsın sataşmak için? Açıkça ismimi zikretti. Bırakın da açıklayayım neden söylediğimi. Bir de “Allah ıslah etsin.” diyor, kendisi ıslah olmamış ama! Refaha erdi ama AKP'ye geçerek refaha erdi!

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

7.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, İsrail'in Sumud Filosuna saldırısına ve 1 Mayıs'a ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Sözlerime haydut devlet İsrail'in Akdeniz'de uluslararası sularda Sumud Filosuna yönelik saldırısını şiddetle kınayarak başlamak istiyorum.

Yarın 1 Mayıs ve emeğin bayramını kutlayacağız. Emek ve Dayanışma Günü'nde, varoluşumuzun ana gerekçesi itibarıyla hak mücadelesinden doğmuş Demokratik Sol Parti olarak işçinin ve emekçinin her zaman yanında olduk, olmaya devam edeceğiz. Yaşanan ekonomik sıkıntıları en yoğun şekilde hisseden toplum kesimlerinin insanca yaşam şartlarına ulaşabilmesi adına Demokratik Sol politikalarının iktidara taşınması için verdiğimiz mücadeleyi de ilk günkü azim ve kararlılığımızla sürdürüyoruz.

Demokratik hak arayışıyla, maaş ve tazminatlarını alamadıkları için bu mücadelenin en güzel örneklerinden birini ortaya koymuş olan Bağımsız MADEN-İŞ Sendikası üyesi işçilerimizi sendika başkanını ve yönetim kurulunu bu vesileyle tebrik ediyorum.

Yaşasın işçinin ve emekçinin hak mücadelesi, yaşasın 1 Mayıs diyorum. Ekmeğinin hamurunu alın teriyle yoğuran tüm emekçileri buradan en içten duygularıyla yürekten selamlıyorum.

BAŞKAN - Uşak Milletvekili İsmail Güneş...

8.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak Turhan Akçay Bilim ve Sanat Merkezi öğrencileri ile öğretmenlerine, Küresel Sumud Filosuna yapılan müdahaleye ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TÜBİTAK tarafından ortaokul ve liseler arasında yapılan proje yarışmasında Türkiye 1'incisi olan Uşak Turhan Akçay Bilim Sanat Merkezi öğrencilerimizi ve onları yetiştiren öğretmenlerimizi tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Gazze'ye insani yardım ulaştırmak üzere yola çıkan ve aralarında Uşaklı bir hemşehrimizle birlikte 18 Türk vatandaşının da bulunduğu Küresel Sumud Filosuna uluslararası sulara yapılan müdahale kabul edilemez bir hukuksuzluktur. Tamamen insani amaçlarla hareket eden sivililerin hedef alınması insanlığın ortak vicdanına yönelmiş bir saldırdır. Gazze'de yaşanan ağır insani tabloya dikkat çekmek isteyen gönüllülerin engellenmesi kabul edilemez. Bu tablo karşısında beklentimiz nettir: Alınan vatandaşlarımız derhâl serbest bırakılmalıdır, insani yardım faaliyetlerine yönelik her türlü müdahale son bulmalıdır. Uluslararası toplumun da bu hukuksuzluk karşısında sessiz kalmaması, açık ve kararlı bir tutum ortaya koyması gerekmektedir.

Hiç kimse vicdanının sesini susturamaz. Türkiye mazlumların yanında olmaya devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Levent Uysal...

9.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, limon üretimine ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde yılda 2 milyon ton limon üretiliyor, bunun 1 milyon tonu Mersin'de üretilmektedir. Gün itibarıyla depolarımızda 450 bin ton limon stokumuz var, yıl sonuna kadar ise 300 bin ton tüketilecek. Limon ihracatına fiyat istikrar fonu desteği verilmesini ve limon ithalatındaki yüzde 56'dan yüzde 10'a düşürülen gümrük vergisinin yeniden değerlendirilmesini talep ediyoruz efendim. Her zaman çiftçimizin, köylümüzün yanındayız.

Teşekkür ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez...

10.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Sırrı Süreyya Önder'e ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Barış elçisi Sırrı Süreyya Önder'in aramızdan ayrılışının 1'inci yıl dönümünde, zaman geçse de kendisini eksilmeyen bir sevgiyle, hasret ve minnetle anıyorum. Bilinsin ki Sırrı Süreyya Önder'i sadece anmak yetmez, aslanan onun barış idealine ve mücadelesine sahip çıkmak ve bu uğurda mücadele etmektir. Sırrı ağabey barış ve demokrasi yolunda zindanlardan geçmiş, işkence tezgâhlarını görmüş ama halkların yüzyıllık eşitlik ve özgürlük çılgılığına bir an olsun kulağını

kapatmamıştı. Herkese ve hepimize düşen görev de onun uğruna yaşamını adadığı barışı bu topraklara getirmektir. Ona sözümüzdür: Bize bıraktığı mirası ve barış bayrağını asla yere düşürmeyeceğiz. “...”¹

BAŞKAN - Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

11.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kürt sorununun çözümüne ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, Kürt sorununun çözümüne yönelik çabalarda bir duraklama yaşandı; ne zaman gündeme gelse “Ahmetler makama” diye bir slogan çıkıyor. Bu hangi Ahmet, hangi Mehmet? Bu hangi makam? Hangi acılar, bunca acılar hangi Ahmet için çekildi zannediyorsunuz siz?

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Bravo sana, bravo!

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Bu kadar civan genç hangi Ahmet için toprağa düştü zannediyorsunuz siz? Bu kadar bedel hangi Ahmet için ödenmiş olabilir zannediyorsunuz? Biz hem Kürtler için hem Türkler için onurlu bir barış talep ediyoruz. Hiç kimseye mevki, makam talep etmiyoruz. Meclis de bu saçma sapan gündemlerden Türkiye'nin gerçek gündemine dönsün talep ediyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adana Milletvekili Bilal Bilici...

12.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana'ya ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Sayın Başkan, Adana'mız tarımıyla, sanayisiyle, yöresel lezzetleri değil, maalesef şimdilerde ise sahipsizlik, işsizlik, ekonomik sıkıntılar, şiddet, haraç kesme ve belediyelerimize yapılan haksızlıklarla, hukuksuzluklarla öne çıkmakta. Uçaktan bile bakınca görüyoruz ki geri dönüşüm tesislerinin karmakarışık yığınları ortaya çıkıyor. Zaten Adana ve 15 ilçemiz, Seyhan başta olmak üzere, Yüreğir, Ceyhan ve Kozan yeteri kadar turizm, sanayi ve ziraat teşvikleri alamıyor.

Ayrıca, buradan ifade etmiştim, Kozan-Kadirli-Ceyhan yolunun Mercimek mevkiisi artık can pazarına dönüşmüştür. 2014'ten beri bitemeyen bu yolda geçen hafta yine bir kaza olmuştu. Adana'nın ve Ceyhan'ın güzelleşememesinin ve geri bırakılmasının sebebi nedir diye sormak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen...

13.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in İslâhiye ilçesinde faaliyet gösteren Toprak Mahsulleri Ofisine ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Seçim bölgem Gaziantep'in İslâhiye ilçesinde faaliyet gösteren Toprak Mahsulleri Ofisinin soyulduğu iddia edilmektedir. Aldığımız bilgilere göre, Ofisin depolarındaki yaklaşık 100 milyon liralık buğday geçen aylarda kayıplara karıştı. 6.600 tona yakın buğdayın nasıl fark edilmeden çalınabildiği henüz bilinmiyor. Soygunla ilgili müfettiş görevlendirildiği gelen bilgiler arasında. TMO'nun Türkiye genelinde yayılmış yüzlerce deposundan da benzer şikâyetler gelmektedir. Bildiğimiz tek şey, devlet kurumları yolgeçen hanına dönmüş durumda. Binlerce ton buğday çalınıyor ama kimsenin ruhu duymuyor veya görmezden geliniyor.

Bu yıl 88'inci yaşını kutlayan, cumhuriyetimizin en köklü kurumlarından olan ve bizzat Atatürk'ün imzasıyla 1938'de kurulan TMO'nun AKP iktidarı eliyle ne hâle getirildiğini görmekteyiz. Cumhuriyetimizin tüm değerleri, Atatürk'ün mirası tarihî kurumlarımız bir bir tarumar ediliyor. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kars Milletvekili Adem Çalkın...

14.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, Kars'ın ticari ve lojistik altyapısını büyütmek için çalışmalarının devam ettiğine ilişkin açıklaması

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Kars'ımızın ticari ve lojistik altyapısını büyütmek için çalışmalarımız devam ediyor. Yapılan diplomatik görüşmeler meyvesini vermeye başladı. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü, kararlı ve bilge liderliği, Dışişleri Bakanımız Sayın Hakan Fidan'ın etkin diplomasisi sayesinde Türkiye'miz bölgesinde belirleyici aktör konumuna gelmiştir. Dışişleri Bakanımız Sayın Hakan Fidan'la görüşmelerimiz neticesinde Türkiye-Ermenistan Ortak Çalışma Grubu Toplantısı sonrası bölgesel ulaştırma bağlantılarının geliştirilmesi, Kars-Gümrü demir yolunun bir an evvel faaliyete geçirilmesi hususunda ortak fikre varılmıştır.

Bunun yanında, gümrük kapımızla, Doğu Kapı'yla ilgili çalışmalarımız sürmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Dışişleri Bakanımıza desteklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan...

15.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin ili Artuklu ilçesi Ortaköy Mahallesi'nin mezarlık alanına ilişkin açıklaması

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Sayın Başkan, Mardin ili Artuklu ilçesi Ortaköy Mahallesi'nin tek mezarlık alanının içinde Jandarma karakolu yani güvenlik noktası yapılmak üzere Mardin Büyükşehir Belediyesi tarafından imar değişikliği yapılarak mezarlık alanından bir alan tahsis edilmiştir; "mezarlık alanı" diyorum. 15 bine yakın nüfusu olan Ortaköy Mahallesi'nin sakinleri uzun yıllara yetecek şekilde bir planlama yapmışken ve bu şekilde bir tahsis, bir feragat yapmışken Ortaköy Mahallesi'nde bir mezarlık alanının bir bölümünün tahsis edilerek mezarlık içinde karakol yapılmasına mahalle sakinlerinin rızası bulunmamaktadır. Zaten 7 kilometre ilerisinde Akıncı Jandarma Karakol Komutanlığı mevcuttur. Yapımına başlanan ve temeli atılan Jandarma karakol noktasının başka bir alanda yapılması ve bu yanıştan bir an önce dönülmesi gerekirken bunda ısrar edilmesi AKP iktidarının sürece, topluma, mezarlığa, dinî değerlere bakış açısının en açık örneğidir.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Mehmet Baykan...

16.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, ilginç zamanlarda siyaset yaptıklarına ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Başkanım, Çinlilerin "Tuhaf zamanlarda yaşayınız." diye bir atasözünü biliyoruz. Bize de ilginç zamanlarda siyaset yapmak, milletvekili olmak nasip oldu; havlu defilesi yapılan zamanlar, konuşmaktan hicap duyacağımız medeniyetsiz ilişkiler, üstüne oturlan, 1 bardak su içirtilen kurban bağışları, Şair Nefî'yi kışkırtan hitap tarzları, biraz önce Tekirdağ Milletvekili arkadaşımın da ifade ettiği gibi, basın toplantısında birbirleriyle kavga etmekten çekinmeyen siyasetçiler ve şehrim Konya'da siyaset adına yaşananlar. Bu ortamda ülkemizin geleceği adına politikalar üretebilmek için çözümler geliştirmek gibi bir amaçla çalışmak durumundayız. Gönül belediyciliği yapıp gönül ilişkilerinin dışında çalışan belediye başkanlarımızı, siyasetçilerimizi kutluyorum. Bu ortamda Allah yardımcımız olsun diyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

17.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, kamyon ve tır şoförlerine ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Ülkemizde bireysel kara yolu taşımacılığı faaliyetiyle iştigal eden kamyon ve tır şoförleri, lojistik sektörünün belki en alt halkası ancak ekonominin vazgeçilmezi. Bireysel taşımacıların gelir güvencesi maalesef yok. Mesleğini direksiyonda geçiren ağır vasıta şoförleri tahsilat güvencesinden yoksunlar. Navlun fiyatlarının kontrolsüz şekilde düşmesi, kayıt dışılığı teşvik etmekte, ehliyet ceza puanı

uygulamaları sonucunda da çalışma hakkı fiilen ortadan kalkmakta. Bunun gibi ağır ekonomik koşullarla maalesef karşı karşıyalar. Bizim burada Ticaret Bakanlığından, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından istediğimiz şudur ki tahsilat riskini ortadan kaldıracak bir sistem, faturam güvende sistemi kurulmalı ve kamu otoritesi tarafından da mutlaka denetlenmeli ve düzenlenmeli diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan...

18.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, PTT bünyesinde 399 sayılı KHK'yle görev yapan kamu personeline ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, PTT bünyesinde 399 sayılı KHK'yle görev yapan kamu personeli ciddi mağduriyet yaşamaktadır. Bir taraftan kamu personeli statüsü korunurken diğer taraftan şirket elemanı mantığına mahkûm edilmektedirler. Bu hem kazanılmış hakların giderilmesine hem de çalışma barışının bozulmasına neden oluyor çünkü PTT çalışanları görev tanımlarının ötesinde ağır kargo taşımacısı gibi görev yapıyor; dağıtım sahaları makul sınırların çok çok ötesinde ağır iş yüklerine maruz kalıyorlar. Yıpranma haklarının kaldırılması, yaş ve fiziki koşullar gözetenmeden yüksek performans beklentisi de işin cabası. Bu, kamu yönetiminde hukuk devleti ilkesinin zedelendiğini gösteriyor. Bu açıdan, bu İşçi Bayramı'nda kazanılmış hakların bir an önce korunarak PTT personelinin statülerine ilişkin belirsizlik giderilmelidir.

BAŞKAN - Siirt Milletvekili Mervan Gül...

19.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, terörsüz bir Türkiye'ye ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Terörsüz bir Türkiye; sadece huzurun değil aynı zamanda güçlü bir ekonominin, artan istihdamın ve büyüyen yatırımların temelidir çünkü güvenliğin olmadığı bir yerde ne yatırım gelişir ne de istihdam kalıcı olur. Terörün sona erdiği bir ortamda yatırımcı güven duyar, üretim artar ve yeni iş alanları oluşur, özellikle yıllarca potansiyelini tam kullanamayan bölgelerimizde sanayi, tarım ve turizm canlanır. Bu da doğrudan işsizliğin azalmasına ve refahın artmasına katkı sağlar. Aynı zamanda uluslararası yatırımcılar için güvenli ve istikrarlı bir Türkiye cazibe merkezi hâline gelir. Daha fazla yatırım, daha fazla üretim ve daha fazla istihdam demektir.

Kısacası, terörsüz bir Türkiye, güçlü bir ekonomi ve umut dolu bir gelecek demektir. Güvenliğin olduğu yerde yatırım, yatırımın olduğu yerde istihdam vardır.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Sami Çakır...

20.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, yarın 1 Mayıs. 2008'de Emek ve Dayanışma Günü olarak kutlanması kabul edilmiş olup inişli çıkışlı dönemlerin sonrasında 2009 yılında 1 Mayıs resmî tatil ilan edilerek geçmişteki acıların izlerini unutmadan, işçilerin ortak bayramı olarak işçinin, emekçinin hem sorun ve sıkıntılarının gündeme taşınması hem de bayram olarak kutlanmasının yolu açılmıştır. Peygamber'imizin "İşçinin ücretini alın teri kurumadan veriniz." düsturu, sadece bir inancın çağlar öncesinden günümüze dosdoğru bir eylem güzelliği mesajı yanında hak ve adaleti öne çıkaran davranış modeli sunmaktadır. İşçiyi, emekçiyi kendinden farklı görmeyen bir işveren bakış açısının toplumun geleceği ve huzuru için en önemli adım olacağına inanıyorum. Bu duygu ve düşüncelerle 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü kutluyor, Genel Kurulu ve tüm emekçi kardeşlerimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Denizli Milletvekili Şeref Arpacı...

21.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, esnafa, sanayiciye ve KOBİ'lere ilişkin açıklaması

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bugün rakamların arkasındaki iflas korkusunu, kapanan kepenkleri ve borcunu çeviremediği için uykusuz kalan esnafı, sanayiciyi KOBİ'lerimizi dile getireceğim. Son bir yılda taksitli ticari kredilerdeki takipteki alacak yüzde 122'yi aşmıştır. KOBİ'lerde ise bu artış yüzde 120'dir. Toplam takipteki alacakların yüzde 35'i KOBİ'lerin borcudur. Bu üreticinin finansmana ulaşamadığı, sanayicinin yüksek faiz altında ezildiği, işletmelerin ayakta kalmakta zorlandığı anlamına gelmektedir. Denizli gibi üretimle, ihracatla, sanayiyle ayakta duran şehirlerde bu tablo daha da ağır hissedilmektedir. Tekstilci, sanayici, küçük işletme sahibi artık yatırım yapmayı değil, işletmesini nasıl açık tutacak bunu düşünmektedir. Enflasyonla mücadele edelim derken üretici nefessiz bırakılmıştır. İktidar bankaları değil, üreticiyi; rantı değil, emeği koruyan gerçekçi ve adil ekonomik politikaları acilen hayata geçirmelidir.

BAŞKAN - Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer...

22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2025 yılında Niğde'de yetişen patatese ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde ili patates üretiminde 1'inci sırada. 2025 yılında kayıt dışıyla beraber Niğde'de 1 milyon ton patates yetişti ancak bunun önemli bölümü tüccar tarafından alınmayınca depolandı, bir kısmı tarlada kaldı, bir kısmı hayvan yemi oldu. Küçük aile tipi işletmelerimizde hâlihazırda patates depoda duruyor ama bir ay içinde eğer satılamazsa bu patates çürüyecek, Hatay'da, Adana'da turfanda patates çıkacak. Ne yazık ki patatesle ilgili son yıllarda bir politika oluşturup bir entegre tesis de bölgeye kazandırılmadığı için çiftçimiz büyük zarar ediyor ve patates şirketlerin ve tüccarların kontrolüne girdi. Kamunun bu bağlamda olması ve çiftçimize sahip çıkılması gerekiyor. Şu anda patates çöp olmadan -kalanı olsun- satın alınmalı. Girdi maliyetlerinin altında bir fiyat oluştu, çiftçi zarar etti ama buna rağmen yapacak başka...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Mehmet Karaman...

23.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, 24 Nisanda yayınlanan 11187 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı'na ilişkin açıklaması

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 24 Nisanda yayınlanan 11187 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı Samsun'umuzun sağlık altyapısı ve kamu kaynaklarının yönetimi açısından ciddi soru işaretleri doğurmuştur. Aralarında Gazi Devlet, Kamil Furtun Göğüs Hastalıkları ve fizik tedavi hastanelerimizin de bulunduğu taşınmazların özelleştirme kapsamına alınması yalnızca bir mülkiyet meselesi değil, doğrudan halkımızın sağlık hizmetlerine erişimiyle ilgilidir. Daha da dikkat çekici olan, Çarşamba'da 2023 yılında tamamlanan ağız ve diş sağlığı merkezinin henüz çok yeni olmasına rağmen satış listesine dâhil edilmesidir. Bu durum kamu kaynaklarının etkin ve planlı kullanımı ilkesine gölge düşürmektedir. Bizler şehir merkezindeki bu stratejik alanların sadece birer gayrimenkul olarak görülmesine karşıyız. Sağlık tesisleri bir kentin hafızası ve güvencesidir. Bu nedenle, alınan bu karar kamu yararı ve halkımızın ihtiyaçları gözetilerek yeniden değerlendirilmelidir.

Teşekkür ederim.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden TÜBİTAK yarışma finalisti öğrencilere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, TÜBİTAK yarışma finalistinden bir grup öğrencimiz misafir locamızda Genel Kurulumuzu izlemektedir; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, 1 Mayıs'a ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Yarın 1 Mayıs. Buradan gasbedilen hakları için Eskişehir'den Ankara'ya 200 kilometre yürüyen, barikata, gaza, gözaltılara rağmen ölümü göze alarak direnen ve alın terinin karşılığı haklarını söke söke alan BAĞIMSIZ MADEN İŞ Sendikası üyesi Doruk Madencilik emekçilerine selam olsun ama AK PARTİ'nin saray düzeninde 1 Mayısta kutlanacak bayram yok çünkü iş yok, geçim yok, adalet yok. 13 milyon işsiz yarattılar, milyonlarca emekçi de açlık sınırının altında asgari ücrete mahkûm, o asgari ücretin alım gücü de dört ayda eridi. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, işçilere üç ayda bir enflasyon oranında zam istiyoruz ama ülkeyi açlığa mahkûm eden, emek düşmanı bu AK PARTİ bunu yapamaz, biz yapacağız. Halkın iktidarında emek, alın teri yeniden değer kazanacak. 1 Mayıs, yasakların, barikatların değil, dayanışmanın günü olacak. Yaşasın 1 Mayıs! Yaşasın emekçinin onurlu mücadelesi!

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç...

25.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, İsrail'in Sumud Filosuna yönelik saldırısına ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - İsrail'in, uluslararası sularda Sumud Filosuna yönelik gerçekleştirdiği saldırı açık bir hukuksuzluktur, açık bir korsanlıktır. Sivillerden oluşan bir insani yardım girişimine yapılan bu müdahale asla kabul edilemez ama asıl sorulması gereken soru şudur: Biz ne yapıyoruz? 31 vatandaşımızdan haber alınamıyor, aileleri endişe içinde, kamuoyu cevapsiz. Buradan iktidara açık çağrımızdır: Kınamak yetmez, İsrail'in burnumuzun dibine kadar gelerek yaptığı haydutluğun hesabını sormalısınız. Vatandaşın nerede olduğunu bilmeyen, bunu ortaya çıkaramayan bir yönetim kabul edilemez, derhâl harekete geçilmelidir. Uluslararası tüm mekanizmalar devreye sokulmalı, İsrail üzerinde somut baskı kurulmalıdır. Bu mesele sadece dış politika değil devlet olup olamama meselesidir.

BAŞKAN - Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan...

26.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 8 Aralık 2024 tarihinde Arhavi'de meydana gelen heyelan ile 31 Aralık 2025 tarihinde Artvin'de meydana gelen çığ felaketinde hayatlarını kaybedenlere ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

8 Aralık 2024 tarihinde Arhavi ilçemizin Kıyıcık Tüneli çıkışında meydana gelen heyelan felaketinde Giresun ilimizin Bulancak ilçesinden 4 gencimiz Murat Turhan, Nuri Apaydın, Aykut Tiryaki ve Aydın Görkem Özdemir yaşamlarını yitirmişlerdir. Olayın üzerinden yirmi aya yakın bir süre geçmiş olmasına rağmen 2024/920 sayılı soruşturma dosyasıyla Arhavi Cumhuriyet Savcılığı henüz davayı açmamıştır. Yirmi aydır dava açmayan Arhavi Cumhuriyet Savcılığı bu dosyada ne yapıyor, merak ediyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinden bunu soruyorum.

Yine, ayrıca, 31 Aralık 2025 tarihinde Artvin ili Ardanuç ilçesi Zekeriyaköy'de meydana gelen çığ felaketinde "Bülent Gezer" isimli kardeşimiz kar altındadır, beş aydır kar altındadır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli üyeleri, beş aydır kar altında olan bir cenaze ne yazık ki 2026 Türkiye'sinde kardan çıkarılmamaktadır. Bunu Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir kere daha haykırıyorum. Bülent Gezer'in ailesine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)*A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)*

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden oto ses sistemleri sanayicileri derneği yönetimine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, oto ses sistemleri sanayicileri derneği yönetimi Genel Kurulumuzu locadan takip etmektedir; kendilerine hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)*27.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Kartal Gözü Sistemi'ne ilişkin açıklaması*

MURAT CAHİD CINGI (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Son dönemde özellikle okullarımızda yaşanan müessif hadiseler hepimizi çok derinden yaralamış bulunmakta ve öğrencilerimizin güvenliği ülkemiz açısından en önemli meselelerden biri hâline gelmiş durumda. Dolayısıyla, bu konuyu aşmak için Kayseri’de seksen yıldan fazladır insan yetiştiren, hizmet veren “Kartal Meslek Lisesi” diye bilinen Merkez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenleri İsmail Güler ve Ömer Kılıç okulun 1.372 öğrencisinin güvenliğini sağlamak için tamamen kendilerinin ve öğrencilerinin eseri olan yerli kodlama ve yapay zekâ desteğiyle “Kartal Gözü Sistemi”ni okulda devreye sokmuşlar ve yabancıların tanınabildiği, gün içerisinde öğrencilerin dışarıya çıkmasının yasaklandığı, engellendiği çok güzel, teknolojik bir tesis kurmuşlar.

Kendilerini tebrik ediyorum, okul öğrencilerimize başarılar diliyorum.

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

28.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın huzurevi ihtiyacına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz aylarda Meclisimizde Amasya’daki huzurevi eksikliğini dile getirmiş, 350 bin nüfuslu ilimizde yalnızca Suluova ve Merzifon olmak üzere 2 huzurevi bulunduğunu ve bunun yetersiz olduğunu ifade etmiştik. İktidar bu sözlerimizden çok etkilenmiş olacak ki Merzifon Huzurevini de kapattı ve sayı 1’e düştü. Merzifon Huzurevinde yaşayan büyüklerimiz ve emektar personeller Suluova ve çevre illere gönderildi. Ahiştıkları yaşam standartlarından uzaklaştılar. Depreme dayanıksızlık gerekçesiyle boşaltılan binanın yerine yapımına başlanan bir huzurevi projesi yok, uzun vadeli bir planlama da yok. Ortada olan tek bir şey var, o da artık, huzurevlerinde bile huzurun kalmamış olması. Amasya merkez ve Merzifon başta olmak üzere, huzurevi ihtiyacı olan tüm ilçelerimizin huzurevi eksikliği giderilmeli, ihtiyaç sahibi büyüklerimiz devlet güvencesi altında ömürlerini sürdürmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya...

29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, Sivas Demir Çelik Fabrikasına ilişkin açıklaması

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sivas Demir Çelik Fabrikası 1987 yılında 40 dönüm arazi üzerine kurulmuştu. Türkiye’nin en büyük 50 şirketinden biriydi. 1998 yılında özelleştirilen işletme çok sancılı yıllar geçirdi. Fabrika şimdi de TMSF’ye devredildi. Yıllık 720 bin ton çelik üretim kapasitesiyle Avrupa, Orta Doğu, Uzak Doğu, Afrika ve Amerika’ya ihracat yapan fabrikanın dört yıldır üretimi yok ve çalışanlar binbir türlü sorunla boğuşuyor. 2023 yılında 650 bin olan Sivas’ın nüfusu 2025 yılında 631 bine düştü. Bu fabrika insanları doğdukları yerde doyurmak adına önemli bir işlev görüyor, istihdam konusunda bir açığı kapatıyordu. TMSF bu fabrikayı sorunun sosyal boyutunu da hesaba katarak basiretli bir tüccar gibi yönetmeli ve insanımıza yine ekmek kapısı olmalı.

Sivas Demir Çelik yeniden ayağa kalkmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Van Milletvekili Zülküf Uçar...

30.- *Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van-Hakkâri yolu ile Van-Bahçesaray yoluna ilişkin açıklaması*
ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkürler.

Van-Hakkâri yolu yirmi gündür kapalı. Şüphesiz ki bu doğal afetlerin yaşamı bu derece etkilemesindeki en büyük etken ihmalkârlıktır. Bu ihmalkârlık bu yolda her yıl kendini gösterdi, çığlar yaşandı, heyelanlar oluştu ama önlem alınmadı; tıpkı Van-Bahçesaray yolunda yaşandığı gibi. Van-Bahçesaray yolunda çığ düşmesi sonucu yaşanan katliam hâlâ hafızalarda. Artık adını net koyalım, sağa sola çekmeden adını net bir şekilde koyalım: Bu ihmalkârlığın sebebi bu heyelanın yaşandığı coğrafyadır, bu coğrafyaya bakış açısidir, bu heyelanın oluştuğu yolu kullananların Kürt olduğu gerçeğidir. Bu ihmalkârlıkların ve kayıtsızlığın Türkiye'nin başka bir yerinde yaşandığına dair hiçbir örnek de yoktur.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a ait.

Sayın Özdağ, buyurun.

31.- *Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne, Sumud Filosu'na, emeklilerin bayram ikramiyelerine, Kahramanmaraş'ta yaşanan olayda şehit edilen öğretmene ve öğrencilere, İçişleri Bakan Yardımcısı Bülent Turan'ın öğretmenlerle ilgili cümlesine ve Bülent Turan'a yaptığı çağrıya ilişkin açıklaması*

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü. Türkiye uzun yıllar bunun krizlerini yaşadı, sıkıntılarını yaşadı ve ardından da 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü olarak ilan edildi, çok da iyi yapıldı. Türkiye'nin en büyük sıkıntılarının bir tanesi... İşçinin alın teri kurumadan onun emeğinin karşılığının verilmesi gerekiyor, aynı zamanda sendikalaşmanın artırılması gerekiyor ama gördüğümüz kadarıyla sendikalaşmayı engelleyen kişiler var, şirketler var, aynı zamanda yürütmenin de problemleri var. Onunla ilgili olarak da sendikalaşma artırılmalı, aynı zamanda işçilerin emeklerinin karşılığı zamanı geldiğinde ödenmeli. İşçilerin zaman zaman problemlerini dile getirmek uğruna Anayasa'nın kendilerine vermiş olduğu bir yandan yürüme, bir yandan protesto etme, toplantı ve gösteri yapma gibi hakları var; bu hakların da engellenmemesi lazım. En son bunu gördük, ardından da Ankara İl Emniyet Müdürü de görevden alındı, çok da iyi yapıldı. Kendisine de buradan bir çağrıda bulunuyorum: Keşke İçişleri Bakanı da aynı şekilde kendisine de bir öz eleştiri yapsa da bu işçilere yapılanları nasıl, nereye koyacağını bir düşünmüş olsa. 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nün emeğin karşılığının verildiği gün olmasını temenni ediyorum.

Sumud Filosu... Biliyorsunuz, İsrail 1948 yılından itibaren Filistin'de bir devlet kurdu. Bu devleti kurduktan sonra, bir yandan sapık teolojik gerekçelerle ve arzımevut hayalleriyle oradaki ülkelere Ürdün'e, Lübnan'a, Mısır'a, Suriye'ye, hatta başka ülkelere de toprak bütünlüklerine halel getirmek için savaşlar ilan etti ve işgallerde bulundu. En sonunda, 7 Ekim saldırısını bahane ederek orada Hitler'in bile yapmadığı bir soykırımı, zulmü, işgali ve kadın çocuk demeden ölümleri, katillikleri gösterdi Netanyahu Hükümeti. Ardından da Golan Tepeleri'ni önce işgal etti, ardından da ilhak etti. Şimdi de Gazze'yi ilhak etmenin yollarını araştırıyor, zaten bir yerde güya bir tampon bölge kurarak orada belli noktaya kadar gelmiş oldular. Bununla ilgi olarak dünyanın her yerinden halklar, hatta dünyada bazı ülkelerin liderleri, özellikle 10 ülkenin lideri Filistin'i tanıdılar, Filistin'i tanıdıktan sonra da Batı dünyasının duyarlı Hristiyanları, duyarlı Yahudileri, Musevileri ve İslam dünyasının duyarlı Müslümanları yürüyüşler yaptılar ve mitingler yaptılar, pankartlarla sokaklara çıktılar ama bir noktada yine zulme devam etti fakat daha sonrasında ise mecbur kaldı burada, bir noktada barış ilan etme konusunda. Ardından da biliyorsunuz

bir Sumud Filosu yola çıkmıştı, bu Sumud Filosuyla beraber de aynı zamanda bir barış filosu da yola çıktı. Bunların içerisinde bizim milletvekillerimiz de vardı, Sema Silkin Ün gibi, Mehmet Atmaca gibi, Necmettin Çalışkan gibi insanlar vardı. Bunlar İsrail tarafından alıkonuldular. Bir yandan Gazze'yi işgal ediyorsunuz, 75-80 bin kişiyi öldürüyorsunuz, 100 bin kişiyi yaralıyorsunuz ve yaklaşık 110 bin evi yerle bir ediyorsunuz, bütün dünya sizi seyrediyor, siz bir katilsiniz ve buraya ekmek götürmek isteyen insanlar var, ilaç götürmek isteyenler var, bunlara da mâni oluyorsunuz. Bu noktada, ben bir yandan bu Sumud Filosuna, bir diğer yandan bu barış filosuna katkıda bulunan arkadaşlarımı, vatandaşlarımı tebrik ediyorum ama bir baktık ki dün akşam 21 tekne ve 175 aktivist çeşitli yerlerden yola çıktılar ve Gazze'ye yardıma gittiler. Ya, bir yandan Gazze'de Barış Kurulu kuruyorsunuz, bir diğer yandan da Gazze'ye ekmek götüren, ilaç götüren insanlara da "Dur!" diyorsunuz. Bu İsrail'in anladığı bir şey vardır, dün burada söyledim; bazıları "lütfen"den anlar, bazıları "ulan"dan anlar. Bu İsrail'in "ulan"ı ise, bu İslam dünyasının, Türkiye başta olmak üzere, özellikle güçlü olması, bilgi ve teknoloji toplumu olmasıyla geçmiş olur. O nedenle, ben, Parlatentonun çok daha fazla gündeme getirmesini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile beraber Türkiye'deki tüm sivil toplum kuruluşlarının bu noktadaki duyarlılıklarını daha fazla görünür hâle getirmelerini temenni ediyorum ve bir an önce de İsrail'in bu zulmünden vazgeçmesini temenni ediyorum.

Emekli ikramiyeleri, bayram ikramiyeleri... Biliyorsunuz, değerli arkadaşlar, bin lira bir emekli ikramiyesi vermek istedi Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı -o zamanlar Kemal Kılıçdaroğlu- iktidar "Nereden alacaksınız?" dedi, baktılar ki pabuç pahalı "Verelim." dediler, o günden beri bin lira veriliyordu; sonra "Bunu enflasyon oranında artıralım." dediler, ardından da bu bayram 4 bin lira yaptılar.

Peki, bu bin lira çıktığı zaman, ilk defa verildiğinde vatandaşlar -Kurban Bayramı öncesindeyiz, arifesindeyiz- ne yapmıştı? 1 kurban alabiliyordu 850 liraya, 150 lira artırıp bayramını da rahat rahat geçirebiliyordu, köyüne, kasabasına gidebiliyordu, belki tatile gidemiyordu. Bugün yapmamız gereken şey nedir? Asgari ücret oranında bir yardım yapılmasıdır yani vatandaşlarımıza 4 bin lira değil, 28.075 lira yardım yapılması ve her bayramda da Türkiye'nin gündeminden çıkması gerekmektedir.

Ben bir kanun teklifi verdim, 28.075 lira, bu, asgari ücret biliyorsunuz. Bununla da kurban alamaz da hadi neyse yine bir yaklaşmış olur, 30-35 bin lira bugün küçükbaş kurban.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - O nedenle emekli ikramiyelerini tekrar, yeniden gözden geçirin. Bir yandan "Ekonomimiz pık yaptı." diyorsunuz, bir yandan da "Neden bunlar oluyor?" diyorsunuz.

Kahramanmaraş'ta bir olay oldu biliyorsunuz, Şanlıurfa'da da oldu; 1 öğretmenimiz ve de aynı zamanda öğrencilerimiz şehit edildiler. Bu konuda da özellikle bir kanun çıkarılmalı. Bu insanlara, özellikle öğretmenlere de -polis memurları şehit oluyorlar güvenliği sağladıkları için, bekçilerimiz şehit oluyor, askerlerimiz şehit oluyor- bu insanlara da şehitlik muamelesi yapılması gerekir diye düşünüyorum. Bununla ilgili de bir kanun teklifi hazırladım, bunu da Genel Kurula takdim edeceğim.

Diğer yandan değerli arkadaşlar, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna sesleniyorum: İçişleri Bakan Yardımcısı Bülent Turan Bey -uzun yıllar burada çalıştık, kendisi de Grup Başkan Vekilliği yaptı- geçen gün şöyle bir cümle kullandı: "Öğretmenler sendikal haklarını kullanıyorlar, eğitimi baltalıyorlar -neymiş- o gün derslere girmemişler. Yani karakola saldırı olduğunda da polisler de mi bu şekilde karakollara girmesinler?" Polislerin sendikal hakları yok Bülent Turan. Sen İçişleri Bakanlığına gittin, sendikal haklarının olup olmadığını da bilmiyorsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Teşekkür ederim.

Öğretmenlerin sendikal hakları var, bunu farkındalık yaratmak adına söylüyorlar. Bakın, farkındalık yarattılar ki siz burada genel görüşme talebimizi... Yani 6 parti ortaklaşa olarak burada bir araştırma komisyonu kurduk ve ardından da bakanlarınız bir araya geldiler “Okullara kamera koyalım, bekçi koyalım, polis koyalım, sivil polis koyalım.” diyerek de bunları dile getirdiler. O nedenle, polislerin sendikal hakları yok...

Diğer taraftan, Bülent Turan’a bir cevabım daha var, şöyle: Geçenlerde buraya İçişleri Bakanıyla gelmişler. Burada bir nöbetçi bakan var, bu nöbetçi bakana hangi muhalefet milletvekilleri gidebiliyor Allah aşkına? Haberimiz bile olmuyor ne zaman, hangi bakanın geldiğinden. Olsa ne olur. Ben bakanları arıyorum zaman zaman, mesela Çevre ve Şehircilik Bakanını. Kendim için mi arıyorum? Manisa için, Muğla için, Türkiye için arıyorum. Grup Başkanımı, Grup Başkan Vekiliyim, bunun için arıyorum, cevap vermiyor. Aynısını Millî Savunma Bakanı yapmıştı, söyledim kendisine, sonra geldi “Özür dileriz.” dedi. Çok teşekkür ediyorum kendisine. Telefonunu da vermek istedi. Açık söylüyorum Bülent Turan, gelmişsin Grup Başkan Vekillerini ziyaret etmişsin. Bizim grubumuzu ziyaret etmedin diye söylemiyorum bunu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Toparlıyorum efendim. Teşekkür ediyorum.

Bakın, bunlar palyatif tedbirler.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sen koskoca bir Grup Başkan Vekilisiz, Bülent Turan senin muhatabın mı Başkan, gözünü seveyim ya! Sen İçişleri Bakanına söyle.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bülent Turan benim muhatabım değil, Bülent Turan’ın şahsında Hükümet muhatabım, Meclis Başkanı muhatabım, o nedenle konuşmam arife tarif gerekmez Sayın İdris Şahin.

Değerli arkadaşlar, son cümle olarak da şunu söyleyeyim ve ardından da söylüyorum, Bülent Turan’a çağrıda bulunuyorum: Grupları ziyaret etmeniz önemli değil, bakanlarınızın bakan olmaları gerektiğini onlara hatırlatın. Onlar Adalet ve Kalkınma Partisinin bakanları değil, onlar Türkiye Büyük Millet Meclisinin bakanları. Bütün milletvekillerine eşit mesafede yaklaşıyorsanız ben o zaman size “devlet adamı” derim, o zaman sizlere “Liyakat ve ehliyeti gözetiyorsunuz, adil insanlar.” derim. Bir daha söylüyorum, son cümle olarak: Devletin dini adalettir, milletin dini de ekmektir arkadaşlar ama siz, devletin dinini unutmuş, milletin dinini unutmuş bir iktidarsınız.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’e aittir.

Sayın Çömez, buyurun.

32.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü’ne, Sumud Filosuna, Türkiye’de birçok kurumun zarar ettiğine, hastanelerin satışa çıkarılmasına ve Kepsut Devlet Hastanesine, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinin duyurusuna ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü emeğin, alın terinin, dayanışmanın ve adalet arayışının günüdür. Bu özel ve anlamlı günü kutluyorum. Tabii, bugüne dair söylenecek çok söz var, bununla ilgili partimiz bir araştırma önergesi verdi, grubumuz adına gerekli değerlendirmeleri uzun uzadıya zaten yapacağız.

Yanı sıra, dün akşam Sumud Filosu ne yazık ki küresel barbarlık tarafından esir alınmıştır ve Akdeniz’de uluslararası sulara İsrail bir korsanlık yaparak 175 aktivisti maalesef, kuralları hiçe sayarak orada derdest etmiştir ve ülkesine götürmüştür; bunu da şiddetle kınıyoruz. Yine, bununla ilgili Sayın Meclis Başkanının vermiş olduğu bir tezkere var, o tezkerenin görüşülmesi esnasında da daha kapsamlı değerlendirmeler yapacağız.

Saygıdeğer milletvekilleri, şu anda Türkiye’de birçok kurum zarar ediyor, en başta Merkez Bankası. Bir ülkenin Merkez Bankası neden zarar eder? Koskoca Merkez Bankası bugüne kadar zarar etmemiştir de neden şimdi zarar ediyor? Bakıyorsunuz, geçen sene 1 trilyon 64 milyar lira zarar etmiş; eder çünkü 14 tane yöneticisine 81 milyon lira maaş verirsiniz eder. Başkan yardımcısı, koskoca bankanın başkan yardımcısı gider, Singapur’da şirketler kurup Merkez Bankasını dolandırır o Merkez Bankası zarar eder. Yine, düşük kur-yüksek faiz politikasıyla kuru baskılamak için döviz satışıyla ilgili politikaları böyle uygularsanız o Merkez Bankası zarar eder. Nihayetinde, zenginlerin cebini daha da doldurabilmek için kur korumalı mevduat politikası uygularsanız Merkez Bankası zarar eder.

Peki, başka? PTT zarar etmiş. Yüz yetmiş sekiz yıldır kâr eden kurum yedi yıldır zarar etmiş ve 14 milyar liraya yakın zararı var PTT’nin. Dünyanın her yerinde bu tür kuruluşlar kâr ederken bizim ülkemizde zarar ediyor. TCDD Taşımacılık AŞ mesela, o da inanılmaz zararlarla kapatmış geçtiğimiz yılları. BOTAŞ’ta korkunç zarar var, sadece geçen yıl 45 milyar liralık bir zarar. Muhtemelen geçtiğimiz dönemde alınan birtakım politik kararlarla bu zarar önümüzdeki yıl daha da artmış olacak. ÇAYKUR arka arkaya üç yıl zarar etmiş. Tabii, bütün bunlar devam ederken asıl vurgulamak istediğim de Tarım Kredi marketleri. Tarım Kredi Kooperatifleri zarar ediyor. Burada geçtiğimiz haftalarda uzun uzadıya konuştuk, bu marketler niye zarar ediyor uzun uzadıya anlattık. Zarar eden marketlerin başındakine ayda 1,5 milyon lira nasıl maaş verilir, bunun da hesabını sorduk ama ne yazık ki hiçbir cevap, hiçbir özür, hiçbir geri adım atılmadığı gibi yeni gelişmeler oldu. Onu da paylaşıcağım sizinle.

Batan Tarım Kredi marketlerine 4 milyar lira avans verilmiş. Hâlbuki zarar etmesi değil, kâr etmesi beklenen bu kurum neden zarar etti, bunun tartışılması lazım. Dün aldığımız habere göre de halka arz edilecekmiş. Halka arz edilecekmiş Tarım Kredi Yem, Tarım Kredi Süt, Tarım Kredi Market. Aldınız, çalıştırdınız, eşi dostu zengin ettiniz, çeteleri zengin ettiniz, kendi ceplerinizi doldurdunuz anormal maaşlarla, şimdi zarar etmiş kurumları ve kuruluşları halka arz ederek bir de bu zararı halka yaymaya çalışıyorsunuz. Bunu da şiddetle eleştiriyoruz ve bu tutumu kabul etmiyoruz.

Tabii, yeri gelmişken şunu sormamız gerekiyor: Siz Tarım Kredi marketlerini ve bahsettiğim şirketleri halka arz ederken acaba sizin döneminizde yapılmamış, o toplu işne bile yapılmadığı dönemde milletin vergileriyle yapılmış otoyolları ve köprüleri niye halka arz etmiyorsunuz da götürüp İngiliz firmalarıyla, Kanada firmalarıyla dışarıda pazarlıklar yapıyorsunuz? En son aldığımız habere göre, gittiniz, Portekiz’de bazı şirketlerle anlaşmaya çalışıyorsunuz ve satmaya çalışıyorsunuz. Bu kurum ve kuruluşları, otoyolları, köprüleri; milletin sermayesiyle, milletin vergileriyle yapılmış bu değerleri neden millete arz etmiyorsunuz, milletinle paylaşmıyorsunuz da yabancılara peşkeş çekiyorsunuz? Baktım şöyle rakamlara, yirmi beş yılhına vereceksiniz bu otoyolları ve köprüleri. Yirmi beş yıl içerisinde 15 milyar dolar gelir sağlaması beklenen bu köprüler ve otoyollar maalesef 4-5 milyar dolara satılacak. Bu, korkunç bir kayıp. Bunu da bir kere daha size hatırlatıyoruz. Gelin, bu sevdadan vazgeçin. Milletin gözünün önünden kaçırarak, bu gerçekleri yok farz ederek milleti zarara sokmayın diyorum. Bu konuda tekrar bir uyarıda bulunmak istiyorum.

Şimdi, yanı sıra, geçtiğimiz günlerde birtakım satışlar gündeme geldi. Bu satışlarla ilgili hatta “Araştırma komisyonları kuralım.” dendi, reddedildi sizin tarafınızdan. Bunlardan önemli bir kısmı hastaneler. Tabii, bu hastanelerin neden satıldığını hepimiz biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bunun arkasında, çökmüş bir sağlık sistemi var, artık çevrilemeyen bir sağlık bütçesi var, yanı sıra bir rant ve talan anlayışı var.

Askerî hastaneleri kapattınız, tarihî bir hataydı. Bunun faturasını Türkiye önümüzdeki yıllarda çok daha ağır bir şekilde ödeyecek. Ama kapatmakla kalmadınız, şimdi bunları haraç mezat satıyorsunuz. Eskişehir’deki Hava Hastanesi, o tarihî binalar şimdi birilerine peşkeş çekilecek ve ne yazık ki neyi satarsanız satın, nereden para bulmaya çalışırsanız çalışın, batırdığınız sağlık sistemini toparlamanız mümkün değil. Çünkü sadece bu sene o kara deliğe, o şehir hastanelerine 136 milyar lira para ödeyeceksiniz, önümüzdeki üç yıl içerisinde de 500 milyar lira para bulmak zorundasınız. İşte o sebeple ne var ne yok haraç mezat satıyorsunuz. Şimdi, bunlardan bir tane örnek var, aslında Türkiye’yi nasıl yönettiğinizi, nasıl bir anlayışla bu ülkeyi idare etmeye çalıştığınızı gösterecek bir örneği paylaşacağım sizinle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Burası Kepsut Devlet Hastanesi, Kepsut’un tam merkezinde. Bu hastanenin yapımı için ben çok emek harcadım, çok da gayret ettim. Şu anda 16-17 yaşında, her şeyi yepyeni, binaları yepyeni bir devlet hastanesi burası; Kepsut’un merkezinde, adresini de veriyorum, tam şehir merkezinde. Bakın, bu alanı satıyorsunuz şu anda. Beni geçtiğimiz günlerde Kepsut’tan bir vatandaşımız aradı, dedi ki: “Benim dedem bu araziye devlete bağışladı, ‘Buraya hastane yapın.’ dedi ve devlet de kalktı buraya bir hastane yaptı.” Yapılan hastane de bu; pırl pırl binalar, 25 yataklı, her türlü imkânı olan binalar. Peki, Allah aşkına, neden satıyorsunuz bu binaları? Soruyorum: niye satıyorsunuz? Ben biliyorum çünkü kapalı kapılar ardında pazarlık yaptınız, birilerine şehir merkezindeki bu alanları peşkeş çekmek için, bir rant oluşturmak için şu anda pazarlıkları yaptınız ve satışa çıkıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, son kez uzatıyorum süreyi.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Sağlık Bakanının belki bu durumdan haberi yoktur, buradan kendisine bir ikazda bulunmak istiyorum: Milletin alın teriyle yapılmış, milletin vergileriyle yapılmış bu hastaneleri satmayın ve bu hastanelerin arazilerini, bu hastanenin müstemilatını lütfen birilerine peşkeş çekmeyin, aksi hâlde bunun altında kalırsınız diye uyararak istiyorum.

Son olarak, bir noktanın daha altını çiziceğim. Bakın, geçtiğimiz günlerde bir ilana çıkıldı, daha doğrusu bir duyuruya çıkıldı -Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi- diyor ki: “Biz, 512 milyon lira harcayarak bir diş hekimliği fakültesi açacağız.” Aslında, şu fotoğraf bu ülkeyi nasıl yönettiğinizin çok net bir göstergesi. İktidara geldiğinizde bu ülkede 14 tane diş hekimliği fakültesi vardı. Bugün, şu anda 105 tane diş hekimliği fakültesi var. Binlerce, belki de 20-25 binin üzerinde diş hekimimiz buralardan mezun oldu, maalesef iş bulamaz hâle geldiler. Hâlbuki, elimizdeki sermayeyi, elimizdeki imkânları doğru düzgün kullansak, bu ülkenin sağlığına hiç olmazsa o bütçeyi rasyonel bir şekilde kullansak olmaz mı Allah aşkına?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Başkanım, son bir cümle istirham ediyorum.

BAŞKAN - Evet, teşekkür için açtım.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - 14 tane diş hekimliği fakültesini, kalktınız, tam 105 tane diş hekimliği fakültesine çıkardınız ve ülkenin bugün ihtiyacı olan yıllık 2.000-2.500 diş hekimliği öğrencisi veya diş hekimi uzmanı yetiştirirken siz şimdi bu üniversitelerle son derece yüksek rakamlarda diş hekimi yetiştiriyorsunuz ve maalesef ülkenin diş hekimleri işsiz bir vaziyette iş arıyorlar, imkân arıyorlar. Öte yandan, devlet hastanelerine bakıyorsunuz, diş hekimliği kliniği yok, diş klinikleri yok, diş ünitleri yok, yanında yardımcı olacak teknisyenler yok ve iktidara geldiğiniz günden beri sağlık altyapısına, AR-GE'ye yatırım yapmadığınız için bu ülkede diş hekimliğine yılda 700-750 milyon dolar malzeme ithalatı için para harcanıyor ama bununla ilgili hiçbir adım atmadınız. Ülkeyi maalesef kafanızdan geldiği gibi, aklınızdan geçtiği gibi yönetiyorsunuz ve bunun faturasını da milletimiz çekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Evet, Sayın Çömez, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'a söz veriyorum.

Sayın Kılıç, buyurun.

33.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Emniyet Genel Müdürlüğüne atanan Ali Fidan ile Nevşehir Valiliğine atanan Hüseyin Kök'e, İsrail'in Sumud Filosuna yaptığı baskına ve çareler üretmeye çalıştıkları bağımlılık türlerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden Yüce Türk Milleti; Resmî Gazete'de yayımlanan atama kararlarıyla Emniyet Genel Müdürlüğü görevine atanan Sayın Ali Fidan'a Nevşehir Valisi olarak şehrimize yapmış olduğu hizmetlerden dolayı teşekkür ediyor, yeni görevinde başarılar diliyorum. Nevşehir Valisi olarak atanan Sayın Hüseyin Kök'e de hayırlı olsun dileklerimi iletiyor, şehrimize faydalı hizmetler yapmasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, İsrail'in sözde ateşkes kararlarına rağmen tüm dünyanın gözü önünde sürdürdüğü soykırım Akdeniz'in uluslararası sularında sergilediği son haydutlukla sınır tanımayan bir boyuta ulaşmıştır. Gazze'yi nefessiz bırakan o zalim ablukayı kırmak ve bölgeye yalnızca insani yardım ulaştırmak gayesiyle yola çıkan Küresel Sumud Filosuna yönelik sinyal karartmalı korsan baskın uluslararası hukukun bir kez daha pervasızca çiğnenmesidir. Sırf mazlumlara bir umut ışığı taşıdıkları için aralarında 20 vatandaşımızın da bulunduğu 175 vicdan elçisini zorbalıkla alıkoyan bu işgalci zihniyet kaba kuvvetle hakikatin ve adaletin sesini susturabileceğini sanarak tarihî bir yanılgıya düşmektedir.

Bizler, masum sivilleri açlığa ve ölüme mahkûm eden bu barbarlığa karşı ilk günden beri nasıl tavizsiz bir duruş sergilediysek bugün de aynı sarsılmaz inançla buradayız. O kanlı kuşatma tamamen yıkılana dek işgalcilerin tam karşısında, onurlu Filistin halkının ise amasız fakatsız yanındayız.

Değerli milletvekilleri, son zamanlarda sık sık gündeme getirerek gündemde kalmasına çabaladığımız ve çareler üretmeye çalıştığımız bir konuya dair konuşmamı sürdürmek istiyorum. Bizler yıllarca “bağımlılık” kelimesini duyduğumuzda hep aynı şeyleri düşündük; “tütün” dedik, “alkol” dedik, “uyuşturucu” dedik, tehlikeyi hep dışarıda aradık ama açık konuşalım, koca bir nesli gözümüzün içine baka baka kaybediyoruz ve maalesef tehlike artık sokakta değil tam avucumuzun içinde, cebimizde, soframızın köşesinde. Allah aşkına, değerli vekillerimiz, soruyorum sizlere: 2-3 yaşındaki sabinin eline o ışıklı ekranı, o akıllı telefonu vermeden ağzına bir lokma yemek koymaması normal midir? “Aman sussun, aman oyalansın.” diyerek çocuklarımızın ellerine tutuşturduğumuz o telefonlar aslında onların beyinlerine

taktığımız sanal birer prangadır. Bizler dedelerimizin dizinin dibinde kahramanlık destanlarıyla, analarımızın ninnileriyle büyümüş bir nesiliz, şimdi ne oldu da yavrularımızı ruhsuz cam ekranların soğuk yüzüne mahkûm ettik? Bu açık bir ekran bağımlılığıdır ve bu yıkım daha çocuklarımız “anne” demeyi tam öğrenmeden beşiklerinde başlamaktadır. Çocuk biraz büyüyor, okula adım atıyor, ilkokul çağında o tertemiz yavrular bu kez de sosyal medya denilen dipsiz kuyunun içine itiliyor. Beğenilme arzusu, sanal oyalanma ihtiyacı daha o yaşta çocuklarımızın ruhunu esir ediyor. Gerçek hayattan kopuk, sokakta dizini kanatıp arkadaşlarıyla barışmayı bilmeyen, ekran karşısında hissizleşen bir nesil yetişiyor. Hamdolsun, Cumhuriyet İttifakı olarak bu gidişata “Durl!” dedik, yakın zamanda sosyal medyada yaş sınırını belirleyen o tarihî teklifi Gazi Meclisimizden milletimizin kararlılığıyla geçirdik. Bu dijital uçuruma karşı çekilmiş bir settir ama yetmez. Tehlike öylesine büyük ki rehavete kapılma lüksümüz yok. Gelin, lise sıralarına, gençlerimizin o deli dolu, en güzel yıllarına bir bakalım: Yürekllerimiz sızlıyor, adına elektronik sigara denilen, oysa bildiğimiz zehrin allanıp pullanmış hâli olan o illet okullarımızda bir veba gibi yayılıyor. Kanunlarımız açık, 18 yaşından küçüklere satışı kesinlikle yasak. Hatta bırakın küçüklere satışını, ülkemizde normal yollardan satışı, ithalatı zaten yasak ama nasıl oluyorsa rengârenk, meyve aromalı, sözde masum gösterilen bu zehirler o gencecik yavrularımızın cebinden çıkıyor. Bir özenti fırtınasıdır kopup gidiyor. Kim bu zehir tacirleri? Bu çocuklar bu yasa dışı ürünlere bu kadar kolay nasıl ulaşıyor?

Sıra üniversitelere geliyor, ailelerin binbir umutla, dışinden tırnağından artırarak okumaya gönderdiği gençlerimiz; karşılarında yepyeni bir tuzak, sanal bahis ve kumar bağımlılığı, kolay yoldan, çalışmadan kazanma vaatleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Sonuç, gırtlığına kadar borca batan, tefecilerin eline düşen, kendini hayattan, ailesinden, toplumdan tamamen soyutlayan, gencecik yaşında ağır bunalımlara girip kendi hayatına kıyan evlatlarımız. Yazıktır, günahıdır; bir nesil dijital kumar masalarında bozuk para gibi harcanırken bizler bunu sadece “gençlik hatası” diyerek geçiştiremeyiz.

Bu noktada ben yetişkinlere de seslenmek istiyorum: Maalesef rol model, iyi rol model değiliz; gerek bu sigara konusunda gerekse bu bahis konusunda maalesef yetişkinler de gençlerimize kötü örnek olmakta.

İğneyi kendimize de batıralım, sadece gençler mi? Dönüp bir sokağa, otobüslere, kafelere, evlerimizin içine bakalım. Bugün nüfusumuzun yüzde 60’ından fazlası şu elimde tuttuğum birkaç inçlik ekrana kelimenin tam anlamıyla köle olmuş durumdalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Eşler birbiriyle konuşmuyor, aynı odanın içinde herkes kendi sanal dünyasında kaybolmuş. Bağımlılık türleri say say bitmiyor ve işin acı tarafı, maalesef, hemen hemen hepimizin söküp atamadığı en az bir zinciri var. Mesele bu kadar derin, bu kadar can yakıcıyken bizler ne yapacağız? Bu konuyu birkaç süslü lafla, komisyon raporlarıyla, seminerlerle geçiştiremeyiz. Bu, doğrudan doğruya Türkiye Cumhuriyeti’nin bekası, Türk aile yapısının temeli meselesidir.

Milliyetçi Hareket Partisinin vizyonunda, iradesi ipotek altına alınmış, beyni uyuşturulmuş, sanal âlemlere hapsedilmiş bir gençliğe yer yoktur. Cumhuriyet İttifakı’nın sarsılmaz iradesi tam da bunun için, millî ve manevî değerlerimizi bu küresel erozyondan korumak için vardır. Biz, tepeden tırnağa kapsayıcı, tavizsiz ve tam adımlar atmak zorundayız; eğitimden cezai yaptırımlara, dijital denetimden ailelerin bilinçlendirilmesine kadar devletimizin bütün imkânlarını seferber etmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bitiriyorum.

Türk ve Türkiye Yüzyılı diyoruz; bu vizyon, lider ülke Türkiye hedefi; ekran bağımlısı, ruhu ve bedeni bağımlı bir nesille değil, zihni berrak, millî şuurla donanmış, çelik gibi bir iradeye sahip Türk gençliğinin omuzlarında yükselecektir. Bizim bu sanal çukurlara kurban vereceğimiz, gözden çıkaracağımız tek bir evladımız bile yoktur.

Bu millete, bu devlete, bu gençliğe kurulan tuzakları Cumhuriyet İttifakı'nın kudretiyle tarumar edeceğiz diyor, Gazi Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kılıç.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Sırrı Süreyya Önder'e, kayyumlara, Hakkâri Belediye Eş Başkanı Mehmet Sıddık Akış'a, 1 Mayıs ve Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı Gülşen Orhan'a ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime sevgili Sırrı Süreyya Önder'i saygıyla, minnetle, özlemle anarak başlamak istiyorum. Barış bir ömre bedeldir, Sırrı Süreyya'nın ömrü bu bedellerin en ağırlarından biri oldu. Evet, bir yıl geçti ve bir yıl boyunca barış süreci açısından da önemli gelişmeler yaşandı. İnaniyorum ki bu sürece bugüne kadar yaşadığı ömrü boyunca yapmış olduğu katkının karşılığını mutlaka alacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün konuşmamda Halfeti Belediyesiyle ilgili bir kayyum rezaletini sergiledim. Kayyumlara dair bu rezalet her yerde, kayyumun olduğu her yerde söz konusu. Nitekim, burada kürsüye çıkıp belediyelerimizi suçlayanların aklına bir gün bile kayyumlara yönelik bir söz kurmak gelmiyor. Dün de buradan, kürsüden Diyarbakır Büyükşehir Belediyemiz, İpekyolu Belediyemiz suçlandı; hâlbuki orada şunu defalarca izah ettik, dedik ki: Diyarbakır'da da İpekyolu'nda da kayyum tam seçime yaklaşırken bir sürü kişiye işe almış, bankamatik memuru yapmış; bununla ilgili bir düzeltme yapılmış ve söylendiği gibi rakamlar da söz konusu değil. Belgeyi istedik, şimdi size rakamları sunuyorum: Diyarbakır Büyükşehir Belediyemizden 175 kişi ayrılmış; bu 175 kişinin 62 kişisi emekli olmuş, 13 kişi vefat etmiş, 60 kişi de istifa etmiş, geri kalan 77 kişiden 27 kişi deneme sürecinde işten ayrılmış yani bahsedilen konuya dair 50 kişi söz konusu. Aynı durum İpekyolu için de geçerli. Şimdi, gerçekler burada, dolayısıyla kayyumları savunmak, Kürt düşmanlığı yapmak yerine bu belgelere, bu gerçeklere aslında vâkıf olup konuşmak gerekir.

Şimdi, kayyum rezaleti bu boyutta da yargı farklı mı? Şimdi, bir de size bir yargı hikâyesi anlatacağım. Evet, Hakkâri Belediye Eş Başkanımız Mehmet Sıddık Akış dün mahkemede on dokuz yıl altı ay ceza aldı. Mahkeme bu kararı vermişti, dava istinafa gitti, istinaf “Siyasi saiklerle hareket eden bir şeye böyle bir ceza veremezsin.” dedi, bozdu. Mahkeme kararında ısrar etti yani istinafı dinlemedi; usulsüzlüğe bakın! Bu, bir; ikincisi, mahkeme bu kararı ne zaman veriyor? Tam da Cumhurbaşkanının dün grup toplantısında söylediği sözlerin üzerine veriyor; bu da çok manidar. Bakın, Cumhurbaşkanı diyor ki: “Olumlu bir atmosfer var, kardeşliğimize sapsızan hançeri söküp atacacağız.” Mahkeme âdeti Cumhurbaşkanına yanıt veriyor.

Durum bundan daha da vahim, hatta nasıl mı daha vahim? Bu mahkeme 2009 yılında açılmış bir soruşturmanın, 2010 yılındaki bir dava sürecinin aslında kararını veriyor. Bu süreçte dava ilerlemiyor çünkü oradaki iddiaların aslı astarı yok, delili yok fakat biz Hakkâri Belediyesini kazanınca Eş Başkanımızla ilgili süreç on üç günde karara bağlanıyor, on üç günde hüküm veriliyor, on dokuz yıl altı ay ve nasıl veriliyor? Şimdi, 2009 yılının iddianamesiyle veriliyor. 2009 yılında Hakkâri’de terörle mücadelede görevli olan, Emniyette görevli olan savcı ve o mahkemenin hepsi aslında şu anda hükümlü cemaat davasından; savcı kaçak, İçişleri Bakanlığının arananlar listesinde yer alıyor ve bu iddianameyle karar veriliyor ve bir de gizli tanık var. Gizli tanık o kadar gerçek dışı beyanlarda bulunmuş ki gizli tanık olduğu bütün davalardan düşürülmüş ama mahkeme, karar verme aşamasında gizli tanığı tekrar davaya dâhil ediyor. Şimdi, bu kadarı artık kabul edilebilir bir şey değil. Bu rezalet dün Türkiye’de, Hakkâri’de hayata geçirildi. Biz bu mahkemeye ilgili her türlü yasal girişimde bulunacağız, şikâyetlerde bulunacağız. Ama buradan Adalet Bakanına ve Hâkimler ve Savcılar Kuruluna da sesleniyoruz: Harekete geçin, bu kabul edilebilir bir rezalet değildir. İnsanların bu kadar kolay ceza alabileceği ya da bu kadar keyfî uygulamayla yargılanacağı bir durum asla kabul edilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarın 1 Mayıs; işçi sınıfının Birlik, Dayanışma ve Mücadele Günü’nü kutluyoruz. Yaşasın 1 Mayıs! “...”²

Şimdi, 1 Mayıs’a giderken tabii ki 1977’yi unutmamak gerekiyor; 1977 yılında 1 Mayıs günü katledilen tüm işçileri de saygıyla anıyorum.

Evet, 1 Mayıs’a giderken dönüp baktığımızda Türkiye’de işçi sınıfının, emekçilerin yaşadıkları da ortada. Ciddi bir yoksulluk var, ciddi bir açlık var; asgari ücret ortada, emeklilerin aldığı maaş ortada. Gerçekten Türkiye’deki emeğin dünyasına baktığımızda, emeğin dünyası aslında artık bir sefalet dünyasına dönmüş durumdadır. Açlık sınırı 35 bine çıkmış, yoksulluk sınırı 113 bin liraya çıkmış durumda ama maalesef bugün hâlâ Şimşek, zorda olduğu için emekçilere yüklenmeye devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bakın, İşsizlik Sigortası Fonu’nda devlet katkısı yarı yarıya azaltıldı. Bu İşsizlik Sigortası Fonu’nun aslında işçiler lehine kullanılmadığını da biliyoruz, işsizler lehine kullanılmadığını da biliyoruz ama yine de işçi sınıfının hakkına yönelik bu gasp devam ediyor.

Tabii, burada dönüp baktığımızda, açlık sınırından bahsettik; o denli yükseliyor ki, o kadar hızlı yükseliyor ki 28 bin lira asgari ücret, 35 bin lira açlık sınırı, en yüksek enflasyonun yaşandığı enflasyon kalemi de gıda enflasyonu yani mutfak enflasyonu, aylık yüzde 5,5’a ulaşmış durumda, birikimli olarak baktığımızda yıllık yüzde 70 demektir. Durum bu kadar vahimken biz bu tartışmalar ışığında, biz bu tablo ışığında 1 Mayıs’a gidiyoruz.

1 Mayıs deyince aklınıza neresi gelir? Taksim Meydanı gelir çünkü Taksim Meydanı 1 Mayıs meydanıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) - Taksim Meydanı yasaklıydı, 1 Mayıs bayram yaptınız, Taksim Meydanı'nı da açtınız; 2010, 2011, 2012 yıllarında Taksim Meydanı'nda biz 1 Mayıs kutladık ama sonra tekrar yasakladınız çünkü sizin siyasetiniz bir mehteran siyaseti, bir ileri, bir geri, bazen iki geri. Dolayısıyla 1 Mayıs meselesi de böyle. Taksim Meydanı niye yasaklı? Vali açıklama yapıyor "4 ilçede 1 Mayıs kutlanamaz." diye. Bunun mantığı ne? Bakın, barış sürecinde de aynı şeyi yapıyorsunuz; bir ileri, şimdi bir geri, durdu, dondu. Acaba bir adım geri mi gideceksiniz, bir adım ileri mi? Artık bu mehteran siyasetinden vazgeçin. Halkın, emekçilerin, kadınların, gençlerin beklediği şeyleri yapmak için "Hep ileri, hep ileri." diyoruz.

Son bir konu, bir kara mizahla bitirmek istiyorum, gerçekten bir kara mizah öyküsü. Gülşen Orhan'ı tanıyorsunuz, Cumhurbaşkanı Başdanışmanı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, teşekkür için açıyorum mikrofonu.

Buyurun.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Orhan aynı zamanda 23'üncü ve 24'üncü Dönem Milletvekilinizdi, hani Van'da çığ olayı olunca helikopterle çığa gidip çığ yaratan Vekiliniz! Şimdi, şöyle iyi bir şey yapmış, güzel bir şey yapmış; Kültür Bakanlığı tarafından Alexandre Jaba'nın koleksiyonunun, Kürtçe Klasik Eserler Koleksiyonu'nun Türkiye'de yayımlanmasını sağlıyor. Teşekkür ediyoruz, gerçekten kıymetli bir şey. Fakat bunu duyunca aklıma "Vizontele Tuuba" filmi geldi. Hatırlayacaksınız, o filmde bir kütüphane müdürü kütüphanesi olmayan kente gönderilmişti. Şimdi bunu görünce diyeceksiniz ki: "Ne alaka?" Şu alaka: Kürtçe ana dilinde eğitimin yasak olduğu bir ülkede bu Alexander Jaba'nın koleksiyonu geliyor; bundan daha iyi bir fıkra olmaz diye düşündüm. Fıkra bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Peki, Sayın Temelli, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ait.

Sayın Başarır, buyurun.

35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 1 Mayıs'a, 30 Nisanda çıkan Cumhurbaşkanı kararına ve tatil görüntülerinin medyada paylaşılmasına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1 Mayıs emeğin, alın terinin, dayanışmanın gücü, İşçi Bayramı. Peki, coşkuyla mı giriyoruz? Hayır. Maalesef ki emek, işçi açısından ülkemizde ağır bir tablo var. Ortada bir bayram yok; emek var, ekmek yok; ter var, adalet yok; mesai var, güvence yok. Milyonlarca işçimiz açlık sınırının altında yaşamak zorunda.

Bakın, TÜRK-İŞ açıkladı, daha çok yeni açıkladı. Yoksulluk sınırı 112.661 lira, açlık sınırı 34.587 lira ama asgari ücret 28.075 lira. Bu şartlarda 1 Mayıs kutlayacağız, meydanlarda olacağız. Milyonlarca insanımız işsiz, iş bulma umudu yok; işsizlik günden güne artıyor. Daha ağır bir tablo, iş kazalarında Avrupa'da 1'inciyiz. MESEM adı altında okulda olması gereken çocuklarımız, evlatlarımız iş kazalarında hayatını kaybediyor. Gebze'de, Dilovası'nda aslında okulda olması gereken çocuklar, emeği için, çocukları için çalışan kadınlar hiçbir tedbir alınmadığı için bugün aramızda yoklar. Biz bu şartlarda 1 Mayıs kutluyoruz. Sadece bu şartlarda mı kutluyoruz? Sayın Başkan söyledi, Taksim'e gidemiyoruz, meydanlar sınırlı, daha bugünden her yerde polis ablukaları, bariyerler, gaz siparişleri, kelepçeler var. Bari insanlar çıkıp hakkını arayabilsinler, yürüyebilsinler, bir gün verilen resmî tatil olan bayramını kutlasınlar ama maalesef ki ülkemizde çok kötü bir tablo var. Milyonlar icrada, milyonlar işsiz, binlerce emekçimiz iş kazalarında ölmüş ve yarın güya 1 Mayıs kutlayacağız! Yine de, umutlarımız bitmeyecek, 1 Mayısın kutlandığı, emeğin değer bulduğu o güzel günler yakın diyoruz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak.

1 Mayıs dedik, gece 1 Mayıs arifesi bir Cumhurbaşkanı kararı çıktı. “Aha, Reis herhâlde kesenin ağzını açtı, işçiyi düşündü.” dedim çünkü 30 Nisanda bu karar çıktı. Aynen şunu diyor: “İşsizlik Fonu’nda devlet payını 0,5 olarak belirledim.” Hayır, Reis, belirlemedin, 1’den 0,5’e düşürdün ama “1 olanı 0,5’e düşürdüm.” demekten bile utanıyorlar; doğru yapıyorlar, utanılacak bir şey. Madem bunu yapacaksın, 1’den 0,5’e düşürecekisin -işsizlikten bahsediyoruz, emekten bahsediyoruz- bari bunu 1 Mayısın arifesinde yapma ya! Olacak şey mi? Reis işçiye bayramdan önce ne verdi? Müjde verdi, hediye verdi, devlet katkısını 1’den 0,5’e düşürdü(!) Yazıklar olsun! Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

Diğer bir durum: Maalesef ki 2012’de, Milliyet gazetesinde dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan’ın bir mülakatıyla başlayacağım. Ne diyor? “Evimin altından dinleme cihazı çıktı.” diyor Recep Tayyip Erdoğan “Bazı kötü alışkanlıklar var devlette.” diyor. Dün herkes Sayın Genel Başkanın, ana muhalefet partisi liderinin eşinin, çocuklarının; benim eşimin, çocuklarımın; Malatya milletvekilinin eşinin, çocuklarının tatil görüntülerini gazetelerde, internet sitelerinde gördü. Evet, tatil yaptık; Sayın Cumhurbaşkanı da yapıyor, bu halkın parasıyla Marmaris’teki yazlık sarayında yapıyor ama hiç kimse o görüntüleri paylaşmıyor. Neden bizim görüntülerimiz paylaşıyor, nereden paylaşıyor? Soruyorum, kim servis ediyor bunları? Nereye geldik? Sayın Başkan, bu sizi de ilgilendiriyor, bu hepimizi ilgilendiriyor. Türkiye nereden nereye geldi? Bu kötü alışkanlıkları FETÖ’den öğrenmişti AKP. Aslında Cumhurbaşkanı, dönemin Başbakanı bunu eleştiriyor ama daha beterini bizlere yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Benim 2 çocuğumla, eşimle yapmış olduğum tatilin görüntülerinin medyada işi ne? Ha, bize yakın bir insanı alıyorsunuz gözaltına, telefonuna el koyuyorsunuz; sonra, onu serbest bırakıyorsunuz -suçu falan yok zaten- sonra, o telefondaki tüm videolar, özelimiz alınıyor Emniyetteki bir çete tarafından. Nereye veriliyor? Yeni Şafak, Sabah, damadın bir kolu; diğeri GDH Haber, diğeri damadın haber sitesi; onlara servis ediliyor. Bu ülke bunu hak ediyor mu? Ne yapmışız biz orada? Çocuklarımızın, eşimizin yanında ne yapabiliriz, ne yapabiliriz? Bu nasıl oluyor? Bundan rahatsız olmuyor musunuz? AKP’li milletvekillerine sesleniyorum: Bakın, bunu bugün bize yapanlar yarın size yapar, aynı 2002-2014 yılları arasında FETÖ’de yaşadığınız tecrübe gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Dün bir olay oldu grup toplantınızda; NOW Haber Süleyman Soylu’yla röportaj yapıyordu, bir soru soruldu. “Kimden izin aldın?” dedi. Nerede oldu bu? AKP grup toplantısında oldu. Binlerce gazeteci çekebilir mi? Çekebilir ama geçmiş dönemdeki İçişleri Bakanınız Süleyman Soylu “Kimden izin aldın, çekiyorsun?” dedi ve eliyle itti.

Şimdi, Süleyman Soylu gazeteciye bunu söylüyor Mecliste. Ben de soruyorum: Kimden aldınız bu izni kardeşim? Benim çocuklarımın, eşimin, Genel Başkanın eşinin, çocuklarının görüntülerini paylaşıyorsunuz ve bunu adliyeden alıyorsunuz, savcılık emanet dosyasından alıyorsunuz. Bunu İçişleri Bakanlığındaki bir grup çete yapıyor, çete yapıyor ve bundan mutlu olan arkadaşlarımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Başarır, son kez uzatıyorum, lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Utanıyorum, utanıyorum, utanıyorum sizin adınıza, kurduğunuz sistem adına, devleti ne hâle getirdiniz; utanıyorum! Çadır devletlerinde bu yok. Koskoca Türkiye Cumhuriyeti’ni ne hâle getirdiniz! Beyefendi “Evimin altında dinleme cihazı var.” diyordu; benim

neremde var, koltuğumda mı var, neremde var? Ne işi var benim çocuklarımın, eşimin görüntüsünün -bir kez daha söylüyorum- iğrenç haber sitelerinde? Kim aldı? Biz paylaşmadık, biz paylaşmadık. Bir daha söylüyorum, bunu ortaya çıkarmak bu Meclisin görevidir; sizin de Başkan, sizin de. Bakın, söylüyorum, benim yerime kendinizi koyun. Sayın Başkan, sen de koy, Adalet Bakanlığı yaptın, Allah aşkına koy; koyun, bizim yerimize kendinizi koyun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son, bitiriyorum.

BAŞKAN - Teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bizim yerimize kendinizi koyun çünkü bu sistem, bu devlet yüz yıldır bunu Erbakan ve ailesine yapmadı, Nazmiye Hanım'a yapmadı, Semra Hanım'a yapmadı, hiçbirine yapmadı ya! Nedir yani muhalefet olmak bu kadar korunaksız bir şey mi? Hayır. Bilin ki en ağır cevabı vereceğiz çünkü biz ne ailemizi ne insanları utandıracak hiçbir şey yapmadık.

Bakın, haber sitelerine bakın; Ziraat Bankası, kamu bankaları milyarlarca lira bu sitelere reklam vermiş. Benim vergisini verdiğim bankaların reklam verdiği siteler benim ailemin özeline girecek, öyle mi? Alınını karışlarım onun! O bankanın da haber sitesinin de Emniyetteki o çetenin de alınını karışlarım, alınını!

BAŞKAN - Peki.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Takdir Meclisin.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'e ait.

Sayın Gül, buyurun.

36.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne ve 1 Mayısın resmî tatil yapılmasına, İsrail'in Sumud Filosuna yönelik hukuk dışı saldırısına ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de tüm milletvekillerimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Yarın 1 Mayıs, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü. Bu İşçi Bayramı vesilesiyle tüm emekçilerimizin, tüm çalışanlarımızın, alın teriyle evine helal lokma götüren, gayret eden, çalışan, ülkemizin kalkınması için, üretimi için canla başla gayret gösteren tüm emekçi kardeşlerimizin bugününü kutluyorum.

12 Eylül darbesinde sona erdirilen bayramı tekrar 2009 tarihinde yine Hükümetimiz Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde bir İşçi Bayramı olarak kabul etti. İşçilerin her zaman yanında olmayı ve işçilerin her zaman beklentisi olan bugünü de resmî tatil yaparak çok önemli bir adım attı. Türkiye, güçlü bir çalışma hayatıyla, üretim, istihdamla, büyüyen, gelişen, üreten bir Türkiye olma noktasında çok önemli merhaleler katetmiştir ve burada da en büyük pay, şüphesiz, alın teriyle çalışan emekçilerimizin, işçilerimizin gayretidir. Hem çalışma hayatı, çalışma mevzuatına ilişkin düzenlemelerle hem sendikal faaliyetlerle burada anayasal, yasal birtakım reformlarla hükümetlerimiz döneminde çok önemli adımlar atıldı ve reformlar yapıldı ve elbette daha atılması gereken adımlar var, yapılması gereken, yine üzerinde çalışılması gereken konular var; bunları da hep birlikte yapacağız, atmamız gereken adımları da hep beraber atacağız. 1 Mayısın ruhuna uygun olarak dayanışma içerisinde, birlik beraberlik içerisinde tüm işçi kardeşlerimizin bugününü kutlayacağına bizler de inanıyoruz; bir bayram havası içerisinde geçmesini hepimiz de diliyoruz. Ben, bu anlamda, tüm işçilerimizin bayramını kutluyorum.

Büyük şair rahmetli Erdem Bayazıt'ın çok anlamlı dizeleriyle bugün de işçilerimize buradan, Genel Kuruldan selamlarımı göndermek istiyorum:

“Yememiştir hiç kimse

Elinin emeğinden daha hayırlısını'

diyerek

Şafak gibi alınlara terle yazılmış

Hakkın mutlak ölçüsünü

Elbet benim işçilerim çekecek

Emeğin kutsal direğine.”

Emeğin kutsal direği, eli nasırlı, gönlü zengin tüm işçi kardeşlerimizi, gayretiyle cefakâr, fedakâr tüm işçi kardeşlerimizi Genel Kuruldan saygıyla selamlıyoruz ve Emek ve Dayanışma Günü'nü tebrik ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazze'de yaşanan soykırım büyük bir şiddetiyle devam ediyor. Barış ve ateşkes olmasına rağmen bunu da çiğneyen karşımızda soykırımcı, haydut bir İsrail devlet terörünü bütün insanlık görmekte; 7 Ekimden beri büyük bir pervasızlıkla devam eden bu hukuk dışı, insanlık dışı uygulamalara her gün bir yenisini eklemeye devam etmekte. Gazze'de, sonrasında Batı Şeria'yı Gazze'leştiren, sonrasında Lübnan'ı Gazze'leştiren, İran'da, Suriye'de yine İsrail'in yayılmacı ve işgal politikalarını hepimiz görüyoruz ve karşımızda artık uluslararası hukuku dikkate almayan, Birleşmiş Milletler kararlarını dikkate almayan bir haydut anlayışın, hukuk dışı bir anlayışın olduğu bütün dünya tarafından malum.

Son olarak da bu gece Sumud Filosuna yönelik yine hukuk dışı bir saldırıyı İsrail gerçekleştirmiş ve burada da 20 vatandaşımızı alıkoymuştur. O gemide, insanlık gemisinde yer alan diğer ülkelerin vatandaşları da yine alıkonulmuştur. Aslında Filistin'deki hadiseye dikkat çekmek üzere çıkan bu gemi bir insanlık vicdanı gemisidir. Orada Müslüman'ı, Yahudi'si, Hristiyan'ı ve her ülkeden vicdan taşıyan herkesin o gemide olduğu bir yolculuk. Sumud Filosuna yönelik bu saldırı asla kabul edilemez. Bu da yine uluslararası hukuk çerçevesinde aslında gücün nasıl hukuku belirlediğini gösteren çok kabul edilemez bir tutumdur. Soykırımcıların bu eylemini caydırıcı bir şekilde uluslararası kurumların engellemesi insanlık adına bir sorumluluktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gül, lütfen tamamlayın.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bu sorumluluğu yerine getirmesi bakımından bizler de Türkiye Cumhuriyeti tüm kurum ve kuruluşlarıyla, Dışişleri Bakanlığımız, Sayın Cumhurbaşkanımız yine Filistin davasında Filistinli kardeşlerimizin yanında yer almaya devam edecektir ve inanıyoruz ki bu soykırımcı tüm failler de yapmış olduğu bu soykırımın cezasını yine bütün insanlığın gözü önünde vereceklerdir; bunun için de Türkiye her türlü çabasını sürdürecektir.

Buradan, Gazi Meclisten Gazze'ye, tüm direnen Filistinlilere selamlarımızı iletiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Meclis Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in ölüm yıl dönümüne ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, ölümünün yıl dönümünde Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder'i biz de rahmetle ve saygıyla anıyoruz, ruhu şad olsun.

Sayın Temelli, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Çok kısa söz almak istedim. Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Ali Mahir Başarır'ın dile getirdiği iddialar gerçekten çok vahim iddialar. Uzun zamandır zaten sosyal medyada bu tür vakalarla karşılaşılıyordu ama şimdi işin içinde Emniyetin, savcılığın olduğu böyle bir şey mutlaka araştırılmalı ve üstüne gidilmelidir. İnsanların özel hayatına, mahremine, ailelerine yönelik bu tür bir anlayış kabul edilemez. Bunun içinde kim varsa mutlaka bulunmalı ve yargılanmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Özdağ, buyurun.

38.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - CHP Grup Başkan Vekili Sayın Ali Mahir Başarır'ın bahsetmiş olduğu konu çok vahim bir durum arkadaşlar. Biraz önce Sayın Temelli'nin de söylediği gibi, sosyal medyada bunlar oluyordu. İnternet yasası çıkarıldı ve yanıltıcı bilgi verenlerle ilgili bir madde konuldu orada -zaman zaman kötüye de kullanılsa- ama kalkıp şimdi bunu medya eliyle kendilerine aynı zamanda bir yandan buradan statü elde etmek, rant elde etmek adına, bir yandan kolluk içerisine sızmış olan kişilerin de kendi ideolojilerini buralara yansıtmak adına hukuku çiğnemek, insanların özel hayatlarına, insanların aynı zamanda yaşam tarzlarına karışmalarını doğru bulmuyoruz. Bunu kınıyorum, şiddetle kınıyorum ve Türkiye Büyük Millet Meclisi bu konunun üzerine hassasiyetle gitmelidir. Geçmişte bunlar yaşandı, çok ağır bedeller ödedi Türkiye ve milletvekilleri ve siyasetçiler. Şimdi yine aynı şekilde birileri, birileri üzerine operasyon yapabilir, komplolar yapabilirler, bunlar üzerinden gelip ameliyatlar yapabilirler. O nedenle, ben bunu kınıyorum ve Sayın Ali Mahir Başarır ve o gün o gemide olan arkadaşlarımın hukukunu korumak da benim hukukumdur, benim de vazifemdir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Çömez...

39.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başarır'ın feryadını üzümlere dinledim ve o feryat ederken bundan on beş sene önce kumpas davalarında bizlere yapılanlar hatırıma geldi ve onu çok iyi anlıyorum. Allah aşkına, yaşananlardan artık ders almamız lazım, bu ülkenin bir hukuk devleti olması lazım. Günlerdir Tunceli'de Gülistan Doku davasında devleti ele geçirmiş bazı çetelerin bazı bilgileri nasıl yok ettiklerine tanık olduk, devletin elinde bulunan bilgilerin yine devlet gücüyle nasıl tahrir edildiğini, yok edildiğini gördük. Şimdi de bir başka gerekçeyle devletin elde etmiş olduğu görüntülerin yine devlet gücüyle kamuoyuyla paylaşılmasına tanık oluyoruz. Bu büyük bir hukuksuzluktur, sadece hukuksuzluk değil, TCK'nin bir sürü maddesine aykırı bir durumdur ama burada asıl mesele, bunun bir kumpas olmasıdır, siyasi saiklerle kullanılmış olmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu itibarla, bu feryat sadece Sayın Başarır ve diğerleri için değil Türkiye için bir feryattır. Hukuka hepimizin ihtiyacı var, adalet mekanizmasının doğru düzgün çalışmasına

hepimizin ihtiyacı var. O bakımdan, devlet erkini eline geçirenlerin bu erki kendi siyasi ikballeri uğruna manipüle etmesine ve kullanmasına hiçbirimizin müsaade etmemesi lazım. Bahse konu olay son derece vahimdir. İşin içerisinde etik olarak eleştirebileceğimiz bir şey yoktur ama bunun kullanım mekanizması, arkasındaki irade devletin eline geçirmiş olduğu gücü ve bu görüntüleri paylaşıyor olması son derece vahim bir tablodur ve bize önümüzdeki dönemde nelerin olma ihtimalinin olduğunu da bir anlamda gözler önüne sermektedir.

O bakımdan, bahse konu olay muhakkak ve muhakkak bütün ayrıntılarıyla incelenmeli, hukuken gereken yapılmalı ve bundan sonra böylesi olayların olmaması için tedbir alınmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

40.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, gördüğüm kadarıyla iktidar partisinin Grup Başkan Vekili bu konuda bir şey söyleyemiyor. Benim haddim değil onun ne söyleyip söylemeyeceğine karar vermek ama bu olay çok vahim bir olay Sayın Başkan, ben en azından beklerdim ki “Meclis olarak araştıracağız.” demesini.

Bakın, FETÖ önce muhalefeti izledi ve dinledi, sonra sizi izledi ve dinledi, sonra bu Meclisi bombaladı. Devlet içerisinde alışık olmadığımız çeteler, bu yapılar, yarın gelir, sizi bulur. Bakın, bunlar yaşandı.

Burada çok vahim bir olay var; arkadaşlar, ana muhalefet liderinin, ailesinin, arkadaşlarının özel bir tatili görüntüleniyor; kimse paylaşmadı. Devlet tarafından ele geçirilen bir telefondan alınıyor, savcılıktan alınıyor arkadaşlar; susmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Eğer diyorsanız ki “Suskunluğumuz mahcubiyetimizden.” eyvallah ama en azından şunu söyleyin: “Susurluk’ta olduğu gibi, FETÖ’de olduğu gibi bu konuyu bu Meclis araştırmalı, araştırmalıyız. Eğer devlet içerisinde böyle bir çete, böyle bir yapı böyle bilgileri, özeli sızdırıp kullanan insanlar varsa temizleyelim.” deyin. Bunu hep beraber yapalım, Allah aşkına yapalım. Yazık, bu ülkeye de devlete de yazık oluyor. Bakın, üzüldüğüm için söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Peki.

Değerli milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.53

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Nurten YONTAR (Tekirdağ)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 89'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, “Küresel Sumud Filosu’na İsrail Ordusu Tarafından Yapılan Silahlı Müdahale” konulu tezkeresi (3/1357)

BAŞKAN - Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Tezkereyi okutuyorum:

30/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

İsrail, uluslararası hukuku bir kez daha fütursuzca çiğneyerek işlemekte olduğu soykırım ve savaş suçlarına bir yenisini eklemiş, sivil ve barışçıl bir teşebbüs olan Küresel Sumud Filosu’na uluslararası sularda saldırmıştır.

Küresel Sumud Filosu’na silahlı müdahalede bulunan İsrail ordusu hem insani yardımları engellemiş hem de 20’si vatandaşımız toplam 175 Filistin dostu aktivisti alıkoymuştur.

Söz konusu korsanlık eylemi açık bir savaş suçudur. İnsanın tüm tahammül sınırlarını aşan İsrail’i uyarıyor, zorla alıkonulan aktivistleri ve vatandaşlarımızı derhâl serbest bırakmaya çağırıyoruz.

Tüm siyasi partilerimiz ve milletvekillerimizle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak hukuksuz bir şekilde alıkonulan vatandaşlarımızın ve Gazze halkına insani yardım ulaştırmak için yola çıkan insanlık cephesinin tüm üyelerinin yanında olduğumuzu ifade ediyoruz.

Ayrıca, başta vatandaşlarımız olmak üzere Küresel Sumud Filosu’nun mensuplarına karşı İsrail işgal güçlerince işlenen tüm suçların uluslararası mahkemelerde hesabının sorulmasının öncüsü ve ısrarlı takipçisi olacağız.

İsrail’in Filistin halkına uyguladığı işgal, soykırım ve “apartheid” suçlarının son bulması, Gazze halkının kesintisiz ve kapsamlı insani yardıma erişmesi ve İsrail’in işlediği insanlık suçlarının hesabını vermesi için tüm parlamentolara, uluslararası parlamenter asamblelere ve uluslararası kuruluşlara, birlikte tutum alma ve seslerini yükseltme çağrımızı yineliyoruz.

Bu çerçevede, bu bildirinin oylanarak kabul edilmesi ve alınan kararın Resmî Gazete’de yayımlanması hususunu Genel Kurulun tasviplerine arz ederim.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, tezkereyi oylarınıza sunmadan önce Sayın Grup Başkan Vekillerinin konu hakkındaki görüşlerini alacağım.

İlk söz, YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ’a ait.

Sayın Özdağ, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; dün gece İsrail yine barbarlığını, yine aynı zamanda gaddarlığını ve soykırımcılığını gösterdi. Gazze'ye yardıma giden bir gemi grubu var, Sumud Filosu. Burada 170 aktivist var; 20'si Türk vatandaşı, Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşı ve hatta Birleşmiş Milletler kararını dinlemeyecek şekilde uygulamalar yapan bir İsrail'le karşı karşıyayız. Buna karşı olarak da bizler Türkiye Büyük Millet Meclisinde 86 milyonun temsilcisi olarak, bir yandan grubu bulunan partiler, bir diğer yandan grubu bulunmayan partilerle beraber, bu partilerle birlikte Sayın Meclis Başkanımızın bu tezkeresini destekliyoruz ve üzerimize düşen görev neyse, gerek siyasi bir görev gerekse vatandaşlık görevi olarak neyse bunu yapmaya YENİ YOL Grubu olarak, Gelecek, Saadet ve DEVA Partisinin milletvekilleri olarak hazırız. O nedenle, İsrail'i sadece kınamak değil, İsrail'le olan ilişkileri yeniden gözden geçirebilmek, Hükümet ile muhalefetin beraberce, el ele...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - ...çalışmasını sağlamak, aynı zamanda Hükümetin sivil toplum kuruluşlarıyla, vatandaşlarla çok daha fazla diyalog hâlinde olarak farkındalık yaratmak... Yani bir yandan diplomasiyi yönetmek, bir diğer yandan vatandaşlarımızla beraber İsrail'e karşı neler yapılması gerekiyorsa onu yapmak, bir diğer taraftan da Gazzelilere karşı, Lübnan'daki vatandaşlara karşı veyahut da oradaki soydaşlarımıza, dindaşlarımıza, tarihdaşlarımıza ve kültürdaşlarımıza karşı da vazifemiz neyse -ekonomik olarak, yardımlar olarak, yardım koridorları- yapmamız gerekmektedir. O nedenle, bu tezkereyi oldukça anlamlı buluyoruz ve de YENİ YOL Grubu olarak da desteklediğimizi söylüyoruz. İsrail bir gün hak ettiği dersi mutlaka, millet tarafından, dünya halkları tarafından da görecektir diyor ve İsrail'in de bir gün yenildiğini hep beraber göreceğiz.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'e söz veriyorum.

Sayın Çömez, buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Saygıdeğer milletvekilleri, dünya küresel bir haydutlukla karşı karşıya. “İsrail” denilen çeteleşmiş ve terör devletine dönüşmüş yapı, gözünü budaktan esirgmeden haydutluk yapıyor. Gazze'ye yardım götürmek üzere İspanya'dan yola çıkmış konvoyu, oradaki filoyu maalesef, Girit açıklarında, uluslararası sularda basarak, elinde silahlarla, büyük operasyonlarla basarak oradaki aktivistleri, insani yardım götürmek isteyen insanları maalesef, alıp kendi ülkesine götürmüştür. Bu, uluslararası kural tanımazlıktır, hukuk tanımazlıktır; şiddetle kınıyoruz, İYİ Parti Grubu olarak bu eylemi çok net, açık bir şekilde kınıyoruz ve Meclis Başkanlığımızın takdirleriyle Genel Kurula gelmiş olan bu tezkereyi oylarken de bu tezkerenin yanında olacağımızı ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Tabii, bu kınamayı yaparken yanı sıra Sayın Başkanın tezkeresine vereceğimiz onayı da ifade ederken bir konunun da altını çizmeden geçemeyeceğiz: Geçtiğimiz aylarda Gazze Barış Kurulu toplandı, bu Kurulda Filistin'i temsil eden hiçbir yönetici yoktu. Trump'ın talimatıyla kuruldu ve birçok devlet yetkilisi -içlerinde bizim Dışişleri Bakanımız var- bu toplantıya katıldı, bir yanda da İsrail'in Dışişleri Bakanı vardı. Yine henüz bilemediğimiz birtakım teminatlar da verildi ve orada Trump'ın kuleleri, otelleri, Riviera'ları yapılacak. “Barış Kurulu” denilen bu yapı orada dururken bu eylemin burada olması kabul edilebilir değil.

Ben buradan Dışışleri Bakanı Sayın Fidan’a bir çağrıda bulunmak istiyorum, AK PARTİ iktidarına bir çağrıda bulunmak istiyorum: Bu “Barış Kurulu” denilen yapıdan çıkılması herhâlde en doğru adımdır çünkü artık bunun hiçbir fonksiyonunu olmadığı ortaya çıkmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu itibarla, Türkiye’nin bu konudaki tavrı ve tutumu son derece önemlidir. Sadece Mecliste hepimizin ortak onaylayacağı bir tezkere değil, bu vahşeti, bu yapıyı, bu terör devletine dönüşmüş çeteyi, bu korsan yapıyı, hukuk tanımaz yapıyı kınamak yetmez, tezkereyle bunu ortaya koymak da yetmez, yanı sıra, bizim mutlaka bir politik tavrı içine de girmemiz lazım. Burada uzun uzun ticareti falan konuştuk, bugün onu tekrar ele almanın yeri ve zamanı değil ama “Gazze Barış Kurulu” adı altında yapılmış olan bu toplantılara Türkiye’nin katılıp katılmayacağı, katılırsa hangi koşullarda katılacağı da tekrar gözden geçirilmeli.

Bir kere daha, bu vesileyle, bu haydut devleti, bu korsan yapıyı, bu çeteyi, bu hukuk tanımaz yapıyı Gazi Meclisin çatısı altında İYİ Parti Grubu adına kınıyoruz ve tezkerenin yanında olduğumuzu da ifade ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç’a söz veriyorum.

Sayın Kılıç, buyurun.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, İsrail’in sözde ateşkes kararlarına rağmen tüm dünyanın gözü önünde, gene, başta Gazze olmak üzere o bölgede yaptığı soykırım son hızla devam etmekte ve buradaki soykırıma uğrayanlara yardım amaçlı, insani yardım amaçlı yola çıkanlara da bir haydutluk örneği teşkil ederek -20’si bizim vatandaşımız olan 175 kişiye- böyle bir tavrı sergilenmesini, alıkonulmalarını biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak şiddetle kınıyoruz. Amasız fakatsız, ta başından beri, bu olayların başladığı günden beri Filistin halkının yanında olduk, mazlumların yanında olduk; bundan sonrasında da gene amasız fakatsız mazlumların yanında olacağımızı bir kez daha bildirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Meclis Başkanımızın imzasıyla yayımlanacak olan, tüm partilerin ortak kararıyla, herkesin onayıyla böyle bir kınama tezkeresinin Meclisimizden geçiyor olmasından memnuniyet duyduğumuzu da ifade ediyoruz. Bu tezkereyi biz de onaylıyoruz, kabul ediyoruz. İnşallah, bu saldırıların, bu tutuklamaların, bu insanlık dışı uygulamaların bir an önce bitirilmesi ve bütün dünyanın bu konuda birlik olup -sadece bizlerin Türkiye’de, Gazi Meclisimizde değil- bunlara bir “Dur!” demesi gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz. Tezkere oylamaya sunulduğunda “evet” oyu vereceğimizi ifade ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli’ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Meclis Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş’un tezkeresini olumlu karşıyoruz, destekliyoruz ve bu tezkerede yer alan uluslararası kamuoyuna, parlamentolara olan çağrısı da çok kıymetli buluyoruz

çünkü ancak ve ancak uluslararası güçlü bir dayanışmayla biz bu tür zorbalıklara karşı dik durabiliriz, bu dayanışmayla bu zorbalıkları geriletebiliriz çünkü İsrail daha önce de Küresel Sumud Filosunu durdurmuştu, aynı zorbalığı hayata geçirmişti; şimdi de yine gemilere el koydu, insanları alıkoydu dolayısıyla bu insanların bir an önce özgürlüğüne kavuşması için her türlü girişimin hayata geçmesini buradan dile getiriyoruz.

Orta Doğu'yu zorbalardan kurtarma zamanıdır. Orta Doğu halklarının tüm haklarını, tüm yaşam haklarını savunmak için bu zorbalara karşı Filistin halkının, Gazze'nin, Kürt halkının, Orta Doğu'daki bütün halkların yanında olduğumuzu da buradan bir kez daha dile getiriyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ait.

Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Biz de tabii ki Meclisimizin aldığı bu tezkereyi destekliyoruz. Buradan tüm uluslararası kuruluşlara, kurumlara, parlamentolara haykırıyoruz: Bu tek taraflı soykırım, savaş bitmeli! Artık dünyayı ruh hastaları yönetmemeli! İşte "Trump" diye bir adam var, İran'da yaptıkları ortada; katil İsrail Devleti'nin Filistin'de yaptıkları ortada ve bugüne kadar hiç yol alamadık.

Ne götürüyorlar oraya o gemide? Yardım götürüyorlar çocuklar açlıktan ölsün, insanlar ölsün diye ama alıkoyuyorlar. Ne yapabiliyoruz? Ne yapabiliyoruz? Maalesef ki milletlerarası hukuk ortadan kalkmış, işlevini yitirmiş; asıl işlevi, işte, bu tip durumlarda müdahale edebilmek. Hangi milletlerarası güç Trump'a ya da İsrail Devleti'ne bir şey diyebiliyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Maalesef ki Orta Doğu kan gölü. İsrail'in ve Amerika'nın el uzattığı, dokunduğu Orta Doğu'da hiçbir toprakta huzur olmuyor, bunu bilmeliyiz. Trump gibi -bana göre- dengesi ve akıl sağlığı olmayan birinin ve uzantısı İsrail'in her türlü eylemine Türkiye Cumhuriyeti olarak tepki vermeliyiz. İnsanlar, çocuklar ölmemeli; başta yurttaşlarımız ve 175 kişi serbest bırakılmalı ve bu konuda da Birleşmiş Milletler dâhil tüm parlamentolar gereğini yapmalıdır.

Tabii ki bu tezkereyi destekliyoruz ve dünyaya haykırıyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Başarır, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'e ait.

Sayın Gül, buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Başkanım, sağ olarsınız.

Geçen oturumda ara verildiği için... Bizim de az önce gündeme gelen konuyla alakalı tutumumuz çok nettir: İlkesel olarak bakıyoruz; kişisel veriler, mahremiyet, aile kutsallığı bizim için en değerli konulardır. Bu anlamda kişisel, özel bilgilerin izinsiz şekilde yayınlanması, dağıtılması da suçtur. Bu hususla alakalı Hükümetimizin, partimizin tutumu da çok nettir. Elbette içeriği, bu konudaki diğer hususlar ayrı bir bahsi değerdir, soruşturmada değerlendirilecektir. Nitekim buna benzer hususlarla alakalı, yine kamuoyundaki gündem olan hususlarla ilgili savcılıklar tarafından soruşturma açıldığı da yine duyurulmuştur. Bu hususlarla da alakalı bizim tutumumuz nettir: Ne olursa olsun aileye, kutsala, çocuklara, kişisel verilere yönelik bu anlamdaki her türlü müdahaleyi biz doğru bulmuyoruz, bu konudaki tutumumuzu bir kez daha hatırlatıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gül, lütfen tamamlayın.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Meclis Başkanımız Sayın Profesör Doktor Numan Kurtulmuş'un tezkeresini de AK PARTİ Grubu olarak destekliyoruz. Bugün, Sumud Filosu, küresel vicdanı ayağa kaldırmak adına, Filistin'in yanında olduğunu haykırmak adına çok önemli bir insani yardım çağrısında bulunmak için yola çıktı ve İsrail'in uyguladığı devlet terörü ve haydut ve soykırımcı anlayışın bir sonucu olarak da alıkonan 20 vatandaşımızın, 175 Filistin gönüllüsünün derhâl salıverilmesini bekliyoruz. Bu konuda Türkiye Cumhuriyeti, başta Cumhurbaşkanımız ve ilgili tüm kurumlar her türlü girişimi sürdürmektedir.

Bugün Gazi Meclisten yapılan bu çağrı da çok önemlidir. Kurtuluş Savaşı'nı yapmış, emperyalistlere karşı çıkmış Gazi Meclisin, Kurtuluş Savaşı'nı yönetmiş Gazi Meclisin bu anlamdaki ortak bildirisi, Filistin'in yanında olması çok önemlidir, çok anlamlıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gül, lütfen tamamlayın.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Biz de Filistin özgür oluncaya kadar, Gazze özgür oluncaya kadar, Kudüs özgür oluncaya kadar Filistin davasının yanında olmaya devam edeceğiz. Bu tezkereyi destekliyoruz. Soykırımcı İsrail hesap verinceye kadar da Filistin'in ve davasının yanında olmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere oy birliğiyle, ittifakla kabul edilmiştir. (AK PARTİ, CHP, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkan, Başkan Vekili, Sözcü, ve Kâtip seçimine dair bir tezkeresi vardır.

Tezkereyi okutuyorum:

2.- (10/4004, 4005, 4006, 4007, 4008, 4009) esas numaralı Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/1358)

29/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuz Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçimi için 29/4/2026 Perşembe günü saat 14.30'da toplanmış ve kullanılan (18) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak İç Tüzük'ün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Şenol Sunat

Manisa

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan	:	Yusuf Beyazıt	Tokat Milletvekili	(12) oy
Başkan Vekili	:	Lütfiye Selva Çam	Ankara Milletvekili	(12) oy
Sözcü	:	İsa Mesih Şahin	İstanbul Milletvekili	(12) oy
Kâtip	:	İbrahim Özyavuz	Şanlıurfa Milletvekili	(11) oy

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Şimdi, YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, TMSF tarafından kayyum atanan şirketlerin satılma usul ve bedellerinin, bu durumun hukuki boyutunun, yönetim süreçlerinin, şirketlerin ekonomik performanslarında kayyum öncesi ve sonrası dönemde ne gibi değişikliklerin yaşandığının ve çalışanların istihdam durumunun nasıl etkilendiğinin araştırılması amacıyla 30/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/4/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Selçuk Özdağ

Muğla

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Selçuk Özdağ tarafından, TMSF tarafından kayyum atanan şirketlerin satılma usul ve bedellerinin, bu durumun hukuki boyutunun, yönetim süreçlerinin, şirketlerin ekonomik performanslarında kayyum öncesi ve sonrası dönemde ne gibi değişikliklerin yaşandığının ve çalışanların istihdam durumunun nasıl etkilendiğinin araştırılması amacıyla 30/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/4/2026 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Antalya Bilim ve Sanat Merkezinden TÜBİTAK yarışması için gelen öğrenciler ile Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Tarih Bölümü öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, gerekçe için söz vermeden önce, şimdi, misafir locamızdan Antalya Bilim ve Sanat Merkezinden TÜBİTAK yarışması için gelen öğrenciler ile Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Tarih Bölümü'nden bir grup öğrenci Genel Kurulumuzu izlemektedir; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, TMSF tarafından kayyım atanan şirketlerin satılma usul ve bedellerinin, bu durumun hukuki boyutunun, yönetim süreçlerinin, şirketlerin ekonomik performanslarında kayyım öncesi ve sonrası dönemde ne gibi değişikliklerin yaşandığının ve çalışanların istihdam durumunun nasıl etkilendiğinin araştırılması amacıyla 30/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2026 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, gerekçeyi açıklamak üzere Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a söz veriyorum.

Sayın Özdağ, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grup önerimiz üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu... 28'inci Dönemde, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla ilgili olarak 16 soru önergesi verilmiş, bunun 3 tanesini ben deniz verdim. Türkiye'nin en büyük holdingi hâline gelen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun şirketlerinin aktif büyüklüğü 2025 Eylül sonunda tam 361 milyar TL'yi bulmuş vaziyette yani Türkiye'nin bence en büyük holdinglerinden biri hâline gelmiş. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun olması gerekiyor mu? Olması gerekiyor. Bir noktada yedeminlik vazifesi yapıyor, aynı zamanda bir emanet vazifesi yapıyor yani konkordato ilan etmiş şirketler ve muvazaalı yapılanlar, aynı zamanda da bazen batmakta olan şirketler veyahut da işverenlerin çalışanlarını istismar etmeleri neticesinde hukuki boyutlu olarak böyle bir yerin kurulması gerekiyordu. Buralara zaman zaman kayyımlar atanıyor arkadaşlar, özellikle 15 Temmuz sonrası bu daha çok kamuoyu tarafından bilindi. Daha önce de atanıyordu bunlar, ta ki Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu kurulduktan sonra.

Peki, buralara kayyımlar atanırken bu şirketlerin özelliğine uygun mu atandı bu şirketlerin genel müdürlüğünü yapacak veyahut da bir noktada emanet sahipliğini yapacak insanlar? Bunun araştırılması lazım ve bakıyoruz ki burada ahbap çavuş ilişkileri üzerinden ve siyasi irade üzerinden birilerinin kayyım atandığını gözlemliyoruz. Ardından da bu kayyım atamalarından sonra neler oluyor bakın. Buralarla ilgili açık ve net söylüyoruz: Bir darbeye karşıyız, bir cemaatin veyahut da herhangi bir partinin, herhangi bir etnisitenin, herhangi bir mezhebin devleti ele geçirmesine de karşıyız. Devlet millete aittir; devlet ele geçirilmek için yoktur, devlet sahip çıkılmak için vardır. Elbette ki buralarla ilgili bu tür çalışmalar yapılmalıdır ama buralara kayyım atandıktan sonra bu şirketlerin akıbetinin bilinmesi gerekmektedir. Yarın ileride buralar AYM'ye gidecek; kanun yani hukuki geçerliliklerin öngörülebilirliğinin olması gerekmektedir. Hukuki müeyyideler devam ederken buralara kayyım atanmış. Kayyım atandıktan sonra ne olmuş? Buralar ihale edilmiş yani bir süre yürütmüşünüz. Buna ne oldu, büyüdü mü, küçüldü mü? Ve bu zararları kim karşılayacak? 86 milyon karşılayacak.

Ardından buralar ihaleye verilmiş. Aynen ne gibi? Bu Doruk İnşaat gibi, Yıldızlar SSS şirketi gibi; bunlara verildiği gibi de bu şekilde verilmiş. Nasıl verilmiş? Onlarca ihaleye girilmiş, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu üzerinden bu ihaleler alınmış. Peki, bu ihaleler davetiye mi olmuş, pazarlık usulü mü olmuş, bunlar açık arttırmayla mı olmuş, bunlar kapalı zarf usulü mü olmuş? Biz bunları bilmiyoruz arkadaşlar, işte bunların bilinmesi gerekmektedir. Neden? Siz şöyle yapıyorsunuz: Bazı olaylar oluyor; sosyal olaylar, siyasi olaylar, ekonomik olaylar veya afet olayları oluyor toplumsal olayların dışında ve olayların arkasından yürütüyorsunuz. Hani bu Sakallı Celal var ya, hatırlarsanız, Osmanlı'nın son döneminde, cumhuriyetin ilk yıllarındaki bir aydındı; şöyle demişti hatırlarsanız eğer: "Biz Meşrutiyet ilan ettik,

olmadı; ardından Tanzimat'ı ilan ettik, olmadı; sonra cumhuriyeti ilan ettik, olmadı; ciddiyet ilan etmemiz lazım.” Biz de size diyoruz ki: Yaptığınız işleri ciddiyet içinde yapın. Bu ciddiyet neyle ölçülür? Abus bir suratla ölçülmez, hukukla ölçülür yani hukuki müeyyidelerle, şeffaflıkla ölçülür, hesap verilebilirlikle ölçülür.

O nedenle, diyoruz ki: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, buraya el koymuşsun, kayyum atamışsın, sonra da sen buraları ihale etmişsin; bu ihaleleri ne şekilde yaptın? Ardından, bu zararları kim tazmin edecek? Hakikaten atamış olduğun kayyumlar liyakatli ve ehliyetli değilse; o fabrikanın, o şirketin mesleğine, misyonuna uygun değilse bunun hesabını kim verecek? Ardından, o şirketi zarar ettirmişseniz peki bunun hesabını kim verecek? Orası 10 milyon dolarlık bir şirketse, orası daha sonra 1 milyon dolara düşmüşse bu 9 milyon doları siz mi ödeyeceksiniz, kayyumlar mı ödeyecek veya da atamış olduğunuz genel müdürler mi ödeyecek? Yok, hayır; millet ödeyecek arkadaşlar, AYM'ye gidecek, AİHM'e gidecek buralar; gidiyor zaten ve geliyor buralardan.

O nedenle, ben diyorum ki gelin, ciddi bir şekilde araştırılmalı çünkü yapmış olduğunuz işlerde, Sayıştay dâhil olmak üzere, teftiş kurulları dâhil olmak üzere, yargı dahil olmak üzere, buralara müdahale ediyorsunuz. Nasıl müdahale ediyorsunuz? Zaman zaman direkt müdahale ediyorsunuz, zaman zaman da endirekt müdahale ediyorsunuz; bunu TÜSİAD'ın başkanlarının gözüaltına alınmasını, TÜSİAD'ın başkanları gözüaltına alındıktan sonra bunlarla ilgili mahkemelerin ne şekilde ceza verdiğini, bunların pasaportları olmasına rağmen yurt dışına çıkış yasakları nedeniyle Sayın Bakanla beraber, Mehmet Şimşek'le beraber yurt dışına gidemediklerini de biliyoruz. Bunları endirekt yaptınız, bazen de direkt yaptıklarınız oluyor. O nedenle, biz diyoruz ki Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun yapmış olduğu işlemleri inceleyelim.

1) Kayyum atamalarının hukuki dayanakları nedir ve yargı denetimi ne ölçüde etkin işlemektedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Teşekkür ederim efendim.

2) Kayyum atanan şirketlerde çalışanların istihdam durumu nasıl etkilenmiştir?

3) Şirketlerin marka değeri ile ulusal ve uluslararası itibarları bu süreçten nasıl etkilenmiştir?

4) Yönetim organlarına atanan kişiler hangi kriterlere göre belirlenmiştir ve liyakat ilkesi nasıl sağlanmaktadır?

5) Kayyum uygulamalarının Türkiye ekonomisi üzerindeki makro etkileri nelerdir?

Bu uygulamalarda alternatif olabilecek düzenleyici ve denetleyici mekanizmaların bulunup bulunmadığı ve son olarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyum olarak yönettiği şirketlerde şeffaflık ve hesap verilebilirliğin hangi araçlarla sağlandığı hususlarının kapsamlı biçimde araştırılması büyük önem arz etmektedir.

Bu, aynı zamanda vicdanlara hitap eden bir araştırma önergesidir, aynı zamanda hukuka hitap eden bir araştırma önergesidir, aynı zamanda insanlığımıza ve taşıdığımız milletvekili sıfatına hitap eden bir araştırma önergesidir. O nedenle, tüm Meclisin buna “evet” oyu vermesini temenni ediyor, hepinize saygılarımı arz ediyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'a ait.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Devlet dediğimiz yapının ayakta kalmasını sağlayan en temel unsurlar mülkiyet hakkı ve hukuk güvenliğidir. Ancak bugün tam da bu temel unsurların nasıl aşındığına, devletin emanetçi olması gereken kurumlarının nasıl birer el koyma merkezine dönüştüğüne şahitlik ediyoruz. Türkiye’de kayyım uygulamaları uzun zamandır istisnai bir tedbir olmaktan çıkmış, ekonomik hayatı doğrudan dizayn eden sermayeyi el değiştiren bir araç hâline gelmiştir. Bugün 1.034 şirketin kaderi ne hukukun ne de serbest piyasanın değil, maalesef, tek bir kurumun iki dudağı arasına hapsedilmiştir. Sahi, TMSF, tasarruf sahibini ve millî ekonomiyi korumak için mi var yoksa iktidarın ekonomik operasyonlarını yürütmek için mi?

Bakınız, süreç içinde basına yansıyan o karanlık satışlar, usulsüz ihaleler ve liyakatsiz atamalar artık mızrağın çuvala sığmadığını kanıtlıyor. Bizler merak ediyoruz, şirketlerin yönetim kurullarına atadığınız o 470 kişinin liyakatini neyle ölçtünüz? Mesela, bu kadroların devasa holdingleri yönetecek kapasitesi var mı? Şirketlerin içini boşaltan, piyasa değerini yerle bir eden ve sonunda “Zarar ediliyor.” kılıfıyla yandaşlara değerinin altında ikram eden bu sistem Türkiye’nin ekonomik geleceğini ihanettir. Özellikle Tele1 TV vakası ve Hükûmetin bu süreçteki müdahaleleri hukuksuzluğun zirvesidir. Bir kuruluş hakkında yargı süreci devam ederken, daha hüküm kesinleşmeden “ben yaptım, oldu” mantığıyla satış yapmaya kalkmak yargıya açıkça müdahale etmektir. Hükûmet mahkeme salonlarından önce TMSF koridorlarında infaz kararı vererek hukuku baypas etmektedir. Peki, mülkiyet hakkı anayasal bir güvenceyken hangi yetkiyle hukuki süreci devam eden kurumların kapısına “satılık” tabelasını asıyorsunuz? Şirketlerin satış bedelleri belirlenirken hangi yandaşın gönlüne göre fiyat biçildi?

Değerli milletvekilleri, bir ülkede şirketler hukuku belirsizlik altında yönetiliyorsa ve devletin müdahalesi öngörülemez hâle gelmişse orada ne yerli yatırımcı kalır ne de yabancı sermaye gelir. Ekonomimiz bu yüzden kan kaybediyor. Ayrıca, bu şirketlerde çalışan binlerce insanımızın iş güvencesi ve çalışma koşulları hakkındaki belirsizlik de sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, lütfen tamamlayın.

HÜSMEN KIRKPINAR (Devamla) - İYİ Parti olarak bizler YENİ YOL Grubunun bu haklı araştırma önergesini, ortada sadece bir yönetim krizi değil sistematik bir mülkiyet gasbı olduğu için sonuna kadar destekliyoruz çünkü hukukun üstünlüğünü, mülkiyet hakkını ve ekonomik güveni yeniden tesis etmek hepimizin ortak sorumluluğudur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’na aittir.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sevgili halkımız, öncelikle, Sumud Filosunun durdurulması ve vatandaşlarımızın gözaltına alınması üzerine bir iki kelam etmek isterim.

Sumud Filosu yola çıkmıştı ve Sumud Filosu mensuplarının gözaltına alındığı yere İsrail Türkiye’den 3 kat daha fazla uzak olmasına rağmen -bakın, bu tam bir Türkiye acziyetidir- gitti ve orada vatandaşlarımızı esir aldı. Bu, tam bir rezalettir. Peki, bunu nasıl izah edebiliyorsunuz? Sayın Numan Kurtulmuş’a ben burada defalarca söyledim: Filistin konusunda hamaset üretmeyin, bu Mecliste kalıcı bir komisyon oluşturalım ve bu konuyu ciddi bir şekilde konuşalım. Böyle bir tezkere oylamasıyla bu işler geçirilemez ama yapmadı, “İnşallah, inşallah.” dedi ve bu işi rafa kaldırdı; bir, bu.

İkincisi: Türkiye ticarete devam ediyor, İsrail’le ticarete devam ediyor. Nisan 2024’te ticaret yasaklanmıştı, ben burada defalarca ticaretin devam ettiğini ispat ettim. Nissos Cristiana 7-12 Şubat arasında Ceyhan-Hayfa arasında ne arıyor diye sordum; AK PARTİ’li vekiller önerine baktı, hiçbir şey diyemediler; diyemezler.

Küresel Sumud Filosu şu anda mağdur edildi. İktidar hamasetle bu işin arkasında olduğunu söylüyor, mağdur edildiği anda da çıtını çıkarmıyor arkadaşlar; Sumud’u siyasi amaçları için kullanıyor, mağduriyet olunca da bir şey demiyor. İktidarın son derece samimiysiz olduğu apaçık ortada. Bunu net bir şekilde söyleyelim arkadaşlar.

Ayrıca, öneriyi son derece önemli, kıymetli buluyorum. Türkiye’de bir yağma ve talan düzeni kuruldu arkadaşlar. Binlerce şirkete el konuldu, yağma ve talan yapıldı 15 Temmuz bahanesiyle ve bunların arasında en son hangisi çıktı? Yıldızlar Holdingin gasbı çıktı. Şimdi, on yedi gün boyunca işçiler direndi ve iktidar “Ya, rezil olacağız, öde şu 60 milyonu, kurtulalım Sebahattin Yıldız.” dedi. Bunun evveliyatına bakıyoruz; Naksan Holdinge ait Adularya Enerji şirketine, daha bu şirketin patronlarına yönelik kesinleşmiş herhangi bir karar olmadan TMSF tarafından kayyım atanıyor. Daha sonra üleştiriliyor yandaş şirketler arasında, biliyorsunuz, üleştiriliyor; herkese bir ulufe dağıtılıyor, onlardan birisi de Sebahattin Yıldız’a denk gelmiş ama kendisi anlaşılan biraz cimrilik yapmış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, lütfen tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - ...bu kadar, kendisine böyle altın tepside sunulan şirkete de istismar etmiş ve işçilerin parasını da ödememiş. Böyle bir sürü şirket var arkadaşlar. Bakın, kaç tane? 15 Temmuz sonrasında 1.326 şirkete kayyım atanmış ve iktidara yakın kişilere paylaştırılmış; tam bir yağma ve talan sistemi oluşturulmuş durumda.

Şimdi, bakın -Melek İpek, iktidarın vekilleri onu iyi tanıır- Koza İpeke de kayyım atandı. Sonra ne oldu, biliyor musunuz? Melek İpek -anne- hastaneye gitmişti, hastane dönüşünde kadını evine almadılar “Kayyım atadık, eve giremezsin.” dediler. Ya, tam bir haydutluk, yağma ve talan düzeni ve bunu da kendilerine yıllarca iyilik yapan Melek İpek’e yaptılar. Daha bunun gibi bir sürü örnek var arkadaşlar. En son Tele1’e yine herhangi bir hüküm kesinleşmeden fiilen cezalandırma yaptılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Bu yağma ve talan Boydak ve diğerlerinde de devam ediyor, herhangi bir denetim de yapılmıyor.

Bu ve benzeri araştırma önermeleri şu ana kadar çok verilmedi ama verilmeli ve ayrıntılı bir şekilde tartışmamız gerekir diyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer’e aittir.

Sayın Çakırözer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ama millet iradesinin ortaya koyduğu belediyelerimizde olsun ama müteşebbislerimizin birikimleriyle ortaya çıkan şirketlerimizde olsun bu kayyum düzeni Türkiye’nin ayıbına, bir büyük hukuksuzluğa dönüşmüş durumdadır. Bugün, Türk ekonomisinin en temel sorunu güven krizini konuşuyoruz. Bakın, ekonomiyi mahveden, milleti açlığa mahkûm eden AK PARTİ iktidarı ne diyor? “Teşvikler vereceğiz, Türkiye’yi cazibe merkezi yapacağız, yabancı yatırımcı çekeceğiz.” diyorlar. Gelmez değerli arkadaşlarım, siyasette ve ekonomide bu kayyum düzeni sürdükçe gelmez. Siz olsanız, mal varlığınıza değil mahkeme kararı,

gerekçe dahi gösterilmeden el konacağını bile bile gelir misiniz? İşte, Grup Başkan Vekilimizin isyanı... Devlet içindeki çetelerin, siyasi ya da ekonomik şahsiyetlerin özel hayatını böylesine hukuksuzca, vicdansızca ifşa ettiği bir ortama girmek ister misiniz? Türkiye'nin gerçeği bu. İşte, Tele1 örneği. Neymiş? Casusluk soruşturmasıymış. Ne meslektaşımız Merdan Yanardağ'a ne dostumuz Necati Özkan'a ne de bu milletin Cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu'na casusluk suçlaması yapılmadı, yapılmaz ama el çabukluğuyla ortada mahkeme kararı dahi yokken milyonların izlediği bu kanala resmen çöktünüz. Şimdi de yok pahasına kim bilir hangi yandaşa satıyorsunuz? Resmen yağıyorsunuz kanalı.

Sayın arkadaşlarım, resmîyetle Anayasa'mızda mülkiyet hakkı korunur ama Türkiye'de tam zıddı yaşanıyor. Şirketler kişisel ya da siyasi gerekçelerle hedef yapılıyor, yargı süreci tamamlanmadan ekonomik yaptırım uygulanıyor, el konuyor, satış vesaire; akla gelen her işlem yapılıyor ve tüm bunlar istisna değil yerleşik uygulama hâline gelmiş durumda. 1.034 şirkette kayyum, 87 şirkette denetim kayyumu, 66 şirkette kısmi kayyum, 127 kişide şahsi mal varlığı kayyumu var. 40-50 milyar liralık bir ciro büyüklüğünden bahsediyoruz. Aynı zamanda TMSF Türkiye'nin en büyük medya patronu; 34 kanal, 38 radyo, 73 gazete, dergi, 6 haber ajansı kayyumda; kim yönetiyor, nasıl yönetiliyor belli değil.

İşin diğer yanı, bu şirketlere kayyum atadıklarınıza zırh sağladınız, hiçbir şekilde yargılanamıyorlar; şirketleri doğru mu yönetiyor, kime satıyor, zarar mı ettiriyor asla sorgulanamıyor. Son torba yasayla 2030'a kadar kayyum yetkisi uzatıldı. Mahkeme kararına gerek yok, kuvvetli şüphe olması yetiyor. Sadece özel müteşebbise değil, halka hizmet veren belediyelerimizin iştiraklerine dahi göz diktiniz.

Bu yüzden de işte, bakın, Türkiye, Mülkiyet Hakları Endeksi'nde 126 ülke arasında 93'üncü sırada; Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 142 ülke arasında 117'nci sırada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çakırözer, lütfen tamamlayın.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) - Bu rezaletin sorumlusu kendiniz değilmişsiniz gibi, Adalet Bakanı çıkmış "Yabancıya güven vermemiz lazım." diyor. Günaydın; biz bunu yıllardır söylüyoruz. Sadece yabancıya değil kendi milletimize de güven vermeliyiz. Siz ise bunları söyleyenleri yaka paça içeri alanlarsınız. İşte, TÜSİAD Başkanını sırf bunu söyledi diye gözaltına aldırın, yurt dışı çıkış yasağı koyduran başsavcı siz değil miydiniz? Mülkiyet hakkı yoksa, hukuk güvencesi yoksa yatırım da büyüme de refah da olamaz.

Türkiye'nin ihtiyacı, dolarına dolar katacak sıcak paraya teşvik çıkarmak değildir. Ülkenin ihtiyacı, hukuk güvenliği, bağımsız, tarafsız yargı ve tam demokrasidir, tek adam yönetimine son vermektir. Bunu da siz yapamazsınız. Adalet, demokrasi ve hürriyet ilkeleri etrafında milletimizle kenetlenen Cumhuriyet Halk Partimiz yapabilir ve yapacaktır.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çakırözer, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz'a ait.

Sayın Oğuz, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi Grubu tarafından verilen Meclis araştırması önergesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz önerge Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyum olarak atandığı şirketlere ilişkin çeşitli iddia ve değerlendirmeleri içermektedir.

Öncelikle şunu açık ve net bir şekilde ifade etmek isterim ki Türkiye Cumhuriyeti devleti karşı karşıya kaldığı hiçbir meseleyi görmezden gelen bir devlet değildir; aksine, sorunların üzerine kararlılıkla giden, çözüm üreten ve sonuç alan güçlü bir devlettir. Bu kapsamda, TMSF'nin yürüttüğü uygulamalar da keyfi değil tamamen hukuki dayanaklara ve yargı kararlarına bağlı olarak gerçekleştirilen süreçlerdir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Yargı kararı olmadan kayyım atıyorsunuz.

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında devletimiz sadece bir güvenlik tehdidiyle değil aynı zamanda ekonomik yapıyı hedef alan çok boyutlu bir saldırıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu süreçte TMSF'nin devreye girmesi, şirketlerin faaliyetlerini sürdürebilmesi, üretimin devam etmesi ve istihdamın korunması açısından zorunda ve yerinde bir tedbir olmuştur. Bugün baktığımızda, kayyum atanan birçok işletmenin faaliyetlerine devam ettiğini, üretimin sürdüğünü ve binlerce vatandaşımızın istihdamının korunduğunu açıkça görmekteyiz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Nasıl yağmalandığını da anlatın.

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Önergede dile getirilen bazı tartışmalar elbette değerlendirilebilir ancak bu tartışmalar üzerinden oluşturulmak istenen algının aksine TMSF'nin temel amacı, şirketleri yaşıtmak, millî ekonomiyi korumak ve kamu yararını gözetmektir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Binlerce şirkete haksız, hukuksuz kayyım atadınız.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Dinle! Dinle! Dinle!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Talan ettiniz, talan!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Dinlemesini öğren!

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Satış süreçlerine ilişkin iddialara da değinmek gerekir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Talan ettiniz memleketi! Yağma, talan düzeni kurdunuz!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Dinlemesini öğren!

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Bu süreçler şeffaflık, rekabet ve piyasa gerçekleri çerçevesinde yürütülmekte, kamu menfaati esas alınmaktadır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Millettin malına çöktünüz yahu! Nasıl yüz kızarmadan konuşabiliyorsunuz! Millettin malına çöktünüz!

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Basiretli tacir ilkesi de bu sürecin temel referanslarından biridir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Yağma ve talan, haydut sistemi kurdunuz.

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Kıymetli milletvekilleri, Meclis araştırması, mevcut mekanizmaların yetersiz kaldığı durumlarda başvurulması gereken istisnai bir denetim aracıdır. Oysa bugün ilgili kurumlarımız görevlerinin başındadır, denetim mekanizmaları işlemektedir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - On yedi gün Sebahattin Yıldız'ın marifetini gördünüz. En sonunda adama dedin ki: "60 milyonu ver de bu rezaleti kapat."

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Ne biçim bir adamsın sen ya!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Ya, ne biçim iş ya! Tam bir hırsızlık yaptınız.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Sen ne biçim bir adamsın ya!

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Oğuz, siz, lütfen Genel Kurula hitap edin.

Sayın Gergerlioğlu...

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Yani bir susarsanız biz de burada konuşmamızı yapacağız.

BAŞKAN - Evet, Sayın Oğuz, Genel Kurula hitap edin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Anlat, anlat! Yağma ve talanı da anlat!

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Dinlemeyi öğrenin ilk önce.

BAŞKAN - Genel Kurula hitap edin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Yağma ve talanı da anlat.

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - İlk önce dinlemeyi öğrenin. Dinlemeyi bir denesene!

BAŞKAN - Genel Kurula hitap edin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Kayyım atamadığınız, yağmalamadığınız şirket kalmadı be! İnsaf be, insaf! Nasıl konuşuyorsunuz!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Kürsüde de sen bağıırıyorsun, oturunca da sen bağıırıyorsun! Her yerde sen bağıırıyorsun!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Binlerce örnek var be, binlerce örnek! Yandaşlarınıza tahsis edip yağmalıyorsunuz be!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Bir sus be!

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu... Sayın Gergerlioğlu, lütfen izin verin.

Hatip, Genel Kurula hitap edin.

Buyurun.

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Dolayısıyla, mevcut süreç işlerken yeni bir araştırma komisyonu kurulmasının somut bir katkı sunmayacağı açıktır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Yuh be!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Ne biçim adamsın be! Sus be!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Halfeti Belediyesinin hesabını verin bakalım!

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Ne yazık ki bu tip önergeler çoğu zaman çözüm üretmekten ziyade siyasi bir söylem aracı hâline getirilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Halfeti Belediyesinde neler oldu? İnsan utanır be!

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Sen utan! Ben niye utanacağım!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Naksan, Yıldızlar Holding, rezaletiniz aba aba ya! Yüzünüz kızarmıyor ki!

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Oysa bizim anlayışımız nettir: Polemik değil, hizmet; algı değil, icraat; söz değil, sonuç üretmektedir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Halfeti Belediyesi, kayyım yüzünü böyle kapatıyordu, görmediniz mi?

MUSTAFA OĞUZ (Devamla) - Nitekim, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da ifade ettiği gibi, biz laf üretmenin değil iş üretmenin derdindeyiz. Bu anlayışla ilgili konu, devletimizin tüm birimleri tarafından yakından takip edilmekte, gerekli adımlar atılmakta ve milletimizin beklentileri karşılanmaktadır.

AK PARTİ Grubu olarak önergenin bu hâliyle gerekli olmadığı kanaatindeyiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Oylayıp “hayır” dersiniz, maşallah!

BAŞKAN - Evet, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, 1 Mayıs İşçi Bayramı aynı zamanda Emek ve Dayanışma Günü vesilesiyle; ülkedeki çalışma hayatının kronikleşen sorunlarının tespiti, işçi ücretlerinin insani yaşam standartlarına çekilmesi, iş cinayetlerinin önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi, çocuk işçiliğiyle mücadelenin etkinleştirilmesi ve MESEM kapsamında çalışan gençlerin iş güvenliği koşullarının iyileştirilmesi amacıyla 30/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2026 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/4/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, 1 Mayıs İşçi Bayramı aynı zamanda Emek ve Dayanışma Günü vesilesiyle; ülkemizdeki çalışma hayatının kronikleşen sorunlarının tespiti, işçi ücretlerinin insani yaşam standartlarına çekilmesi, iş cinayetlerinin önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi, çocuk işçiliğiyle mücadelenin etkinleştirilmesi ve MESEM kapsamında çalışan gençlerin iş güvenliği koşullarının iyileştirilmesi amacıyla 30/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/4/2026 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a söz veriyorum.

Sayın Sunat, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarın 1 Mayıs; tüm emekçi kardeşlerimizin Emek ve Dayanışma Günü kutlu olsun diyorum. Evet, sanayide çarkları döndüren, tarlalarda toprağı işleyen, inşaatlarda harç karan, madenlerde ölüm pahasına ekmeğini kazanan, ülkemizin katma değerini sırtlayan tüm emekçi kardeşlerimi selamlıyorum bu kürsüde.

Değerli milletvekilleri “Türkiye ekonomisi büyüyor.” sözlerine aldanmayın, Türkiye’de büyüyen ekonomi değil sömürüdür, emeğin sömürsüdür; sadece işçinin değil çiftçinin, emeklinin, öğretmenin, öğrencinin, çevrenin ve geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın sömürsüdür.

Türkiye’de çalışma hayatı, düşük ücretin, güvencesizliğin ve kayıt dışılığın pençesinde can çekilmektedir. Ekonominin büyüdüğü söylenirken refahın adil paylaşılmaması, alın terinin hak ettiği değeri bulamaması bu acı tablonun asıl sorumlusudur. Sosyal devletin canına okuyanlar, emeği bilançolarda bir yük olarak görenler bu ülkedeki çalışma barışını yerle bir etmiştir. İktidarın bu tabloda “istikrar” dediği şey aslında milyonların yoksullukta eşitlenmesidir sayın milletvekilleri. Sefalet düzenidir bu düzen. İktidarın istikrarı, işçinin sofrasındaki ekmeğin dilim dilim eksilmesidir değerli milletvekilleri. İşçilerimizin bugün hem geçim derdiyle hem can güvenliğiyle hem de güvencesizlik kısı kacıyla mücadele etmekte olduğunu hepimiz biliyoruz.

Türkiye’de asgari ücret bir başlangıç ücreti olmaktan çıkmış, ortalama ücret hâline gelmiştir maalesef. İşçi ücretleri açlık sınırının altında kalmıştır. İnsanlar çalıştığı hâlde geçinememektedir. Bölüşümde adaletin

yokluğu işçi ile işvereni karşı karşıya getirmekte, toplumsal huzuru azaltmaktadır. Bu tablo sürdürülebilir değildir sayın milletvekilleri.

Evet, güvencesizlik demişken, tarım işçilerimizin dramına da değinmeden geçemeyiz. Bu yıl tarım işçilerinin iş bırakması narenciye hasadını geciktirmiş, piyasada ürün yığılmasına yol açarak narenciye fiyatlarının dip yapmasına neden olmuştur. Mersin’den Adana’ya, Hatay’dan İzmir’e narenciye dalında kalmıştır. Tarım işçilerinin ücretlerinin, çalışma saatlerinin, çalışma koşullarının bir yasal mevzuata bağlı olmaması sorunları her geçen gün derinleştirmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye bugün bir iş cinayeti mezarlığına dönmüştür. Türkiye’de iş cinayetleri Avrupa’da ilk sıralardadır. İş sağlığı ve güvenliği önlemlerini maliyet unsuru olarak gören anlayış, her yıl binlerce emekçinin toprağa verilmesine sebep olmaktadır. Denetim eksikliği ve caydırıcı yaptırımların yokluğu bu ölümlerin sessiz ortağıdır. Daha da acısı, bu karanlık tablonun içine çocuklarımızın dâhil edilmesidir. Bugün çocuk işçiliğindeki artış, sosyal politikalarımızın iflas ettiğinin en somut, en acı kanıtıdır. Evlatlarımızın yeri fabrika tezgâhları değil okul sıralarıdır sayın milletvekilleri. İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisine göre, 2025 yılında Türkiye’de çalışırken hayatını kaybeden çocuk sayısı 94’tür. Son on üç yılda ölen çocuk işçi sayısı 836’ya ulaşmıştır. Özellikle “MESEM” adı altında eğitim maskesiyle gençlerimizin ucuz iş gücü olarak sömürülmesine, iş cinayetlerine kurban gitmesine daha ne kadar seyirci kalacağız? 2023 Eylülünden beri tespit edilen çocuk ölüm sayısı en az 18’dir sayın milletvekilleri. MESEM’deki bu denetimsiz sömürü düzenine derhâl son verilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sunat, lütfen tamamlayın.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Staj ve çıraklık mezunlarının mağduriyetlerine artık son verelim sayın milletvekilleri. Çocuklarımızın emeğini kullanan değil, çocuklarımızı yaşatan ve eğiten bir Türkiye kurulmalıdır, onlara meslek öğretene bir yapı oluşturulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti, uluslararası sermayenin tepe tepe kullanacağı bir ucuz iş gücü cenneti değildir. Türkiye, emeğin değer gördüğü, insan onuruna yakışır bir ücret, güvenceli bir gelecek ve can güvenliğinin sağlandığı bir çalışma düzenini inşa etmeye muktedirdir aslında. İşte, bu yüzden, çalışma hayatının kronikleşen sorunlarının araştırılması için bu önergeye desteklerinizi bekliyoruz. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sunat, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili İdris Şahin’e ait.

Sayın Şahin, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Çalışma hayatında yaşanan sorun ve sıkıntıların araştırılması yönünde İYİ Partinin vermiş olduğu önergeye YENİ YOL Grubu olarak destek vereceğimizi baştan ifade etmek isterim.

Değerli Hatip Şenol Sunat Hanımefendi gerçekten çalışma hayatındaki yaşanan sıkıntıları net olarak ortaya koydu, aynen katılıyoruz. Bu sıkıntı ve sorunların çözümüne dair mercinin de hiç şüphesiz ki Parlamento olduğunun bilinci içerisindeyiz. Bu yönde kurulacak bir araştırma komisyonunun da tamamen tüm sorunları çözecek olmasa bile, en azından sadra şifa bir kısım düzenlemeleri Parlamente’ye tavsiye edeceğinden de eminiz. Bu yönde, inşallah, iktidar mensuplarının, iktidar ortaklarının da oylarıyla bu araştırma komisyonu kurulur.

Niçin kurulur? Çünkü yarın 1 Mayıs; emeğin, emekçinin meydanlarda olacağı, hakkını aradığı günlerin bir bayram niteliğinde kutlanacağı bir gün. Emek en yüce değerdir değerli milletvekilleri. Alın teriyle, akıl teriyle hayatını omuzlayan tüm emekçilerimizin 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden kutlamak istiyorum.

“İşçi Bayramı” kulağa hoş geliyor değil mi? Bayram işçinin adına, yük yine işçinin sırtına. 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne emeğin karşılığını bulduğu değil, alın terinin hak ettiği değeri görmek için mücadele ettiği bir Türkiye'de giriyoruz. Bugün, çalışan geçinemiyor, iş arayan iş bulamıyor, gençler gelecek kuramıyor, işçi ücretini alamıyor, emekli geçinemiyor, gençler diplomasıyla kapı kapı dolaşıyor. Resmî veriler işsizliği düşük gösterebilir ancak atıl iş gücünün büyümesi gerçeği saklamıyor. Rakamlar değişse de hayatın gerçeği değişmiyor değerli milletvekilleri.

Bu ülkede milyonlar ya işsiz ya eksik istihdamda ya da umudunu kaybetmiş durumda. “Ev genci” kelimesini literatürümüze yorgun iktidarımız soktu. Gerçekler sizin makyajlı istatistiklerinize artık sığmıyor. Mutfaktaki yangın, işçinin gözyaşı, emeklinin çaresizliği tabloyu gizleyemiyor. 1 Mayıs yalnızca bir gün değil, emeğin, hakkın ve adaletin çağrısıdır ancak bugün emekçinin bayramı takvimde var, hayatında maalesef yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

IDRİS ŞAHİN (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir ülkede işçi, hakkını olmak için direniyorsa gençler işsizliğe mahkûm ediliyorsa orada bayramdan önce adalet gerekir. Hak lütuf değil, alın terinin karşılığıdır. Bizim sözümüz nettir: Emek pazarlık konusu yapılamaz. Çalışan yoksullaşırken, işsiz umutsuzlaşırken pembe tablolar kimseyi ikna etmez. Bu ülkenin emeğine, üretimine ve gençlerine sahip çıkmak zorundayız. Adalet sağlanmadan refah olmaz. Emekçinin hakkını aldığı bir Türkiye için mücadelemiz elbette ki sürecek. Aydınlik yarınlar, yorgun iktidarınız ve iş bilmez kadrolarınız değiştiğinde gencimizin, emekçi işçimizin, memurumuzun, emeklimizin, velhasıl 86 milyonun, hepimizin olacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'e ait.

Sayın İrmez, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; televizyonlarının başında bizleri takip eden tüm Türkiye halklarını, cezaevlerindeki tüm tutsakları ve de emeği için mücadeleyi bırakmayan, hakkı için yollara düşen, greve çıkan, örgütlenen tüm işçileri saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Ayrıca, 77'nin kanlı 1 Mayıs'ında Taksim Meydanı'nda katledilen emekçiler başta olmak üzere bu mücadele yolunda can vermiş tüm işçileri minnetle anıyorum.

Bugün dünyada ve özellikle Türkiye'de iktidarın yoğun gayretiyle emek mücadelesi büyük bir baskı ve kuşatma altında. İşçilerin emeği ekonomik krizin boyunduruğunda bir avuç patronu zengin etmek için maalesef sömürülüyor, işçileştirilen çocuklar MESEM'lerde katlediliyor. Emekliler açlığa, sefaletle terk ediliyor; kadının emeği görünmez kınıyor. Hakkını arayan işçilerin önu kesiliyor, işlerinden ediliyor ve hapsediliyorlar. Tüm toplum borçlandırılmayla, güvencesizleştirilmeye karşı karşıya. Antep'teki fabrika işçisi de Şırnak Cizre'deki inşaat işçisi de Trakya'daki tarım işçisi de İstanbul'daki tekstil işçisi de maalesef aynı kaderi paylaşıyor. Bu saldırı dalgasının karşısında durmak için örgütlenmek ve mücadele etmek dışında bir alternatifimiz yok. Biz bunu başaramadıkça iktidar ve sermaye ortaklığı üzerimize gelmeye devam edecek.

Değerli halkımız, bizim politikamızın harcında, hayat tahayyülümüzde ve dünyayı kavrayışımızda emek kurucu ve temel bir noktadır. Bizler üretim araçlarının mülkiyetinin bir avuç sermayedarın veya sermaye odağının elinde toplanmasını değil bizzat o zenginliği yaratan halkın ve emekçinin elinde kalmasını savunuyoruz. Bu köklü ve ideolojik tartışma bu konuşmaya belki sığdırılamayabilir ancak altını kalın harflerle çizmek istediğim esas husus şudur ki: Bizim safımız emeği sadece bir maliyet kalemi olarak görenlerin yanı değil her türlü sömürüye karşı direnen işçinin ve emekçinin tam da yanındır.

Evet, yarın 1 Mayıs, yarın milyonlar, dünyanın dört bir tarafında işçiler elinde flaması, yüreğinde direnciyle meydanlara ve sokaklara akacak. Emekçiler bir olmak, güçlü olmak ve emeğin onurunu savunmak için omuz omuza bir araya gelecek. Ben şimdiden tüm işçilerin, emekçilerin, emeklilerin, kadınların, gençlerin ve varlığını emeğiyle var edenlerin 1 Mayısını kutluyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın İrmez, lütfen tamamlayın.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) - Tarihsel mücadelemiz hiç durmadı ve durmayacak. Kapitalistlere karşı dünya tarihinin her safhasında direniş hiç sönmedi ve sönmeyecek. Emeğimize göz koyanlara, KHK'lerle bizi işimizden edenlere, yürümemize engel olanlara, her fırsatta polis ordularını önümüze yığanlara boyun eğmedik ve eğmeyeceğiz. Yaşasın 1 Mayıs, yaşasın emeğin mücadelesi. "..."³ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın İrmez, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'a aittir.

Sayın Enginyurt, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Değerli milletvekilleri, yarın 1 Mayıs, İşçi Bayramı'nı yürekten kutluyorum. "İşçinin alın terini kurumadan veriniz." diyen Peygamber Efendimiz'in sözünü işçi düşmanlarına hatırlatıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Doruk Madencilik başta olmak üzere işçinin emeğini sömürenlere yazıklar olsun!

Yine, bu bayram vesilesiyle çocuklarımızı bir kez daha sevgiyle selamlıyorum. Her şeyin en güzelini hak eden çocuklarımız maalesef yarın 1 Mayıs'ta çalışmaya devam edecekler. 1 Mayıs, İşçi Bayramı ama yarın işçiler bayram yapmayacak; bayramı patronlar yapacak, işçiler çalışmaya devam edecek. Dolayısıyla, bu sömürgeci anlayış inşallah, bir gün tersine döner. Tabii, bu arada "işçi", "çocuk işçi" deyince yıllar önce staj yapmış çocuklar da aklımıza gelmeden olmuyor. "Staj ve çiraklık mağduru" diye ifadelendirdiğimiz, lisede staj yapmış, sigortası devlet tarafından ödenmiş ama maalesef emekliliğe bu sigortanın sayılmaması sebebiyle milyonlarca çocuk, o günün çocuğu bugünün emeklisi büyük bir ızdırıp içerisinde; inşallah, bunun da çözüldüğü günleri görürüz diyorum.

Ayrıca, bugün hakikaten Ali Mahir Başarır'ı dinlerken -dün akşam televizyonda da söyledim- çok üzüldüm. Suç, suçlu veya farklı iş yapan kim olursa olsun hesabını versin, adalet herkesten hesap sorsun ama insanların telefonlarını Emniyete alıp, o Emniyetteki kayıtları birilerine sevk edip, yönlendirip görüntülerin paylaşılması kadar ahlaksızca, omurgasızca bir eylem olamaz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu eylemi şiddetle kınıyorum. Kim yaparsa yapsın şunu unutmasın: Allah, yaşattığını yaşatmadan kimsenin canını almaz, herkes yaşattığını yaşayacak.

Yani, Uşak Belediye Başkanını rüşvetten alıyorsunuz ama yayınladığınız görüntü çok farklı; "Zina yapıyor." diye görüntü yayınlıyorsunuz. 2004 yılında zinayı suç olmaktan çıkaranlar "Uşak Belediye Başkanı zina yapıyor." diye ahlak dersi vermeye kalkıyor. Ne yaptıysa bedelini ödesein.

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Enginyurt, lütfen tamamlayın.

CEMAL ENGİNYURT (Devamla) - Dolayısıyla, gelin, böylesi dönemlerde milletvekilleri olarak birbirimizin hukuku adına buna sahip çıkalım.

2011 MHP kasetini yayınlayanlar çok kötü günler yaşıyorlar. Allah belalarını öyle verdi ki evlerinin yolunu, köylerinin yolunu bulamıyorlar. Hasret çekiyorlar. Zindanlarda hürriyet ateşiyle yanıp tutuşuyorlar “Ne zaman hürriyet göreceğiz?” diye. Bugün de bunu yapanlar aynı şekilde belalarını bulacak ama hiç olmazsa Parlamentonun milletvekillerinin, çocuklarımızın namusu, şerefi ve itibarı adına bu namussuzluğu yapanlara “Durl!” diyelim. Sayın Abdulhamit Gül Adalet Bakanlığı yaptı, yüzü burada diye demiyorum her zaman saygıyla, takdirle andığım, adaletine güvendiğim bir Adalet Bakanı, bugün Grup Başkan Vekilliği yapıyor. Hepinize sesleniyorum: Bu namussuzluğu kim yaptıysa hesabını hep birlikte soralım. Meclis Başkanından da bu konuda destek bekliyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Enginyurt, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ardahan Milletvekili Kaan Koç’a aittir.

Sayın Koç, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KAAAN KOÇ (Ardahan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; verilen önerge üzerine emeğin, alın terinin ve helal kazancın kıymetini bir kez daha hatırlatmak ve çalışma hayatında gerçekleştirdiğimiz reformları aziz milletimiz adına ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum.

İktidarımız göreve geldiği ilk günden itibaren emeği yücelten, çalışanı koruyan ve sosyal adaleti tesis alan bir anlayışla hareket etmiştir. Bu doğrultuda çalışma hayatının her alanında köklü ve yapısal reformlara imza attık. Sendikal hakları genişlettik, örgütlenmenin önündeki engelleri kaldırdık, toplu iş sözleşmesi sistemini güçlendirdik. Kadınlarımızın çalışma hayatına katılımını artırdık, başörtüsü yasağını kaldırarak özgürlük alanlarını genişlettik. Gençlerimizin istihdama katılımını destekleyen politikaları da güçlü teşviklerle hayata geçirdik. “İnsana yakışır iş” anlayışını tüm politikalarımızın merkezine yerleştirerek iş sağlığı ve güvenliği alanında güçlü bir sistem kurduk. İSG hizmeti alan iş yeri sayısını katlayarak milyonlarca çalışanımızı da güvence altına aldık. Küçük işletmelerimizin bu hizmetlere erişimini kolaylaştırdık, eğitim süreçlerini dijitalleştirerek yaygınlaştırdık. Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyini yeniden toparlayarak ortak aklı devreye aldık. Yeni politika belgeleriyle geleceğin yol haritasını oluşturmaya başladık. Denetim kapasitemizi de artırarak sahadaki etkinliğimizi de daha da güçlendirdik.

Değerli milletvekilleri, önergede dile getirilen çocuk işçiliği ve sosyal politika iflası iddiaları gerçeklikle bağdaşmamaktadır. Mesleki eğitim merkezleri gençlerimizi eğitimden koparan değil, aksine onları eğitim içinde tutan, sigortalı, denetimli ve nitelikli bir meslek edinme imkânı sunan güçlü bir modeldir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sigortaları bitti; kaza sigortaları var, emekliliğe ait sigortaları yok; yanlış bilgi vermeyin. Tam bir sömürü alanı...

KAAAN KOÇ (Devamla) - Bu program çocuk işçiliğini meşrulaştıran bir sömürü alanı değil, gençlerimizin Ahilik mirasıyla bağ kurarak meslek öğrenmesini, yeteneğini erken fark etmesini ve okuldan kopmadan kariyer inşa etmesini sağlayan bir eğitim modelidir. Bu sistem, sigortalı ve müfredatı Bakanlığımızca belirlenen hukuki bir süreç olup Türkiye’nin onayladığı Uluslararası Çalışma Örgütünün 138 No.lu Sözleşme normlarıyla da tam uyumludur. 2024 yılında yayımladığımız genelgeyle iş sağlığı ve güvenliği performansını işletme seçiminde temel kriter yapmıştık. Bu kapsamda, 250 binden fazla işletme incelenmiş, uygunsuzluk tespit edilen 23.252 işletmeyle de sözleşmeler derhâl feshedilmiştir. MESEM’i karalamak gençlerimizin geleceğine haksızlık yapmaktır. Bizlerin ise asıl sorumluluğu onları güvencesizliğe değil, güvenli ve nitelikli bir geleceğe taşımaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koç, lütfen tamamlayın.

KAAN KOÇ (Devamla) - Bu başarıların arkasında emeği merkeze alan, üretimi destekleyen ve sosyal adaleti önceleyen güçlü bir liderlik ve vizyon bulunmaktadır. Bu vizyonun mimarı Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan'dır. Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu bu anlayış doğrultusunda çalışma hayatında reformlarımızı kararlılıkla sürdürmeye devam edeceğiz.

Gerekçede yer alan talebin hâlihazırda Bakanlık birimlerimizce yürütülen titiz çalışmalar ve denetimlerle zaten karşılandığını, bu nedenle önergeye katılmadığımızı belirterek alın teriyle ülkemizin büyümesine katkı sunan tüm emekçilerimizin 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koç, teşekkür ediyorum.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, 1 Mayıs'a giderken işçilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 30/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2026 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/4/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

30 Nisan 2026 tarihinde Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından (17700 grup numaralı) 1 Mayıs'a giderken işçilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/4/2026 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'a söz veriyorum.

Sayın Çağlar Gökalp, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1 Mayıs emeğin yüzyıllardır kesintisiz süren direnişinin adıdır; alın terinin görünmez kılındığı, emeğin değersizleştirildiği kapitalist modernite çağında işçilerin ortak olduğu, ses olduğu gündür. Aynı zamanda 1 Mayıs, adaletin, eşitliğin ve özgürlüğün yeniden talep edildiği bir mücadele günüdür. Bu mücadele, emekçilerin ödediği ağır bedellerle ve direnişle meydanları, sokakları ve kentlerin belleğini birer hafıza mekânına dönüştürmüştür ve o hafızanın en güçlü simgelerinden biri Taksim Meydanı'dır.

Taksim'in yasaklanması işçilerin tarihine, mücadelesine ve iradesine yönelik bir saldırıdır. Bu saldırı AKP'nin, alın terini bastıran, meydanı işçiye kapatan ve sermayenin güvenliğini halkın özgürlüğünün önüne koyan bir yerde durduğunu da açıkça gösteriyor. İşte bugün milyonlarca işçiye asgari ücretle yaşamaya mahkûm eden bu zihniyetin ürünüdür. Toplum en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamaz hâle gelmiştir. Barınma, beslenme ve ulaşım gibi en temel haklar emekçiler için bir lüks görülmektedir. Emegın ve emekçinin görünmez kılındığı, yok sayıldığı kayıt dışı çalışmaysa bu adaletsizliğin en yaygın biçimlerinden biridir. Sigortasız çalıştırılan milyonlar, emeklilik ve sağık haklarından mahrum bırakılmaktadır. Bugün bir işçinin geleceğı belirsizdir, güvencesi yoktur. Emeklilikse giderek ulaşılması imkânsız bir hayale dönüşmektedir. Özellikle engelli işçilerin emeklilik hakkına yönelik son düzenlemeler kazanılmış hakların gasbı anlamına gelmektedir. 5510 sayılı Yasa'yla "engellilik oranı" yerine "çalışma gücü kaybı" kriterinin getirilmesi engelli emekçilerin yıllar içinde elde ettiğı hakların önemli bir bölümünü ortadan kaldırmıştır.

Değerli milletvekilleri, kendimize asıl sormamız gereken soru, bir ömür verilen emegın karşılığının ne kadar adil karşılandığıdır. Eğer bir sistem, insanları yaşlandıkça daha fazla çalışmaya zorluyor, emegının karşılığını geciktiriyor, alın terini hiçleştiriyorsa orada emeklilik hakkından değil ancak sermaye düzeni için ömrü tüketilen, milyonların emegına el koyan açık bir sınıf tercihinden söz edilebilir. Bu nedenle, emeklilikte adalet talebi bir sosyal güvenlik meselesinin ötesinde doğrudan toplumsal adalet mücadelesinin parçasıdır. Her ne kadar görünmez kılınmak istense de bu ülkede emekçi, işçi sınıfına iktidar ve sermaye tarafından açıkça savaş açılmış durumdadır. Bu savaşa "kader" "mukadderat" denilse de katliama varan iş cinayetleri gibi ağır sonuçları var. Denetimsizlik, cezasızlık ve kâr odaklı politikalar nedeniyle her gün yeni ölümler yaşanmakta, iş güvenliğı önlemleri maliyet olarak görülmekte, insan hayatı hiçe sayılmaktadır. Sorumlular ise çoğı zaman cezasızlıkla korunmaktadır. Bakın, İşçi Sağılığı ve İş Güvenliğı Meclisi verilerine göre 2025 yılında en az 2.105 işçi yaşamını yitirmiştir. Bu her gün ortalama 6 işçinin hayatını kaybettiğı anlamına gelmektedir.

Bu savaşın bir cephesi de sendikal haklara yöneliktir çünkü işçiye yalnızlaştırmadan, örgütsüz bırakmadan, sesini kısmadan bu sömürü düzenini sürdüremezler. Bugün sendikalaşan işçiler işten atılmakta, baskıya uğramakta, tehdit ve mobbinge karşı karşıya bırakılmaktadır. Kadın işçiler ise bu sömürü düzeninin en ağır yükünü taşımaktadır; eşit işe rağmen daha düşük ücret almakta, terfi süreçlerinde cinsiyet ayrımcılığına uğramakta ve yönetim mekanizmalarından dışlanmaktadır. Kayıt dışı çalışmanın en yoğun olduğu alanlardan biri kadın emegidir. Buna ek olarak ev içi ücretsiz emek ve bakım sorumluluğı da kadınların omuzlarına bırakılmaktadır. Kreş ve bakım hizmetlerinin yetersizliğı ise kadınların çalışma hayatına katılımını daha da zorlaştırmaktadır.

Değerli arkadaşlar, son yıllarda derinleşen ekonomik kriz ve savaş ortamı hepimize şu soruları yeniden sorduruyor: Krizler neden en çok yoksulu vurur? Savaşlar neden en çok işçiye aç bırakır? Nasıl olur da yıkım büyüdükçe zenginlik de büyür? Çünkü bu düzen kazancı yukarıya doğru dağıtacak şekilde kuruludur. Yoksulun tek varlığı emegidir ve kriz anlarında değersizleşen ilk şey de odur. Oysa sermaye kendini koruyacak araçlara sahiptir, riskleri yayar, kazançları ise toplar. Bu nedenle kriz ve savaş kendini yeniden üretme anıdır. Yıkım genişlerken birikim derinleşir. Buradaki asıl yapısal sorun, zenginliğin ön koşulu olarak yoksulluğun yaratılmasıdır. Ekonomik olan ile etik olanın kesiştiğı bu alanda varlığını en kırılgan olanların kaybı üzerine kuran bu düzen sorunun ta kendisidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Devamla) - Bizler biliyoruz ki emeğin özgürleşmesi olmadan toplum özgürleşemez. Adil ücret, güvenceli çalışma koşulları, sendikal özgürlükler ve eşitlikçi politikalar için mücadele etmek hepimizin sorumluluğudur. Herkesi 1 Mayıs meydanlarında direnişe davet ediyor, sizleri de önergemize destek vermeye çağırıyoruz.

Yaşasın 1 Mayıs “...”⁴ diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.21

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.31****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Nurten YONTAR (Tekirdağ)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 89'uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi söz sırası, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; DEM PARTİ'nin grup önerisi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Yarın kutlayacağımız 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü tebrik ediyorum. Umarım, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü işçilerimizin alın terinin tam anlamıyla korunduğu, muhafaza edildiği günler olarak, bundan sonraki hayatımızda bu şekilde devam eder diye dua ediyorum.

Tabii, burada emekçilerin sorunlarını konuşmak, onların problemlerini konuşmak, sıkıntılarını dile getirmek için tam da uygun zaman bugündür diye düşünüyorum. Bizim medeniyetimizde, bizim inancımızda emek ve hizmet karşılığı haklar doğuştan gelen haklardır, tartışılmaz. Eğer ortada bir emek varsa bu emeğin tartışması, bu emeğin kıyaslaması olmaz, emek emektir ve emek mutlaka kutsaldır. Biz birkaç gün önce madencilerin, Eskişehir'den gelen madencilerin hangi sıkıntılarla, hangi problemlerle boğuştuklarını gördük ve onların yaşadıkları sıkıntıları, aileleriyle birlikte yaşadıkları manzarayı gördük. Neticesinde bir sonuca bağlandı, inşallah bundan sonra bu tür sıkıntılar yaşanmaz ama arkadaşlar, bu cümle önemli, âcizane, o da şu: Çocuklarının yanında babalarını ağlatan bu düzen değişmedikçe emeğe biz hak ettiği değeri verememiş oluruz. Yani baba dediğiniz figür çocuğunun gözünde başkadır ama o baba ailesinin geçimini sağlarken yaşadığı zorluklar, yaşadığı sıkıntılar ve çocuğunun yanında ağlayacak derecede kendisini kötü hissediyorsa, işte bu, toplum için bitiş noktası demektir, bunu ifade etmek istiyorum.

1977 yılında 34 insanımızın hayatını kaybettiği bir provokasyon neticesinde Taksim Meydanı'nın ne anlam ifade ettiğini, işçilerimiz için, emekçilerimiz için ne anlam ifade ettiğini biliyorum. O hayatını kaybedenleri buradan bir kere daha rahmetle yâd ediyorum.

Tabii, gelir dağılımı adaletinde yaşanan problem hepimizin malumu. O da nedir? Nüfusun yüzde 1'i tüm servetin yüzde 40'ına, dikkat buyurunuz, nüfusun yüzde 1'i tüm servetin yüzde 40'ına, nüfusun yüzde 10'u tüm servetin yüzde 70'ine sahip. "Bu taksimi kurt yapmaz kuzulara şah olsa/Yaşasın, kefenimin kefli karaborsa!" demişti Necip Fazıl. Böyle bir düzene, gelir dağılımı adaletinin olmadığı, insanların emeğinin tam olarak korunmadığı, kendi çocuklarının yüzüne bakamadığı bir ortama biz adil bir ortam, adil bir düzen diyemeyiz.

2025 yılında en az 2.105 işçi iş kazalarında hayatını kaybetti. 2026 yılının sadece ilk üç ayında bu sayı şu an itibarıyla 420'ye ulaştı. İş ve işçi sağlığı güvenliği de bu anlamda çok önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ayrıca şunu da ifade etmek istiyorum değerli arkadaşlar: Adil bir düzen ihtiyacı insanlığın bugün temel ihtiyacıdır, gelir dağılımı adaleti bugün insanlığın ulaşması gereken nihai noktadır. Alın terinin

korunması, alın terinin muhafaza edilmesi, işçinin alın teri kurumadan emeğinin karşılığının verilmesi bizim inancımızın gereğidir. Biz bugün eğer, yirmi beş yıllık iktidarın sonunda, dindar kimliğiyle bilinen bir iktidarın sonunda emeği, emeğin hakkının korunmasını, gelir dağılımındaki adaletsizlikleri konuşuyorsak, eğer siz de yirmi beş yılın sonunda geline bu noktayı doğru düzgün değerlendirip de “Neden bu hâlâ geldik?” sorusunun cevabını veremiyorsanız ondan sonra “Ört ki ölem.” diye bir söz var ya, tam da bu noktadayız diyor, önergeyi destekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyoruz. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat’a ait.

Sayın Sunat, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1 Mayıs sadece bir ideolojinin, bir siyasi anlayışın ya da bir grubun günü değildir. 1 Mayıs alın teriyle hayatını kazanan herkesin günüdür; sabahın ilk ışığında tarlasına giden çiftçinin de gece vardiyasında çalışan işçinin de evladına helal lokma götürmeye çalışan annenin de günüdür; üreten, çalışan, emek veren herkesin ortak günüdür çünkü emek, insan onurunun temelidir. Tarih boyunca milletleri ayakta tutan yalnızca ordular ya da büyük yapılar olmamıştır; asıl güç çalışan insanların fedakârlığı, üretimi ve alın teridir. Bugün Türkiye’nin dört bir yanında milyonlarca insan büyük bir mücadele vermektedir -kimi fabrikada, kimi okulda, kimi hastanede, kimi tarlada, kimi küçük bir dükkânda- ama insanlarımızın önemli bir kısmı çalışmasına rağmen ne yazık ki artık geçinememektedir.

Değerli milletvekilleri, 1 Mayıs aynı zamanda bir muhasebe günüdür. Kendimize şu soruları sormamız gerekir: Çalışma hayatında adaleti sağlayabiliyor muyuz? Gençlerimize umut verebiliyor muyuz? Çocuk iş güvenliğini yeterince sağlayabiliyor muyuz? Çocuklarımızı eğitimde mi tutuyoruz yoksa erken yaşta ağır çalışma koşullarına mı itiyoruz? Bugün hâlâ iş kazalarında insanlarımızı kaybediyorsak, hâlâ çalışan milyonlar kira ve temel ihtiyaç baskısı altında eziliyorsa, hâlâ kayıt dışı çalışma giderek artıyorsa burada hepimize görev düşmektedir çünkü çalışma hayatı sadece ekonomik bir mesele değildir, aynı zamanda vicdani ve toplumsal bir meseledir. Belirtmeliyim ki bir ülkede işçi ile işveren karşı karşıya gelen iki düşman gibi görülmemelidir; tam tersine, üretimin, kalkınmanın ve sosyal huzurun iki temel unsurudur. İşveren yatırım yapacak güveni bulmalı, çalışan ise emeğinin karşılığını alacağı adaleti hissedebilmelidir. Devletin görevi de bu dengeyi sağlamaktır. Bugün, özellikle gençlerin çalışma hayatına dair kaygıları çok büyüktür. İnsanlar gelecek planı yapamamaktadırlar. Aynı şekilde, küçük esnaf, çiftçi, sanayi çalışanı, kamu personeli, emekli, herkes, ülkede herkes ekonomik baskının ağırlığını omuzlarında hissetmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sunat, lütfen tamamlayın.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sağ olun Sayın Başkan.

Bu nedenle, 1 Mayısı sadece sloganların değil çözüm arayışlarının günü hâline getirmek zorundayız. Daha adil ücret politikaları, daha güçlü sosyal güvenlik sistemi, daha etkin iş güvenliği denetimleri, kadın ve genç istihdamını artıracak politikalar, kayıt dışılığı azaltacak reformlar artık ertelenemez ihtiyaç hâline gelmiştir ve unutulmamalıdır ki emeğin değersizleştiği yerde toplumsal huzur kalmaz ve üretimin zayıfladığı yerde bağımsızlık da zayıflar.

Güçlü Türkiye ancak güçlü çalışanlarla mümkündür diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sunat, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Burdur Milletvekili İzzet Akbulut’a ait.

Sayın Akbulut, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Yarın 1 Mayıs; işçinin, köylünün, emekçinin bayramı olacak. Yarın alanlarda olacağız ama kimlerle olacağız? Kamu emekçileriyle olacağız, özel sektörün birçok işçisi alanlarda olamayacak. Belki patronu “Emek en yüce değerdir.” diyorsa, o, alanda olacak ama emekçiler ama çalışanlar ne yazık ki alanlarda olamayacak.

Az önce iktidarın bir milletvekili burada AKP’nin iktidarının döneminde işçinin, emekçinin çok daha rahat günlere kavuştuğunu söyledi. Bakın, size bir gün bu ;Türkiye’de birileri teşekkür edecekse bunlar emekçiler olmayacak, bunlar işçiler olmayacak; size ancak sermaye grupları teşekkür edecek, size devletin ihaleleriyle milyarlar yaptığınız sermaye grupları ancak teşekkür edecek. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü işçiler, çünkü emekçiler, sizin iktidarınızın döneminde ne yazık ki artık hayatını, geçimini zorlaştırdığınız bir dönemi yaşadılar. Çünkü artık rakamlara baktığınızda rakamlar bize “Yoksulluk sınırı 106 bin olmuş, açlık sınırı 35 bin lira olmuş.” diyor. Türkiye’de asgari ücret ne kadar? 28 bin lira. Yani işçi, emekçi size: “Ben artık sizin iktidarınızda karnımı zor doyuruyorum, hayatımı zor geçindiriyorum. Bırakın ev almayı, bırakın araba almayı, artık sizin iktidarınız döneminde ben kiramı ödemekte zorlanıyorum.” diyor.

Bakın, rakamlar daha neler diyor; kayıt dışı çalışma da bize diyor ki: Türkiye’de kayıt dışı istihdam yüzde 30 seviyesinde. Tarımda, tarım işçilerinde bu rakam yüzde 80 seviyesine dayanmış bir durumda. Avrupa Birliği ortalamasına bakıyoruz, nasıl? Orada yüzde 10-15 seviyesinde. Evet, başarılı olduğunuz bir rakam var, o ne biliyor musunuz değerli iktidar milletvekilleri? İşsizlik rakamlarında Avrupa Birliğinde çok üst sıralardayız. İş kazalarında Avrupa Birliği ülkeleri arasında yine en üst seviyelerde Türkiye’yi görmektediriz.

Bakın, sendikalaşmayla alakalı oranlara bakıyoruz. Türkiye’de sendikalaşma oranı yüzde 14-15 civarında. Toplu sözleşmeden yararlananlara bakıyoruz, yüzde 7-9 civarında. Avrupa Birliğinde bu oran kaç biliyor musunuz? Yüzde 20. Toplu sözleşmeden yararlanmaya bakıyorsunuz, kaç? Yüzde 60. Bizim buralarda Türkiye’nin çok daha yüksek sıralamalarda olması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

İZZET AKBULUT (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye’de iş cinayetlerine de baktığımız zaman, Türkiye’de yılda 2 binden fazla işçi iş kazalarında hayatını kaybediyor. Avrupa Birliği ülkelerinin hepsini topluyorsunuz, bütün ülkelerin rakamlarını, bu rakam anca 3 bin yapıyor.

Öncelikle, Türkiye Büyük Millet Meclisinden direnişi ve kazanımı gerçekleştiren Doruk Madencilik işçilerini tekrar saygıyla selamlıyoruz. Türkiye’deki işçiler bir araya gelirse bütün kazanımlar onların olacaktır. Onlar bu hayat standartlarında yaşamayı hak etmiyorlar, onlar çok daha iyi koşullarda aldıkları maaşla, insanca, onurlarıyla yaşamayı hak ediyorlar. İnşallah bunu Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında bizler başaracağız diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Sağ olun, var olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Latif Selvi’ye ait.

Sayın Selvi, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA LATİF SELVİ (Konya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nüzü, günümüzü, işçilerimizin, çiftçilerimizin, toplumun tüm kesimlerinin Emek ve Dayanışma Günü'nü kutluyorum.

Değerli arkadaşlar, sendikacılık bir ihtiyaçtan doğmuştur, bir mücadele ortamında doğmuştur. Sendikacılık “İşte, bir çerçeve düzenleme yapalım da çalışma hayatını şekillendirelim.” diye adım atılıp ve onun üzerine inşa edilmiş değil; köyünden, kasabasından, kenar mahallesinden Sanayi Devrimi'yle birlikte şehirlere akın eden insanlar büyük güçlüklerle karşılaştı. Bir yere işe giriyor ama ücretini alamıyor; sabah şafak sökünce işe başlıyor, gece yarısına kadar çalışıyor, tatil günü yok. Yine, buna benzer pek çok güçlükle karşılaşılıyordu. İşini kaybeden insanların bir sosyal güvenliği yoktu. Böyle bir zeminde sendikacılık, çalışanların dayanışma sandıkları üzerine kuruldu ve onun üzerine devam etti, geldi. İlk 1 Mayıs eylemlerinin 3 temel esası vardı; bunlardan bir tanesi “Sekiz saat çalışalım, bizim de ailemize, çevremize ayıracak bir zamana ihtiyacımız var.” diyorlardı. Yine “Eğer günlük alıyorsak günlük, haftalık alıyorsak haftalık, aylık alıyorsak aylık yevmiyemizi alalım, günlüğümüzü, hak ettiğimizi alalım.” istiyorlardı.

Bir diğer konu da elbette ki dayanışma sandıkları kendi verdikleri paralarla oluşturulduğu için de bunlara dokunulmasını istemiyorlardı. İnsani olmayan ne tarafı var? Hiçbir tarafı yok ama neyle karşılaştı o insanlar? Bugünkü sendikacılığın kahrını çektiler ve onların kanı üzerine pek çok süreç yaşandı, geldi.

Değerli kardeşlerim, onların attığı adım çalışma hayatında işçileri örgütledi ve bunun neticesi olarak da bütün dünyada çalışanların örgütlülüğü, onların mücadelesi temeli üzerine oturdu.

Değerli arkadaşlar, hani şimdi diyorlar ya “Patron mu büyük, devlet mi büyük? Devlet mi büyük, patron mu büyük?” diye, devlet, patronu çağırdı -işçilerle görüştü- dedi ki “Hakları budur.” ve bunların hakları kendilerine iade edildi.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Peki niye eziyet edildi, on beş gün niye işkence edildi?

LATİF SELVİ (Devamla) - Hak ettiği şeylerdi, elbette verilmeliydi. Ceza da kesildi, teşvikten de mahrum bırakıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

LATİF SELVİ (Devamla) - Değerli kardeşlerim, elbette ki sendikal mücadelede bazı temel esasları kaybetmemeliyiz. Mücadele önemlidir. Bakın, 1977'de olan olayları ortadan kaldıralım. 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü çalışanlar Taksim'de kutlasın diye sendikalarla birlikte Hükümetimiz karar aldı ve bu kararda sendikaların hepsinin tasvibi vardı. Ne oldu sonra? Birinci eylemde bir miktar ne olduğu anlaşılmasa gibi oldu. Hep birlikte kutlamaya gittik, ben o zaman Sendika Başkanıydım ama ikinci toplantıda TÜRK-İŞ Başkanı canını zor kurtardı.

Arkadaşlar, Taksim'le ilgili hikâye çalışma hayatıyla alakalı değil. Elbette ki canlarımız için hep üzüldük ve o katillerin de cezalandırılmasını isteriz ama unutmayalım ki bu mücadeleyi hep birlikte vererek doğru adım atmış oluruz.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve arkadaşları tarafından, işsizlik ödeneğine erişim şartlarının kolaylaştırılması amacıyla 27/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/4/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır
Mersin
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve arkadaşları tarafından, işsizlik ödeneğine erişim şartlarının kolaylaştırılması amacıyla 27/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1857 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/4/2026 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Ordu Milletvekili Seyit Torun'a söz veriyorum.

Sayın Torun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEYİT TORUN (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarı göreve geldiği günden beri devlet kurumlarını isimlerinin tam tersi amaca hizmet ettirmek konusunda oldukça yüksek bir performans sergiliyor. İktidarınız şimdi de İşsizlik Sigortası Fonu'nun anlamını ve amacını değiştiriyor. Adı "İşsizlik Fonu" olmasına rağmen iktidarın uygulamalarına baktığımızda bu Fon'un âdetâ işveren destek fonuna dönüştüğünü görüyoruz. Son on yılda bu Fon'dan işverenlere ayrılan pay yüzde 20'den yüzde 49'a çıkarılmıştır. Yanlış anlaşılmasın, bizim işverenlere verilen desteklerle ilgili bir problemimiz yok, biz iktidarımızda işverenlere desteğimizi esirgemeyeceğiz. İşveren desteğini başka kaynaktan verin, İşsizlik Fonu'nu işsize kullandırın.

İşsizlik Fonu'na başvuran 1 milyon 840 bin kişinin neredeyse yarısı bu Fon'dan bir şey alamamıştır. Neden? İşini kaybedenlerin yarısı bu Fon'dan ödenek alamıyorsa bu Fon'un amacı nedir? Bu nedir Allah aşkına? İşsizlik Fonu, işsiz kalan vatandaş asgari geçimini sağlayabilsin, ailesine mahcup olmasın, yeniden iş bulana kadar ayakta durabilsin diye kuruldu. İşçinin maaşından kesildi, işveren katkı verdi, devlet pay koydu ama bugün geline noktada, işini kaybeden işçimiz, maalesef, bundan faydalanamıyor. Fon'un büyümesine rağmen işsiz kalan vatandaşlarımıza ayrılan pay her geçen yıl küçülüyor. Tüm bunlar yetmiyormuş gibi daha dün Cumhurbaşkanı kararıyla devletin İşsizlik Fonu'na yaptığı katkı payı yüzde 1'den yüzde 0,5'e düşürüldü yani devletin Fon'a yıllık katkısı 110 milyardan 55 milyara düşürüldü. 1 Mayısın arifesinde işçilerimize olumlu bir haber beklerken böyle bir kararı açıklayan iktidar bayramı işçilerimize zehretmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de maalesef yıllardır esnek çalışma, geçici çalışma, taşeron düzeni, güvencesiz istihdam gibi modelleri çözüm diye sundunuz. "Personel rejimini esnettik." dediniz, kıdemi zayıflattınız, güvenceyi azalttınız, çalışma hayatını kualsızlaştırdınız. Peki, sonuç ne oldu? İşsizlik azalmadı, genç işsizliği düşmedi, kadın istihdamı sıçramadı çünkü sorun emekçide değil yanlış ekonomi yönetiminizdedir, sorun vatandaşta değil sizin emek ve emekçi düşmanlığınızdadır. İşsizlik Fonu'nun asıl amacı nettir, işsize destek olmak. O hâlde yapılması gereken de bellidir. İşsizlik ödeneğine erişim şartlarını kolaylaştırmaktır. Ödeme süreleri artırılmalıdır, fon kaynakları amacı dışında da kullanılmamalıdır.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak şunu söylüyoruz: Bu ülkenin gençleri yük değildir, hazinesidir; bu ülkenin işçisi maliyet kalemi değildir, üretim gücüdür; bu ülkenin emeklisi sadaka bekleyen değil, yıllarca prim ödemiş hak sahibidir. İşsizlik Sigortası Fonu'nun kuruluş amacına dönmesi, işsizlik ödeneğine erişim şartlarının kolaylaştırılması ve kaynakların önceden işsiz kalan vatandaşlarımız için kullanılması gerekiyor. Bu hususla ilgili, Meclis araştırması komisyonunun kurulmasıyla ilgili grup önerimizi kabul etmek 1 Mayıs arifesinde işçilerimiz adına attığımız olumlu bir adım olacaktır.

Yarın 1 Mayıs; alın teriyle yaşayanların, emeğiyle ayakta duranların, hakkı için mücadele edenlerin günü. Bu vesileyle, emeğin sömürülmediği, alın terinin karşılığının eksiksiz verildiği, sendikal hakkın güvence altında olduğu, işini kaybedene güvence verildiği adaletili bir Türkiye dileğiyle tüm işçilerimizin, emekçilerimizin ve çalışanlarımızın 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü kutluyorum.

Bu arada, Sayın Başkanım, bir konuyu da ifade etmek istiyorum. Sizler de Adalet Bakanlığı yaptınız, Sayın Gül de aynı şekilde sizin gibi başarılı bir Bakanlık yaptı. İki gündür gerçekten bir utancı yaşıyoruz; aile hayatına, özel hayata bir müdahale söz konusu. Bu hepimizin onuru, bugün bize ise yarın hepimize. Geçmişte bu taktikleri hep gördük, FETÖ döneminde gördük ve bunun bu ülkeye ne kadar zarar verdiğini de hep beraber yaşadık. Bu konuya hassasiyet göstermek zorundayız, bu konuyu yani muhalefete yapılmış bir operasyon veyahut da aile hayatına karşı bir saldırı olarak algılamak durumundayız ve bu konunun sonuna kadar takipçisi olmak durumundayız. Meclis Başkan Vekili olarak da Meclis Başkanımıza da gerçekten hepimize çok büyük iş düşüyor. Bunu tekrar buradan kınıyoruz ve lanetliyoruz “Lanet olsun yapanlara!” diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Torun, teşekkür ediyorum.

İlk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a ait.

Sayın Özdağ, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin işsizlik ödeneğine erişim şartlarının kolaylaştırılması üzerine vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz sonra iktidar sözcüsü çıkıp bu Fon'un büyüdüğünü, neredeyse 3'e, 4'e katlandığını söyleyecek. Doğru ama peşin peşin şunu sormak lazım: Bu Fon neden büyüdü? 2020 yılına gidelim, pandemi, İnsanlar işlerini kaybettiler, iş yerleri kapandı, Hükûmet bu Fon'dan kısa çalışma ödeneği dağıttı, nakdî ücret desteği verdi, 8 milyon kişi için toplam 57 milyar ödendi. 2020'de eksi 28 milyar, 2021'de eksi 12 milyar; ardından yıllar geçti, primler birikti, enflasyon her şeyin nominal rakamını şişirdi, Fon da şişti. Buna başarı demek, kışın bütün yakacağı tükettikten sonra yerine yakacak koyup “Bak, hazırlığımız ne kadar arttı.” demekle aynı şey.

Şimdi, bu Fon büyümüşse önce şunu soralım: İşçinin parasından işçiye ne kalıyor? En düşük işsizlik maaşı 13 bin lira, en yüksek ise 26 bin lira, asgari ücret ise 28 bin lira yani bu sistemden en iyi şekilde yararlanan biri bile asgari ücretin altında bir maaş alıyor. Bir düşünün, işini kaybetmiş, bir sabah uyanıyor, iş görüşmesine gidecek, toplu taşıt araçlarına binecek, tam bilet basıyor, git-gel ikişer vesait günde 200 lira, dışarıdayken bir şey yemesi gerekiyor, 1 simit ve 1 çay 50 lira. Bunları bir aya vurun, sadece bu iki kalem için aylık 8-9 bin lira. Fatura ödesin; ailesinin yanında yaşayan genç için bile zor, ev geçindiren bir işçi için ise bir felaket. Üstelik, bu paraya ulaşmak için de engel üstüne engel var. Üç yılda 1080 gün prim ödemiş olacaksın, kendi isteğiyle ayrılmamış olacaksın, işveren doğru kodu girmiş olacak -ki girmeyebilir- otuz gün içinde başvurmuş olacaksın; başvuranların yarısı bu engellerden birine takılıp eli boş dönüyor, Fon büyüyor ama kapı kapanıyor.

Şimdi gelelim soruya: Devlet tasarruf mu arıyor? Güzel. Lüks resmî araçlardan tasarruf edin, ihaleye tabi olmayan özel kalem alımlarını denetleyin, protokol harcamalarına bakın, makam için yapılan itibar harcamalarını denetlettirin, bunların üzerine komisyon kuralım, konuşalım ama işini kaybeden insanın güvencesinden tasarruf etmeyiniz. Bu Fon devletin cömertliğiyle büyümedi, işçinin her ay maaşından kesilen primlerle büyüdü, işverenin ödediği primle büyüdü, devlet de katkısını koydu ta ki bu sabaha kadar. Bu sabah ne oldu? Sayın Cumhurbaşkanı yüzde 1 olan devlet desteğini 0,5'e çekti arkadaşlar. Neden çekti? Devlet desteği burada olmazsa ne olur? Eksiklik olur ve aynı zamanda ne olur söyleyeyim size? O para bir yerde duruyor. Ne kadar bu para biliyor musunuz? 628 milyar lira. İşini kaybeden insanın, çocuğunu geçindiremeyen babanın, kira borcunu ödeyemeyen gencin parası orada bekliyor ve biz burada o paranın sahibine neden verilmediğini tartışıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Sağ olun, teşekkür ederim.

Fon işçinin sigortasıdır, sigorta şirketi kasasındaki parayı işveren teşvikine dönüştürürse, devlet kendi payını yarıya indirirse ki değerli arkadaşlar, niye işverene buradan fon veriliyor, teşvik veriliyor? Çünkü "İşveren yeni yatırımlar yapsın." deniliyor, değil mi? Peki, işveren yatırım yapsın diye mi bu para kesildi? Hayır. İşsize bu para aktarılсын diye. 13 bin lirayı o zaman 28 bin lira yapacaksınız, asgari ücret yapacaksınız bu parayla beraber, başka bir yerden teşvikleri veriyorsunuz. Diyelim ki veriyorsunuz, hadi verdiniz buradan, bu birikmiş paralardan, peki, kime veriyorsunuz? Burada bir kriter var mı? Yok ki burada bir kriter. Bu kriter şu: Daha çok iktidara yakınlık, daha fazla iktidarla beraber olabilmek. Buralarda bankaların verdiği kredilerde bile yakınlık aranıyor, tavassut aranıyor. Burada himmetler aranırken bu şekilde yapmış olmayı doğru bulmuyoruz, bununla ilgili olarak da araştırma önergesini destekliyoruz. O sigorta artık sigorta olmuyor, adı sigorta oluyor, özü başka oluyor. Elbette ki işverene teşvik vereceksiniz ama objektif vereceksiniz, o para işçiye geri dönmeli.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisini desteklediğimizi ifade ediyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'a ait.

Sayın Arslan, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada iki önemli konu üzerinde tek bir gerçeği dile getirmek istiyorum. Bir yanda işsiz kaldığından yeterince korunamayan vatandaşımız, diğer yanda emekli olduğunda geçinemediği için çalışmaya devam etmek zorunda kalan memurlarımız var. Maalesef bu ülkede emeğin karşılığı giderek küçülüyor, güvencesi ise her geçen gün yok oluyor. İşsizlik Sigortası Fonu işsiz kalan yurttaşlarımızın zor günlerde güvence altına alınması için kurulmuştur ancak bugün geldiğimiz noktada Fon büyürken işsiz kalan vatandaşlarımızın bu Fon'dan yararlanma imkânı daralmaktadır. Peki, neden böyle oluyor? Çünkü birçok vatandaşımız bu haktan haberdar bile değil ya da nasıl başvuracağını bile bilmiyor. Bu nedenle Sosyal Güvenlik Kurumu ve ilgili kurumların işten ayrılan vatandaşlara bilgilendirme yapması, başvuru süreçlerini daha erişilebilir hâle getirmesi önemlidir. Gerek dijital kanallar üzerinden gerekse doğrudan bildirimlerle işsiz kalan vatandaşlarımıza ulaşması bu hakkın daha etkin kullanılmasını sağlayacaktır.

Diğer bir sorun ise, işsizlik ödeneğinden yararlanabilmek için son üç yıl içinde en az 600 gün prim ödemesi ve son yüz yirmi gün kesintisiz çalışma şartı aranmaktadır. Bu şartlar kâğıt üzerinde makul görünse de bugün çalışma hayatının gerçeğinden çok farklıdır. Günümüz koşullarında güvencesiz ve

parçalı çalışma hayatındaki birçok vatandaşımız bu şartları sağlayamadığı için prim ödemiş olmasına rağmen bu haktan yararlanamıyor. İşsizlik ödeneğinden yararlanabilen vatandaşlarımız ise aldığı ücretle kira, gıda, fatura giderlerini karşılayamıyor. Bu destek kısa sürede etkisini de yitiriyor. Hâl böyle olunca bir aile temel geçimini nasıl karşılayacak? Dolayısıyla, İşsizlik Fonu kuruluş amacına uygun şekilde yeniden düzenlenmeli, erişim şartları daha gerçekçi hâle getirilmelidir ve kaynaklar öncelikle işsiz kalan yurttaşlarımız için kullanılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, aynı adaletsizliği başka bir alanda da görüyoruz: Bu, kez karşımızda memurlar ve emekliler var. Bugün, birçok memur, emekli maaşı yetersiz olduğu için 65 yaşına kadar çalışmak zorunda kalıyor. Bunun sonucu olarak da kamu kurumlarında yaş ortalaması yükseliyor, dışarıda genç işsiz sayısı artıyor. Zira, 2023 Temmuz ayında memurlara “ilave ek ödeme” adı altında bir artış yapıldı ama aynı artış memur emeklisine yansıtılmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Ortalama memur maaşına yüzde 85, en düşük devlet memuru aylığına yüzde 115 zam yapılırken memur emeklisine yüzde 17 zam yapıldı. Nitekim, 2023 Temmuz ayında yüz binlerce memurumuz emeklilik dilekçesi vermişti ancak ilave ek ödeme ve seyyanen ödemeler emekli maaşına yansıtılmadığı için hepsi dilekçelerini geri çekti. Bu nedenle, acil olarak ilave ek ödeme memur emekli maaşlarına da yansıtılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, eğer biz bu ülkede sosyal devleti yeniden ayağa kaldıracaksak önce şunu yapmalıyız: İşsiz kalan insanımıza sahip çıkmalıyız, emeğin hakkını teslim etmeliyiz, fonları amacına uygun kullanmalıyız, emekliyi açlığa mahkûm etmemeliyiz ve son olarak gençlere umut olmalıyız.

Araştırma önergesini destekliyoruz.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Zülküf Uçar’a ait.

Sayın Uçar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben, öncelikle, Genel Kurulu ve değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de işsiz sayısını TÜİK en az 3 milyon olarak açıklamış. Tabii, bu TÜİK verilerini biz çok iyi biliyoruz, birçok kalemde yaptığı açıklamalarla aslında manipüle etmenin yollarını her zaman arar; aslında gerçekte olan bu işsizlik rakamları çok çok daha fazla sayıda.

Peki, işsizlerin tek imkânı İşsizlik Sigortası Fonu; bu Fon’un amacı işsiz kalan emekçinin cüzi de olsa gelir kaybının karşılanması. Peki, milyonlarca işsizden kaç bu Fon’dan faydalanabildi? Bunu sormak lazım. Üstelik, Fon’un oluşturulmasında işçinin maaşından yüzde 1’lik bir kesinti yapılıyor her ay, aynı şekilde sermayeden yüzde 2’lik kesinti yapılıyordu, devletten de yüzde 1’lik bir kesinti yapılıyordu; az önce CHP milletvekilinin ve diğer hatiplerin de söylediği üzere dün gece bu düşürüldü. Yani açıkçası sormak lazım: İşçiye işçinin bu Fon’dan yararlanması için ödenen bu yüzde 1’lik desteği düşürmeye gerek var mıydı? Bu kadar mı gözünüze geldi? Hakikaten sormak gerekiyor bunu. Ve bu İşsizlik Fonu’na başvuranlara bakmak lazım. Bu Fon’a başvuranların acaba ne kadarı bu Fon’dan faydalanabiliyor? Faydalanamıyor çünkü şartlar var. Az önce İYİ Parti hatibi bu şartlardan bahsetti, ben de çok kısaca değineceğim. Mesela, birinci şart, diyor ki: “İşçi kendi isteğiyle işinden ayrılmış olmayacak.” İşçi kendi isteğiyle işinden ayrılmış olmayacaksa o kesintiyi yaparken işçinin rızasını aldınız mı?

İkincisi, işçinin kusuru olmayacak. Kusur, farazi bir tanım. Kusurdan kasıt da, İş Kanunu'nun 25/2 maddesine atıf yapılıyor; iyi niyet ve ahlak kavramlarına atıf yapılıyor. Yine patronlara ve yargının insafına terk edilmiş bir kavram.

Aynı şekilde, son üç yıl içerisinde altı yüz gün prim ödemesinin yapılmış olması gerekiyor, işsiz kalmadan önce yüz yirmi gün kesintisiz ödemenin yapılmış olması gerekiyor, otuz gün içerisinde başvuru yapması gerekiyor. Ya, Allah rızası için, bu şartlar altında zaten işçilerin bu Fon'dan faydalanma imkânları yok, yetmiyor, siz bir de şimdi desteği düşürüyorsunuz. Tabii, burada çok ciddi sorunlar var ama işin özünde bu sorunlardan kurtulmanın yolu bizim için ekonomide devleti dönüştürecek demokratik cumhuriyete ulaşmak, diğer yandan da komünal toplumu güçlendirerek özgür insanı yaratmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, tamamlayın lütfen.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Sermaye ve iktidar sahipleri tarih boyunca hep iç içe gelişti, her zaman hedeflerinde işçinin, emekçinin değerleri vardı, bu değerlere, bu birikimlere çökme vardı. İşte ifade etmemiz gerekiyor, işsizlik doğal bir olgu değildir, kapitalist mantık içerisinde stratejik bir araç olarak üretilmiştir. Bu hâliyle her an sömürülebilir bir işsizlik kitlesi yaratılmak istenir. Aslında işsizlik kavramı ve olgusu doğrudan insan onuruna saldırının bir aygıtıdır. İşte bu insan onuruna yönelik bu saldırıya, bu kapitalist mantığa karşı insan onurunu korumak, savunmak gerekir. Bizim savunduğumuz komünal ekonomi modeli de tam olarak bu amaca dönüktür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Özcesi emekçi kendi işini yönetecek, devletse emeğin karşısında değil, destekleyen olacak.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uçar, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy'a ait.

Sayın Altınsoy, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

4447 sayılı Kanun'la kurulmuş olan İşsizlik Sigortası Fonu'nun genel amacı işsiz kalan bireylerin gelir kaybını telafi etmek, iş gücünün istihdam edilebilirliğini artırmak, istihdamın korunmasını ve artırılmasını sağlamak, ekonomik dalgalanmalara karşı iş gücü piyasasını desteklemektir. Bu kapsamda, Fon, yalnızca işsiz kalan vatandaşlarımıza gelir desteği sağlayan bir mekanizma değil aynı zamanda mevcut istihdamı koruyucu, iş gücü piyasasına yeni girecek bireyleri destekleyici politikalar için finansman kaynağı olarak kullanılmaktadır. İşsiz kalan bireylerin, bu dönemlerinde sigorta çatısı altına alınması ve bu kişilere gelir desteği sağlanması Fon'un kurulmasındaki en önemli amaçtır.

17/4/2026 tarih ve 7577 sayılı Kanun'la yapılan düzenlemeye göre, ihtiyaç duyulması hâlinde, yüzde 1 olan devlet katkısını yarisına kadar artırmaya ve yarisına kadar indirmeye Cumhurbaşkanının yetkili olduğu belirtilmiştir. İşsizlik Sigortası Fonu kaynakları, kanunlarla belirlenen çerçevede, işsiz kalan vatandaşlarımızın bu dönemde alacağı ödenekler, iş arayan vatandaşlarımız için istihdam edilebilirliği artırmak adına açılacak kurs ve programlar ile işe yeni girecek vatandaşlarımız için istihdamı koruma ve artırma şartları ile istihdam teşvikleri için kullanılmaktadır.

Fon'un kurulduğu günden bugüne kadar Fon'dan yapılan toplam harcama tutarı yaklaşık 910 milyar TL'dir. Bu kaynak kullanılarak 12,2 milyon kişi işsizlik ödeneğinden, 4,3 milyon kişi kısa

çalışma ödeneğinden, 3,2 milyon kişi nakdî ücret desteğinden olmak üzere toplamda 19,7 milyon kişi için 298 milyar TL harcama yapılmıştır. İş gücünün istihdam edilebilirliğini artırmak üzere düzenlenen kurs ve programlardan toplam 8,8 milyon kişi yararlanmış, bu kapsamda toplam 259 milyar TL harcama yapılmıştır. İstihdamın korunması ve artırılması şartıyla uygulanan sosyal güvenlik primi teşvikleri için ise yaklaşık 323,5 milyar TL harcama yapılmıştır. Fon'dan yapılan harcamaların yüzde 61'i doğrudan iş gücüne ve işsizlere yönelik harcamalar, yüzde 35'i ise istihdamı korumaya yönelik harcamalardır. Fon kaynaklarının işverenler için kullanıldığı yönündeki eleştiriler, çoğunlukla teşvik mekanizmalarının doğrudan faydalanıcısının işverenler olmasına dayanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Ancak bu yaklaşım şu noktaları göz ardı etmektedir: İstihdam teşvikleri işten çıkarmaları azaltarak çalışanları korumakta, kriz dönemlerinde kısa çalışma ödeneği gibi uygulamalar işsizliği azaltmaya yönelik teşvikler ortaya koymakta, işveren destekleri uzun vadede iş gücü piyasasının istikrarını sağlamaya yardımcı olmaktadır. Dolayısıyla, bu harcamalar dolaylı fakat güçlü bir şekilde çalışanlar ve işsizler lehine sonuç üretmektedir.

Bu çerçevede, Fon'un kullanımına ilişkin değerlendirmelerin yalnızca belirli harcama kalemlerine odaklanmak yerine bütüncül bir perspektifle ele alınması gerekmektedir. Mevcut veriler Fon'un temel amacına uygun şekilde hem sosyal koruma hem de istihdamı artırma işlevlerini birlikte yerine getirdiğini göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, yüce Meclisimizin verdiği yetki çerçevesinde Türkiye Yüzyılı'nda toplumumuzun refahını artırma anlamında çalışmalar ortaya koyarak her alanda büyüyen, güçlenen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - ...kalkınan, itibarı artan ve refahı yükselen Türkiye için çalışıyoruz.

Tüm bu nedenlerle, teklif edilen araştırma önergesine katılmadığımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250)⁵

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 5'inci maddesi kabul edilmişti.

⁵ 250 S. Sayılı Basmayazı 28/4/2026 tarihli 87'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Şimdi diğer maddelerinin görüşmelerini yapacağız ancak madde görüşmelerinde önerge üzerinde söz alan değerli hatiplere ilave birer dakika süre verilmeyecektir, konuşmalarını buna göre ayarlamalarını özellikle rica ediyorum.

Şimdi, 6'ncı madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alıyorum ve İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 250 sıra sayılı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Sururi Çorabatır

Gülcan Kış

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

Antalya

Mersin

İstanbul

Hüseyin Yıldız

Adnan Beker

Aykut Kaya

Aydın

Ankara

Antalya

Ömer Fethi Güner

Mehmet Tahtasız

Nermin Yıldırım Kara

Niğde

Çorum

Hatay

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'ya söz veriyorum.

Sayın Yıldırım Kara, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımız; ülkemizde çözülemeyen çözülmesi de yakın zamanda pek mümkün görünmeyen bir barınma sorunumuz var. 2010 yılından bu yana baktığımızda, özellikle ev sahibi olma konusunda yüzde 61'den 56'ya bir düşme yaşanırken buna rağmen kiracı olma noktasında yüzde 22'den yüzde 28'e çıkan bir oranı görüyoruz. Aynı zamanda, hane halkları harcamaları içerisinde de barınmaya ve kiraya haneler ne kadar fazla para harcıyorlar, ücret harcıyorlar; bu da müthiş bir şekilde artmış. Yine, 2010 yılından bugüne geldiğimizde ailelerin bu masraf kalemleri düşmemiş. Buradan da neyi okuyoruz? Yani yirmi dört yıllık AKP iktidarı hane halklarının barınma krizini çözebilmede ve kira ödemelerinde herhangi bir fayda, maalesef, sağlayamamış. Ülkemizde özellikle deprem illerinde -benim ilim Hatay da olmak üzere- özellikle TOKİ konutlarında "bazı gider ve ortak avans giderleri" adı altında bazı ücret kalemleri var. Bunu bu kanun teklifinde niye söylüyorsunuz? Çünkü avanslarla ilgili, aidatlarla ilgili bir düzenleme var. Oysaki, Hatay başta olmak üzere TOKİ konutlarında "ortak gider avansı" adı altında gerçekten büyük rakamlar isteniyor. Mesela, bir defaya mahsus olmak üzere 2 taksitle 105 metrekaarelik konut için 10 bin küsur lira avans istiyorlar ama vatandaş bize "Asansör çalışmıyor, temizlik yapılmıyor, doğal gaz tesisatıyla ilgili hiçbir iyileşme yok. Ben niye avans ödüyorum, niye aidat ödüyorum?" diye soruyor. Dolayısıyla, biz burada diyoruz ki, bakın, deprem bölgelerinin illerinde o dönemin koşullarına ve bölgenin koşullarına göre bir düzenleme yapmanızı... Mesela, vatandaşımızın iş yeri yıkılmış, iş yeri vermemişsiniz; hak sahibi olmuş, TOKİ konutunda asansör çalışmıyor, siz onlardan avans gideri istiyorsunuz, ortak kullanım alanlarına ilişkin avans istiyorsunuz. Bunları sizlerin düzenlemesi gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz.

Kanun Tapu Kanunu ama ilim Hatay'da, Reyhanlı'da, Kırıkhan'da, İskenderun'da, Arsuz'da o kadar fazla 2/B orman arazisi üzerinde ve tapusuz alanlar üzerinde kurulmuş olan mahalleler var ki binlerce insan var buralarda yaşayan fakat Tapu Kanunu bu yurttaşlarımızın bu sorununa hiçbir cevap veremiyor. Bu insanlar deprem yaşadılar, elektrik aboneliği alamıyorlar. Neden? Özellikle bakın, Avcıarsuyu,

İşıkli, Tatarlı, Haymaseki gibi Reyhanlı'nın hemen hemen bütün dağ köylerinde insanların tapu sorunu var ya; 21'inci yüzyıldayız, tapu verilmiyor, elektrik aboneliği, su aboneliğiyle ilgili sıkıntılar yaşıyor. Burada kayıt dışılığı önleyebilirsiniz, hem devlet kazanır hem yurttaş kazanır; yurttaşlar ceza ödemekten kurtulur, sizler de sağlıklı ve dengeli bir planlama içerisinde insanların tapularını dağıtmış olursunuz. Dolayısıyla Tapu Kanunu geliyor fakat birçok insan tapusuz şekilde memleketlerinde yaşamak zorunda kalıyorlar. Ama bu kanunda çok enteresan bir şey yapıyorsunuz; Emlak Konut Başkanlığına zaten 2025 yılının bütçe görüşmelerinde 595 milyar liralık ek bütçe verdiniz. Bunu da 1/1/2025'ten itibaren geriye dönük iç borçlanma yaptınız. Niye yani neden? Emlak Konut Başkanlığı gayrimenkul alan, satan, ticaret yapan bir işletme değil ki ve ayrıca, sermayesi doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kamu bankası olan bankalardan, kamudan, bu bankalardan kredi almasına ve borçlanmasına imkân tanıyorsunuz. Yani Tapu Kanunu'nda paravan bir şekilde, bir metotla, hesap veremez ve bütçe disiplinine de aykırı bir şekilde bu kanun teklifinin içinde Emlak Konut Başkanlığına bu kadar bütçe verilmesinin anlamı ne? Biz bunu anlamıyoruz. Biz diyoruz ki Hatay'da konutları hızla inşa etmek istiyorsanız...

Tonlarca borçlanma yetkisi veriyorsunuz ama harcama kaynaklarınızın nerelere, hangi ihale süreçlerine aktarıldığını bilemiyoruz. Bunları şeffaf ve hesap verilebilir bir şekilde kamuoyuyla paylaşmanızı talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım Kara, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3466) esas numaralı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin sonundaki “yapamaz” ibaresinden sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, aşağıdaki şartları taşıyan yapı kooperatifleri üyeleriyle sınırlı olmak üzere bu madde hükmü uygulanır.

a) İnşaatların etaplar halinde yapılarak teslim edilmesi,

b) Terkin edilmemiş olması,

c) Yapımı tamamlanan etapta bağımsız bölüm malikine kooperatifçe tahakkuk ettirilen bedelin ödenmiş olması,

ç) Kooperatif tarafından üyeye konutunun tapu devrinin yapılmış olması,

şartlarının birlikte sağlanması halinde; konutun tapu devrinin yapılmasından sonraki dönemler için yapı kooperatifi tarafından yönetim giderleri hariç olmak üzere her ne ad altında olursa olsun yapılmış borçlandırmalar veya bu kapsamda üçüncü şahıslara kooperatif tarafından yapılan alacağın devrine ilişkin işlemler hükümsüzdür.

Birinci fıkra kapsamındaki şartları birlikte sağlayan kişilere karşı yapı kooperatifinin veya bu alacağı devralan üçüncü kişilerin yapı kooperatifi nedeniyle açmış oldukları her türlü alacak veya tazminat davaları ile bu kapsamda yapılan ilamsız icra takipleriyle ilgili olarak; ilgilinin talebi hâlinde bu davalarda verilen ve henüz kesinleşmemiş mahkeme kararları ile kesinleşen dava ve takiplere dayanılarak başlatılan icra işlemleri, haciz, satış ve tahliye uygulamaları durdurulur. Bu alacaklar kapsamında kesinleşen ilamlara dayanılarak devam eden takipler ile kesinleşen icra takiplerine son verilmesi için birinci fıkra uyarınca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde borcun bulunmadığına dair davanın açıldığına ilişkin belgenin ibraz edilmesi zorunludur; borcun bulunmadığına ilişkin kesinleşen ilamın icra dairesine ibraz edilmesi hâlinde takip sonlandırılır.

Yukarıdaki nitelikleri taşıyan kooperatiflere karşı yüklenicilerin başlattığı icra takiplerinden sonra açılan menfi tespit davalarında icra takibinin teminatla durdurulamayacağı yönündeki 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 72'nci maddesinin üçüncü fıkrası uygulanmaz. Menfi tespit davalarını gören mahkemeler, bu maddenin yürürlüğe girmesinden itibaren kooperatifin takip konusu alacağın en az iki katı tutarında malvarlığı olduğunu keşif ve tapu kaydının celbinden sonra gerekirse yaptıracağı bilirkişi incelemesi ile tespit ettirmesi halinde icra takiplerinin teminatsız olarak durdurulmasına karar verebilir. Takip sırasında yüklenicinin ve üçüncü kişilerin icra ihalesinden satın aldıkları gayrimenkullerin tahliyeleri de bu tedbir kararı ile durdurulur. Tedbir kararı menfi tespit davasına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi ile hükümsüz kalır.”

Bülent Kaya

İstanbul

Mehmet Karaman

Samsun

Selçuk Özdağ

Muğla

Mustafa Kaya

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Antalya

Sema Silkin Ün

Denizli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e söz veriyorum.

Sayın Ün, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sumud Filosu Gazze'de ateşkese rağmen durmayan soykırıma karşı, hukuksuz ablukaya karşı 12 Nisanda 39'uncu misyon olarak İspanya'dan yola çıktı. Bir pasif direnişe yani devletler görevlerini yapmadığı için sivil inisiyatiflerin harekete geçmesine şahit oluyoruz.

Devletler görevini yapmıyor çünkü Gazze'ye 1 kilogram un götürmek için canlarını tehlikeye atan insanlar bir tarafta, İsrail'e petrol dâhil hiçbir malzemenin tedarikinde sorun yaşatmayan gizli ya da açık dost devletler bir tarafta. Soykırım yangınına alev taşıyan gemiler Akdeniz'de cirir atıyor, insani yardım taşıyan, doktor taşıyan gemiler saldırıya uğruyor.

Gece Girit açıklarında içinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarımızın da olduğu teknelere İsrail haydutça saldırdı. Bu saldırıyla uluslararası sular kavramının artık çok ötesine geçti İsrail, işgal edilmiş Filistin topraklarının 600 mil ötesinde, Yunan sularında gemilere müdahale etti; binlerce kilometre ötede dahi hiç kimse güvende değil artık. Bilmek zorundayız ki bu haydutluk durdurulmazsa hırçınlaşarak çemberi genişletecek, ateşi hepimizi yakacak. Bugün çıkan tezkere önemlidir ancak bu ateşi söndürmekten çok ama çok uzaktır.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle bir konudan bahsedeceğim: Filistin asıllı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı Esra'nın gözaltına alınış hikâyesi bu Meclisin kayıtlarına geçmeyi hak ediyor.

Esra, ABD'li Bakanın Filistinliler için “Bunlar barbar hayvanlar, hepsi öldürülmeli.” ifadesini duyduktan sonra tepkisini göstermek için ABD Konsolosluğunun bahçesine bir cam şişe fırlatarak 3 metrekairelik çimin yanmasına sebep olur. Olaydan iki gün sonra 19 Eylül 2025'te kız kardeşinin evinde çoğunluğu maskeli olan yaklaşık 20 kişilik polis ekibince gözaltına alınır. Olay yerinde bile olmayan eşi ve arkadaşı Esra'yla birlikte tam yedi ay Silivri Cezaevi'nde tutulurlar ve geçen hafta mahkemede beş yıllık cezaya çarptırılarak tahliye edilirler. Tabii, bunda kamuoyunun ve vicdanlı gazetecilerin kurduğu baskının etkisi var.

Peki, Esra'ya bu gözaltı süresince uygulanan düşman hukukunda neler yaşandı? Ailesinin gözü önünde kafasına plastik torba geçirildi, vücuduna fiziki müdahaleyle acı çektirildi. Şimdi, Esra bu muameleyi bir Batı ülkesinde yaşasaydı iktidar mangalda kül bırakmazdı, demokrasi nutukları atardı.

Bakın, bu ülkede üç yıldır yaptığımız çağrılara rağmen Gazze’de soykırım suçu işleyenler ellerini kollarını sallayarak geziyorlar. Bu yüce çatının altında bize “Çifte vatandaş olup Gazze’de katliama katılan sadece 1 kişi var.” dediniz, 1 kişi ama 133 kişi çıktı. Gazze’de bebekleri katledenler aramızda dolaşıyorlar. Esra, ABD Konsolosluğuna bir tane cam şişe fırlattı diye beş yıla yargılanıp ceza alıyor, kafasına plastik poşet geçiriliyor ve bu sizin onurunuzla dokunmuyor; öyle mi?

Birçoğu dosyaya giren bu iddialarla ilgili açıklama yapması gereken İstanbul Emniyeti suspus. Amerika Elçiliğini Amerika’dan fazla düşünen, bu iğrenç muameleyi yapan polisler kimler? Bu muameleyi yapanların sahiplerine sormak istiyoruz: Filistin düşmanı mısınız yoksa İslam düşmanı mısınız ya da tescilli Amerika sevdalı mısınız? Bunun başka bir açıklaması olamaz.

Bu olaydan dolayı Esra’ya beş yıl hapis cezası veren hâkime ve o cezayı isteyen savcıya sormak istiyorum: Siz, bu kararı kimin adına alıyorsunuz? Yüce millet adına almadığınız kesin. Milletin vicdanı Filistin’le bir atarken mahkemelerin koridorlarında Amerika’dan fazla Amerikancılık yaptıranlar kimler?

Son olarak, AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlarıma da bir çift sözüm var: Esra’nın mağduriyeti bize intikal etmeden önce sizlere intikal etti arkadaşlar; isim isim bildiklerimiz var, ne yazık ki kılını kıpırdatmayan arkadaşlarımız var. “Bugüne kadar bilmiyorduk.” diyenleriniz olabilir ama şimdi hepiniz öğrendiniz.

Biz, bu olayın takipçisi olacağız. Umarım sizler de kendinize gelirsiniz, bir daha böyle bir utancın yaşanmasına göz yummazsınız, Filistin davasının sözde savunucuları olarak tarihin kara sayfalarında yerinizi almazsınız diye umuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ün, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

4.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden TÜBİTAK Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’nda teknoloji tasarım dalında 3’üncü olan Muğla Seydikemer ilçesinden gelen öğrencilere “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, TÜBİTAK Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’nda teknoloji tasarım dalında 3’üncü olan Muğla Seydikemer ilçesinden bir grup öğrencimiz misafir locamızdalar; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250) (Devam)

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesiyle 1163 sayılı Kanun’a eklenmesi öngörülen ek maddede yer alan “tüm inşaatlar” ibaresinin “tüm inşaatların yüzde ellisi” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez

Balıkesir

Hasan Toktaş

Bursa

Selcan Taşcı

Tekirdağ

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Adnan Şefik Çirkin

Hatay

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'e söz veriyorum.

Lütfen buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Tapu Kanunu ek madde 6 üzerinde konuşmamı yapmak üzere kürsüye gelmiş bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Ek madde 6'da "İnşaati tamamlayarak etaplar hâlinde yeniden inşaata başlayan yapı kooperatifleri yaptıkları ve yapmayı planladıkları tüm inşaatları tamamlanmadan iş yeri ve konutları ortaklarına tahsis etmiş olsalar dahi tahsis edilen gayrimenkullerin tapusunun devrini yapamaz." diyor. Sayın milletvekilleri, İYİ Parti olarak bu maddeye muhalefet ediyoruz, sebep olarak da mülkiyet hakkını ihlal edebilecek nitelikte olduğunu düşünüyoruz.

Sayın milletvekilleri, şimdi müsaadenizle, bu madde zaten çoğunluk itibarıyla Meclisten geçeceğinden, yüksek izninizle Hatay'ın bazı meseleleri üzerinde fikirlerimi beyan etmek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, Hatay'da bir Cilvegözü Kapımız vardı. Bu kapıda çok önemli sorunlarımız vardı; Suudi Arabistan vize vermiyordu ve nakliyede Türkiye 2'ncisi, eğer nüfusuna göre oranlayacak olursak Türkiye'nin en büyük filosuna sahip Hataylı tır şoförleri ve şirketler dara düşüyordu. Bu konu tarafımızdan ilgili bakanlıklara iletildi; iktidar partimizin sayın milletvekilleri de bu konuyla gerekli ilgiyi, alakayı göstermek suretiyle son derece ilgilendiler ve ellerinden geleni yaptılar ve sorun kısmen çözüldü. Elbette ki bunun çözülmesinde bizden fazla iktidar partisinin sayın milletvekillerinin gayreti ve katkısı vardır; bu bir gerçek.

Tabii, şimdi, kısmen çözüldü dedik çünkü Suudi Arabistan vizeyi verdi, doksan günlük vize veriyor ancak gidecek her şoförü Ankara'ya çağırıyor büyükelçiliğinden incelemek kaydıyla, üç gün içerisinde vizeyi veriyor fakat her şoför her gittiğinde aynı muameleden geçmek zorunda; bu, büyük müşkülât yaratıyor.

Şimdi, biri de Sayın Adem Yeşildal, karşımda oturuyor, kendisinden rica ediyoruz, hakkını teslim ediyoruz ve bu milletvekillerimizden, iktidar milletvekillerimizden bu konuyla da ilgili gerekli girişimleri yapmalarını rica ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, diğer bir sorumuz; biz hep deprem sorunlarına yoğunlaşıyoruz çünkü Hatay, deprem bölgesi ama başka sorunlarını da hâliyle bir miktar ihmal ediyoruz. Yine, Cilvegözü ve Zeytındalı Kapılarını ilgilendiren bir sorumuz daha var.

Zeytındalı Kapısı kapandı sayın milletvekilleri. Sayın Bakanımıza bir soru önergesi verdik; sağ olsun, çok da uzun olmayan bir zaman dilimi içerisinde cevap verdiler ve verdikleri cevapta Zeytındalı Kapısı'ndan günlük araç giriş-çıkışının 254 gibi çok yüksek bir rakam olduğunu ifade ettiler. Yani son derece verimli, Hatay ticaretine de Türkiye ticaretine de katkısı olan bir kapı bu ancak kapandı.

Tabii, Zeytındalı neresi? Zeytındalı; Afrin yani bir zamanlar girerken "Kızıllema"ya gidiyoruz." dediğimiz yer. Zeytındalı, Kızıllema ki ben de bir İYİ Parti'li olarak o günün şartlarında bu harekâtı doğru bulmuş ve desteklemiştim ama bugün işler değişiyor, muhatabımız yeni rejim kapıyı bize sormadan kapatıyor; elindeki bahane ekonomik imkânsızlıklar. Bu, inandırıcı bir bahane değil yani Devlet Başkanının

Rolex saat taktığı bir ülkeden bahsediyorum, lüks içinde yüzdüğü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

İlave süre vermeyeceğim diye uyarı mıştım baştan.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Ciddi misiniz Sayın Başkanım?

BAŞKAN - Evet, uyardım Adnan Bey, gerçekten...

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Canınız sağ olsun.

BAŞKAN - Ama meramınız kayda geçti.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Yüce Meclise saygılarımı sunuyorum. (İYİ Parti, AK PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar

Kamuran Tanhan

George Aslan

Şanlıurfa

Mardin

Mardin

Ömer Öcalan

Mehmet Zeki İrmaz

Sırrı Sakık

Şanlıurfa

Şırnak

Ağrı

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'e söz veriyorum.

Sayın Sakık, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKIK (Ağrı) - Herkese iyi akşamlar.

Bundan tam on beş gün önce maden işçileri Ankara'ya doğru hareket edip geldiler. İlk günden ve sorunun çözüldüğü güne kadar DEM PARTİ olarak biz bir diyalog ve müzakerenin oluşmasını sağlamak üzere hep gözükmedik ama süreci selametle sonuçlandırmak adına çok çaba sarf ettik. Bu süre içerisinde işçiler darbedildiler, gözaltına alındılar ve 27 Nisan akşamı saat on otuzda Turan Güneş'te bir mekânda işverenler, işçiler, Sendika Başkanı, avukatları ve yöneticileriyle birlikte bir araya geldik ben ve MYK üyemiz Mahfuz Güleriyüz'le birlikte. Sorun sulhla çözüldü; iki saatlik bir tartışmadan sonra bütün maddeler kabul edildi -ama o süreci takip eden güvenlik güçleri vardı- sabahleyin ortak bir açıklama yapılacaktı; devletimizin bu oyunlarını hep biliriz ya, alelacele, "Burada DEM öne çıkmamalıdır." diye acele bir şekilde işçileri İçişleri Bakanlığına çağırdılar. Gidenler dedi ki: "Ya, burada DEM PARTİ'nin çok emeği var, bunlara haksızlık ediyoruz." ama biz bunları tanıyoruz ve bunlar...

Bakın, eğer siz gerçekten samimi olmuş olsaydınız neden on beş gün boyunca bunları ablukaya aldınız, gözaltına aldınız, işkence ettiniz? Ama siz samimi değildiniz çünkü biz sizi tanıyoruz. Geçmişte de bunlar yapıldı; tek parti döneminde Nevzat Tandoğan -hepiniz bilirsiniz, tanırırsınız- ne diyordu biliyor musunuz? "Bu ülkeye milliyetçilik lazımsa bunu biz yaparız. Komünizm gerekiyorsa onu da biz getiririz ama sizin bir göreviniz var; askerlik yapmak ve gidip çiftçilik yapmak." Buradaki Bakanların tavrı, tarzı da budur ama biz o gün de bugün de hep emekten yana tavrı koyduk ve emekçilerin yanında olduk ve

takipçisi olacağız.

Sevgili arkadaşlar, bakın, dün bizim Hakkâri Belediye Başkanımıza -alamadınız, gasbettiniz belediyeyi, yerine kayyum atadınız- dün on dokuz buçuk yıl ceza verildi. Daha önce ceza verilmişti. Bir üst mahkeme dedi ki: “Siyasi faaliyetlerinden dolayı siz ceza veremezsiniz.” ama yerel mahkeme tekrar onayladı. Şimdi, Sayın Bakan, siz hukukçusunuz; Sayın Bakan siz de hukukçusunuz, Adalet Bakanlığı yaptınız; Allah aşkına, 1 suçtan 2 kez nasıl örgüt üyeliğinden ceza verilir? Bizim Van Belediye Başkanımız Bekir Kaya şu an cezaevinde, 2 kez örgüt üyeliğinden ceza verilmiş, suçu belediye başkanı olmak ve Kürt olmak. Benim -beş gün önce- Muş'ta eş belediye başkanım Çiçek 2 kez örgüt üyeliğinden ceza aldı. Ya, dünyanın neresinde görülmüş, Allah aşkına, bir yere üye olurken 2 kez üst üste üye olmak? AK PARTİ'ye üye olmak gerekirken 2 kez mi başvuruluyor veya da bir cemaatte tarikat üyesi olacaksınız, 2 kez mi? İşte, bize uygulanan politikalar bu ve bizim bütün arkadaşlarımıza. Bakın, bu çözüm sürecinde Ağrı'da 10 kişiye, 10 arkadaşımıza yüz yetmiş yedi yıl ceza verildi. Bunların hepsi siyasi mücadele arkadaşlarım, vallahi de billahi de tillahi de siyasetin dışında hiçbir şey yapmadılar ama yüz yetmiş yedi yıl; bir taraftan çözüm, bir taraftan Kürtleri cezalandırmak.

Şimdi size açık ve net olarak söylüyoruz, yorulduk, ikide bir “Ahmet göreve.” Ya, bu devasa sorun. Biz, yüz yıllık barıştan bahsediyoruz, yüz yıllık sorunlarımızın çözümünden bahsediyoruz ama aklımızla alay ediyorsunuz. Ahmet'in zaten görevini gasbettiniz, Ahmet seçilmiş bir halk temsilcisidir, Ahmet'e haksızlık yapmayın, Kürt halkına haksızlık yapmayın. Bizim seçtiğimiz belediyeleri gasbetmişsiniz ama hâlâ dönüp diyorsunuz ki: “Ahmet göreve.” Bundan yorulduk. “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” Hayır, egemenlik kayıtsız şartsız bu ülkede egemen olanlarındır, Ankara dehlizlerindir, Ankara bürokrasisindir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SAKİK (Devamla) - Onun için, hepinizi göreve davet ediyoruz. Aklımızla alay etmeyin, bir an önce bu çözüm sürecinin ruhuna uygun hareket edin.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Sakik.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 3 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ	Bülent Kaya	Mehmet Karaman
Muğla	İstanbul	Samsun
Şerafettin Kılıç	Mustafa Kaya	Cemalettin Kani Torun
Antalya	İstanbul	Bursa
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:		
Sururi Çorabatır	Gülcan Kış	Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
Antalya	Mersin	İstanbul
Hüseyin Yıldız	Adnan Beker	Aykut Kaya
Aydın	Ankara	Antalya
Ömer Fethi Güner		Mehmet Tahtasız

Niğde

Çorum

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere ilk söz Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'a ait.

Sayın Torun, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; büyük umutlarla takip ettiğimiz barış ve kardeşlik süreciyle ilgili bazı hususları dile getirmek üzere söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cumhur İttifakı'nın "terörsüz Türkiye" olarak isimlendirdiği esasen yüz yıldır kanayan bir yaraya merhem olacak barış ve kardeşlik süreciyle ilgili bu kürsüden daha önce defalarca söz aldım ancak hiç olmadığımız kadar çözüme yakın olduğumuzu görüyor, hepimiz görüyor ve biliyoruz. Sayın Cumhurbaşkanı süreci sahiplendiğini açıkça ifade ediyor; burada bir sorun yok. Sürecin başarıya ulaşmasını istediğini, hiçbir sorun olmadığını, ittifak olarak bu yola baş koyduklarını da ifade etti. Sürecin başarıya ulaşmasını istemeyen odaklar olduğunu da yine bizzat kendisi söyledi.

Değerli arkadaşlar, peki, biz neyi bekliyoruz? Bu coğrafyada adım atmak için sakın bir gün bekliyorsanız, şartlar olgunlaşsın da önümüzü görelim istiyorsanız o gün gelmez. Bu şartları sizin olgunlaştırmanız, sürece sizin yön vermeniz lazım. Bölgede oynayan her taşta süreç bir ay öteleniyor. Mayıs ayına geldik, hâlâ somut bir düzenlemeyi bu Meclisin önüne getirememiş olmanız çok büyük bir talihsizlik.

Değerli arkadaşlar, bakın, her gün sürecin durduğuna, akamete uğradığına, enfekte olduğuna dair haberler dolaşıyor. Kimse kusura bakmasın, bu haberlerin çıkmasının da sürecin yavaşlamasının da sorumlusu iktidardır.

Kayıtlara geçsin diye buradan tekrar ifade ediyorum: Bu kronik sorunun çözümüne bu kadar yaklaşmışken, tüm taraflar bu kadar hazırken bu süreç bozulursa iktidar bunun altında kalır, hiçbiriniz tarih önünde bunun hesabını veremezsiniz. Madem sürecin başarısına ortak olacaksınız, o zaman bu sorumluluğun da sizin omuzlarınızda olduğunu bilin. Bugün sürece yüksek bir halk desteği olduğunu biliyoruz ancak sürece olan güven maalesef o kadar güçlü değil. Batıdaki vatandaşlarımızla konuştuğumuzda terörün bitmesinden memnuniyet duyacaklarını ancak silah bırakanlar dışarıda olduğu için tam anlamıyla örgütün feshine tatmin olmadıklarını ifade ediyorlar. Doğudaysa örgütün feshi, silahların yakılmasına rağmen iktidarın en basit adımları bile atmamış olması sebebiyle bir tedirginlik ve endişe var.

Şimdi ben iktidara soruyorum: Bu kaygıları izale etmek sizin sorumluluğunuz mu yoksa bizim mi? Hadi devlet yetkilileri sınır ötesinde silah depolarının tesliminin teyidi gibi süreçlerin son bulmasını bekliyor, peki, burada hem halkımızın güvenini kazandıracak hem de bu süreçlerin hızlanmasında bir çarpan görevi görecek adımlar niye atılmıyor? Dün Sayın Cumhurbaşkanı sivil siyasetin önünü açmaktan bahsetti. Sivil siyasetin en önemli temsilcilerinden biri Anayasa Mahkemesi ve AIHM kararlarına rağmen on yıldır cezaevinde. Selahattin Demirtaş'ın mahkûmiyeti sivil siyasetin mahkûmiyetidir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Bravo!

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Onun çıkmadığı her gün sivil siyasete olan inanç kayboluyor. Hiçbir düzenlemeye gerek kalmadan Anayasa'nın emredici bir maddesinin uygulanmadığı bir ortamda siz demokratik bir Türkiye'ye vatandaşlarımızı nasıl ikna edeceksiniz? MHP Genel Başkanı Sayın Bahçeli Ahmetlerin göreve iadesinden bahsetti, 23 Nisanda da "Sözümüzün arkasındayız." dedi. Beraat

etmiş belediye başkanlarını göreve iade edemeyen bir iradeden biz nasıl bir düzenleme beklemeliyiz?

Değerli milletvekilleri, elinizi taşın altına koyun, sürecin başarısı için, toplumsal kaygıların sona ermesi için sesinizi çıkarın. Selahattin Demirtaş ve dışarıda olması gereken diğer sivil siyasetçiler serbest bırakılsın ve bu Kurban Bayramı'nı evlerinde geçirsinler. İnsanların sürece olan güveni artsın, somut adımlardan sonra sürecin her anlamıyla nasıl hızlanacağını, huzurun ülkemize nasıl yayılacağını hep birlikte görelim.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'e ait.

Sayın Gürer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 7'nci maddesi, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş “çevre danışmanlık firmaları veya yetkilendirilmiş kişiler” tanımlarının tekrar düzenlenmesinden ibaret. Şimdi, burada tapuyla ilgili kanun teklifi görüşülürken bölgeden arayanlar oldu, “Ya, bizim bölgemizde sorunlar var.” dediler. “Sorun ne?” dedim. Sorun GES’le ilgili ortaya çıkan tapu sorunları. Yetkililer de buradayken bu konuya dikkatinizi çekmek istiyorum. Biz GES’e karşı değil ama GES kalkıp da meralara, tarım arazilerine yapıyor. Verimsiz, işe yaramayacak yerlere değil en güzel alanlar neredeyse gidip oraya GES yapılır oldu. GES yapılan yerde de tarım bitiyor. Badak’a, Seslikaya’ya gittiğiniz zaman arazi görünmüyor. GES’le ilgili yapılan yatırımlardan dolayı bölge farklılaşmış. Bunun yanında, Edikli, Orhanlı, Konaklı, Ovacık, Aktaş arazilerimizde de GES’e yönelik direk dikim işleri başlayınca tarım alanları delik deşik oldu. Şimdi diyorlar ki: “Bizim bu tarım arazilerinde bize danışılmıyor, mülk sahibine danışılmıyor, gelişigüzel planlanan uygulama sürdürülüyor.” Şu anda elektrik hattı direk kazı çalışmaları yapılıyor ama bununla ilgili kadastro çalışması yapılmadan bedel tespiti ve işgal edilen araziyle ilgili kurum ve komisyonlarca kıymetlendirilip yer işgal ücreti ya da kamulaştırma bedeli dahi belirlenmeye gerek duyulmadan işlemler yapılıyor. Bu da doğal olarak bölgedeki yurttaşların tepkisini çekiyor. 200-250 metre mesafede dikilen her noktada fiziksel olarak işgal söz konusu. Zarar gören mahsullerle ilgili bedel ödeneceği belirtiliyor ama bu tarım arazilerinin işgal sonrası o bölgedeki ortaya çıkan durumunun da bir bedeli olmalı. Bu bedelle ilgili şu ana kadar yurttaşlara bir açıklama yapılmamış. Vatandaşın malını işgal etmek bir hukuksuzluk. Bu bağlamda düzenlemeye ihtiyaç var. Onun için de buradan yetkilileri uyarıyorum: Tarım alanlarında ortaya çıkan bu işgallerin ne olacağı konusunda bölgedeki insanlarımız, çiftçimiz, tarım arazisi sahipleri bilgilendirilmeli. Keza Niğde ilinde bazı köylerimizde kadastral sorunlar var. Bununla ilgili Çevre Bakanlığına verdiğim soru önergelerine yanıtlarda deniliyor ki: “On yıla yakın süre geçti, öyle olunca bunlar kesinleşti.” Ama o dönemlerde itiraz etmeyen vatandaşların bölge arazilerinin çok verimli olmamasının da etkisiyle kimin kimin arazisini ektiğine çok bakmamışlar. Bugün arazi değerlendirince doğal olarak kendi arazisi sandığı yere gelip bakıyor ki başkasının üzerine tapu kadastro yazılmış, itiraz ediyor. Bununla ilgili bir düzenleme yapılması lazım. Keçikalesi, Karakapı gibi kasabaların yanında Beyazkıslakçı köyümüz gibi bu konuda çok şikâyet aldığımız yer var. Bir yerde vatandaş geriliyor. Eğer yasal anlamda geçmişte yapılmış hatalar varsa bunların telafi edilmesi doğru olan. O anlamda yapılması gereken de hukuki sebeplere dayalı itirazlar varsa yeniden değerlendirme yapmak. “Ya, bu oldubitti.” demek oradaki sorunların daha da derinleşmesine yol açar. Eğer bir yerde tapuyla ilgili bir itiraz varsa buna bakılmalı.

Şimdi, Tapu Kanunu geliyor, burada değerlendiriliyor ama vatandaşın taleplerini içeren, o anlamda da çözüm getirecek düzenlemeleri pek göremiyoruz. Aslında bazıları da kararnameyle bile hallolacak konuları içeriyor. Yani Meclis bir şey yapıyor görünmek için buralara kanun tekliflerini getirip burada da süreci kanunlaştırdıktan sonra tekrar Anayasa Mahkemesinde bir kısmı da iptal edilen süreç evrilme

yerine alanda yaşadığımız sorunlara çözüm üretmeliyiz.

Bu bağlamda, bölgede tapu kadastroyla ilgili yaşanan sorunlara çözüm bulunması, tapulu olan arazilere uygulamayla enerjiye yönelik yapılan bu direk ve benzeri tahribatlarda ortaya çıkan sorunların çözülmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda yetkilileri uyarma görevi olduğu için de uyarıyorum.

Bu soruna Niğde bölgesinde bakın, insanların gerilmesi hatta birbirini olumsuz biçimde eleştirmesine yol açacak süreci doğru yönetin diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez

Selcan Taşcı

Hasan Toktaş

Balıkesir

Tekirdağ

Bursa

Selçuk Türkoğlu

Hüsmen Kırkpınar

Şenol Sunat

Bursa

İzmir

Manisa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a söz veriyorum.

Sayın Sunat, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Evet, Türkiye her geçen gün hukuk devleti olmaktan uzaklaşıyor, devlet ile millet arasında güven bunalımı giderek derinleşiyor. Bugün de bu eksen de bu olayı sizlerle paylaşmak istiyorum. Birinci olay, hemen yanı başımızda Ankara Kalecik'te hayırsever Orhan Kalkan 2011'de ortaöğretim öğrenci yurdu yapılması kaydıyla bir arsasını Millî Eğitim Bakanlığına şartlı bağışta bulunuyor. 8 katlı, 121 öğrenci kapasiteli son derece modern bir yurt 2016'da faaliyetlerine başlıyor. 6 Şubat depreminin ardından bir süre depremzedeleri misafir ediyor, ardından fiilî durum yaratılarak yurt olarak bağışlanan alan ticari kullanıma konu oluyor ve öğretmenevine dönüştürülüyor. Konu defalarca mahkemeye taşınıyor, hayırsever Orhan Kalkan bütün davaları kazanıyor fakat Millî Eğitim Bakanlığı, Danıştay kararını dahi uygulamıyor. Şu an Bakanlık hakkında suç duyurusu yapılmış durumda. Kalecik kırsalında lise öğrencileri yurt bulamadığı için taşınmalı eğitim alıyorlar. Ankara Üniversitesi Kalecik Meslek Yüksekokulu öğrencileri yurt sorunu yaşıyorlar. Böyle bir şey olur mu sayın milletvekilleri? Bir tarafta öğrenciler barınma sorunu yaşıyor, diğer tarafta Bakanlık yurdu şartlı bağış kapsamı dışında kullanmaya çalışıyor. Mahkeme kararları niçin hiçe sayılıyor, sormak lazım? Bakanlık niçin bildiğini okuyor? Çünkü hukuk devleti değiliz. Hayırseverlerin devletine güveni niçin suistimal ediliyor? Bu yapılan adaleti çürütmek, özel mülke çökmek değil midir, soruyorum sizlere?

Değerli milletvekilleri, bir başka hukuk skandalı seçim bölgem Manisa Salihli'de yaşıyor. Salihli Devlet Hastanesi özelleştirme kapsamına alınıyor. Salihli'de yeni bir hastane de yapılmakta fakat henüz yarısı bile tamamlanmadı. Bu bütçe desteğiyle tam ve eksiksiz şekilde 2027'de açılması da çok zor

gözüküyor. Dünyanın neresinde yenisi yapılmadan eski hastane satışa çıkarılır, sizlere sormak istiyorum? Salihli ve Manisa halkını inşaatı devam eden bir binada sağlık hizmeti almaya mecbur bırakmazsanız inşallah diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, özelleştirmeye çıkarılan Salihli Devlet Hastanesinin şartlı bağış yapılan bir arazi olduğu iddiası da var. Sağlık Bakanlığı bu iddiaya yanıt vermek durumundadır. Siz Salihli’de bir araziye satışa çıkarmıyorsunuz; helal lokmayı, iyi niyetleri, hayırseverlerin vasiyetini satıyorsunuz; böyle şey olamaz. Bakanlık bürokratları, Salihli için şartlı bağış koşullarını bilmeden, tepeden inmece şekilde nasıl özelleştirme kararı alabiliyor? Devletimiz hayırseverlerden devraldığı kamusal hizmet üretme sorumluluğunu nasıl satışa çıkarıyor? Şartlı bağış emanet değil midir? Emanete hıyanet edilir mi sayın milletvekilleri? Devlet ile vatandaş arasındaki ilişki güven üzerine kurulur, hukuk üzerinde de yükselir. Siz bu güveni kendi ellerinizle parçalıyorsunuz, hukuku siz işlemez hâle getiriyorsunuz. Yarın bu ülkede hangi hayırsever, hangi vatansever çıkıp da “Devletime okul için, hastane için bağış yapayım.” nasıl diyecek? Gelin, bu yanıştan dönün; hadsizliğe, hukuksuzluğa ve organize rant hırsına derhâl son verin ve Ramise-Orhan Kalkan Öğrenci Yurdu’nu açın. Salihli’de İŞKUR, Tapu Müdürlüğü, Kadastro Şefliği kiralık binalarda, kütüphanesi derme çatma bir hâlde. Bir fayda sağlamak istiyorsanız, Salihli Devlet Hastanesi arazisini diğer hastane bittikten sonra bu binalar için kullanın. Eğitimin ihtiyaçlarını ticari beklentilere, halkın sağlığını özelleştirme gelirine feda etmeyin.

Hukuku tanıyın, hayırseverlerin vasiyetine sahip çıkın diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Sunat.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

8’inci madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ	Bülent Kaya	Mehmet Karaman
Muğla	İstanbul	Samsun
Şerafettin Kılıç		Mustafa Kaya
Antalya		İstanbul
Aynı mahiyetteki 2’nci önergenin imza sahipleri:		
Ferit Şenyaşar	Kamuran Tanhan	George Aslan
Şanlıurfa	Mardin	Mardin
Ömer Öcalan		Mehmet Zeki İrmez
Şanlıurfa		Şırnak
Aynı mahiyetteki 3’ncü önergenin imza sahipleri:		
Hüseyin Yıldız	Adnan Beker	Aykut Kaya
Aydın	Ankara	Antalya
Mehmet Tahtasız	Ömer Fethi Gürer	Sururi Çorabatır
Çorum	Niğde	Antalya
Gülcan Kış	Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu	Serkan Sarı

Mersin

İstanbul

Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - İlk söz İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; kanun teklifinin 8'inci maddesiyle ilgili grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 8'inci maddesi, çevre danışmanlık firmalarına hizmet verdikleri işletmelerin mevzuata aykırı faaliyetlerini Bakanlığa bildirme, ihbar etme yükümlülüğünü getiriyor; aksi takdirde, idari para cezası ve yetki belgesi iptali gibi cezalarla değerlendirme yapılacağını ifade ediyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, çevre danışmanlık firmalarına hizmet verdikleri firmaları şikâyet etme durumu aslında hayatın olağan akışına aykırı yani öncelikle kendisi gidecek o firmadan iş alacak, işi aldıktan sonra aynı zamanda o firmayı denetleyecek, denetledikten sonra gördüğü eksiği de şikâyet edecek.

Bir, iş kaybı olacak.

İkincisi, nasıl bir süreç yürüyecek?

Bütün bunlar aslında danışıklı dövüşlerin, ahbap çavuş ilişkilerinin hayat bulacağı bir madde, böyle bir kanun teklifi yani hayatın olağan akışına aykırı olan bir maddeyle burada karşı karşıyayız. Müşteriyi kaybetme riski var, Bakanlıktan ceza yeme riski var, iki keskin bıçak arasında kalma riski var. Bütün bunlar aslında bu çevre danışmanlık firmalarının işlerini sağlıklı zeminde yürütmelerinin önündeki en büyük engeldir.

Değerli arkadaşlar, bu kanunun bir gerekçesi de binalarımızı depreme karşı hazırlıklı hâle getirmek. Şimdi, depreme planlı yani depreme hazırlıklı hâle gelmek için önce şöyle bir mantıkla hareket edelim: Genelgeçer bir kural var, o kural da bir depremde yapıların, toplam yapı stokunun yaklaşık yüzde 5'i burada doğrudan yıkılıyor. Ama, biz, Türkiye'deki uygulamalarına baktığımızda -yapılan doğru işleri ötekileştirmek adına söylemiyorum ama bir mantığı ifade etmek adına söylüyorum- bir yerde bir sorun yok, evet, bu yerde sorun yoksa bu sorunda biraz da orada yapılacak inşaatla beraber rantı da belli bir oranda karşılanıyorsa doğrudan hemen orada o kentsel dönüşüm yapılıyor. Ama İstanbul gibi bir yerde, merkez bir yerde, şu anda, maalesef, varoşlar var ve bu varoşlarda gerek imar sorunları, gerek diğer tapu sorunlarından dolayı buralarda dönüşümler yapılamadığı için, Allah korusun, yarın bir deprem vuku bulduğunda doğrudan, aslında bu varoşlarda yıkım gerçekleşecek ve İstanbul'daki nüfus yoğunluğundan dolayı da biz bu süreçleri yönetmekte zorlanacağız.

Arkadaşlar, şimdi, bir gazete haberini, Almanya'dan bir gazete haberini sizlere göstermek istiyorum: Bu gazete haberi, 11 Şubat 2023 tarihinde, bir deprem uzmanını, bir jeoloji uzmanını haberleştirmiş. O manşette deniyor ki: "İstanbul bir barut fıçısı." Sonra İstanbul'un nüfus yoğunluğuna atıf yapıyor, 16 milyon nüfus olduğuna atıf yapıyor ki aslında tespit yerinde. Almanya ile Türkiye'yi şöyle bir kıyas yaparsanız -bu kıyas neticesinde nüfuslarının ortalama aynı olduğunu düşünseniz- Almanya'da en kalabalık şehrin Berlin olduğunu düşünürseniz 4 milyon, Türkiye'de en kalabalık şehir resmî olarak 16 milyonluk İstanbul olunca, Allah korusun, yarın bir gün bir deprem olduğunda biz tam anlamıyla bu depremlerin içinden çıkmakta, İstanbul gibi metropol bir şehrimizi gerçek manada ayağa kaldırmakta zorlanacağız. O zaman yapmamız gereken şey şu: Biz, öncelikle imarsız ve plansız yerlerde muhakkak bu kentsel dönüşüm işini hayata geçirmek zorundayız. Bu "Diğerleri yapılmasın." anlamında bir şey değil ama bir öncelik

sıralaması yaparsak bu öncelik sıralamasında biz öncelikle buralardan başlamalıyız.

Sonra, mesela... Ben bunu niye gösterdim? Almanya'daki gazete haberini gösterme gerekçem şu: Bizim üniversitelerimizde kaliteli akademik bilgi birikimimiz var ve bizim bu akademik bilgi birikimimiz yüzde 95 oranında bir depremle ilgili sonuçları hem bina açısından hem de sosyal açıdan değerlendirme imkânına sahip. Biz, maalesef bu akademik birikimden de istifade edemiyoruz. Yani nereden bakarsanız bakın, öncelikli olarak bir hesap yapılıyor, bu hesap neticesinde “Buraya yaptığım yatırım maddi olarak karşılık bulur mu, bulmaz mı?” tamamen ona göre bir değerlendirme yapılarak adım atılmaya gayret ediliyor.

Ben bu 8'inci maddedeki çevre danışmanlık firmalarına böyle bir cezai yaptırım uygulayacak, kendi işverenlerine ceza kesecek şekilde hayatın olağan akışına aykırı durumun bir kere daha değerlendirilmesi gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

İkinci söz Şırnak Vekili Mehmet Zeki İrmez'e ait.

Sayın İrmez, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İktidarın getirdiği bu kanun teklifi birbirinden farklı konuları içeren teknik bir düzenleme ambalajında sunulmuş, kangrenleşmiş problemlere yeni sorunlar ekleyen bir içeriğe sahip aslında. Niyetleri ise yerel demokrasiyi tamamıyla tasfiye etmek, halkın yaşam alanlarını merkezî otoritenin mutlak tahakkümü altına almaktır. Özellikle, halkın iradesiyle seçilen belediyelerin yetkilerini Ankara'nın, Cumhurbaşkanlığının, bakanlıkların koridorlarına hapsedmeye çalışan bu zihniyet kesinlikle kaybedecektir.

Bakınız, bu teklifle ne arzu ediliyor? Belediyelerin şirket kurması, kooperatiflere ortak olması tek bir kişinin yani Cumhurbaşkanının iznine bağlanıyor. Bu, yerel yönetimin ekonomik temellerine vurulan bir darbedir, seçilmiş belediye meclislerinin iradesini yok saymaktır. Amaçları aslında belli; muhalif belediyelerin halkla kurduğu dayanışma ağlarını, kadın kooperatiflerini ve yerel kalkınma modellerini felç etmek, belediyeleri etkisiz kurumlara dönüştürmektir. Barınma hakkını yatırıma, ticari bir metaya, kentsel dönüşümü ise bir mülksüzleştirme mekanizmasına dönüştüren bu akıl bugünümüzü ve yarınımızı yok etmeye ant içmiş durumda.

Kat Mülkiyeti Kanunu'nda karar nisabını düşürerek azınlıkta kalan mülk sahiplerinin haklarını büyük sermaye gruplarına peşkeş çekiyorsunuz. TOKİ'ye yargı önünde imtiyazlar tanıyarak yurttaşları borçlandırılmış yoksulluğa ve kent merkezlerinden kopuk mekânsal sürgüne mahkûm ediyorsunuz. Bu, halkın barınma hakkını korumak değil konutu bir finansal varlık, devleti ise bir emlak geliştiricisi olarak konumlandırmaktır. Mühendislerin yetkilerini keyfî kararlarla geçersiz kılmanın neresi savunulabilir, özellikle iktidar vekillerine sormak istiyorum? Meslek odalarının etkisiz kılındığı, seslerinin kısıldığı bir yerde yurttaş sermayenin insafına terk edilir, korunmasız hâle getirilir.

Herkes bilsin ki yerel demokrasiyi güçlendirmeyen, merkezîyetçi bir kuşatmayla yok etmeye çalışan bu rant odaklı politikalar ne olası depremlerin ve afetlerin yaratacağı yıkımı azaltabilir ne de toplumda huzuru tesis edebilir. Halkın kent üzerindeki söz hakkının elinden alındığı her türlü düzenlemeye karşı durmaya, özgür ve demokratik kentleri yerelden inşa etme mücadelesine devam edeceğiz.

Saygıdeğer yurttaşlar, bahar ve yaz aylarına yaklaştığımız bugünlerde Şırnak ve ilçelerinde ağaç kesimlerine başlanmış, yok etme planları tekrar devreye konulmuş durumda maalesef. Geçenlerde Silopi'nin Cilbiya ve Biliga köylerinde askerlerin gözetiminde ve korucuların eliyle ekokırım politikasına kalındığı yerden devam ediliyor. Bu doğasızlaştırma stratejisine karşı yıllardır halkımızla birlikte direniyoruz fakat bıçak kemiğe dayandı artık, biz ne kadar “Barış.” dedikçe, biz ne kadar “Talan dursun!”

dedikçe inada girilmişçesine talan artarak devam ediyor. Amacınız nedir? Sormak istiyorum gerçekten: Ağaçlar bitince ne yapacaksınız? Büyük ihtimalle topraktaki çimleri yolacaksınız; amaç büyük ihtimalle bu, ötesi bu yani arzunuz bu. Doğa düşmanı politikalar sadece tabii ki Şırnak'ta da değil, Türkiye'nin dört bir yanında devrede. Devletin tüm kurumları yan yana gelmiş; bakanlığıyla, yargısıyla, tüm teşkilatıyla nerede talan edilecek bir yer var oraya taarruz başlatılıyor.

Şimdi, Kızıldere'lilere atfedilen bir söz var -iktidar vekillerinin duymasını özellikle istiyorum- "Son ırmak kurduğunda, son ağaç yok olduğunda, son balık öldüğünde beyaz adam paranın yenmeyen bir şey olduğunu anlayacaktır." diye. Bakın, ne tesadüftür ki Cumhurbaşkanı Erdoğan da bu sözü geçenlerde, şubat ayında bir programda kullandı. Yani pes doğrusu diyorum! Pragmatizmin böylesine hakikaten pes doğrusu! Hem ağaç kesimlerine, her türlü madene, yeşilin yok olmasına onay vereceksiniz hem de bundan dem vuracaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın İrmez, teşekkür ediyorum.

Efendim, ilave süre vermeyeceğimi açıkladım.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) - Ben bitiriyorum kayda geçsin diye.

Gerçekten söz bulmak elbette ki mümkün değil ama ne olursa olsun yaşamın son bulmaması adına biz yine de direnişe; ağaçları, ırmakları, dağları, ormanları, yeşili ve canlıları korumaya devam edeceğiz.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Diğer söz talebi Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'ya ait.

Sayın Sarı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Konuşmama başlamadan önce yarın 1 Mayıs, işçi ve emekçinin bayramı ama ne yazık ki işçi ve emekçimiz yarını bayram gibi kutlayamıyor. Daha dün Doruk Madencilik işçilerinin yaşamış olduğu sıkıntıyı gördünüz; hakkını alabilmek, emeğinin karşılığını alabilmek için direnmek zorunda kalan işçiler. Onlar sadece bir örnek, Türkiye'nin dört bir köşesinde hakkını alamayan, emeğinin karşılığını alamayan işçilerimiz var. Buradan çağrıda bulunmak istiyorum, buradan Meclisimize çağrıda bulunuyorum: İşçimizin, emekçimizin hakkını almak için onların yanında bulunacağımız kanun tekliflerini bu Meclise getirmek zorundayız ama iktidarın tasarrufu, görüyoruz ki her zaman için sermayeden yana. Biz bu ülkede refah ve adil bir şekilde düzen kurulana kadar, hakça bir düzen kurulana kadar mücadele etmeye devam edeceğiz. Bütün işçi ve emekçilerimizin 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutluyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, kanun teklifiyle ilgili gündemdeki eleştirilerimi vurgulamak istiyorum. Çevre danışmanlık firmalarına birtakım yetkiler ve sorumluluklar veriliyor. Burada temelde gördüğümüz, işveren ile çalışanın birbirini denetlemesi gibi bir mantık. Çevre danışmanlık firmalarına gördükleri bir usulsüzlük olursa bu konuda şikâyetle bulunma yükümlülüğü getiriliyor, eğer bulunmazsa da cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalacak ama bu cezanın çerçevesi de çizilmiş değil. Burada şunu vurgulamak istiyorum: Anlaşılan o ki Bakanlık yaşanan sorunlarda sorumluluğu danışmanlık firmasına devredebilmek için yükümlülüklerini oraya devrediyor. Zaten Bakanlık nasıl bir denetim yapıyor, onu da anlamış değilim. Çevre değerlendirme firmalarının ÇED raporları üzerinden bir değerlendirme yapılıyor; firma hazırlıyor, Bakanlığa sunuyor, Bakanlık o veriler üzerinden bir denetim yapıyor. O verilerin doğruluğu sınanmadan sunulan veriler üzerinden yapılan denetimler de ne yazık ki hüsrarla sonuçlanıyor; bugüne kadar yaşadığımız olayları hep birlikte görüyoruz. Bu sebeple -esas yapmamız gereken düzenleme- ÇED raporlarının hazırlanma sürecindeki verilen bilgilerin sınanmasına yönelik, denetlenmesine yönelik, doğruluğuyla ilgili birtakım yaptırımlar, düzenlemeler yapılması gerekmekte ama görüyoruz ki iktidar sadece kendini, bakanlıkları

korumak üzerine bir yasal düzenleme... Yapılan denetimlerin denetim niteliğini artırmak üzerine değil, aslına bakarsanız gevşetmek, üstünü kapatmak ve kamufle etmek gibi bir niyeti var. Niye böyle diyorum? Bu yetmezmiş gibi mühendislerin de... Çevre değerlendirme firmalarında, danışmanlık firmalarında çevre mühendisi çalıştırılıyordu, bu yasal düzenlemeyle birlikte mühendis sıfatı olan herhangi bir arkadaşımıza burada görev verilebiliyor. O yetmiyor, fen fakültelerinden mezun olanlar da yine mühendislik sıfatıyla burada görev yapabilecekler.

Arkadaşlar, bu işin uzmanı olan çevre mühendisleri. Bizim, çevre denetimini çevre mühendisi yapması gerekirken bunu diğer mühendislere vermemiz akıl kârı mı sizce, sağlıklı bir sonuç çıkar mı buradan sizce? O zaman binalarımızı da makine mühendisleri yapsın. Mümkün müdür böyle? Petrol mühendisi gelsin, inşaat yapsın, bütün yetkiyi ona verelim. Spesifik, nitelikli mühendisler yetiştiriyoruz bu branşlarda aktif görev alabilmeleri için. Bu branşlar ne için ayrılıyor? Mühendisi geçtim, fen fakültesi mezunu olan arkadaşımız da çevre mühendisliği denetimini yapabilecek. O disiplinden uzak, o bilgi birikiminden uzak kadrolara vereceğimiz denetim ve hazırlanan raporların niteliğini sizler düşünün. Burada bir hata yaptığımızı vurgulamak istiyorum. Eğer amacınız bazı şeylerin üstünü örtmekse bugün burada bu yöntemle başarabileceğinizden şüphem yok. Zaten niyetinizin ne olduğunu da geçmiş dönemden biliyoruz.

Balıkesir’den örnek vereyim: Balıkesir Kaz Dağları’yla, Madra Dağı’yla, Manyas Gölü’yle, doğasıyla, çevresiyle örnek olmuş bir kent. Siz iktidara gelmeden önce Balıkesir’de on yılda sadece 803 tane ruhsat -işte çakıl ocağından tutun da maden ruhsatına kadar- verilmiş. Sizin iktidara geldiğiniz şu son yirmi yıl içerisinde 6.440 ruhsat verilmiş. 800 ruhsat nere, 6.400 ruhsat nere? Ha “Denetim yapıyoruz, engel oluyoruz, bu sistem çok iyi çalışıyor, biz uygun olana veriyoruz.” diyorsanız şu anda Balıkesir’de “ÇED Olumsuz” raporu verilen dosya sayısı 38. 6.400 tanesine “olur” vermişsiniz, itiraz ettiğiniz sadece 38 maden ruhsatı. Yapılan denetim ve hassasiyet bu kadar ve siz bu hassasiyeti daha da aşağıya çekmeye çalışıyorsunuz.

Bir de tabii, “ÇED Gerekli Değildir” raporu konusuna vurgu yapmak isterim. Balıkesir’de son on yılda 2.070 tane ruhsat başvurusuna “ÇED Gerekli Değildir” kararı verdiniz. Görünen o ki eline kazmayı alan Balıkesir’de, Türkiye’nin dört bir köşesinde istediği yeri kazar, talan eder, yıkar, döker; ne ağaca ne suya ne doğaya ne yaşama saygı duymaya gerek var. Zaten verilen raporlar ve başvuruların sonuçları ortada. Bu anlamda, ben...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sarı, teşekkür ediyorum.

SERKAN SARI (Devamla) - Peki, teşekkür ediyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki öneriler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez
Balıkesir
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Selcan Taşcı
Tekirdağ

Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa
Hasan Toktaş
Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'a söz veriyorum.

Sayın Toktaş, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Tapu Kanunu'yla ilgili değişiklik yapılmasına dair bir teklifi görüşmekteyiz. Ben, bu vesileyle mensubu olmaktan gurur duyduğum Tapu ve Kadastro teşkilatında çalışan binlerce emekçinin ve memurun 1 Mayıs İşçi ve Emekçi Bayramı'nı da kutlamak istiyorum özellikle. Bu meslektaşlarım, Türkiye'de mülkiyet sisteminin görünmeyen kahramanlarıdır; her gün milyarlarca lira değerinde on binlerce işlemi gerçekleştiriyor, vatandaş ile devlet arasında köprü olurlar. Peki, hak ettikleri değeri veyahut da mali hakları alıyorlar mı? Almıyorlar. Sayın Bakan Yardımcımız da burada; ben, bu vesileyle, bu Tapu ve Kadastro personelinin ağır iş yükü altında eziliyor olması, teknik ve hukuki sorumluluğu yüksek olmasına rağmen mali açıdan geri kalmış olmaları ve bu personelin bu yönüyle rahatlatılmaları, döner sermaye ve arazi tazminatından yeterince faydalandırılmaları hususuna hassasiyet göstermesini özellikle istirham ediyorum.

Muhterem milletvekilleri, yine bu kürsüden kentsel dönüşümde Bursa'ya adalet çağrısında bulunmak istiyorum. Şunu kastediyorum: Hükümet özellikle İstanbul'a odaklanmış durumdadır ve belli konulardan da İstanbul faydalandırılmaktadır. İstanbul'un faydalandırılması elbette önemlidir ve kıymetlidir ama Maraş depremini düşündüğümüzde depremde en çok etkilenen 4 vilayetimiz var; Maraş, Hatay, Adıyaman ve Malatya; bu 4'ünün toplam nüfusu yaklaşık 4 milyondur, Bursa'da da yaklaşık bu kadar insan yaşamaktadır. Bursa'da en son yaşanmış olan deprem 1855 yılındadır ve bu depremin yaklaşık yüz yetmiş-iki yüz yıllık bir döngüsü olduğu da teknik olarak düşünüldüğünde Bursa'da artık depremin -Allah korusun- vakti ve zamanı da gelmiştir. Bursa'yı düşündüğümüzde, muhterem milletvekilleri, Bursa Türkiye'nin otomotiv konusunda, tekstil konusunda, makine sektöründe ve turizmde en önemli kentlerindendir. Bursa'da yaşanacak olası depremin insan hayatı açısından olumsuzlukları olacağı gibi gerçekten ülke için, ülke sanayisi için de bir beka sorunu olabileceğini mutlaka hesap etmek gerekiyor. Bu yönüyle İstanbul'a sunulmuş olan "Yarısı Bizden" kampanyasının, yine İstanbul'a sunulmuş olan 3 milyona kadar 0,69 faiz gibi konutunu yenilemek isteyen vatandaşlara verilen imkânların Bursalıya da tanınması ve sadece konutlarda değil, aynı zamanda sanayi yapılarında da benzer bir uygulamanın mutlaka hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Evet, bu hafta sonu Bursa'da Yıldırım ilçesinde Güllük Mahallesi'nde belediyenin uygulamaya çalıştığı kentsel dönüşümle ilgili vatandaşlarımızla birlikte sahada bir basın toplantısı yaptık. Bu basın toplantısında vatandaşlarımız sorunlarını gündeme getirdi. Biz de bu konudaki görüşlerimizi kamuoyuyla paylaştık. Yıldırım Belediyesinin bu bölgedeki kentsel dönüşümde vatandaşlarımızı biraz daha dikkate almasını, buradan bunun önemini özellikle hatırlatmak istiyorum.

Ve Bursa'da, dediğim gibi, olası bir depremin olumsuzluklarının da özellikle Çevre Bakanlığı tarafından, Hükümet tarafından dikkate alınmasının ciddi anlamda önemli olduğunu düşünüyorum.

Sayın Bakan, Bursa'da yapı stokunun yaklaşık yüzde 60'ı denetimsiz, kaçak ve projesizdir ve bunun karşılığı olan nüfus da Bursa'da yaklaşık 2-2,5 milyon civarındadır. Dolayısıyla, burada gösterilecek olan yüksek hassasiyetin insan hayatı açısından ne kadar önemli olduğunu da dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Dediğim gibi, Maraş depreminde depremin etkilediği aşağı yukarı 4 vilayetin nüfusu kadar nüfus Bursa'da yaşamaktadır ve Bursa için de maalesef depremin vakti gelmiştir diyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Toktaş, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.23

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.08****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Nurten YONTAR (Tekirdağ)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 89'uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

9'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve birlikte okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Bülent Kaya

Mehmet Karaman

Muğla

İstanbul

Samsun

Şerafettin Kılıç

Mustafa Kaya

Antalya

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sururi Çorabatır

Gülcan Kış

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

Antalya

Mersin

İstanbul

Hüseyin Yıldız

Adnan Beker

Aykut Kaya

Aydın

Ankara

Antalya

Mehmet Tahtasız

Ömer Fethi Gürer

Şeref Arpacı

Çorum

Niğde

Denizli

BAŞKAN - Komisyon önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere ilk söz Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a ait.

Sayın Karaman, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilk defa kanun maddesi dışında bir konuşma yapacağım için özür diliyorum.

Bugünkü, Sumud Filosuna yapılan saldırıyı önemsiyorum. Gazi Meclisimiz şanlı tarihi boyunca yasa yapmanın dışında vicdanın ve insanlığın sesi olmuştur ve olacaktır. Bugün yine aynı sese kulak vermek için harekete geçmelidir; geçtiniz ve tezkereyi kabul ettiniz; teşekkür ediyoruz.

Terörist İsrail -haddi olmayarak- insani yardım taşıyan Sumud Filosuna yine müdahale etmiştir. Daha önce vekillerimizin de bulunduğu Özgürlük Filosu da aynı kaderi paylaşmış. Günden güne bu müdahaleler normalleşmektedir. Bakınız, burada yalnızca bir deniz müdahalesini, yalnız birkaç teknenin durdurulmasını, yalnızca bir insani yardım filusunun engellenmesini konuşmuyoruz; bugün burada insanlığın vicdanına karşı işlenen sistematik bir saldırıyı konuşuyoruz. Gazze'ye insani yardım ulaştırmak amacıyla yola çıkan Küresel Sumud Filosuna yönelik hukuka ve insanlığa aykırı müdahale, İsrail'in hukuku, insanlığı ve vicdanı hiçe sayan tavrının yeni bir örneğidir. Uluslararası sularda sivil teknelere, insani yardım taşıyan gönüllülere yapılan bu müdahale, güvenlik gerekçesiyle izah edilemeyecek kadar ağır, siyasi gerekçelerle meşrulaştırılamayacak kadar da açıktır.

İsrail bugün yalnızca Gazze’de değil Akdeniz’de de hukuk tanımaz bir güç gibi hareket etmektedir. Gazze’de çocukların, kadınların, yaşlıların açlıkla, susuzlukla, ilaçsızlıkla karşı karşıya bırakılması yetmezmiş gibi, onlara ulaşmak isteyen sivil vicdan da açık denizlerde hedef alınmaktadır. Bu yalnızca bir abluka politikası değil; bu, insani yardımın kriminalize edilmesidir; bu, merhametin cezalandırılmasıdır; bu, insanlık onuruna yönelmiş açık bir saldırdır. Bakınız, açık denizlerde seyrüsefer serbestisi esastır. Hele ki soykırım suçu işleyen, insancıl hukuku tanımayan İsrail mezalimine “Dur!” diyen sivil vicdana sahip çıkmak insanlık onurunun gereğidir. Bir sözde devletin kendi güvenlik iddiasını sınırsız bir yetkiye dönüştürerek Akdeniz’in ortasında sivil teknelere müdahale etmesi kabul edilemez. Türkiye’ye karşı her fırsatta ipe sapa gelmez açıklamalar yapan, Doğu Akdeniz’de gerginliği tırmandıran, hak ve hukuk dersi vermeye kalkışan, Türk neredeyse onun karşısında şer odağına teşne olan Yunanistan’ın acziyeti bir kez daha gözler önüne serilmektedir; sırf bunun uğruna insanlık ve kendi onurunu çiğnemektedir. Nitekim Yunanistan içinde de bu tutuma karşı sert tepkiler yükselmiş, eski Maliye Bakanı, hükûmetini ya iş birliği ya da âciz olarak suçlamıştır.

Değerli milletvekilleri, soğuk kınama mesajlarıyla ya iş birliği ya da âciz olunur. Burada açıkça söylüyoruz: Yüksek perdeden konuşanlar önce insanlık imtihanında nerede durduklarını açıklamalıdır. Gazze’ye giden yardım tekneleri alıkonulurken susanların ahlak ve maneviyat, hukuk ve barış dersi vermeye hakkı yoktur. Çıkarları uğruna ise bu müdahalelere çanak tutanlar yoksunlardır.

Değerli milletvekilleri, bugün mesele sadece Filistin meselesi değildir, bugün mesele hukukun güçlüye göre mi, haklıya göre mi işleyeceği meselesidir. Dün Gazze, bugün Lübnan ve İran; yarın hedef neresi olacak, hangi haklı haksızlığa uğrayacak? Eğer bugün Akdeniz’in ortasında sivil vicdana müdahale normalleştirilirse yarın başta aziz vatanımız olmak üzere hiçbir ülkenin toprak ve deniz güvenliği, hiçbir milletin insani girişimi teminat altında olmayacaktır. İşte bu yüzden Türkiye hem bölgesel barışın hem de insani değerlerin yanında durmalı, hiçbir ülkenin, hukuku kendi çıkarına göre eğip bükmesine sessiz kalmamalıdır. Türkiye bu meselede de daha güçlü, daha kararlı ve daha ön alıcı bir diplomasi yürütmek zorundadır. Vatandaşlarımızın, gönüllülerin ve sivil yardım aktörlerinin güvenliği takip edilmeli, uluslararası kuruluşlar nezdindeki girişimler artırılmalı, İsrail’in bu hukuk tanımaz eğilimleri karşısında ortak ve özellikle somut bir cevap üretmelidir.

Son söz olarak ifade ediyorum: Bugün susmak zulmün yanında saf tutmaktır, bugün ertelemek sorumluluktan kaçmaktır. Bugün yapılması gereken bellidir; hukukun, vicdanın ve mazlumun yanında dimdik durmaktır diyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (YENİ YOL, İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karaman, teşekkür ediyorum.

Diğer söz Denizli Milletvekili Şeref Arpacı’ya ait.

Sayın Arpacı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarın 1 Mayıs, işçinin, emekçinin, alın teriyle hayatı var edenlerin bayramı. Ankara’ya gelerek, mücadele ederek haklarını kazanan başta madencilerimiz olmak üzere tüm emekçilerimizin 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü’nü kutluyorum. Ama ne yazık ki bu ülkenin emekçisi bayramı bayram gibi karşılayamıyor çünkü sizler emeğin hakkını korumak yerine her geçen gün onu biraz daha değersizleştiriyorsunuz.

İşçinin sofrasındaki ekmek küçülüyor, geçim derdi büyüyor, üstelik bununla da kalmıyorsunuz, İşsizlik Fonu gibi işçinin en zor gününde sığınacağı kaynağı bile azaltıyorsunuz. Devlet katkı payını yüzde 1’den yüzde 0,5’e düşürerek işçiye “Yalnızsın.” diyorsunuz. Cumhurbaşkanı Erdoğan “Verin yetkiyi, görün etkiyi.” demişti; işte, etki burada: Daha fazla yoksulluk. Buradan açıkça söylüyorum: Üreten, çalışan, ülkenin yükünü sırtlayan işçimiz bunu asla hak etmiyor.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanunun 9’uncu maddesi de aynı anlayışın bir ürünüdür. Çevre danışmanlık firmalarına hizmet verdikleri işletmelerin çevre mevzuatlarına aykırı durumlarını Bakanlığa bildirme yükümlülüğünü getiriyorsunuz. İlk bakışta doğru bir hamle gibi görünen bu düzenleme aslında ciddi sorunlar barındırmaktadır. Daha önce Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş bir düzenlemeyi neredeyse aynı içerikle yeniden getiriyorsunuz. Bu, açıkça Anayasa’nın bağlayıcılık ilkesine aykırıdır. Mahkeme size “Bu düzenleme belirsiz, yetki devri sorunlu.” demiş ama siz sorunu çözmek yerine aynı metni makyajlayıp tekrar önümüze koyuyorsunuz. Yasama sorumluluğu bu değildir, hukuk devleti böyle işlemez. Dahası, çevre gibi hayati bir konuda yetkinlik meselesini de göz ardı ediyorsunuz. Bu hizmetlerin çevre mühendisleri yerine farklı kişilerce de yapılabilmesinin önünü açıyorsunuz. Binlerce genç çevre mühendisi iş beklerken uzmanlık gerektiren bir alanı bu şekilde sulandırmak akıl dışıdır. “Çevreyi koruyalım.” derken liyakati yok sayıyorsunuz. Bu anlayış ne çevreyi korur ne de adaleti sağlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçim bölgem Denizli’ye de değinmek istiyorum. Defalarca dile getirdim, mevcut devlet hastanesi olası bir depreme karşı dayanıksızdır; bu bir gerçektir, iddia değildir. Bin yataklı hastane projesi beş senedir yapılamamıştır; sürekli ertelenen ve ötelenen bir yatırım hâline gelmiştir ve peyderpey açılmaya çalışılan 500 yataklı acil durum hastanesi de hâlâ tam kapasiteyle hizmet verememektedir. Denizli halkı sağlık hizmetine erişimde mağdur edilmektedir. Geçtiğimiz yıl haziran ayında Sağlık Bakanı Denizli’ye geldi ve Denizli Devlet Hastanesinin eski, depreme dayanıksız binalarının yıkılacağı ve oraya yeni, modern bir hastane yapılacağını vadetti, müjde verdi fakat tam da burada bir gariplik var. Hepinizin bildiği gibi, bugünlerde bir gece yarısı kararnamesiyle 27 ilde tam 55 adet hastane arazisine özelleştirme kapsamında satış kararı verildi yani anlıyoruz ki aslında Denizli Devlet Hastanesinin taşınması zamanında gerçekleşseydi 56’ncı arazi olarak Denizli Devlet Hastanesinin tam da şehrin kalbindeki paha biçilmez arazisi satış kapsamına alınacaktı; aynı Eskişehir’de, Bursa’da, Muğla Datça’da olduğu gibi. Sizleri uyarıyorum arkadaşlar: Bin yataklı hastaneyi 500 yataklı yeni yapılan hastaneye sığdırmaya çalışıyorsunuz. Bunu marifet gibi gösteriyorsunuz. Taşınma işlemi tamamlandıktan sonra mevcut araziye yeni bir hastane yapılmalı ve Denizlili hemşhirlilerimizin hizmetine sunulmalıdır. Denizli halkı verilen sözler tutulmazsa buna sessiz kalmaz, günü geldiğinde sizlerden hesabını sorar.

Sözlerime son vermeden işçiyi mağdur eden, hukuku zorlayan, çevreyi riske atan ve halkın en temel ihtiyaçlarını görmezden gelen bu anlayışı kabul etmediğimizi ifade etmek istiyorum. Bu kürsüden bir kez daha söylüyorum: Bu ülkenin emeğini de hukukunu da insanını da savunmaya devam edeceğiz. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında emeğin değer gördüğü, hukukun üstün olduğu, halkımızın insanca yaşadığı o güzel günleri hep birlikte inşa edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Arpacı, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez

Selcan Taşcı

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Balıkesir

Tekirdağ

Bursa

Hüsmen Kırkpınar

Hasan Toktaş

Rıdvan Uz

İzmir

Bursa

Çanakkale

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'a söz veriyorum.

Sayın Uz, buyurun. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, teklifin adı Tapu Kanunu Teklifi, içeriğine baktığımızda çevreden imara, TOKİ'den belediyelere, yapı denetiminden kamu ihale sözleşmelerine kadar uzanan kocaman bir torba karşımıza çıkıyor. Nedir bu torba? Daha iyi anlaşılсын diye sade anlatmak istiyorum çünkü buraya gelen her muhalefetteki arkadaşımız bu konuyla ilgili, torba yasayla ilgili devamlı sizlere anlatıyor; ya biz anlatamıyoruz ya siz anlamıyorsunuz. Şimdi, misal, bir vatandaşımız markete veya pazara gittiğinde aldığı ürünleri aynı torbaya koymaz yani sebze, meyveyi başka bir torbaya, unlu mamulleri başka bir torbaya, temizlik malzemelerini de bir başka torbaya koyar. Sebebi, temizlik ürünleri dökülüp diğerlerini zehirlemesin, yumurta kırılmasın, yoğurt dökülmesin dıyedir. Hâl böyleyken bir deyim var ya “Elma ile armutlar karıştırılmaz.” diye şimdi siz bu torba yasayla elma ile armutları karıştırıyor, kanun yapma düzenini de bozuyorsunuz. Birbirinden farklı konuları aynı çuvala koyup, Meclise getirip Meclisi noter makamı yapıyorsunuz. Aslında kanun “Etik analizi yapmadan, komisyonlarda görüşmeden Meclise getirmek yanlışır.” diyor. Siz hatada ısrar ediyorsunuz. Bu Meclis, Kurtuluş Savaşı'nı yöneten Meclistir. Bu Meclis Türk milletinin kurtuluşundan kuruluşu, kuruluşun günümüze millet kalbidir. Bizim siyasi geleneğimizde meşveret vardır, müzakere vardır, ortak akıl vardır ama bugün iktidarın getirdiği tekliflerde ne meşveret ne müzakere ne de ortak akıl var. Varsa yoksa merkezî bir idare, varsa yoksa kanunlar yerine yönetmeliklere bırakılmış belirsiz alanlar var yani “Ben yaptım, oldu.” anlayışı var.

Sayın iktidar milletvekilleri, bakın, nasıl ki doktor hastaya değil, hastalığa karşıysa biz de size değil, sizin yaptıklarınıza, yirmi beş yıldır başaramadıklarınıza, yirmi beş yıldır bu ülkeyi getirdiğiniz noktaya karşıyız. Diyorsunuz ki: “Biz AK PARTİ olarak çokça konuşup, tartışıp konuları Meclise öyle indiriyoruz.” Yirmi beş yılın sonunda adalet güven sadece yüzde 12. Sebebi? Devletin valisi suç işliyor, Bakanı örtbas ediyor. Yirmi beş yılın sonunda ekonomi yerle yeksan, enflasyon yüzde 50. Sonuç? “Pazar bitse de akşam artığını toplayalım.” diyen binlerce insanımız. Yirmi beş yılın sonunda gençler darmadağın; işsiz genç, ev genci, çetelerin ellerine düşmüş gençlik. Sonuç? Yurt dışı hayali kuran binlerce gencimiz. Yirmi beş yılın sonunda esnaf dert küpü, tarihî bir rezalet yaşıyor, her gün sabahdan akşama kadar kasasında vergi memurları. Sonuç? Türk esnafı hiç bu kadar aşağılanmamış, dışarıdan gelen bir Bakanın gözünde hırsız noktasına konulmamıştır. 1 Mayıs'ta yirmi beş yılın sonunda işçi, madenci maalesef Ankara'nın göbeğinde kendisi için değil, eşi ve evlatları için çırpınıyor. Yirmi beş yılın sonunda net bir tablo ortaya çıkıyor: Beceremediniz, büyük necip Türk milletine verdiğiniz söz, onların size verdiği yetkiyi kullanmadınız.

Son sözüm de milletimize. Aslında İbni Haldun'un Mukaddime'sinde diyor ya: “Bir devlet yükseliş dönemindeyse vergileri düşük, gelirleri yüksektir ama bir devlet batıyorsa vergi oranları yüksek, gelirleri düşüktür.” Yani diyor ki: “Batıyorsunuz, gemi batıyor.” Biz size gemiyi terk edin demiyoruz; biz diyoruz ki: Artık geminin dümenini bize bırakın, siz yapamıyorsunuz.

Bakın, bir köyde, bir mahallede bir muhtar seçildiği zaman eğer 3'üncü, 4'üncü, 5'inci dönemi ise onu evinden zor kaldırırsınız, muhtarlık daima kapalıdır, gidersiniz, bulamazsınız, evine gider, imza alırsınız ama yeni seçilen bir muhtar o heyecanla sabah gider, muhtarlığı açar, önünü süpürür, orayı yıkar, sandalyesini dışarı atar, oturur, bekler, der ki: “Bir insanım gelsin de işini göreyim.” İşte, yirmi beş

yılın sonunda sizlerin de artık 5 dönemlik muhtarlar gibi bu muhtarlığı bırakıp bu işi artık muhalefete bırakmanız gerektiğini ifade ederek yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibarelerinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar	Kamuran Tanhan	George Aslan
Şanlıurfa	Mardin	Mardin
Mehmet Zeki İrmez	Ömer Öcalan	Zülküf Uçar
Şırnak	Şanlıurfa	Van

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Van Milletvekili Zülküf Uçar'a söz veriyorum.

Sayın Uçar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben, öncelikle Değerli Genel Kurulu, değerli halklarımızı ve zindanlardaki arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Evet, bir kez daha hukukilik şartlarını taşımayan bir paketi konuşuyoruz, tartışıyoruz, mülkiyet hakkından tutun da birçok anayasal hakkın ihlal edildiği bir tekliften söz ediyoruz ama ben bugün daha derin hukuksuzlukların yaşandığı birkaç husustan bahsedeceğim. İşte, bunlardan bir tanesi de Gülistan Doku dosyası. En başta söyleyelim, Gülistan Doku dosyası bir anlamda kürdistanın dosyasıdır. Gülistan'a yaşatılanlar bir anlamda Kürtlere yaşatılanlardır. Cinayetin ve kaybetmenin bir o kadar sistematik, örgütlü ve gizli yürütülmesi, valisinden Emniyet müdürüne, doktorundan savcısına kadar tüm devlet gücünün seferber edilmesi elbette yabancı olduğumuz bir uygulama değil, yüzlerce örneği var bunun.

Şimdi, bir soruşturma açıldı, bir vali tutuklandı, onlarca kişi tutuklandı elbette destekleyeceğiz ancak Kürt sağduyusunda şu an dönen bir soru var, onu paylaşmak gerekiyor: Bu soruşturma devlet içi güç çelişkisinin bir aracı olarak mı kullanılıyor? Tüm Kürtlerin cevabını aradığı soru şu an bu.

Bakın, Dersim'de neredeyse her köşebaşında bir mobese vardır, kamera vardır, polis takibi vardır. Bırakın bir kişinin Dersim'de kaybolmasını, tek bir toz zerresinin dahi Dersim'de kaybolma ihtimali yoktur. Dersim tarihi bize hep şunu anlattı: Dersim'de insanlar kaybolmaz, kaybettirilir. Gülistan'ın ablası Gülistan'ın kaybedilmesinden, kaybettirilmesinden birkaç gün sonra gündem edilmemesinden kaynaklı şunu sormuştu: "Fatih Terim'in öksürüğü Gülistan'ın kaybedilmesinden neden daha fazla gündem oluyor?" Cevabını verelim çünkü cevabı: Dersim'e karşı örgütlenen güç yine bir örtbas girişiminin içerisindeydi. Biliyoruz ki devletin idari ve mülki kadroları her suçtan ve suçtan önce mülkenden, mülki amirinden onay alır, oradan cesaret kazanır. Peki, bu Valiyi cesaretlendiren kimdi? Ona bu üst aklı veren kimdi? Bu üst aklı verenlere yönelik herhangi bir soruşturma başlatıldı mı, başlatılacak mı? Yoksa, tıpkı Van'da o helikopter olayı olarak bildiğimiz ama -yüzlerce kişi tarafından- biri katledilmek üzere, Servet Turgut katledilmek üzere, Osman Şiban engelli bırakılmak üzere yaşanan olayda yaşanan iç çekişme gibi bir durumla mı karşılaşacağız?

Ve buradan başka bir olaya daha değineceğim: Gülistan'ın arkadaşı Rojvelat Kızmaz. Onun cansız bedeni de Hasankeyf'te bulundu. İki gün sonra Hasankeyf'te bulundu, otopsi raporunda şu söyleniyordu: Rojvelat kaybettirilmesinden iki gün sonra öldürülmüştü ya da öldü. İki gün boyunca Rojvelat hayattaydı, iki gün boyunca polis herhangi bir arama yapmadı, kamera kayıtları incelenmedi, Rojvelat'ın bulunduğu yerde müze vardı, 1 jandarma karakolu vardı ama tek bir kamera kaydına ulaşılmadı, polisler hakkında takipsizlik kararı verildi. İşte, burada da bir örtbas şebekesi var. Bu örtbas şebekesinin üzerine de gidilecek mi? Bütün Kürt halkı emin olun bu soruyu da soruyor ve yine bir kez daha başlangıçtaki soruya dönüyorum: Gülistan Doku dosyası devlet içi güç çatışmasının arenası mıdır? Tam bu noktada Rojin Kabaiş'in babasının sözleri hâlâ kulaklarımdadır, hatırlatmak istiyorum: "Güçlüsünüz diye gidip fakir fukaranın çocuklarına zarar verip örtbas mı edeceksiniz?" İşte, mesele tam da budur: Güçlü olup gidip fakir fukaranın çocuklarına zarar vermek, sonra örtbas kurumunu devreye sokmak.

Gerçekten bir adli soruşturma yürütülüyorsa, adalet arayışı varsa yapılması gereken, bütün bu soruşturmanın üzerine gidilmesidir. Gülistan'ın katilleri sonuna kadar bulunmalıdır, Rojin'in katilleri de bulunmalıdır, Rojvelat'ın katilleri de bulunmalıdır.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uçar, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 3 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ferit Şenyaşar

Kamuran Tanhan

George Aslan

Şanlıurfa

Mardin

Mardin

Ömer Öcalan

Mehmet Zeki İrmez

Şanlıurfa

Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gülcan Kış

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

Ömer Fethi Gürer

Mersin

İstanbul

Niğde

Hüseyin Yıldız

Adnan Beker

Aykut Kaya

Aydın

Ankara

Antalya

Sururi Çorabatır

Mehmet Tahtasız

Antalya

Çorum

BAŞKAN - Komisyon önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Evet, gerekçeleri açıklamak üzere ilk söz Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'a ait.

Sayın Şenyaşar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yarın 1 Mayıs, yerin yüzlerce metre altında çalışan madencilerin, fabrikalarda ve güvencesiz bir şekilde tarlada çalışan mevsimlik tarım işçilerinin 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutluyoruz. Bütün emekçi yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Evet, yarın 1 Mayıs ve Doruk Maden işçileri tarihe geçen bir mücadele verdiler. DEM PARTİ olarak bu mücadelenin hem yanında bulunduk hem de müzakere sürecinde bulunduk ve dokuz gün boyunca Ankara’da Doruk Maden işçileri neler yaşadı, onları kısaca anlatacağım: Doruk Maden işçilerini Ankara’ya girdiklerinde biz karşıladık. Ankara’ya adımlarını attıklarında polis şiddetiyle karşılaştılar. Bir grup işçi gözüaltına alındı ve aynı zamanda sendika başkanları da gözüaltına alındı. Sonra maden işçileri Enerji Bakanıyla görüşmek için Enerji Bakanlığının önüne geldiler, Enerji Bakanı görüşme talebini kabul etmeyince anayasal bir hak olan oturma eylemini başlattılar ve yarı çıplak bir şekilde sabaha kadar beklediler, sabahın altısında 113 maden işçisi gözüaltına alındı. Sonrasında maden işçileri eylemlerini Kurtuluş Parkı’na taşıdılar ve anayasal bir hak olan yürüyüş hakkını kullanmak istediler, Kurtuluş Parkı’ndan Enerji Bakanlığının önüne yürümek istediler, burada da polis şiddetiyle karşılaştılar, polisler orada -şu an fotoğrafta görüldüğü gibi- direkt işçilerin gözüne biber gazıyla saldırdı ve birçok maden işçisi bu şekilde yaralanıp hastaneye kaldırıldı. Ve 9’uncu günde, İşçileri Bakanı dokuz gün içinde 3 sefer gözüaltına aldığı maden işçilerine aracılık eden Sendika Başkanını makamına davet ederek bir çiçek hediye etti. Bakanın elinde çiçek var ama yüzü sirke satıyor. İşçileri Bakanı Mustafa Çiftçi şu açıklamayı yapıyor: “AK PARTİ iktidarımız her zaman üretenin ve emekçinin yanındadır.” Bütün Türkiye dokuz gün boyunca kimin maden işçilerinin yanında olduğunu, kimin sermayenin yanında olduğunu gördü. Dokuz günün sonunda kazanan 113 maden işçisi oldu, kazanan Türkiye işçi sınıfı oldu ve maden işçilerinin bu eylemi Türkiye’de bir emsal oldu, artık Türkiye’de hiç kimse “Haklıyım, ne yapsam olmuyor.” demesin, bu algı kırılmıştır.

Türkiye’de haksızlığa uğrayan, mağdur olan sadece Doruk Maden işçileri değildir, Urfa’da aynı mağduriyeti Mercan Tekstil işçileri de yaşıyor, işçiler dört aylık maaşlarını almamışlar, tazminatlarını almamışlar ve her pazar günü Urfa Topçu Meydanı’nda basın açıklaması yapıyorlar.

Her yönüyle Türkiye’nin gözde ili olan Urfa hak ettiği değeri bir türlü bulamıyor. Türkiye’nin 2’nci yüzyılında Dünya yapay zekâyı konuşuyor, Urfa halkı hâlâ temel ihtiyaç olan içme suyuna, elektrığe ulaşamıyor. Urfa, merkeze bağlı Küçük Akziyaret, Sancak, Horzum, Yaylacık, Kuşluca ve Gölpınar Mahallelerinde yaklaşık 6 bin yurttaş en temel biyolojik ihtiyaç olan temiz suya ulaşamıyor. Muhtarların ŞUSKİ nezdindeki beş yıllık mücadelesi artık karşılık bulmalıdır ve bu saydığım mahalleler bir an önce suya kavuşmalıdır.

Yüksek üretim maliyetlerinden dolayı pamuk üreticileri zarar ediyorlar. Pamuğa alternatif ürün olan ayçiçeği üretiminde Urfa’da sadece 5 ilçe planlama kapsamına alınmış. Suruç’ta çiftçiler ayçiçeği ekmek istiyor, Suruç’un ayçiçeği üretiminde planlama kapsamına alınmasını talep ediyoruz. Tarım ve Orman Bakanlığı başta olmak üzere, yetkilileri Urfa halkının ve Suruçlu çiftçilerin insani taleplerine kulak vermeye ve bu mağduriyetlerini acilen gidermeye davet ediyoruz.

Evet, yasaya gelecek olursak bu torba yasanın adı “Tapu Kanunu” ama Türkiye’nin en yakıcı sorunları olan barınma krizi, deprem riski ve mülkiyet gibi meseleleri çözmekten ziyade idari yetkileri merkezileştiren, yerel demokrasiyi ortadan kaldırmayı amaçlayan bir torba yasayı görüşüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar, teşekkür ediyorum.

FERİT ŞENYAŞAR (Devamla) - Anlatacak çok şey var, zaman yetmedi. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, diğer söz talebi İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu’na aittir. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüzdeki teklifin adı “Tapu Kanunu Teklifi” olarak geçiyor ancak yalnızca tapuyla ilgili maddelerden oluşmuyor. İçinde belediye şirketleri, TOKİ, hazine taşınmazları var; acele kamulaştırma, çevre danışmanlık firmaları, 2/B arazileri var; birbiriyle ilgisiz her konu var. Bu doğru bir yaklaşım değildir elbette.

Teklifin en önemli maddelerinden biri belediye şirketleriyle ilgilidir. Belediyelerin kooperatif ve şirket kurması Cumhurbaşkanlığı iznine bağlanıyor. Buradan iktidar milletvekillerine seslenmek istiyorum: Belediyelerin çoğu sizin yönetimdeyken bu model hizmet aracıydı, ne zaman ki büyük şehirler millet iradesiyle el değiştirdi, aynı model birden bire tehlikeli oldu. Bu düzenleme denetim için değildir; bu, açıkça siyasi vesayettir. Belediyeler zaten denetlenmektedir; Sayıştay denetimi vardır, iç denetim ve dış denetim vardır. Sorun denetimse gelin denetimi güçlendirelim ama siz denetim istemiyorsunuz; sizin amacınız başka, belediyeleri tek bir makamın onayına mahkûm etmek istiyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, belediyelerin kooperatif kurmasını zorlaştırmak yerine özellikle kadın kooperatiflerinin sayısının artırılması gerekir ancak Türkiye genelinde faaliyet gösteren 900 civarı kadın kooperatifi bulunmaktadır. Kadın kooperatifleri, kadınların ekonomik hayata katılımını güçlendiren, yerel kalkınmayı destekleyen önemli modellerden biridir. Bu kapsamda, kadın kooperatiflerine vergi indirimi veya muafiyeti sağlanmalı, ödenebilir krediler verilmeli, özellikle kira gibi işletme giderlerine destek olunmalıdır.

Değerli milletvekilleri, teklifte yangın güvenliği konusunda da bazı düzenlemeler getirilmiş. Son yıllarda yaşadığımız yangın faciaları göstermiştir ki denetim kâğıt üzerinde kalınca bedelini vatandaş canıyla ödemektedir. Bu nedenle, sadece kural koymak yetmez, o kuralı uygulayacak teknik altyapıların da hazır olması gerekir. Aksi takdirde bu düzenleme sahada yeni bir karmaşaya yol açacaktır.

Değerli milletvekilleri, teklifte acele kamulaştırmaya ilişkin düzenlemeler de var. Sosyal konut elbette önemlidir, dar gelirli vatandaşın barınma hakkı korunmalıdır ama sosyal konut gerekçesiyle mülkiyet hakkı ölçsüz biçimde zedelenemez. Acele kamulaştırma istisnai bir yoldur, olağan bir yöntem hâline getirilemez. Vatandaş mahkemede hakkını ararken toprağı elinden alınamaz.

Değerli milletvekilleri, zemin etüdü ve temel etütleriyle ilgili düzenlemelerde de ciddi soru işaretleri vardır. Yetkilendirme tamamen Bakanlığa bırakılıyor. Kriter belirsiz, denetimin nasıl yapılacağı açık değil. Deprem ülkesi olan Türkiye’de bu alan piyasa mantığına teslim edilemez. Hazine taşınmazları konusunda da aynı sorun var. “Atıl taşınmaz” deniyor ama ölçüt belli değil. Hangi taşınmaz, hangi kamu yararıyla kime devredilecek? Bu soruların cevabı bu teklifte ne yazık ki yok.

Değerli milletvekilleri, biz hizmete karşı değiliz, sosyal konuta karşı değiliz, denetime karşı değiliz. Bizim itirazımız yetkilerin tek merkezde toplanmasıdır, bizim itirazımız seçilmiş belediyelerin siyasi onaya bağlanmasıdır, bizim itirazımız vatandaşın mülkiyet hakkının gasbedilmesidir. Belediyeleri zayıflatarak kentleri güçlendiremezsiniz, yereli merkeze bağlayarak hizmeti hızlandıramazsınız. Vatandaşın tapusuna, belediyenin yetkisine, çevrenin denetimine aynı merkeziyetçi anlayışla müdahale ederseniz bunun adı vesayet olur. Değerli milletvekilleri, bu teklifi bu hâliyle kabul etmemiz mümkün değildir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yanıkömeroğlu, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

28/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3466) esas numaralı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 10- 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun 6 ncı maddesinin başlığına ‘kanunlar’ ibaresinden sonra gelmek üzere ‘ve sözleşme uygulamaları’ ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

‘İkinci fıkra kapsamındaki sözleşmeleri ile taşınmaz satışlarına yönelik sözleşme ilişkisi kurulmadan önce alıcılar tarafından imzalanması gereken başvuru evrakları ve müzakere tutanakları yazılı şekilde düzenlenir. Bu sözleşmeler ve evraklar, ancak ilgili tarafların güvenli elektronik imza kullanması ve işlemin eş zamanlı olarak gerçekleştirilmesi şartıyla elektronik ortamda düzenlenebilir.

Yükümlülüklerini yerine getirmeden vefat eden hak sahibinin bulunması hâlinde, mirasçılık sıfatını gösteren belgenin temini kural olarak yasal mirasçılar tarafından sağlanır. Başkanlık, yasal mirasçılardan en az birine usulüne uygun tebligat yapmak suretiyle, tebligat tarihinden itibaren otuz gün içinde mirasçılık belgesinin sunulmasını talep eder. Bu süre içinde belgenin sunulmaması hâlinde Başkanlık, mahkemeye başvurarak mirasçılık belgesi talep edebilir.”

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Mehmet Karaman

İstanbul

Muğla

Samsun

Mustafa Kaya

Şerafettin Kılıç

İdris Şahin

İstanbul

Antalya

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Ankara Milletvekili İdris Şahin’e söz veriyorum.

Sayın Şahin, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan bu kanun teklifi birkaç teknik düzenlemeden ibaret gibi görünse de özü itibarıyla Tapu Kanunu’ndan Kadastro Kanunu’na, Çevre Kanunu’ndan Yapı Denetimi Hakkında Kanun’a kadar çok farklı alanları bir torbanın içerisine dolduran, yasama tekniği, hukuk devleti ve müzakere kültürü bakımından ciddi sorunlar taşıyan bir metinle karşı karşıyayız. Özü itibarıyla, Çanakkale Milletvekili Sayın Rıdvan Uz demin çok güzel bir şekilde, veciz cümlelerle, halkın anlayacağı şekilde anlattı. Bu torba yasada, Allah için, 16 ayrı kanun var, 16 ayrı kanun; birbiriyle ilintili olsa yine anlarsınız. Özü itibarıyla hiçbir tali komisyonda da görüşülmeden bu yasal düzenlemeler yapılıyor. Bize de 11’inci madde düştü, acele kamulaştırmaya ilişkin husus.

Bakınız, acele kamulaştırmayla alakalı kanun teklifinin 11’inci maddesinde istediğiniz yetki şu arkadaşlar: “Yeni yerleşim alanı olarak belirlenen sosyal konut alanı içerisinde bulunan yerlerde, kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlardan uygulamaya dâhil edilecek olanlar ile özel mülkiyete tabi diğer bütün taşınmazlar için devir veya acele kamulaştırma kararı alınabilir.” diyorsunuz. Şimdi, kamuya ait yerlerde bunu talep edebilirsiniz ama özel mülkiyete tabi bir yerde “yeni yerleşim alanı” diyorsunuz arkadaşlar, yeni yerleşim alanında özel mülkiyet olmasa ne fark edecek? Bunun dışında, hazine arazisinde ve kamuya ait başka yerlerde bu yeni yerleşim alanlarını tesis etmeniz ne kaybedeceksiniz? Velez ki özel mülkiyet var, aceleniz ne? Zaten yapmış olduğunuz her türlü düzenlemeyi elinize yüzünüze

bulaştırıyorsunuz. Yaptığımız düzenlemelerin büyük bir çoğunluğu Anayasa Mahkemesinden geri dönüyor. Arkadaşlar yangından mal mı kaçırıyorsunuz Allah aşkına? “Kamu malı”, “yeni yerleşim alanı” diyorsunuz, istediğiniz kadar hazine arazisi var, dilediğiniz yerde yapın, size kim itiraz ediyor? TOKİ istediği yerde hazineden yer temini noktasında sıkıntı mı çekiyor? Hayır ama siz ısrarla özel mülkiyete de el atmak istiyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, burada konuştuğumuz şey vatandaşın tapusudur, babasından kalan evdir, dedesinden kalan tarladır, yıllarca çalışıp aldığı arsadır. Yani insanın yalnızca malı değil emeği, hatırası ve geleceğidir.

Elbette sosyal konut yapılmalıdır, buna itirazımız yok. Dar gelirli vatandaşlarımızın başını sokacak bir eve kavuşması sosyal devletin asli görevidir. Ancak “Yoksula ev yapacağız.” diye başka bir vatandaşın mülkiyet hakkını güvencesiz hâle getiremezsiniz. Sosyal devlet bir mağduriyeti giderirken yeni mağduriyet üreten devlet değildir değerli milletvekilleri.

Bu maddeyle “yeni yerleşim alanı” denilen muğlak bir kavram üzerinden özel mülkiyete tabi taşınmazlar için acele kamulaştırmanın önü açılıyor. Peki, soruyorum: “Yeni yerleşim alanı” nedir, sınırı nedir, ölçüsü nedir, kriteri nedir? Bunu kim belirleyecek? Bu keyfilik hakkını size kim veriyor? En azından sınırları belli bir alan olmuş olsa, bugün biz hangi kanuna “evet” dediğimizi, hangi kanuna itiraz ettiğimizi bilsek ne kaybedersiniz? Bugün köylünün tapulu bahçesi, yarın şehir içerisinde kalmış kıymetli arsası bu kapsama alınmayacak mıdır?

Acele kamulaştırma aceleci kamulaştırma değildir değerli milletvekilleri. Hukukumuzda olağan bir yol değil, olağanüstü hâller için öngörülmüş istisnai bir yöntemdir. Siz siz olun, asla, olağan yollar varken olağanüstü yollara kendinizi şartlandırmayın, olağanüstü yollara kendinizi sokmayın.

Bu yetkiyi “sosyal konut” başlığı altında, idarenin sürekli kullanacağı bir alet çantasına koyamazsınız. Bir gece yarısı Resmî Gazete’de karar çıkacak, vatandaş öğleden sonra kendi arazisinde yabancı hâline gelecek; pazarlık yok, rıza yok, gerçek uzlaşma yok. Sonra yıllarca mahkeme kapılarında bedel tartışması... Bu mudur hukuk devleti?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Vatandaşın mülkü, idarenin harita üzerinde parmak ucuyla işaretleyeceği boş bir alan değildir değerli milletvekilleri.

Biz sosyal konuta karşı değiliz, biz sosyal konutun vatandaşın tapusunu ezerek yapılmasına karşıyız. Gelin, sosyal konutu aceleyle değil adaletle yapalım diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

11’inci madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, birlikte işleme alıyorum ve okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Bülent Kaya

Şerafettin Kılıç

Muğla

İstanbul

Antalya

Mehmet Karaman

Mustafa Kaya

Necmettin Çalışkan

Samsun

İstanbul

Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Ferit Şenyaşar

Kamuran Tanhan

George Aslan

Şanlıurfa

Mardin

Mardin

Ömer Öcalan

Mehmet Zeki İrmez

Şanlıurfa

Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeleri açıklamak üzere ilk sözü Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a veriyorum.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TBMM TV kapanmak üzere, sakın ola ki kapatmayın.

Değerli iktidar yöneticileri, biz yoklama almayacağız diye size bir iyi niyet gösterisinde, jestte bulunduk ama bürokratlar için bulunmadık. Niçin bugün bürokratlar burayı dinleme nezaketi göstermiyor, anlamış değilim. Takdirlerinize bırakıyorum.

OSMAN SAĞLAM (Karaman) - Ama oradalar.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, dün gece yaşanan hadiseler bizim sessiz kalabileceğimiz hadiseler değil. İsrail, işgalci, katil, siyonist devlet, vatandaşlarımızı kaçırdı, uluslararası sulara baskın yaptı. Evet, burada Türkiye Büyük Millet Meclisi bütün partilerin ortak imzasıyla, oy birliğiyle İsrail'i kınadı ama bu yetmez. İktidara düşen, şu Meclis iradesine sahip çıkmak, oylan bu tezkereye uygun şekilde adım atmak. Bilesiniz ki tehlike adım adım ilerliyor. İsrail önce 10, 20, 50, 100 milden, bugün 1.200 kilometre mesafeden saldırdı. Dolayısıyla, dün Yunan kıyılarında gemilere yapılan baskın aslında bütün dünyaya meydan okumaktır, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti devletinin hükümrانlığını da tehdit etmektedir. Geçtiğimiz ay, sahibi belirsiz bir füze parçası topraklarımıza düştü diye İran Büyükelçisi Dışişleri Bakanlığına çağrıldı ama bugün vatandaşlarımız uluslararası sulara gözaltına alındı, iktidardan çıt çıkmıyor. Bereket ki ülkemizin namusunu bu Meclisin aldığı karar kurtardı. Oysa bugün cevap verilmesi gereken bir soru var; 28 Nisan tarihinde, çifte vatandaş, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ve İsrail vatandaşı 28 yaşındaki bir kadın askerin gözaltına alındığına ancak Trump'ın talebiyle serbest bırakıldığına, üçüncü ülke üzerinden İsrail'e gönderildiğine dair haber yayınlandı ama iktidardan ne yazık ki çıt çıkmıyor. Evet, İsrail ateşkes imza attı. Sebep şuydu: Bütün dünya kamuoyunun dikkatlerini İsrail'den uzaklaştırmak. Soykırım düşük volümde devam ediyor, hâlen İsrail'in işgal ettiği topraklardaki insanlar barınma, gıda, sağlık, her alanda sorunlar yaşamaya devam ediyor. İşte bize düşen görev de buna sessiz kalmamak.

Her konu bir istismar konusu olduğundan bu konuda da "Tezkereyi oylayalım, bunu sayfa sayfa ilanla yayımlayalım, kontrol ettiğimiz alanlarda âdeta bir etkinlik yaparcasına İsrail'i protesto edelim, bitsin." diyorsunuz ama bir taraftan da İsrail'le ilişkileri kesmeye ne yazık ki cesaret edilemiyor. Hâlen değişik isimlerle... Dolayısıyla da bugün ülkemizdeki Malatya Kürecik Radar Üssü, İncirlik Üssü, NATO çerçevesindeki bütün istihbarat Amerika üzerinden İsrail'e gidiyor. Şu son ateşkes sürecinde ülkemiz garantör olarak Barış Kurulu üyesi olarak yer aldı. Böyle bir dönemde Barış Kurulu üyesi olarak bu imzamıza sahip çıkmamız bu ülkenin şahsiyetidir, onurudur. Ne yazık ki bu Sumud Filosu aslında bizim için de bir yüz karasıdır. Filoyla giden insanlar gıda taşıyorlar, onlar bütün dünyaya Gazze'deki soykırımı duyurmak üzere yola çıktılar. Zaten bütün dünyanın bildiği acı gerçek ortada. Onun için, burada kınamadan öte aktif rol almak, vatandaşlarımıza sahip çıkmak, insanlığa sahip çıkmak her şeyden önce bu ülkenin idarecilerinin öncelikli görevidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Kahve markasını boykot ederek, bildiri yayımlayarak bir şeyler olmaz. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Gül, biraz sonra, önergeler birleşik olduğu için ondan sonra söz vereceğim.

Diğer söz talebi Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'a aittir.

Sayın Tanhan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Konuşmama, önce, bizleri ekranları başlarında dinleyen, cezaevi zindanlarında bizleri izleyen yoldaşlarımı saygıyla selamlayarak başlamak istiyorum.

Bu teklifin 11'inci maddesi barınma haklarını güçlendirmek maskesi altında mülkiyet rejimini altüst eden, anayasal güvenceyi acele bir hırsla tasfiye eden bir düzenlemedir esasında. Bu maddeyle, sosyal konut alanı olarak belirlenen yerlerde Bakanlığa veya TOKİ'ye özel mülkiyete tabi taşınmazlar için acele kamulaştırma yetkisi verilmektedir. Teklifin geneline yayılan TOKİ imtiyazları ve kamulaştırma yetkileri mülkiyet rejimini altüst etmektedir. Sosyal konut yapımı gibi muğlak bir gerekçeyle acele kamulaştırma yetkisinin genişletilmesi, dar gelirli yurttaşların yaşam alanlarının sermaye lehine terk edilmesi demektir. Bakın, 2016 yılında riskli alan ilan edilen Nusaybin'de hâlen bu projeler bitmemiş. Aradan on yıl geçmiş, Nusaybin'deki TOKİ konutları teslim edilmemiş, tapular ve taşınmazların kamulaştırmaları yapılmamış. Dolayısıyla Nusaybin olunca mağduriyeti gideriyor ama farklı yerler olunca mağduriyeti gidermeyecek anlamına gelmiyor. Nusaybin'deki örnek bu iktidarın pratiğidir. On yılda bir... Mahkeme de açılmamış, kamulaştırmalar da yapılmamış, vatandaşın mağduriyetleri de giderilmemiştir. Bu ülkenin hukuk sisteminde acele kamulaştırma, savaş, seferberlik ve millî savunma gibi olağanüstü ve mücbir sebeplerde başvurulması gereken bir yöntemdir. Ancak bu iktidar, planlı ve öngörülebilir olması gereken sosyal konut projelerini bu istisnai rejime dâhil ederek mülkiyet hakkını idari bir yetkiye, idari bir takdirin insafına terk etmektedir. Yurttaşların rızası alınmadan, yerinde yaşam ilkesi gözetilmeden ve yargı denetimini baypas ederek mülkiyete el koymak barınma hakkını üretmek değil, devlet eliyle mülke el koymaktan başka bir anlam ifade etmiyor. Bu noktada, Jeoloji Mühendisleri Odasının haklı ve bilimsel uyarılarını dikkate almalıyız. Tüm milletvekillerine mektup gönderdiler, mail atırlar, umarım okumuşsunuzdur. Jeoloji Mühendisleri Odası bu torba yasanın hazırlık sürecinde dışlandıklarını, bilimsel denetimin zayıfladığını açıkça ifade etmişlerdir. 11'inci maddeyle aceleyle el konulan alanların zemininin jeolojik yapısı tam olarak analiz edilmeden inşaatlara başlanması gelecekte yeni felaketlere davetiye çıkarmaktır. 6 Şubat depreminde yaşadığımız acı tablo hepimizin hafızasında ve ortada durmaktadır. Yıkımın temel nedeni, binaların inşa edildiği zeminin niteliği ve mikro bölgeleme çalışmalarının ihmal edilmesidir. Buna en tipik örnek olarak Hatay'daki Rönesans Rezidans gösterilebilir.

Yine, iktidar bilimsel liyakat yerine hızı tercih ediyor, denetim yerine kâğıt üzerinde onayları esas alıyor. Bu yaklaşım can güvenliğini sermaye lehine terk etmekten başka bir anlam ifade etmiyor.

Değerli milletvekilleri, hukuk devletlerinde meşru yollar şunlardır: Önce kamulaştırma bedeli bir biçimde belirlenir, yargı süreci işletilir, zemin etütleri bilimsel olarak tamamlanır ve sonra inşaata başlanır ancak bu maddeyle iktidarın yapmak istediği şey “Ben önce mülke el atayım, el koyayım, inşaatı bitireyim, hukuk sonradan gelir nasıl olsa.” anlayışıdır; bunlar da aşına oldukları bir durum.

Yine, yurttaşın mülküne el koyup inşaatı bitirdikten sonra hukuku arkadan yetiştirmeye çalışan bu anlayış Anayasa'nın 35'inci maddesindeki mülkiyet hakkını ve 46'ncı maddesindeki kamulaştırma maddelerini açıkça ihlal ediyor yani Anayasa'ya aykırılık çok net.

Barınma hakkı en başta gelen insan haklarından biridir ancak bu hak başka yurttaşların mülkiyet hakkını gasbederek veya bilimsel denetimi yok sayarak gerçekleştirilemez. “Sosyal konut” adı altında yürütülen bu süreç gerçekte kentsel rantın yönetimini merkezileştirmekten ve yerel demokrasiyi felç etmekten başka bir anlam değildir.

Bu teklif, halkın kent üzerindeki söz hakkına ve geleceğine doğrudan bir saldırıdır. Türkiye’nin ihtiyacı olan, kentsel rantı paylaşan otoriter yasalar değil yerel demokrasinin güçlendirilmesi, meslek odalarının sürece dâhil edildiği, doğanın haklarının korunduğu demokratik ve ekolojik bir kent yasasıdır. Eğer siz bunu yapmıyorsanız, birilerine rant devşirmek istiyorsanız işte böyle torba yasalarla milletin malını mülkünü gasbedersiniz.

Bir de Anayasa’da şöyle bir düzenleme var: Tapu siciline güven ilkesi. Elinizde tapu var diye güvenmeyin sevgili yurttaşlarımız, elinizdeki tapular yarın sabah bir kararla elinizden alınabilir, bir idareye devredilebilir. Bunun anlamı şudur: “Yarın tapularınıza el koyup başkasına devredersek hiç şaşmayın.” (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tanhan, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

Sayın Gül, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan’ın 250 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bugün “Sumud Filosunda alıkonan vatandaşlarımız ve oradaki aktivistlerle ilgili sadece Mecliste bildiri okundu, başka bir şey yapılmadı.” dendi az önce, bu doğru değil. Hem Sayın Cumhurbaşkanımız hem Dışişleri Bakanımız, ilgili tüm kurumlarımız yakından oradaki tüm aktivist ve vatandaşlarımızın meselesini takip etmektedir. Bu hususlarla alakalı gerekli açıklamaları da yapmışlardır, gerekli takibi de yakından yapmaktadırlar. Filistin davası, Filistin için verilen her mücadele bizim için politik bir konu değil bizim için itikadi bir konudur, varoluşsal bir konudur, ontolojik bir konudur. Dolayısıyla, bu hususla alakalı Hükûmetimiz her zaman bu davanın yanındadır. Bugünkü meselede de tüm kurumlarımız hem her türlü girişimde bulunmuştur hem de her türlü teyakkuz hâlinde gerekli temasları yapmaktadır.

Bunu kamuoyunun bilgisine sunmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250) (Devam)

BAŞKAN - 12’nci madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gülcan Kış

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

Aykut Kaya

Mersin

İstanbul

Antalya

Adnan Beker

Hüseyin Yıldız

Sururi Çorabatır

Ankara

Aydın

Antalya

Mehmet Tahtasız

Seyit Torun

Çorum

Ordu

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Ordu Milletvekili Seyit Torun'a söz veriyorum.

Sayın Torun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SEYİT TORUN (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif'in 12'nci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Aslında 11'inci maddeye de değinmek isterim. Şimdi, bakın, burada Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına yeni yerleşim alanı olarak belirlenen yerler için kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazileri devralma, özel araziler içinse acele kamulaştırma yetkisi verilmektedir. Allah aşkına, tamam, 500 bin konut için yola çıktınız, 500 bin konut sözü verdiniz; bunu yapmak için önünüzde ne kadar engel, ne kadar kural varsa darmadağın ediyorsunuz. Amacınız skor. Hani o binaların kaliteli yapılması, yerinde yapılması, trafiği, altyapısı falan mesele değil. Mesele "500 bin konutu nasıl yaparız?" bunun çabası. Bununla ilgili de bugüne kadar görüştüğümüz yasalar ve bundan sonra görüşeceğimiz yasalar da hep bunun için. Yapmayın Allah aşkına! Yani acele kamulaştırma yol için, tamam, yol inşaatı devam ediyordu, ulaşım sağlanmalıdır, bu, o yatırımın devam etmesi için önemlidir ama yani "Konut yapacağım." diye özel mülkiyetin acele kamulaştırılması ne demek ya? Vatandaşın hiç mi mülkiyet hakkı yok, mülkiyetinin üzerinde hiç mi tasarruf hakkı yok? Bunu doğru bulmamız mümkün değil. Bir de kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilere yani hastane arazisi olarak ayrılmış veyahut da daha acil bir kamu hizmeti için ayrılmış yere konut mu yapacaksınız? Yani burada, şu anda, belki de o kentte çok daha önemli bir eksikliği giderecek olan yatırımı yapma yerine, burayı da mı konuta açacaksınız? Bunu da doğru bulmamız mümkün değil.

12'nci maddeyle ilgili eleştirilerimiz: Bakın, şantiye şeflerine, şantiyede yürütülen günlük işlerin ve çalışan yetki belgeli ustaların kaydını tutma zorunluluğu ile belediyelere kullanım belgesi bulunan yapılara, yapı sahibinin başvurusu üzerine, yangın güvenliğine yönelik periyodik kontroller yapma ve gerekli önlemleri alma yükümlülüğü. Yani, şimdi, bir Bolu faciası yaşadı, hep beraber orada canlarımızı kaybettik; gerçekten çocuklarımızı kaybettik, kadınlarımızı kaybettik. Şimdi, burada, bu kararı alarak belediyeye yetki mi veriyorsunuz, sorumluluk mu veriyorsunuz, yoksa mecbur mu tutuyorsunuz? Ya bu yetkiyi, o sorumluluk alanına belediyeyi katarak da verebilirsiniz ama burada "-mış" gibi yaparak bu kanunu çıkarmanın hiçbir anlamı yok.

Yani, buradan, bakın, kanunları çıkarırken yeterince incelemeyen çıkarıyoruz ve daha sonra değiştirmek zorunda kalıyoruz. Etki analizleri yapılmadan, belli değerlendirmelerden geçmeden yaptığımız

kanunlar, daha sonra ya Anayasa Mahkemesinden dönüyor ya da sonra tekrar ele alıyoruz, bakıyoruz, diyoruz ki: “Şurası eksik olmuş, burası yanlış olmuş; tekrar, bir daha yeniden getirmek zorundayız.” Bu kanunları yaparken etki analizlerini yapalım, sürdürülebilir olsun ve bütün kesimleri kucaklasın ama siz alelacele kim, nereden, nasıl karar veriyorsa, nasıl bir talimat geliyorsa ona göre hazırlıyorsunuz. Plan ve Bütçeden geçiyor, torba yasa olarak geliyor, burada maalesef bazen de neye el kaldırdığımızı bilmeden, o yasanın neye hizmet ettiğini bilmeden, hangi sorunu çözeceğini bilmeden el kaldırıyoruz ve yasalaşılıyor, sonuçlarına da hep beraber katlanıyoruz. Bu yüzden bu anlayışı da kabul etmemiz mümkün değil. Eğer gerçekten yangından belediyeleri sorumlu tutuyorsanız ona yetkiyi de verin, ona sorumluluğu da verin, hesabını da sorun ama “-mış” gibi yaparak belediyeleri yarın, işinize geldiği zaman bu konuda sorumlu tutup işinize geldiği zaman da sorumluluk almaya çalışmayın. O yüzden, bu iki maddeyi, 11 ve 12’yi de doğru bulmuyoruz, doğru bulmadığımızı ifade ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Torun, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12’nci madde kabul edilmiştir.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13’üncü madde kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

16’ncı madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiş” ibaresinin “ilave edilmiş” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Turhan Çömez

Selcan Taşcı

Hüsмен Kırkpınar

Balıkesir

Tekirdağ

İzmir

Hasan Toktaş

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’e söz veriyorum.

Sayın Çömez, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı dendiği zaman aklımıza hep inşaatlar geliyor. Ben bu akşam bu konuşmamda özellikle çevre kısmına temas etmek istiyorum. Biraz sonra sizlerle bahsedeceğim çevre felaketini müteaddit defalar dile getirdim; ilgili Sayın Bakanla görüştüm, bürokratlarla görüştüm, soru önergeleri verdim, yetmedi CİMER’e şikâyet ettim fakat hiçbir karşılık bulamadım. Türkiye’de iki

denize kıyısı olan 2 il var, bunlardan en büyüğü Balıkesir ve Balıkesir’de balıkçıların çok büyük problemleri var. Sebebi hayat pahalılığı, girdi maliyetlerinin artışı, mazot fiyatındaki artış fakat asıl sebep Marmara Denizi ölüyor arkadaşlar. Balıkçılarla görüştüğümüz zaman, balıkçıların ağına artık müsilaj takılıyor denizin dibinden. Bunların sebepleri çok net. Marmara Denizi’ne yaklaşık 200 civarında akarsu boşalıyor. Bunların neredeyse yüzde 90’ı az ya da çok kirli fakat bunlardan 2 tanesi var ki bildiğiniz zehir boşaltıyor. Biri Gönen Çayı, bir diğeri Kepsut Çayı. Simav olarak başlıyor, Kepsut olarak devam ediyor, Susurluk Çayı, Nilüfer Çayı buna karışıyor ve değerli arkadaşlarım, bu her iki çaya veya akarsuya gelip tanık olsanız, izleseniz, görseniz burada korkunç bir çevre felaketini göreceksiniz. Geçtiğimiz haftalarda Gönen Çayı’na gittim, orada bilim adamlarıyla yaptığımız çalışmalar var ve bilim adamlarımızın verdiği raporlar var; sıfır oksijen, Gönen Çayı’nda artık oksijen kalmamış durumda ve Gönen Çayı kenarında oturma şansınız yok; tamamen zehir akıyor orası. Numuneler aldık, basın toplantıları yaptık, raporlar ilettik ama maalesef Gönen Çayı’nı zehirleyen, toksik atıkları oraya bırakan 8-10 tane fabrika var, yanı sıra, Kepsut Çayı’nı zehirleyen, toksik atıklarla hepimizin istikbalini zehirleyen 16 tane fabrika var; hangilerinin olduğunu da biliyoruz. Allah aşkına, Bakanlık yetkilileri burada, istirahat ediyorum, konuyu kaç defa gündeme getirdim, çevre ölüyor, Marmara Denizi ölüyor; hangi çaya, hangi akarsuya kimin, hangi zehri boşalttığını biliyoruz; siz bilmiyorsanız ben tek tek adresini vereyim, fabrikaların isimlerini vereyim, içinde belediyeler de var; ne olursunuz bu doğaya sahip çıkalım. Marmara Denizi’nde sadece balık ölmüyor, çevre felaketiyle karşılaşmıyoruz, ülkenin istikbali maalesef yok olup gidiyor ve çocuklarımızın geleceği çalınıyor. O bakımdan, bu her iki akarsuyla birlikte bir yoğun çalışma yapmanızı hassaten rica edeceğim. Çünkü bu böyle devam edecek olursa bu çevre felaketi bizim hepimize çok ağır bedeller ödetecek. Bakın, bunları, bu fotoğrafları ben çektim; akarsuyun içerisine bildiğiniz zehir boşaltılıyor, fabrikanın zehirleri.

Bir başka konuya daha temas etmek istiyorum; yine, Marmara Denizi’ni tüketen ve bitiren bir gerçek bu; bilmiyorum, Sayın Bakanlık yetkililerinin bundan haberi var mı? Özellikle Marmara Denizi’nde birkaç tane liman var. Bu limana boşalmış toksik atıkları, özellikle taşıyıcı gemiler belli saatlerde gidiyorlar ve buradan aldıkları atıkları Çınarcık Çukuru’na boşaltıyorlar. Bakın, bu gemilerin tek tek rotalarını çıkarttım. Zannediyorlar ki 1.250 metre, 1.300 metre derinlikteki Çınarcık Çukuru’na bu zehirleri boşaltırsak bunlar oraya kadar gidecek, Marmara Denizi’ne zarar vermeyecek; hayır, Marmara Denizi’ni tepeden tırnağa zehirliyor bunlar. Burada Bakanlık yetkililerine tekrar bir hatırlatmada bulunmak istiyorum: Lütfen bunlarla ilgili gerekli çalışmaları yapın. Başta Gebze olmak üzere, Yalova limanları olmak üzere denizimizi kirleten ve burayı mahveden bu yapılarla mücadele edin; aksi hâlde, bunlarla ilgili çalışma yapmazsak hem ciddi bir çevre felaketi hem ciddi bir gıda krizi hem de -yanı sıra- çocuklarımızın geleceğiyle ilgili korkunç bir hata, korkunç bir yanlış yapmış olacağız.

Son olarak bir noktanın daha altını çizeceğim, yine çalıştığım bir konu: Marmara Denizi’ne balıkların göç yolu olan İstanbul Boğazı. Bakın, öyle bir şey yapmışlar ki bunun da arkasında 8-10 tane çete var. “Çete” lafını bilerek kullanıyorum. İstanbul Boğazı’nın girişine huni gibi bir tuzak kurmuşlar, özellikle balıkların göç yollarında. Tam İstanbul Boğazı’nın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Baştan belirledik kuralı.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Peki, tamam o zaman.

Bu konuda Bakanlık yetkililerinin hassasiyetini rica ediyorum; yasayla çok ilgili gibi görünmese de hepimizi ilgilendiren bir konu, bu konuda çalışmalarını rica ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Çok teşekkürler.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çömez.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.16

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.17****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Nurten YONTAR (Tekirdağ)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 89'uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, 237 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Milli Birlik Hükümeti Arasında Kolluk İş Birliği Mutabakat Muhturasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 237)*

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 5 Mayıs 2026 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

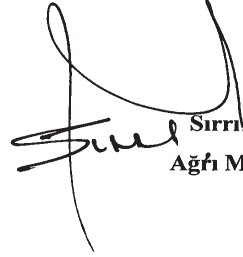
Kapanma Saati: 21.18

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Bakanlık tarafından yayımlanan bir çeviri eserle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/42776)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Millî Savunma Bakanı Yaşar GÜLER** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sırrı SAKIK
Ağrı Milletvekili

17 Şubat 2026 tarihinde Bakanlığınıza yönelik vermiş olduğum soru önergesinde; Bakanlığınıza bağlı Harita Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan, orijinal nüshası Diyarbakırlı Kürt mutasarrıf ve kütüphaneci Ali Emiri Efendi tarafından bulunarak ilim dünyasına kazandırılan Kaşgarlı Mahmut'un *Divânu Lügati't-Türk* adlı eserinde yer alan haritadaki "Ardü'l Ekrad" (Kürtlerin ülkesi/toprakları) ifadesinin çıkarılarak yayımlandığına ilişkin iddiaları sormuştum.

23 Mart 2026 tarihli cevabınızda söz konusu haritada herhangi bir tahrifat yapılmadığını belirtmiş; ancak haritanın yayından kaldırıldığını ifade etmiş bulunmaktasınız.

Bu bağlamda;

- 1- Haritada herhangi bir tahrifat yoksa, Türk tarihinin ilk Türk haritacısının ilk Türk dünyası haritasını neden yayımdan kaldırdınız?
- 2- Harita Genel Müdürlüğü internet sayfalarına bakan bir yurttaşın görmek isteyeceği ilk haritalardan biri, Kaşgarlı Mahmut gibi önemli bir Türk bilgininin orijinal haritası olduğu hâlde, bu harita neden ilgili sitelerde yoktur?
- 3- Söz konusu haritayı orijinal hâliyle yeniden kamuoyunun erişimine açmayı ve internet ortamında yayımlamayı düşünüyor musunuz?
- 4- Geçmişte yaşadığımız coğrafyayı gösteren çok sayıda tarihî harita bulunmasına rağmen, bunların önemli bir kısmı Harita Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanmamıştır. Örneğin II. Abdülhamid döneminde, 1893 yılında basılmış ve Osmanlı Devleti'nin Ortadoğu'daki topraklarını gösteren haritanın hem dijital ortamda hem de basılı olarak yayımlanması planlanmakta mıdır?

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : Z-88839574-610-2026/7068- 6 0 8 2 3 5 1
Konu : Yazılı Soru Önergesi

27 Nisan 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

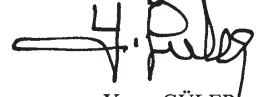
İlgi : 09.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1836037 sayılı yazınız.

Ağrı Milletvekili Sırrı SAKIK tarafından TBMM Başkanlığına verilen ve Millî Savunma Bakanı tarafından cevap verilmesi talep edilen, 7/42776 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Harita Genel Müdürlüğü tarafından üretilen ve herhangi bir gizlilik derecesi içermeyen harita ve harita bilgileri internet örün sayfasında kamuoyunun istifadesine sunulmaktadır.

Harita Genel Müdürlüğü tarafından yeni üretilen harita ve harita bilgilerinden herhangi bir gizlilik derecesi içermeyen ürünlerin örün sayfasında yayımlanması ve örün sayfasının güncelleme çalışması sürekli faaliyetler kapsamında yürütülmektedir.

Arz ederim.

Yaşar GÜLER
Bakan

2.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıg l' n, yüksek katma değerli ihracat yapılması için yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/42803)

TÜRKİYE BÜYÜK M LLET MECLİSİ BAşKANLIğINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Fatih Kacır tarafından Anayasa'nın 98'inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 96 ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanması hususunda gereğini arz ederim. 31/03/2026

Mustafa Sarıg l
Erzincan Milletvekili

Türkiye'nin kilogram başına ihracat değeri 2002 yılında yaklaşık 1 dolar civarındaydı. Bu değer bugün yaklaşık 1,4 dolar seviyesindedir.

Türkiye'nin 2002 yılı toplam ihracatı yaklaşık 36 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin 2025 yılı toplam ihracatı 273,4 milyar dolardır.

23 yılda ihracat 7 kat artmasına rağmen kilogram başına değer çok sınırlı artmıştır.

Türkiye dünyanın en büyük fındık üreticisi, en büyük makarna ihracatçılarından biri, önemli tekstil ve otomotiv üreticisi olmasına rağmen küresel ölçekte güçlü markalara sahip değildir.

Bakanlığın 2013–2017 Stratejik Planı 2020–2024 Stratejik Planı, performans programları incelendiğinde, sanayide yüksek teknoloji üretimi ve katma değerin artırılması hedeflerinin yıllardır tekrarlandığı görülmektedir.

Ancak bu hedeflere rağmen: yüksek teknoloji ihracatı düşük kalmış, kilogram başına ihracat değeri sınırlı artmıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye neden hâlâ düşük katma değerli ihracat yapan ülkeler liginde kalmaktadır?
- 2- Türkiye neden üretim yapabilen ama marka oluşturamayan bir sanayi yapısında sıkışmıştır?
- 3- Bakanlığınız stratejik planlarında yer alan hedeflerin neden gerçekleşmediğine ilişkin bir değerlendirme yapmış mıdır?

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :E-75833232-610-7973055
Konu :Soru Önergeleri

GÜNLÜDÜR
30/04/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

7/42803

İlgi : 09.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1836037 sayılı yazınız.

Bakanlığıma intikal eden, Erzincan Milletvekili Sayın Mustafa SARIGÜL tarafından tevcih edilen 7/42803 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

ERZİNCAN MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA SARIGÜL'ÜN**7/42803 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

Türkiye'nin kilogram başına ihracat değeri 2002 yılında yaklaşık 1 dolar civarındaydı. Bu değer bugün yaklaşık 1,4 dolar seviyesindedir.

Türkiye'nin 2002 yılı toplam ihracatı yaklaşık 36 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin 2025 yılı toplam ihracatı 273,4 milyar dolardır.

23 yılda ihracat 7 kat artmasına rağmen kilogram başına değer çok sınırlı artmıştır.

Türkiye dünyanın en büyük fındık üreticisi, en büyük makarna ihracatçılarından biri, önemli tekstil ve otomotiv üreticisi olmasına rağmen küresel ölçekte güçlü markalara sahip değildir.

Bakanlığın 2013-2017 Stratejik Planı, 2020-2024 Stratejik Planı, performans programları incelendiğinde, sanayide yüksek teknoloji üretimi ve katma değer artırılması hedeflerinin yıllardır tekrarlandığı görülmektedir.

Ancak bu hedeflere rağmen: yüksek teknoloji ihracatı düşük kalmış, kilogram başına ihracat değeri sınırlı artmıştır.

Bu bağlamda;

Soru 1- Türkiye neden hâlâ düşük katma değerli ihracat yapan ülkeler liginde kalmaktadır?

Soru 2- Türkiye neden üretim yapabilen ama marka oluşturamayan bir sanayi yapısında sıkışmıştır?

Soru 3- Bakanlığınız stratejik planlarında yer alan hedeflerin neden gerçekleşmediğine ilişkin bir değerlendirme yapmış mıdır?

CEVAPLAR:

Türkiye’de, imalatla teknoloji yoğunluğunun artırılmasına ve daha yüksek katma değerli üretim yapısına geçişin hızlandırılmasına yönelik olarak kapsamlı bir üretim, teknoloji, Ar-Ge ve yenilik ekosistemi inşa edilmiştir. Bu bağlamda 2025 yılında 112 milyar Dolar tutarında yüksek ve orta-yüksek düzeyde ürün ihracatı gerçekleştirilirken yüksek teknoloji ürünlerde yüzde 12,5, orta-yüksek teknoloji ürünlerde ise yüzde 10,6 oranında artış sağlanmıştır. Son 5 yıllık dönemde ihracattaki artışın neredeyse tamamının yüksek ve orta-yüksek teknoloji ürünlerden kaynaklandığı görülmektedir. Ayrıca, ihracat yapılan ülke sayısı da önemli ölçüde artmıştır.

Türkiye’nin teknoloji yoğunluklu ihracat verileri, özellikle son yıllarda “orta-yüksek teknoloji” grubundaki güçlü ivmeyle dikkat çekmektedir. TÜİK ve Ticaret Bakanlığı’nın en güncel verilerine göre, 2025 yılı sonu itibarıyla, yüksek ve orta-yüksek teknoloji ürünlerin toplam imalat sanayi ihracatı içindeki payı %43,5 seviyesine yükselerek tarihi bir zirveye ulaşmıştır. 2002 yılından günümüze, Türkiye’nin ihracat yapısında tarım ve düşük teknolojiden, sanayi ve orta-yüksek teknolojiye doğru belirgin bir geçiş yaşanmıştır. Son 5 yıllık trend incelendiğinde ise bu artışın hızlandığı görülmektedir.

Söz konusu artışta; Savunma ve Havacılık, Otomotiv Dönüşümü ile Kimya ve Eczacılık sektörlerinde kaydedilen olumlu gelişmelerin etkisi büyüktür. Nitekim, bu kapsamda hava ve uzay araçları imalatı yüksek teknoloji grubunun lideri haline gelirken, otomotiv ve makine gibi sektörlerde yapılan yatırımlar, orta-yüksek teknoloji payını yukarı çekmiştir.

Tüm bu önemli gelişmelerin temelinde ise Türkiye'nin 2002 yılında 1,2 milyar Dolar olan Ar-Ge harcamalarının 19,9 milyar Dolara çıkarılması yatmaktadır. Gerçekleştirilen bu önemli atılım sayesinde, Ar-Ge harcamalarının milli gelir içindeki binde 5'lik payı da yüzde 1,46 düzeyine yükseltilmiş, bu alanda Avrupa'nın önde gelen sanayi ülkeleri ile benzer seviyelere ulaşılmıştır. Dolayısıyla Türkiye, güçlü üretim temeli üzerinde katma değeri daha yüksek ürünlere doğru hızlı bir geçiş süreci yaşamaktadır ve bu alandaki dönüşüm her geçen gün daha belirgin hâle gelmektedir.

Bu kapsamda Bakanlığımız; Türk sanayisini daha rekabetçi hale getirerek yüksek katma değerli, ileri teknolojiye dayalı, çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümü hızlandırmayı amaçlamaktadır.

Bakanlığımızca, ileri teknoloji ürünleri alanında yatırım yapmak isteyen girişimci ve sanayicilerimiz için yürütülmekte olan ve geniş bir yelpazeye yayılan yüksek nitelikte destek programları ve yatırım teşvikleri bulunmaktadır. Bunlar; Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı, HIT-30 Yüksek Teknoloji Yatırım Programı, Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi Programı (YTAK), Devlet Yatırım Teşvikleri, Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA-I, IPA-II ve IPA-III) kapsamındaki proje destekleri, Teknoloji ve İnovasyon Fonu (TIF), Dijital Dönüşüm Destek Programı, Kalkınma Ajansı destekleri, TÜBİTAK'ın Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) tarafından yürütülen destek programları ile KOSGEB programlarıdır.

Örneğin HIT-30 programı vasıtasıyla, 2030 yılına kadar 30 milyar Dolar devlet desteği öngörülen mobilite, sağlıklı yaşam, dijital teknolojiler, haberleşme, uzay, yeşil enerji ve yarı iletkenler gibi başlıklarda ülkemizde hayata geçecek büyük ölçekli yatırımlar, güçlü şekilde desteklenmektedir. Teşvik sisteminin ana unsuru olan Teknoloji Hamlesi Programı çerçevesinde ise bugüne kadar 216 proje desteklenmiştir. Yaklaşık 200 milyar TL yatırım büyüklüğüne sahip bu projeler tamamlandığında, ticaret dengesine yılda 12 milyar Dolar katkı sağlanması öngörülmektedir.

Diğer taraftan, günümüzde Türk markaları; savunmadan otomotive, e-ticaretten beyaz eşyaya, ulaşımdan sağlığa pek çok alandaki yenilikçi fikir ve projeleriyle ülkemizin gurur kaynağıdır. Nitekim ülkemiz hâlihazırda, bugüne dek aldıkları yatırımlarda elde ettikleri değerlendirme milyar dolar seviyesini aşan ve oyun, yazılım ve e-ticaret girişimleri olarak dünyada ön plana çıkan teknoloji girişimlerine sahiptir.

Bu bağlamda, KOSGEB eliyle yürütülmekte olan Küresel Rekabetçilik Programı vasıtasıyla ülkemizdeki yeni Turcorn adaylarına 50 milyon TL'ye kadar finansman desteği sunulmakta, bu destek sınai mülkiyet haklarına ilişkin olarak katlanılan hizmet giderlerini de kapsamaktadır. Ayrıca, Ticaret Bakanlığımızca yürütülen Marka ve TURQUALITY destek programı gibi çeşitli imkânlar da mevcuttur.

Öte yandan, Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) tarafından yayımlanan "2025 Dünya Fikri Mülkiyet Göstergeleri Raporu" ve TÜRKPATENT'in güncel verilerine göre ülkemiz, marka başvurularında küresel ölçekteki başarısını perçinlemiş durumdadır. Buna göre Türkiye, toplam marka başvurularında dünyada 7. sırada yer almaktadır. Ülkemiz, sadece kendi vatandaşları ve firmaları tarafından yapılan "yerli" marka başvuruları baz alındığında dünyada 6'ncı, Avrupa'da 2'nci sıraya yükselirken, yerli marka tescil sayılarında ise Avrupa birincisi konumundadır. Bunun yanı sıra, coğrafi işaretlerimizin uluslararası markalaşması ve ticarileşmesi için yerel ürünlerimizi markalaştıran Anadoludakiler Projesi de başarıyla sürdürülmektedir.

Bakanlığımız; içinde bulunduğumuz çağın ekonomik koşulları çerçevesinde planlı sanayileşme, yerel kalkınma, Ar-Ge ekosistemi, nitelikli istihdam, ileri teknoloji yatırımları ile yüksek teknoloji ihracatının güçlü bir destekçisi olmaya devam edecektir.

3.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 12 Aralık 2025 tarihinde saldırıya uğrayan bir Ro-Ro gemisine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/42837)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince, **Ticaret Bakanı Ömer Bolat** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

NERMİN YILDIRIM KARA

CHP Hatay Milletvekili

12 Aralık 2025 tarihinde Ukrayna'nın Odessa limanına sevk edilen Cenk RORO şirketine ait, Panama bandıralı Ro-Ro gemisi saldırıya uğramış; saldırı sonucunda gemide bulunan ve mal yüklü 62 araç yanarak kullanılamaz hale gelmiştir. Araç sahipleri, araçları satın alırken kullandıkları kredilerin ertelenmesi veya yapılandırılması talebiyle bankaya başvurdıklarında olumsuz yanıt almış; sigorta şirketi de araç sahiplerine ödeme yapmayı reddetmiştir.

Bu bağlamda;

- 1 – Söz konusu gemide oluşan hasarın karşılanması için ilgili kurumlarla herhangi bir görüşme yapılmış mıdır? Mağdur yurttaşlara konuyla ilgili düzenli olarak bilgi verilmekte midir?
- 2 – Gemide oluşan hasarın resmi kayıtlara geçirilmesi için herhangi bir işlem gerçekleştirilmiş midir? Bir raporlama yapıldıysa, gemide oluşan hasarın TL cinsinden büyüklüğü nedir? Gemide yaralanma veya ölüm gibi can kaybı yaşanmış mıdır?
- 3 – Savaş gibi mücbir sebep sonucunda deniz taşımacılığında meydana gelen maddi zararların karşılanması sürecinde banka ve sigorta kuruluşlarıyla birlikte yürütülen bir protokol vb. özel uygulama mevcut mudur?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00121309786-~~0121671104~~
Konu : Soru Önergesi (7/42837)

29.04.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.04.2026 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1836037 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Hatay Milletvekili Sayın Nermin YILDIRIM KARA tarafından verilen 7/42837 sayılı yazılı soru önergesi, Bakanlığımızın görev ve yetki alanındaki konuları kapsamamaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

4.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, bir Türk vatandaşının İran'da kalan tırlarının Türkiye'ye getirilmesi talebine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/42838)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince, **Ticaret Bakanı Ömer Bolat** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

NERMİN YILDIRIM KARA
CHP Hatay Milletvekili

TIR şoförü Hüseyin Fırat'ın, iş amacıyla bulunduğu İran'da aracına roket isabete etmesi sonucu hayatını kaybetmesinin ardından, hasar alan ve İran'da terk olunan TIR'larının akıbeti belirsizliğini korumaktadır. Kayıp yakınları İran'da kalan TIR'ların Türkiye'ye getirilmesi için bakanlığın harekete geçmesini talep etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Söz konusu TIR'ların İran'da kalıp kalmadığına, kaldıysa İran'ın hangi bölgesinde/şehrinde, hangi koşullar altında muhafaza edildiğine ilişkin Bakanlığınızın bir bilgisi mevcut mudur?
2. İran makamlarıyla araçların iadesi konusunda herhangi bir diplomatik süreç işletilmekte midir? Yürütülüyorsa süreç hangi aşamada?
3. Söz konusu araçların sigorta işlemlerinin nasıl yürütülmesi planlanmaktadır? Ailenin ve işletmenin maddi zararlarının giderilmesi için herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?
4. Bakanlık, savaş ve çatışma bölgelerinde faaliyet göstermek zorunda kalan TIR şirketlerinin ve şoförlerinin güvenliğinin sağlanması, olası maddi zararların tespiti ve tazmini için herhangi bir çalışma yürütmekte midir?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00121391856 / 121669989
Konu : Soru Önergesi (7/42838)

29.04.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.04.2026 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1836037 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Hatay Milletvekili Sayın Nermin YILDIRIM KARA tarafından verilen 7/42838 sayılı yazılı soru önergesi, Bakanlığımızın görev ve yetki alanındaki konuları kapsamamaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

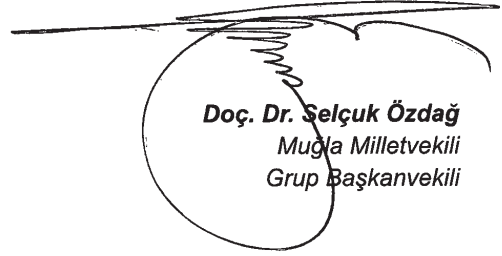

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

5.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Türkiye ve İsrail arasındaki ticaret hacmine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/42931)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ömer Bolat tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince arz ederim. Saygılarımla. **30.03.2026**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

İktidar partisi, 2 Mayıs 2024 tarihinde İsrail ile tüm ticaretin kesildiğini ilan etmiş, kamuoyuna "ticaret tamamen durduruldu" şeklinde kesin bir açıklama yapmıştır. Ancak bugün ortaya çıkan veriler ve uluslararası istatistikler, bu söylemin sahadaki gerçeklikle örtüşmediğine işaret etmektedir.

İsrail'in resmi kurumu olan Merkez İstatistik Bürosu verilerine dayanılarak kamuoyuna yansıyan açıklamalarda; Türkiye'den İsrail'e yönelik ticaretin 2025 yılı boyunca devam ettiği, hatta 2026 yılının ilk aylarında da Türkiye kaynaklı ticaret akışının sürdüğünün kayıtlara geçtiği ifade edilmektedir.

Buna karşılık Ticaret Bakanlığı, kamuoyuna yansıyan verilerle ilgili iddiaları "yalan" olarak nitelendirmekte ve İsrail ile her türlü ticaretin kesildiğini savunmaktadır.

İsrail soykırımına karşı milletimizin yüksek hassasiyeti dikkate alındığında, ilgili iddiaların doğru olup olmadığı resmi verilerle milletimize açıklanmalıdır.

Gazze'de çocuklar hayatını kaybederken, Türkiye'de iktidarın kamuoyuna yaptığı açıklamalarla fiili uygulamalar arasında büyük çelişkiler bulunduğu somut bir gerçektir.

Bu konuda iktidar partisinin, milletimizi doğru ve şeffaf bir şekilde aydınlatması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Ticaret Bakanlığı'nın "2 Mayıs 2024'ten bu yana İsrail ile tüm ticaret tamamen durdurulmuştur" açıklaması tam olarak hangi gümrük rejimlerini, hangi ürün gruplarını ve hangi taşıma biçimlerini kapsamaktadır?
2. İsrail Merkez İstatistik Bürosu'nun 2025 yılına ve 2026 yılının ilk aylarına ilişkin verilerinde Türkiye kaynaklı ithalat kalemlerinin yer aldığı iddiaları Bakanlığınızca incelenmiş midir?
3. İncelenmiş ise, İsrail resmi istatistiklerinde Türkiye'den İsrail'e yönelik ticaret akışının görünmeye devam etmesinin nedeni nedir?
4. İsrail istatistiklerinde görülen bu ticaret kalemleri doğrudan Türkiye çıkışlı sevkiyatlardan mı, yoksa üçüncü ülkeler üzerinden yapılan dolaylı sevkiyatlardan mı kaynaklanmaktadır?
5. Türkiye menşeli malların üçüncü ülkeler üzerinden İsrail'e ulaşmasını önlemek amacıyla Bakanlığınız tarafından herhangi bir izleme, denetim veya yaptırım mekanizması kurulmuş mudur?
6. 2 Mayıs 2024 tarihinden bugüne kadar, İsrail'e doğrudan ya da dolaylı şekilde gittiği tespit edilen Türk menşeli mallar nedeniyle herhangi bir firma, aracı kuruluş, lojistik şirketi ya da gümrük müşaviri hakkında işlem yapılmış mıdır?
7. Serbest bölgeler, antrepolar, transit ticaret, yeniden ihracat ve üçüncü ülke aktarmaları dahil olmak üzere, Türkiye bağlantılı ticari akışların İsrail'e yönelmesini engellemek için alınan somut tedbirler nelerdir?
8. 2 Mayıs 2024 tarihinden sonra Türkiye'den İsrail'e yönelik olarak iptal edilen, durdurulan veya reddedilen gümrük beyannamesi sayısı kaçtır?
9. Aynı dönem içinde İsrail'e gitmek üzereyken engellenen toplam ürün değeri ne kadardır?
10. Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı verilerinde ülke bazlı dış ticaret tablolarında "gizli ülke", "diğer ülkeler" veya benzeri sınıflandırmalar altında İsrail bağlantılı bir kayıt tutulmuş mudur?
11. Bakanlığınız, kamuoyunda oluşan tereddütleri gidermek amacıyla 2 Mayıs 2024 sonrası döneme ilişkin ülke ve ürün bazlı ayrıntılı dış ticaret verilerini yayımlamayı düşünüyor mu?
12. Türkiye'nin İsrail ile ticaretin tamamen durdurulduğu yönündeki resmi açıklamalarının uluslararası istatistiklerde neden farklı görüldüğüne ilişkin olarak İsrail makamları, uluslararası veri tabanları veya ilgili gümrük otoriteleri nezdinde herhangi bir girişimde bulunulmuş mudur?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00121250011-121670144
Konu : Soru Önergesi (7/42931)

29.04.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.04.2026 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1836040 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Muğla Milletvekili Sayın Doç. Dr. Selçuk ÖZDAĞ tarafından verilen 7/42931 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı ve Ekleri

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Muğla Milletvekili Sayın Doç. Dr. Selçuk ÖZDAĞ'a Ait 7/42931 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-12) Konuya ilişkin olarak Bakanlığımızın 30 Mart 2026 tarihli basın açıklamasında kamuoyuna bilgilendirme yapılmış olup, mezkûr açıklamalar ekte yer almaktadır.

30 MART 2026 TARİHLİ BASIN AÇIKLAMASI**İSRAİL İLE TİCARETİN SÜRDÜĞÜNE DAİR ASILSIZ İDDİALAR HAKKINDA
AÇIKLAMA**

İsrail istihbaratına ve istatistiklerine dayandırılan Chp’li bazı milletvekillerinin “İsrail ile Ticaretin Sürdüğü” İddiaları yalandır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin resmi istatistikleri ve devlet kurumlarının açıklamalarına rağmen Cumhuriyet Halk Partisi’nin bazı milletvekillerinin İsrail İstatistik Kurumu’na itibar etmeyi tercih ederek ortaya attıkları “İsrail ile Ticaretin Sürdüğü” iddiaları yalandır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin 2 Mayıs 2024’te almış olduğu kararla, tam 23 aydır Türkiye’den İsrail’e bütün ürün gruplarında ihracat, ithalat, serbest bölge ve transit ticaret tamamen durdurulmuştur. Hatta Türk bayraklı ve İsrail bayraklı hava ve deniz ulaştırması bile yapılmamaktadır.

Gümrüklerde ve serbest bölgelerimizde İsrail ile ticaret işlemi yapılamaz. 2 Mayıs 2024’ten bu yana İsrail ile ticaret sıfırdır. Gümrük sistemi kapalıdır.

2 Mayıs 2024 tarihinden sonra ülkemizden İsrail’e yönelik ihracat ve ithalat için tescil edilmiş hiçbir gümrük beyannamesi, veyahut İsrail’den ülkemize ulaşan hiçbir İsrail sevkiyatı bulunmamaktadır.

İhracat ve ithalat rakamları her ay Ticaret Bakanlığımız ve Türkiye İstatistik Kurumu tarafından da şeffaf olarak yayınlanmaktadır. Diğer taraftan, 7 milyona yakın Filistinli’nin ölüm kalım mücadelesi verdiği ve kutsal toprakları savunduğu, hayatta kalmaya çalıştığı bir ortamda, ihtiyaç duydukları acil ürünler için, Filistin Milli Ekonomi Bakanlığı’nın tek tek yazılı onay verdiği ve Filistin topraklarındaki ihtiyaçlara yönelik sevkiyat, Filistin Milli Ekonomi Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığımızın kontrolünde ve ancak ithalatçısı ve Filistin varışlı olduğu teyit edilerek gerçekleşmektedir. 7 Haziran 2024’te Filistin Hükümeti ile varılan resmi anlaşma gereği, bu malların münhasıran Filistin tarafından kullanıldığı, Filistin Milli Ekonomi Bakanlığı tarafından da müteaddit defalar açıklanmış bulunmaktadır.

Bu rakamlar Ticaret Bakanlığı gümrük verileri ve TÜİK verileri ile sabittir. Diğer taraftan, Filistin toprakları ile yapılan ve ayda 50-60 milyon dolar civarındaki ticaret de, Filistin’in limanı, gümrüğü olmadığı için İsrail’in iki limanı üzerinden yapılabilmektedir. Bu gerçeği Chp’li milletvekilleri de bilmektedirler. Filistin’e yapılması zorunlu düşük rakamlı ihracatı da İsrail’e yapıyor diye iftira atarak, Filistin’in can damarını kesmeye çalışma çabası içindedirler. Türkiye, İsrail’e ekonomik baskılar yaparak dünya ile birlikte Gazze’de ateşkesi sağlamak için 7 Ekim 2023’ten önce, aylık ortalama 600-700 milyon dolar ihracat yaptığı İsrail’e ihracatından 2 yıldır feragat etmiştir. Başka bir deyişle, bu iki yıllık dönemde toplam 13-14 milyar doları aşkın ihracattan Filistin davasını ve mazlum Filistinli kardeşlerimizi desteklemek için feragat etmiştir.

İsrail’in Gazze’de sürdürdüğü soykırım, masum sivilleri hedef alan insanlık dışı saldırıları ve uluslararası hukuku yok sayan zulmü karşısında, Türkiye devleti, hükümeti ve milleti olarak her daim Filistinli kardeşlerimizin yanında olmuştur. İsrail’e ekonomik ve ticaret ambargosu uygulayan yegane öncü ülke olmuştur. Türkiye, Gazze’ye, Gazze halkına, Batı Şeria’ya en çok yardım gönderen, tıbbi yardım sağlayan ülke olmuştur. Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde ülkemizin ve Hükümetimizin bu ilkeli duruşu, başta Filistinli kardeşlerimiz olmak üzere, tüm İslam dünyasından, hatta vicdanlı diğer milletlerden takdir görmüştür ve görmektedir. Chp’li bazı milletvekilleri de bu utanılacak iddialarına ve iftiralarına sarılmak yerine, Türkiye Cumhuriyeti’nin bu asil ve kararlı duruşundan gurur duyabilirler.

Defaaten açıklandığı üzere, çarpıtma haberler ve Chp’li bazı milletvekillerinin zaman zaman yaptığı bu açıklamalar, “Türkiye sanki halen İsrail’e ihracat yapıyormuş” algısı oluşturmaya yönelik bir iftira mahiyetindedir.

Bu yalanların, Türkiye’nin, hükümetimizin İsrail’in soykırımlarına karşı politika ve tedbirlerini itibarsızlaştırmayı ve düpedüz İsrail’in çıkarlarına hizmet etmeyi amaçladığı açıktır.

Filistinli vatandaşların yaralarının sarılması, temel ihtiyaçlarının karşılanması ve Gazze'ye insani yardımın kesintisiz ulaştırılması için tüm imkanlarımızı seferber etmeye, bu çerçevede hem İsrail'in manipölasyonları hem de ona hizmet eden içerideki iftiracılarla mücadele etmeye devam edeceğiz. Tarih ve toplumsal vicdan, kimlerin mazlum Filistinlilerin yanında olduğunu, kimlerin de İsrail'in çıkarlarına hizmet ettiğini kaydetmektedir.

Bu itibarla, Hükümetimizin, Ticaret Bakanlığımızın, bu konudaki resmi, gerçek ve istatistiki verilere dayalı açıklamalarına itibar edilmesi, İsrail'e hizmet eden, İsrail istatistikleri ve istihbaratından beslenen yalanlara, çarpıtma haberlere itibar edilmemesi hususunu kamuoyumuzun dikkatine saygılarımızla sunarız.

6.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, ülke genelinde görev yapan akademisyenlere dair verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42939)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Reşat Karagöz
CHP Amasya Milletvekili

Bilimsel üretim, nitelikli eğitim ve toplumsal kalkınmanın en önemli taşıyıcı unsurlarından biri olan akademisyenler, son yıllarda ciddi ekonomik, idari ve mesleki sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Akademik personelin maaşlarının yetersizliği, araştırma bütçelerinin kısıtlılığı, proje desteklerine erişimde yaşanan bürokratik engeller ve liyakat ilkesinden uzak atama süreçleri, yükseköğretim sisteminin niteliğini doğrudan etkilemektedir. Özellikle genç akademisyenler; güvencesiz çalışma koşulları, kadro belirsizliği ve düşük gelir nedeniyle akademiye kalmakta zorlanmakta, nitelikli insan kaynağı yurt dışına yönelmektedir.

Öte yandan akademik özgürlükler, ifade hürriyeti ve bilimsel özerklik konularında yaşanan tartışmalar; üniversitelerin evrensel bilim üretme kapasitesini sınırlamakta ve Türkiye'nin uluslararası akademik rekabet gücünü zayıflatmaktadır. Bu bağlamda akademisyenlerin sorunlarının bütüncül bir yaklaşımla ele alınması, yalnızca bir meslek grubunun değil, ülkenin geleceğinin de teminatı açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye genelinde görev yapan akademik personelin unvan bazlı (araştırma görevlisi, doktor öğretim üyesi, doçent, profesör) sayısı nedir? Son 10 yılda bu dağılım nasıl değişmiştir?
2. Akademisyen maaşlarının, benzer eğitim düzeyine sahip kamu görevlileri ve OECD ülkelerindeki akademik personel ile karşılaştırmalı durumu nedir? Bu farkın giderilmesine yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?
3. Araştırma projeleri için ayrılan bütçelerin yetersiz olduğu yönündeki eleştiriler dikkate alındığında; TÜBİTAK ve üniversite içi fonların artırılmasına yönelik bir planlama mevcut mudur?
4. Akademik atama ve yükseltme süreçlerinde liyakat ve objektif kriterlerin sağlanmasına yönelik denetim mekanizmaları yeterli midir? Bu süreçlerin daha şeffaf hale getirilmesi için bir düzenleme yapılacak mıdır?
5. Genç akademisyenlerin (araştırma görevlileri ve doktor öğretim üyeleri) karşı karşıya kaldığı kadro güvencesi sorununa ilişkin kalıcı bir yasal düzenleme planlanmakta mıdır?
6. Türkiye'den yurt dışına giden akademisyen sayısı son 10 yılda ne kadar artmıştır? "Beyin göçü"nü tersine çevirmeye yönelik somut teşvik politikaları nelerdir?
7. Üniversitelerde akademik özgürlük ve ifade hürriyeti konusunda yaşanan sorunlara ilişkin Bakanlığınıza ulaşan şikayet sayısı nedir? Bu alanda bir iyileştirme programı yürütülmekte midir?
8. Akademisyenlerin idari görevler nedeniyle artan bürokratik yüklerinin azaltılması ve bilimsel çalışmalara daha fazla zaman ayırabilmeleri için bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
9. Üniversitelerin uluslararası sıralamalardaki yerinin gerilemesi dikkate alındığında; akademik kaliteyi artırmaya yönelik kısa ve uzun vadeli stratejiler nelerdir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

GÜNLÜDÜR

Sayı : E-48360949-610-378904

Konu : Soru Önergeleri-368

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1841955 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Amasya Milletvekili Sayın Reşat KARAGÖZ tarafından verilen 7/42939 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

7.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, Anadolu Üniversitesinin hazırladığı bir internet içeriğine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/43065)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27/02/2026

Ömer KARAKAŞ
Aydın Milletvekili

Anadolu Üniversitesi tarafından Iraklı öğrencilere yönelik hazırlanan bir internet içeriğinde, Irak Cumhuriyeti'nin egemenlik sembolü olan resmî bayrak yerine Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'ne ait bayrağın kullanıldığı kamuoyuna yansımıştır. Söz konusu durum, yalnızca bir içerik hatası olarak değerlendirilemeyecek; devletlerin egemenlik hakları, uluslararası hukuk ve Türkiye Cumhuriyeti'nin diplomatik hassasiyetleri açısından açık bir ihmal ve ciddi bir kurumsal zafiyet olarak değerlendirilmiştir.

Devletlerin egemenlik sembollerinin yanlış veya yanıltıcı şekilde kullanılması, uluslararası ilişkilerde son derece hassas sonuçlar doğurabilecek nitelikte olup, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde faaliyet gösteren bir yükseköğretim kurumunun bu denli açık bir hataya imza atması, denetim mekanizmalarının işlevsizliği ve kurumsal sorumluluk bilincinin zayıflığına işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Anadolu Üniversitesi tarafından hazırlanan söz konusu içerikte Irak bayrağı yerine IKBY bayrağının kullanılması hangi idari süreçler sonucunda gerçekleşmiştir? Görev alanı gereği Rektör Prof Dr. Yusuf Adıgüzel bu süreçte birinci sorumludur. Buna göre oluşan durum bir ihmal, hata veya bilinçli bir tercih midir?
2. Söz konusu olay hakkında Cumhurbaşkanlığı, Yükseköğretim Kurulu veya ilgili diğer kurumlar tarafından derhal bir inceleme başlatılmış mıdır? Başlatılmadıysa gerekçesi nedir? Başlatıldıysa sorumlular açık şekilde tespit edilmiş midir?
3. Bu hatanın oluşmasına neden olan içerik üretim, onay ve denetim süreçlerinde görev alan kişi ve birimler kimlerdir? Bu süreçlerde açık bir sorumluluk zinciri mevcut mudur?

4. Yaşanan olayla ilgili olarak Anadolu Üniversitesi Rektörü ve yönetimi veya ilgili sorumlular hakkında herhangi bir idari ya da disiplin işlemi uygulanmış mıdır? Uygulanmadıysa bunun gerekçesi nedir?

5. Yükseköğretim kurumlarının resmî platformlarında yayımlanan içeriklerin uluslararası hukuk ve diplomatik hassasiyetler açısından denetlenmesine yönelik mevcut mekanizmalar neden bu olayda işlememiştir?

6. Benzer olayların tekrar yaşanmaması adına yükseköğretim kurumlarında içerik üretimi ve denetimine ilişkin bağlayıcı ve yaptırım içeren yeni bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?

7. Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik hakları ve milli hassasiyetlerini zedeleyebilecek bu tür uygulamaların önüne geçilmesi için hangi somut ve caydırıcı idari, hukuki ve kurumsal tedbirler alınacaktır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

GÜNLÜDÜR

Sayı : E-48360949-610-378906

Konu : Soru Önergeleri-369

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1842000 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Aydın Milletvekili Sayın Ömer KARAKAŞ tarafından verilen 7/43065 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

8.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı Çukur Yanı köyündeki öğrencilerin yaşadığı sorunlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/43067)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'nar ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 01.04.2026

Av. Mahmut TANAL
CHP Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa ili Siverek ilçesine bağlı Çukur Yanı Köyü'nde yaşayan çocukların, deprem sonrası yıkılan okulun yeniden yapılmaması nedeniyle eğitim haklarına erişebilmek için her gün dere geçmek zorunda bırakıldıkları anlaşılmaktadır.

Bu durum yalnızca bir eğitim ya da ulaşım sorunu değil; devletin çocukları koruma yükümlülüğünün yerine getirilmemesi anlamına gelen çok boyutlu bir kamu yönetimi krizidir.

Çocukların, eğitim hakkına erişebilmek için yaşamlarını riske atmak zorunda bırakılması; Anayasa'nın 17'nci maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının, 42'nci maddesinde düzenlenen eğitim hakkının ve 10'uncu maddesinde yer alan eşitlik ilkesinin açık ihlalidir.

Devletin görevi, çocukların haklarını kâğıt üzerinde tanımak değil; bu hakları güvenli ve erişilebilir koşullarda fiilen kullanmalarını sağlamaktır.

Ancak mevcut durumda; okul yapılmamış, güvenli ulaşım sağlanmamış, çocukların korunmasına yönelik herhangi bir acil önlem alınmamış, farklı kamu kurumları arasında koordinasyon sağlanamamıştır.

Bu tablo, yürütme organının bütünlüğü içinde değerlendirilmesi gereken açık bir koordinasyon ve sorumluluk eksikliğine işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Çukur Yanı Köyü'nde yaşayan çocukların her gün dere geçmek zorunda kaldığı yönündeki durum Cumhurbaşkanlığı tarafından tespit edilmiş midir?
2. Bu durumun çocukların yaşam hakkı ve eğitim hakkı bakımından oluşturduğu risk nasıl değerlendirilmektedir?
3. Deprem sonrası yıkılan okulun yeniden yapılmaması, güvenli ulaşım altyapısının kurulmaması ve gerekli tedbirlerin alınmaması, yürütme organı içinde bir koordinasyon eksikliğine işaret etmekte midir?
4. Bu olayda Milli Eğitim Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve ilgili diğer kurumlar arasında herhangi bir koordinasyon sağlanmış mıdır?
5. Sağlanmışsa, bu koordinasyonun somut çıktıları nelerdir? Sağlanmamışsa gerekçesi nedir?

6. Çocukların can güvenliğini doğrudan tehdit eden bu durumun ortadan kaldırılması için acil bir eylem planı oluşturulmuş mudur? Oluşturulmuşsa bu planın kapsamı ve uygulanma takvimi nedir?
7. Bu süreçte sorumluluğu bulunan kamu görevlileri hakkında herhangi bir idari veya adli işlem başlatılmış mıdır?
8. Türkiye genelinde benzer şekilde çocukların eğitim hakkına erişim sırasında hayati risk altında bulunduğu kaç yerleşim yeri bulunmaktadır?
9. Bu tür durumların tespiti ve giderilmesi için Cumhurbaşkanlığı bünyesinde merkezi bir izleme ve müdahale mekanizması bulunmakta mıdır?
10. Çocukların eğitim hakkına erişim için hayatlarını riske atmak zorunda bırakılması, yürütme organı tarafından kabul edilebilir bir durum olarak mı değerlendirilmektedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

GÜNLÜDÜR

Sayı : E-48360949-610-378908

Konu : Soru Önergeleri-369

7/43067

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1842000 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mahmut TANAL tarafından verilen 7/43067 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

